

TILINPÄÄTÖS 2022

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE
ALUEHALLITUS 29.3.2023

Sisällysluettelo

Sivu

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	
1.1. Sairaanhoidopiirin johtajan katsaus	5
1.2. Sairaanhoidopiirin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
1.4. Olennaiset muutokset sairaanhoidopiirin toiminnassa ja taloudessa	6
1.5. Sairaanhoidopiirin henkilöstö	6
1.6. Ympäristöasiat	6 - 9
1.7. Muut ei-taloudelliset asiat	9
1.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	9
1.10. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) Pohjois-Savossa	10 - 11
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	12 - 16
3. KUNTAYHTYMÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	
3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
3.2. Toiminnan rahoitus	18
3.3. Rahoitusasema ja sen muutokset	19
4. KOKONAISTULOT JA -MENOT	20
5. KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	
5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	21
5.2. Konsernin toiminnan ohjaus	21 - 22
5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	22
5.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
5.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	23
5.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	24
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	25
Konsernitase ja sen tunnusluvut	26
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	
6.1. Tilikauden tuloksen käsittely	27
6.2. Sairaanhoidopiirin alijäämän kattaminen	27

7. KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1. Tavoitteiden toteutuminen

7.1.1.	Potilas- / asiakaslähtöisyys	28 - 31
7.1.2.	Palvelujen toimivuus	32 - 33
7.1.3.	Taloudellisuus ja tehokkuus	34
7.1.4.	Henkilöstövoimavarojen hallinta	35 - 36
7.1.5.	Kehittämistoiminta	37 - 45
7.1.6.	Tutkimus ja opetus	46 - 49
7.1.7.	Jäsenkuntien palvelut ja maksuosuudet	50

7.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2.1. Palvelukeskusten toteutuminen

7.2.1.1.	Hallintokeskus	51 - 52
7.2.1.2.	Sairaalan hallinto	53 - 24
7.2.1.3.	Taseyksiköt	55 - 57
7.2.1.4.	Operatiivinen keskus	58 - 59
7.2.1.5.	Lääkinnällisten palvelujen keskus	60 - 61
7.2.1.6.	Mielenterveys ja hyvinvointi	62 - 63
7.2.1.7.	Akuutti	64 - 66
7.2.1.8.	Hoitotyön palvelukeskus	67 - 70

7.2.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	71 - 72
7.2.3.	Investointien toteutuminen	73 - 74
7.2.4.	Rahoitusosan toteutuminen	75
7.2.5.	Hallitusta sitovat tavoitteet	76 - 77

8. POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1. Määrärahojen toteutuminen

8.1.1.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	78
8.1.2.	Investointien toteutuminen	79
8.1.3.	Rahoitusosan toteutuminen	80
8.1.4.	Valtuustoa sitovat tavoitteet	81 - 83

9. KONSERNIN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

9.1. Konserniin kuuluvat yhteisöt

9.1.1.	Konsernin toiminnan ohjaus	84
9.1.2.	Olellaiset konsernia koskevat tiedossa olevat tapahtumat ja arvio konsernin tulevasta kehityksestä	84

9.2. Tavoitteiden toteutuminen

9.2.1.	Kiinteistö Oy Mustinlampi	85 - 86
9.2.2.	Sakupe Oy	87 - 88
9.2.3.	Kallaveden Työterveys Oy	89
9.2.4.	Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr	90

10. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

10.1. *Kuopion yliopistollinen sairaala*

10.1.1. Tuloslaskelma	91
10.1.2. Rahoituslaskelma	92
10.1.3. Tase	93 - 94

10.2. *Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä*

10.2.1. Tuloslaskelma	95
10.2.2. Rahoituslaskelma	96
10.2.3. Tase	97 - 98

10.3. *Konsernilaskelmat*

10.3.1. Tuloslaskelma	99
10.3.2. Rahoituslaskelma	100
10.3.3. Tase	101 - 102

11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

103 - 127

12. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

12.1. <i>Perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysterin tilinpäätös</i>	128 - 160
---	-----------

12.2. <i>Taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat</i>	161 - 176
--	-----------

13. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

177

14. ALLEKIRJOITUSMERKINNÄT

178

15. TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITTEET

15.1. <i>Kuopion yliopistollisen sairaalan tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu</i>	179
15.2. <i>Kuopion yliopistollisen sairaalan investointiosan toteutumisvertailu</i>	180 - 181
15.3. <i>Kuopion yliopistollisen sairaalan investointiosa, hankkeet</i>	182
15.4. <i>Kuopion yliopistollisen sairaalan rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu</i>	183
15.5. <i>Kuopion yliopistollisen sairaalan jäsenkuntalaskelmat</i>	184 - 185
15.6. <i>Kuntayhtymän tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu</i>	186
15.7. <i>Kuntayhtymän investointiosan toteutumisvertailu</i>	187 - 188
15.8. <i>Kuntayhtymän rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu</i>	189

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Sairaanhoitopiirin johtajan katsaus

Vuosi 2022 oli Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin toiminnassa monista syistä erittäin haasteellinen, mutta ongelmista huolimatta monella sektorilla saavutettiin varsin hyvä toiminnan taso. Erikoissairaanhoidossa hoidettujen henkilöiden määrä lisääntyi edellisestä vuodesta, vaikka hoitojaksojen ja avohoitokäyntien määrä vähenikin. Tämä kertoo nähdäkseen vaikeassa tilanteessa käyttöön otetuista uusista ja aikaisempaa tehokkaammista toimintamalleista. Ulkokuntapotilaiden määrä oli pienempi kuin vuonna 2021, mutta kuitenkin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin historian toiseksi suurin. Lähetemäärät jäivät noin 4 % pienemmiksi kuin edellisenä vuonna ja noin 3 % pienemmäksi kuin vuoden 2022 taloussuunnitelmaan oli kirjattu. Läheteiden vähentyminen painottui kevään hoitajajärjestöjen työtaisteluun.

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia vaikutti sairaanhoitopiirin toimintaan edelleen. Helmikuussa alkanut kansainvälinen kriisi Venäjän hyökättyä Ukrainaan aiheutti myös suomalaisissa sairaaloissa suuren panostuksen varautumiseen - erityisesti ennakoitujen hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden saatavuusongelmien vuoksi. Keväällä 2022 alkoi hoitajajärjestöjen työtaistelu, joka kesti ylityö- ja vuoronvaihtokiellon muodossa syksyyn saakka. Terveystieteiden henkilöstön saatavuuden ongelmat Pohjois-Savossa realisoituivat kaikilla terveydenhuollon osa-alueilla vuoden 2022 aikana. Henkilöstön vaje perusterveydenhuollossa ja hoivapalveluissa aiheutti jatkohoitopaikkojen ruuhkautumista ja tämä edelleen pakotti vähentämään ajoittain kiireetöntä toimintaa vuodeosastopaikkojen ruuhkautumisen vuoksi. Toisaalta myös erikoissairaanhoidossa oli suuria henkilöstön rekrytointivaikeuksia.

Edellä kuvattujen ongelmien vuoksi kiireetöntä erikoissairaanhoidoa jouduttiin vähentämään merkittävästi. Tämä johti hoidon saatavuuden vähenemiseen ja hoitovelkaan erityisesti niillä erikoisaloilla, joissa kiireetön toiminta on määrältään suurinta. Hoitotakuulain mukaisen määräajan jonotuksessa ylitti vuoden vaihteessa noin 650 hoidon arviointia ja yli 1700 hoitoa odottavista potilaista. Näistä mainittakoon esimerkkinä erityisesti ortopedia, jossa hoitoa oli jonottanut vuoden 2022 lopussa yli kuusi kuukautta noin 750 potilasta jonottajien kokonaismäärän ollessa noin 2000 potilasta. Kiireettömän hoidon vähentämisellä oli myös vaikutuksensa sairaalan taloudelliseen tulokseen, vaikka toisaalta päivystyksenä sairaalahoitoon otettujen potilaiden osuus lisääntyi aikaisempiin vuosiin verrattuna selvästi.

Sairaanhoitopiirin taloudellinen tulos vuonna 2022 oli tappiollinen. Suurin selittäjä tälle oli jäsenkuntamyynnin väheneminen. Pääosin tämä selittyy edellä kuvatuilla syillä ja kiireettömän hoidon rajoituksilla, mutta osin myös lähetemäärien vähenemisestä.

SOTE-uudistuksen vaatima Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmistelu vaati erityisesti hallinnollisen henkilökunnan mittavaa työpanosta ja aiheutti myös merkittävää työkuormitusta erityisesti osalle hallinnollista henkilöstöä. Samanaikaisesti myös potilastyötä tekevä henkilökunta oli tiukoilla kaikkien ammattiryhmien osalta henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi. Tämä näkyikin osittain selvästikin lisääntyneinä sairaspöissaoloina koko sairaanhoitopiirin henkilöstössä.

1.2 Sairaanhoitopiirin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Sairaanhoitopiiriin johtaja Jan Tollet siirtyi vuosilomiensa kautta Keski-Suomen hyvinvointialueen johtajaksi elokuussa 2022. Sairaanhoitopiirin hallitus nimesi uudeksi väliaikaiseksi johtajaksi vuoden 2022 loppuun saakka vs. johtajaylilääkäri Heikki Miettisen.

Sairaanhoitopiirin johtoa ja toimihenkilöitä on siirtynyt heinäkuusta 2021 lähtien väliaikaiseen valmistelutoimielimeen (VATE) edistämään hyvinvointialueen käynnistämistä. Hyvinvointialueen aloitettua toimintansa maaliskuussa 2022 osa tästä henkilöstöstä siirtyi kokonaan hyvinvointialueen työtehtäviin.

Vuoden mittaan Pohjois-Savon hyvinvointialueelle nimettiin sisäisen ilmoittautumismenettelyn kautta lisää henkilöstöä, josta osa aloitti työt hyvinvointialueella jo vuoden 2022 aikana ja osa vuoden vaihteessa 2023.

Tilivelvollisina toimieliminä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä toimivat yhtymähallitus, tarkastuslautakunta ja perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin johtokunta.

Tilivelvollisina esittelijöinä yhtymähallituksessa toimivat sairaanhoitopiirin johtaja, johtajaylilääkäri ja toimialajohtaja. Tarkastuslautakunnan tilivelvollisena esittelijänä toimii revisori ja Kysterin johtokunnan tilivelvollisena esittelijänä toimitusjohtaja.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden nopea muutos Ukrainan kriisin seurauksena heijastui myös Pohjois-Savoon. Maailmanlaajuisesti energian ja esimerkiksi hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden hinnat nousivat ja Suomessa inflaatio vuoden 2022 lopussa oli noin yhdeksän prosenttia.

1.4 Olennaiset muutokset sairaanhoitopiirin toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset muutokset on kuvattu edellä luvuissa 1.1.-1.3

1.5 Sairaanhoitopiirin henkilöstö

Kulunut vuosi 2022 oli koko sairaanhoitopiirin alueella hyvin työllistävä. Vuoden aikana henkilöstöön vaikutti edelleen jatkunut koronaepidemia, työtaistelut ja lisääntynyt työn kuormitus sekä hyvinvointialueen valmistelu. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmistelu aiheutti lukuisia hallinnollisia henkilöjärjestelyjä ja lisäksi valmisteluun osallistui merkittävä määrä viranhaltioitamme oman työnsä ohessa. Toiminnallisia haasteita toivat hoito- ja lääkärihenkilöstön merkittävät rekrytointiongelmät niin erikoissairanhoidossa kuin perusterveyden huollossa. Henkilöstön kuormitus näyttäytyi lisääntyneinä poissaoloina erityisesti hoitohenkilökunnan keskuudessa.

Sairaanhoitopiirissä työskenteli 4 660 henkilöä keskimäärin (edellinen vuosi 4 611). Nettotyöpanos oli 3 289 (vuosi 2021 yhteensä 3 367 ntp), joka oli -2,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Hoitohenkilökunnan nettotyöpanos oli -4,7 % edellistä vuotta pienempi. Taustalla olivat henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet ja lisääntyneet poissaolot. Poissaolot olivat kokonaisuutena lisääntyneet 3,9 %; eniten kasvoivat hoitohenkilöstön lakisääteiset poissaolot 18,4 % (esim. opinto- ja perhevapaat). Sairauspoissaoloja oli 10,2 % enemmän verrattuna edelliseen vuoteen.

Palkkamenot sisältäen henkilöstökorvaukset kasvoivat yhteensä 3,6 %. Taustalla olivat yleiskorotukset ja henkilöstön saatavuuteen liittyvät erityisjärjestelyt, joista aiheutui lisäkustannuksia. Koko sairaanhoitopiirin osalta ne olivat 219,6 milj. € (2021; 212,0 milj.€). Henkilöstön tilannetta, kehittämistoimia ja tunnuslukuja on kuvattu tarkemmin Henkilöstökertomus 2022.

1.6 Ympäristöasiat

Ohjausryhmä

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 sote-lait. Tämä vahvisti ympäristöohjausryhmän 28.5.2021 tekemän linjauksen, jolla työryhmä lakkautettiin.

Tältä osin ympäristöasioiden työryhmätyöskentely on keskeytynyt eikä uutta ole asetettu

Kiinteistöhallinnossa seurataan yleisellä tasolla terveydenhuollon ympäristöasioiden kehitystä. Ympäristöministeriössä valmisteltu terveydenhuollon yleiset jätteohjeet ovat tällä hetkellä lausuntokierroksella. Ohjeistus linjaa jätehuoltokäytänteet valtakunnallisella tasolla, työohjeet työstetään alueellisia tarpeita ja olosuhteita vastaaviksi. Ohjeistus saataneen ministeriöistä (YM ja STM) kevään aikana.

Varautuminen erityistilanteisiin

Ympäristön varautumista häiriötilanteisiin normaali- ja poikkeusoloissa. Varautumisella varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa tilanteissa.

Esimerkkejä toiminnan kannalta merkittävistä häiriötilanteista mm:

- maa- ja vesialueen laaja-alainen pilaantuminen, öljy- tai kemikaalivuoto sairaala-alueella ja omistamillamme alueilla
- vaarallisiin aineisiin liittyvä onnettomuus, säteily
- pandemiat
- vesihuollon (ml. jätevesihuolto) häiriintyminen
- jätehuollon häiriintyminen

Ympäristö vaikuttaa kiistatta terveyteemme ja hyvinvointiimme. Pohjois-Savon hyvinvointialueen ympäristötyö tähtää yhdessä muun toiminnan kautta terveempään ja kestävämpään tulevaisuuteen.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on noussut globaaliin keskusteluun aivan uudella painoarvolla ilmaston lämpenemisen vuoksi. Suomalaisetkin elävät yli varojensa: luonnonvarojen kulutuksemme ylittää muutamassa kuukaudessa laskennallisesti osaltamme koko vuoden maapallon biokapasiteetin eli kyvyn tuottaa uusiutuvia luonnonvaroja ja käsitellä fossiilisten polttoaineiden käytön aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä.

Kukin meistä miettii varmasti, kuinka itse voisi vaikuttaa näihin huolestuttaviin kehityssuuntiin. Mutta toimimmeko yhtä vastuullisesti myös työpaikallamme?

Kestävää kehitystä tulee tarkastella laajasti ympäristövastuun lisäksi myös taloudellisen ja sosiaalisen vastuun näkökulmista. Vastuullisuus edellyttää johdon ja työntekijöiden huolehtivan muun muassa toiminnan kestävästä rahoituksesta ja talouden tasapainosta. Sosiaalisen vastuun kulmakiviä ovat esimerkiksi eettisyys, toiminnan vaikutusten huomiointi ihmisiin ja ympäröivään yhteiskuntaan sekä työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtiminen.

Terveydenhuollon hiilijalanjälki

Terveydenhuollon hiilijalanjälki on eri maissa 3-10 % kansallisesta kokonaishiilijalanjäljestä. Yhdysvalloissa sairaaloiden osuus terveydenhuollon hiilijalanjäljestä on peräti 39 %. Britanniassa terveydenhuolto aiheuttaa 30 % kaikista julkisen sektorin kasvihuonekaasupäästöistä. Suurimmat päästöt liittyvät rakennusten energiankulutukseen (22 %), potilaiden ja työntekijöiden matkoihin (18 %) ja hankintoihin (59 %). Voi olettaa tilanteen olevan samansuuntainen myös Suomessa, vaikka tarkkoja lukuja ei ole käytettävissä.

Terveydenhuolto ja kestävä kehitys

1. YK:n Agenda2030

Globaali, kaikkia maita koskeva kestävä kehityksen toimintaohjelma, Agenda2030, hyväksyttiin YK:n kestävä kehityksen huippukokouksessa syyskuussa 2015. Yhteinen toimintaohjelma asettaa yhteiset

tavoitteet seuraaviksi 15 vuodeksi kaikille YK:n jäsenmaille. Ohjelma ajaa ensi kerran vahvasti muutosta kehityspolitiikasta kokonaisvaltaiseen kestävästä kehityksen politiikkaan.

Suomessa toimintaohjelman toimeenpano- ja seurantavastuu on hallituksella. Suomi oli yksi ensimmäisiä maita, jotka raportoivat heinäkuussa 2016 YK:n korkean tason kestävästä kehityksen poliittisella forumilla suunnitelmistaan Agenda2030 toimeenpanosta. Suomen toinen raportti annetaan YK:lle vuonna 2020.

Antti Rinteen hallitus antoi syksyllä 2019 jokaiselle ministeriölle tehtäväksi selvittää oman hallinnon-alansa ilmastopäästöt, mahdollisia vähentämistoimenpiteitä ja näiden toimenpiteiden ilmasto-, kustannus-, terveys- ja muita vaikutuksia. Sosiaali- ja terveysministeriön työn osalta arvioinnin on valmistellut Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) käyttäen Ilmastovahti -palvelua. Palvelusta räätälöitiin THL:ssa Suomen polut hiilineutraalisuuteen -palvelu, joka keskittyy nimenomaan kansallisen tason tarkasteluun ilmastotoimenpiteiden seurannassa ja ohjauksessa.

2. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen kasvihuonekaasupäästöt Suomessa

Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon kasvihuonekaasupäästöt on arvioitu 3900 kt CO₂e suuruisiksi vuodelle 2014. Yksikkönä kaikissa päästössä käytetään kt CO₂e/a eli tuhatta tonnia hiilidioksidiekvivalenttia vuodessa. Tätä määrää pidetään tämän arvioinnin vertailukohtana, koska tuoreempaa luotettavaa arviota ei ole tiedossa.

Tunnistetut toimenpide-ehdotukset ja päästövähennyspotentiaalit on listattu alla. Yhteensä niistä syntyy noin 1100 kt CO₂e/a päästövähennykset eli noin vasta noin neljäsosa nykyisistä päästöistä.

3. Ehdotetut kansalliset toimenpiteet

Lääkehoidon ilmastopäästöt ovat erityisen suuret. Niiden vähentäminen, että lääkkeitä määrätään harviten, lääkkeiden vanhenemista ja muuta hävikkiä vältetään ja etsitään kuhunkin vaivaan sellainen lääkevalmiste, jonka hiilijalanjälki on mahdollisimman pieni.

Ruokailun päästövähennyspotentiaali on merkittävä. Kasvis- tai kalapainotteiseen ruokavalioon siirtyminen saattaa pienentää päästöjä 40 % tai jopa enemmän. Myös hävikkiruoan vähentäminen esimerkiksi ylijäämäruoan jakelua kehittämällä voi tuoda lisävähennyksiä.

Lämpöenergian kulutuksen päästöjen vähentäminen vaatii useita eri toimenpiteitä, joista tärkeimmät ovat rakennusten energiatehokkuuden parantaminen, tilojenkäytön tehostaminen ja kaukolämmön ilmastomyönteiset polttoainevalinnat.

Sähköenergian kulutuksen päästövähennyspotentiaali perustuu aurinkopaneelien rakentamiseen terveydenhuollon rakennusten katolle. Lisäksi sähkönkulutuksen päästöihin vaikuttaa ratkaisevasti sähköntuotantoratkaisut, joihin sote-sektorilla ei ole suoraa vaikutusmahdollisuutta.

Anestesiakaasujen päästöjen pienentäminen ja jopa eliminointi on teknisesti mahdollista rakentamalla leikkaussaleihin kaasun talteenottojärjestelmä. On myös mahdollista siirtyä ilmastopäästöjen suhteen haitattomampiin anestesia -menetelmiin.

Liikenteen päästöjä voidaan vähentää sekä asiakasliikennettä että henkilökunnan työmatkaliikennettä kehittämällä.

Edellä tarkastellut toimet tuottavat arviolta 1100 kt CO₂e/a päästövähennykset. Tämä on kuitenkin vain reilu neljäsosa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaispäästöistä, joten hiilineutraalisuus on vielä kaukana.

Jätehuolto Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Hyvinvointialue toimii kolmella kunnallisella jätehuollon alueella, joita ohjaa alueelliset jätehuoltolautakunnat tai liikelaitoskuntayhtymät. Näitä ovat Varkauden talousalueella Keski-Savon jätehuolto Iky, Kuopion talousalueella Savo-Pielisen jätelautakunta ja Iisalmen talousalueella Ylä-Savon jätelautakunta.

Jätelain mukaiset kuljetukset on järjestetty kilpailutettujen kuljetusyhtiöiden kautta jätelautakuntien toimesta.

Hyvinvointialueen vastuulla on kilpailuttaa terveydenhuollon erityisjätteet, vaaralliset jätteet sekä tietosuojajäte.

Tulevan ympäristöohjelman tulee sisältää:

- Biodiversiteetin varjelu HVAn omistamilla maa- ja metsäalueilla
- Kansallisen jätesuunnitelman mukaiseen ohjaus- ja tavoiteisiin sitoutuminen

Pandemian aika 2020-2022 laski merkittävästi kierrätysastettamme ja lajittelun huolellisuutta sekä nosti sekajätteen määrää

- Kansalliseen ilmastotavoitteeseen sitoutuminen
Lähialueyhteistyö (Varkaus, Kuopio, Iisalmi)
- Energia- ja materiaalitehokkuuteen panostaminen ja mahdollinen laajentaminen HVAn alueella
Energiatehokkuussopimus TEM ja Motiva

1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Terveydenhuoltoalan henkilöstön saatavuus koko Itä-Suomessa on osoittautunut valtavaksi haasteeksi. Henkilöstöpula koskee kaikkia ammattiryhmiä. Sairaanhoitopiiriin toimintaan on vaikuttanut erityisesti pula sairaanhoitajista, mutta myös tiettyjen alojen erikoislääkäreistä, esimerkiksi psykiatreista. Henkilöstön vetovoimaan tulisivat kiinnittää huomiota jatkossa myös hyvinvointialueen toiminnan ulkopuolella yhteistyössä kaikkien Itä-Suomen alueen kuntien ja yritystoiminnan kanssa.

Sairaanhoitopiirissä tehtiin vuoden 2022 aikana henkilöstön veto- ja pitovoimaselvitys, josta saatiin eväitä esimerkiksi johtamiskulttuurin parantamiseen ja kehittämiseen jatkossa.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle suoraan lain nojalla 31.12.2022, jolloin omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyivät yleisseuraantona hyvinvointialueille.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Sairaanhoitopiiriin toiminta lakkasi vuoden 2022 lopussa ja tulevien riskien arviointi siirtyi hyvinvointialueelle, jossa niitä suunnitellaan ja arvioidaan sairaanhoitopiiriä laajemmasta perspektiivistä.

1.10 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) Pohjois-Savossa

Pohjois-Savon hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä linjaa alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma. HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025 ovat:

- Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Vanhemmuus vahvistuu
- Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen
- HYTE –resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen

HYTE-työtä on koordinoanut PSSHP:n perusterveydenhuollonyksikön HYTE-tiimi, ja toimenpiteitä ovat toteuttaneet laaja eri kuntien, kuntayhtymien, seurakunnan, järjestöjen ja hankkeiden verkosto.

Miten HYTE- työn painopisteissä on edetty tilastojen näkökulmasta

Seurantaindikaattori	2018	2019	2020	2021	2022
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 20v täyttäneistä	28,4		32,9		
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	408,1	437,1	429,1	332,9	
Kohdunkaulasyövän seulontaan (papa) osallistuneiden osuus kutsutuista, %	56,1	59,3	59,5		
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista		22,2		30,7	
Tervehampaiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä	68,6	53,8	59,9	61,5	
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä	1,5	1,8	2	7	
Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, % 8. ja 9. luokan oppilaista		18,8		24,4	
13 - 17-vuotiaiden tyttöjen raskaudenkeskeytykset / 1 000 vastaavan ikäistä tyttöä	2,8	2,8	1,6	2,9	

Tilastojen valossa **myönteistä** on se, että asukkaita on osallistettu yhä useammin palveluiden suunnitteluun ja asiakasraateja tai -foorumia käytetään aktiivisesti. Myös yhä harvempi ikäihminen on kaatunut tai pudonnut niin, että on joutunut sen vuoksi hoitojaksolle. Aikaisempaa useammalla 12-vuotiaalla lapsella on terveet hampaat, vaikkakin tilanne vaatii edelleen työtä hampaiden omahoidon tehostamiseksi.

Huolta aiheuttaa se, että yhä useampi yläkoululainen nuori on kokenut vähintään kaksi viikkoa kestänyttä masennusoireilua ja raskaudenkeskeytykset 13–17-vuotiailla on hyvän laskusuunnan jälkeen huolestuttavasti kasvussa. Häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua on kokenut yhä useampi yläkoululainen. Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien työkäisten osuus on 60 % Pohjois-Savossa. Erityisesti naiset ja matalan tason koulutuksen omaavat liikkuvat liian vähän. Kohdunkaulasyövän seulontoihin osallistutaan edelleen koko maassa heikoimmin. Alkoholia liikaa käyttävien aikuisten määrä on kasvanut. Työttömien terveystarkastuksia suhteessa työttömien määrään tehdään Pohjois-Savossa vähän, vaikkakin tilanne on hieman parantunut.

Miten HYTE- työn painopisteissä on edetty toimenpiteiden näkökulmasta

Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen: Osallisuusohjelmaa on työstetty ja alueen kunnissa on otettu käyttöön erilaisia asukkaiden osallistumisen keinoja, mm. osallistuvaa budjetointia, asiakasraateja ja kokemusasiantuntijoita kehittämistyöhön.

Vanhemmuus vahvistuu: Ammattilaisia on koulutettu laajasti parisuhteen puheeksi ottamisen ja tuen toimintamalliin sekä vanhemmuuden vahvistamisen menetelmiin, esimerkiksi Lapset puheeksi -menetelmän käyttöönottoon. Sähköistä perhekeskusta on kehitetty ja monitoimijaista yhteistyömallia on jalkautettu ja juurrutettu.

Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen: Pohjois-Savossa on edistetty Neuvokas Perhe toimintamallin käyttöönottoa. Työikäisille on järjestetty elintapavalmennuksia ryhmissä ja edistetty ikääntyneiden ruokasuositusten käyttöönottoa. Hampaiden omahoidon tärkeyttä on korostettu mm. viestinnän keinoin. Maksuttoman raskauden ehkäisyn selvitys on tehty ja aloitettu yhtenäisen toimintasuunnitelman työstäminen. Alueellisessa hoitoketjutyöskentelyssä on huomioitu laajasti elintapaasiat (mm. Valtimotaudin hoitoketju, Uniapnean hoitoketju v. 2022).

Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy: IPC, Cool Kids ja Mielenterveyden ensiapu koulutuksia on jatkettu, ja lisäksi on toteutettu mielenterveysjohtamisen koulutuksia ammattilaisille ja mielenterveys-taitojen valmennuksia kuntalaisille. Jalkautuvien psykiatristen sairaanhoitajien toimintaa on pilotoitu Kuopion yläkouluilla. Tupakoimaton raskaus ja perhe -toimintamalli pilotoitiin alueen neuvoloissa. Raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden palveluketjujen kehittämistyö on aloitettu. Tehtiin kartoitus päihdeosaamisesta ja päihdetoimijoiden tekemästä yhteistyöstä.

Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen: Seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa kokeneen hoitoketjun päivitys aloitettiin. Lähisuhdeväkivallan palveluja ja palvelupolkuja on edistetty selvitystyön pohjalta, järjestetty koulutusta ammattilaisille ja tarjottu väkivaltaa tehneille tai suunnitelleille hoidollista keskusteluapua. Kaatumisten vähentämiseen liittyviä ohjeistuksia on päivitetty. Ammattilaisia on koulutettu kaatumisen ehkäisyn vaikuttavista menetelmistä.

HYTE-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen: Päätösten ennakkoarvioinnin (EVA) edistämiseksi on järjestetty koulutusta ja työpajoja Pohjois-Savon kuntien päätöksenteon valmistelijoille. Hyvinvoinnin edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön rakenteiden vahvistamiseksi on tavattu Pohjois-Savon kuntien yhdyshenkilöitä ja jalkauduttu kuntien monialaisiin ehkäisevän päihdetyön työryhmiin. Vaikuttavien HYTE-menetelmien koulutuksia järjestettiin ja osallistuttiin THL:n vaikuttavien HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmän kehittämiseen. Järjestöjen tekemää HYTE-työtä ja sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa tehtävää yhteistyötä kartoitettiin järjestökyselyin.

Kaatumisten ehkäisyn paikallisten verkostojen rakentamisen tuki on aloitettu. Työttömien terveystarkastuksista koottiin kriittisiä menestystekijöitä, jotka ovat oleellisia laadukkaan toiminnan kannalta ja jaettiin hyviä käytäntöjä. Eri HYTE-teemojen palvelupolkujen ja yhdyspintojen edistämisestä sovittiin.

2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kuntayhtymälle ja kuntayhtymäkonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa hyvää hallintoa ja johtamista, ei erillinen asia tai erikseen suoritettava tehtävä/toimenpide.

Sisäinen valvonta ymmärretään välineeksi, jolla johto pyrkii saamaan kohtuullisen varmuuden asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan säännöstenmukaisuudesta. Asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta varmistaa tuloksellisuuden, raportoinnin ja tietojen oikeellisuuden, toiminnan laillisuuden ja johdon antamien ohjeiden noudattamisen, resurssien turvaamisen ja hyödyntämisen sekä ehkäisee väärinkäytöksiä.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa.

Säännöstö ja ohjeistus

Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt 13.12.21 § 30 sisäisen valvonnan perusteet. Konsernivalvonnan järjestämistä koskevat määräykset sisältyvät valtuuston 11.6.2018 § 6 hyväksymään konserniohjeeseen.

Hallitus on hyväksynyt 17.1.2022 § 10 kuntayhtymän sisäisen valvonnan yleisohjeen, joka korvaa aiemman vuodelta 2018 olleen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Hallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan yleisohjeen viitekehyksenä on ns. COSO-malli. Kyseisen viitekehyksen pohjalta sisäinen valvonta rakentuu seuraavien viiden osatekijän perustalle: valvontaympäristö, (riskienhallinta), valvontatoimenpiteet, seuranta ja tiedonkulku (viestintä).

Kuntayhtymän sisäisen valvonnan järjestämisen tukipilareina ovat KYSin toimintajärjestelmä (laatu järjestelmä), johtoryhmätyöskentelyn ja johdon katselmusten toimintamalli, riskienhallinta (Granite), vuosittaiset sisäisen valvonnan painopisteet (suunnitelma), jatkuvat kontrollitoiminnot sekä arviointi (itsearviointi).

Toimintajärjestelmä

Sairaanhoitopiirin hallintokeskuksella ja KYSillä on ISO 9001:2015 -standardin mukainen sertifioitu toimintajärjestelmä (laatu järjestelmä). Laatu järjestelmän mukainen toimintatapa prosessikuvauksineen, auditointeineen ja johdon katselmuksineen varmistaa osaltaan toiminnan säännönmukaisuuden ja laadun sekä jatkuvan parantamisen.

Sisäiset ja ulkoiset auditoinnit on vuonna 2022 suoritettu suunnitellun mukaisesti. Ulkoisessa auditoinnissa on tullut esille kolme poikkeamaa. Sisäisten auditointien perusteella on nostettu esille lukuisia kehittämiskohteita ja toimenpide-ehdotuksia. Suoritetut auditoinnit ja niiden perusteella todetut kehittämiskohteet ja niiden seuranta on viety vuonna 2022 Granite-riskienhallintajärjestelmään.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja suunnitelma

Yhtenä osana sisäisen valvonnan toimeenpanoa on vuosittaisten valvonnan painopisteitten (mm. aiempina vuosina todetut kehittämistarpeet) määrittely ja niihin perustuvan valvontasuunnitelman laatiminen. Tarkoitus on, että painopisteiden määrittely toteutuu ylhäältä alaspäin etenevänä toimintona, jossa kuntayhtymän (hallituksen) johtoryhmän määrittämät painopisteet koskevat koko kuntayhtymää ja palvelualue- ja palvelukeskustason painopisteet niiden omista lähtökohdista määrittämiä asioita.

Vuodelle 2022 kuntayhtymän johtoryhmä määritteli sisäisen valvonnan painopistealueiksi hyvinvointialueelle siirtymisen, työhyvinvoinnin edistämisen ja varautumisen erilaisiin poikkeus- ja häiriötilanteisiin. Johtoryhmätyöskentelyn toimintamallin mukaan valvontatoimien perusteella tehdyt keskeiset havainnot, johtopäätökset ja kehittämiskohteet käsitellään johtoryhmien kokouksissa. Keskeisenä johtopäätöksenä todetaan, että tilikauden aikana sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu olennaisia puutteita.

Jatkuvat kontrollitoiminnot

Sisäinen valvonta on osa johtamista, joka toteutetaan linjaorganisaation mukaisesti. Sisäistä valvontaa täydentää johdon alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus.

Päivittäisen toiminnan ja talouden johtamisen edellyttämien jatkuvien kontrollitoimintojen suunnittelu ja käyttöönotto kuuluvat kaikkien esimiesten ja johtajien jokapäiväisiin johtamistehtäviin ja vastuisiin. Tällaisiin esimiesten ja johtajien toimeenpanemiin kontrollitoimintoihin (valvontatehtäviin) kuuluvat mm. Toimivaltuuksien käytön valvonta (päätökset), tietojen oikeellisuuden varmistaminen (palkkaus, laskutus jne.), asianmukaisten hyväksymismenettelyjen määrittäminen ja niiden valvonta, tarvittavat työtehtävien eriyttämiset, käyttöoikeuksien määrittelyt. Kontrollitoiminnot voidaan toteuttaa pitkälti tietojärjestelmien avulla (esim. D360, Rondo, MAISA), jolloin niiden suorittamisesta jää asianmukaiset todennettavissa olevat tapahtumatiedot (lokit).

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tulee olla jatkuvaa, ja siihen tulee sisältyä myös mahdollisuuksien tunnistaminen. Riskienarviointi on tehtävä aina uuden toiminnan alkaessa sekä muutostilanteissa ja merkittävästi toimintaan vaikuttavat riskit on dokumentoitava. Hallintakeinot ja -toimet tulee aikatauluttaa, vastuuttaa ja toteuttaa. Tavoitteena on riskin pieneneminen. Strategisten riskien tunnistamisen tulee edistää strategisten tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteena on prosessikohtainen riskienhallinta.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin yhtymähallitus hyväksyi tammikuussa 2022 riskienhallinnan uudet ohjeet. Näiden mukaan riskienhallinnan järjestämistä arvioidaan seuraavista näkökulmista:

1. Valtuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja hallituksen niiden soveltamiseksi antamat tarkemmat ohjeet ja niiden noudattaminen.

Arviointi: Riskienhallinnan tilanne on raportoitu vuosikellon mukaisesti KUJOille kolme kertaa vuodessa. Raporttiin on sisältynyt havainnot riskienarvioinnin jatkuvuudesta sekä tarvittavista kehittämiskohteista. Kehittämiskohteet on vastuutettu ja aikataulutettu.

	Valmistelu	KUJO*	SAJO	MUUTA
Tammikuu				
Helmi- kokuu	Riskienhallintatyöryhmä KERYt	Selvitys edellisen vuoden riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta ja alkaneen vuoden riskienhallintasuunnitelman käsittely. Edellisen vuoden riskienhallinnan raportointi toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä. Raportoidaan kuukaudet 10–12.	Esitellään kuluvan vuoden riskienhallinnan painopisteet	Johdonkatselmus Strategisten riskien työpaja helmi-lokakuussa
Maaliskuu				
Huhtikuu	KERYt Riskienhallintatyöryhmä	Raportoidaan kuukaudet 10 -12 sekä kuukaudet 1-3.		
Toukokuu	Määritellään PK-tasolla seuraavan vuoden 2-5 suurinta riskiä (kerätään PASUsta / tulokorteista nämä tiedot).		Esitellään SAJOssa	Hallituksen iltakoulu
Kesäkuu				
Heinäkuu				
Elokuu	KERYt	Raportoidaan kuukaudet 4 -6.		
Syyskuu				
Lokakuu	KERYt	Raportoidaan kuukaudet 7 -9.		
Marraskuu	Riskienhallintatyöryhmä	Riskienhallinnan painopistealueet seuraavalle vuodelle		
Joulukuu				
		* Sovittu 5.4.2022 Henna Räsäsen kanssa		

Kuva 1. Riskienhallinnan vuosikello.

2. Riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuutus ja asiantuntemuksen riittävyys.

Arviointi: Riskienhallintapäällikköä ei ole rekrytoitu. Riskimanagerit ovat auttaneet yksiköitä. Koulutustarpeet on tunnistettu.

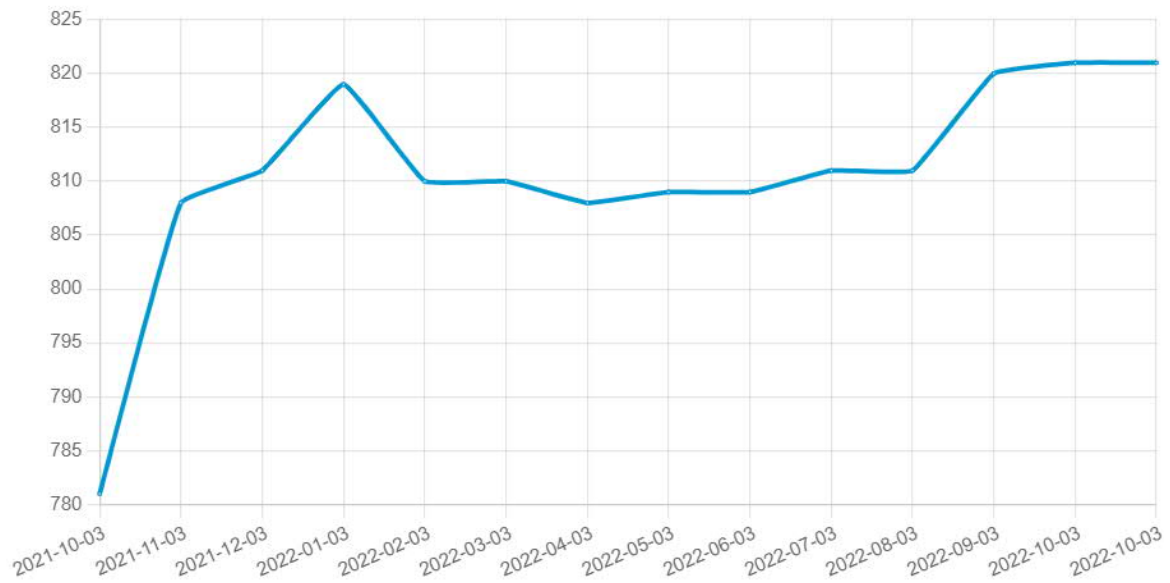
- tehtävä selkeä suunnitelma siitä, miten koulutus läpäisee koko hyvinvointialueen, kartoitettava koulutusvalmius, kuka kouluttaa ketäkin
- koulutussuunnitelman laadinta ja aikataulut
- koulutusten tallennus ja videointi, ohjeistuksen jalkauttaminen
- riskienhallinnan osaamiskartoitus
- työn vaarojen ja riskien arvioinnin koulutus

3. Riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus.

Arviointi: Riskienhallinta on ollut jatkuvaa sekä uusien riskien tunnistamisen (Kuva 2) että riskien päivittämisen osalta. Erityisesti potilasturvallisuusriskien ja operatiivisten riskien tunnistaminen on ollut aktiivista (Kuva 3).

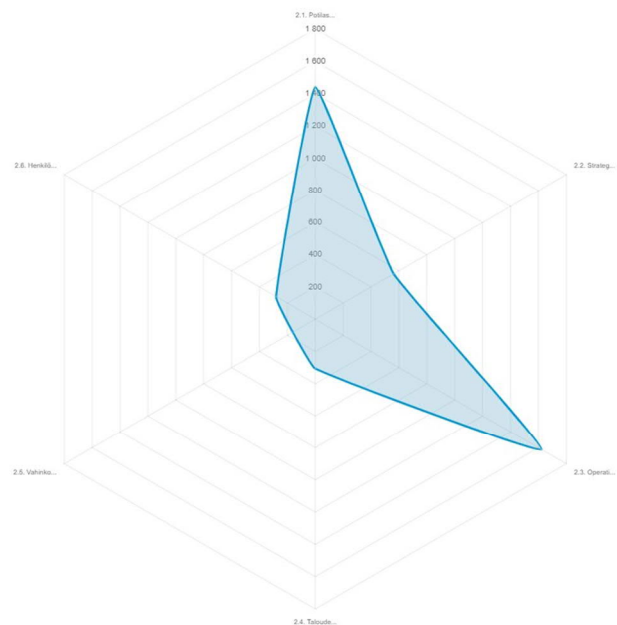
Riskien lukumäärä

+40 (+5%)

Kuva 2. Riskien lukumäärä, 1-12/2022.

**Riskimäärät riskialueittain
(tilanne 30.9.2022)**

1. Potilasturvallisuus (n=300)
2. Operatiiviset riskit (n=278)
3. Strategiset riskit (n=85)
4. Henkilötietojen käsittelyn riskit (n=65)
5. Taloudelliset riskit (n=53)
6. Vahinkoriskit (n=33)

Kuva 3. Riskimäärät riskialueittain, tilanne 30.9.2022.

4. Merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi.

Arviointi: Annettu seuraava ohjeistus yksiköihin.

Jos riskiluokan 12-16 riskiä ei pystytä pienentämään, lisättävä Granite-ohjelmaan arvio siitä, miksi riski joudutaan hyväksymään (kohtaan muistiinpanot). Vastuu: Riskin vastuuhenkilöt.

Vakavimpien työturvallisuusriskien (RL 9 ja RL 6, kun vakavuus 3 ja todennäköisyys 2) pienentämiseksi tarvittavat toimenpiteet kuvattava ja toteutettava. Vastuu: Riskin vastuuhenkilöt.

Henkilötietojen käsittelyn punaiset riskit, joissa nykyinen hallinta on kehitettävä, on päivitettävä. Vastuu: Riskin vastuuhenkilöt.

Rakennus- ja uudistamishankeriskit sekä muuttojen riskinarviointi on päivitettävä. Vastuu: Riskin vastuuhenkilöt.

5. Seuranta- ja raportointikäytännöt sekä niiden toteutuminen, onnistuminen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa.

Arviointi: Hyvinvointialueen valmistelualueen (Vate) tuottamassa riskikartoituksessa tunnistettiin seuraavat neljä riskiä ylimmässä luokassa (RL16):

- 1) rahoitus ja maksuvalmius puutteellista
- 2) ICT- henkilöresurssia ei riittävästi
- 3) toimiala-riippumattomia järjestelmiä ei saada käyttöön
- 4) palveluiden tuottamiseen ja järjestämiseen on liian vähän rahallista tukea

Näiden lisäksi riskeinä tunnistettiin myös toimintojen yhdistäminen, prosessien rajapinnat ja yhteensovittaminen, palvelutuotannon käynnistäminen työturvallisuudesta huolehtien.

Riskienhallinnan kehittäminen

1. Riskienhallinnan tulee olla jatkuvaa, ja siihen tulee sisältyä myös mahdollisuuksien tunnistaminen.
2. Riskienarviointi on tehtävä aina uuden toiminnan alkaessa sekä muutostilanteissa. Merkittävästi toimintaan vaikuttavat riskit on dokumentoitava. Hallintakeinot ja -toimet tulee aikatauluttaa, vastuuttaa ja toteuttaa. Tavoitteena on riskin pieneneminen.
3. Selvitys edellisen vuoden riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta ja alkaneen vuoden riskienhallintasuunnitelman käsittely.
4. Strategisten riskien tunnistamisen tulee edistää strategisten tavoitteiden saavuttamista.
5. Tavoitteena on prosessikohtainen riskienhallinta.

3 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

1 000 €	TOTEUMA 2022	TOTEUMA 2021
Toimintatuotot	560 445	537 726
Valmistus omaan käyttöön	1 637	1 482
Toimintakulut	-542 281	-510 927
TOIMINTAKATE	19 801	28 281
Rahoitustuotot ja -kulut	-170	616
Korkotuotot	12	189
Muut rahoitustuotot	2 497	2 925
Korkokulut	-2 632	-2 377
Muut rahoituskulut	-46	-122
VUOSIKATE	19 631	28 897
Poistot ja arvonalentumiset	-31 830	-32 800
TILIKAUDEN TULOS	-3 679	4 040
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	416	434
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	77	104
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 186	4 577
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	103,66	105,55
Vuosikate / Poistot, %	61,67	88,10
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)		
Vuosikate prosenttia poistoista = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset		

3.2 Toiminnan rahoitus
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

1 000 €	TP 2022	TP 2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19 631	28 897
Satunnaiset erät	8 521	7 943
Tulorahoituksen korjauserät	-8 052	-1 472
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-65 639	-43 880
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-59	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	202	607
Toiminnan ja investointien rahavirta	-45 397	-7 905
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	-	-
Antolainasaamisten vähennykset	564	819
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	102 112	38 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 237	-15 919
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-295	-261
<i>Oman pääoman muutokset</i>	0	10 061
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	-3 876	4 725
Rahoituksen rahavirta	81 267	37 425
Rahavarojen muutos	35 870	29 520
Rahavarat 31.12.	132 177	86 211
Yritysjärjestelyssä siirtyneet rahavarat (Islab)	10 095	-
Rahavarat 1.1	86 211	56 691
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-119 559	-87 424
Investointien tulorahoitus, %	29,88	65,85
Laskennallinen lainanhoitokate	0,40	0,70
Kassan riittävyys, pv	77	55
Investointien tulorahoitus % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno		
Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset) Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla.		
Kassan riittävyys (pv) = 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset
TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

1 000 €		2022	2021	2022		2021	
VASTAAVAA			VASTATTAVAA				
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	465 602	432 910	A	OMA PÄÄOMA	102 569	105 831
I	Aineettomat hyödykkeet			I	Peruspääoma	102 119	102 119
	1. Aineettomat oikeudet	10 517	11 749	III	Muut omat rahastot	450	526
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	391	498	IV	Edellisten tilik. yli-/alijäämä	3 186	-1 391
	3. Ennakkomaksut	219	9	V	Tilikauden yli-/alijäämä	-3 186	4 577
		11 127	12 256			102 569	105 831
II	Aineelliset hyödykkeet			B	POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	6 121	626
	1. Maa- ja vesialueet	6 111	6 111		1. Poistoero	6 121	626
	2. Rakennukset	268 092	280 686				
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 963	8 476	C	PAKOLLISET VARAUKSET	19 726	24 005
	4. Koneet ja kalusto	33 725	32 764		2. Muut pakolliset varaukset	19 726	24 005
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	495	495				
	6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	102 254	54 957	D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 390	2 426
		417 640	383 489		1. Valtion toimeksiannot	117	98
III	Sijoitukset				2. Lahjoitusrahastojen pääomat	3 273	2 328
	1. Osakkeet ja osuudet	26 312	26 100				
	3. Muut lainasaamiset	9 616	10 158	E	VIERAS PÄÄOMA	542 778	426 364
	4. Muut saamiset	907	907	I	Pitkäaikainen		
		36 835	37 165		2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	398 792	319 090
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 269	2 328		3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 112	
	2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 269	2 328			400 904	319 090
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	205 713	124 014	II	Lyhytaikainen		
I	Vaihto-omaisuus				2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 679	19 913
	1. Aineet ja tarvikkeet	5 742	5 424		5. Saadut ennakot	6 998	7 118
	4. Muu vaihto-omaisuus	0	0		6. Ostovelat	55 977	26 092
		5 742	5 424		7. Muut velat	12	95
II	Saamiset				8. Siirtovelat	56 208	54 056
	Lyhytaikaiset saamiset					141 874	107 274
	1. Myyntisaamiset	32 995	14 647				
	2. Lainasaamiset	1103	4793				
	3. Muut saamiset	14 172	5 672				
	4. Siirtosaamiset	19 524	7 267				
		67 794	32 379				
III	Rahoitusarvopaperit						
IV	Rahat ja pankkisaamiset	132 177	86 211				
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	674 584	559 252		VASTATTAVAA YHTEENSÄ	674 584	559 252
TASEEN TUNNUSLUVUT		2022	2021				
Omavaraisuusaste %		16,28	19,28				
Suhteellinen velkaantuneisuus %		95,60	77,97				
Kertynyt yli-/alijäämä 1000€		0	3 186				
Lainakanta 31.12. 1000€		419 053	336 291				
Lainat ja vastuut 31.12.		474 970	393 577				
Lainasaamiset		9 616	10 158				

Omavaraisuusaste %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

4 Kokonaistulot ja -menot
KUNTAYHTYMÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT VUODELTA 2022

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

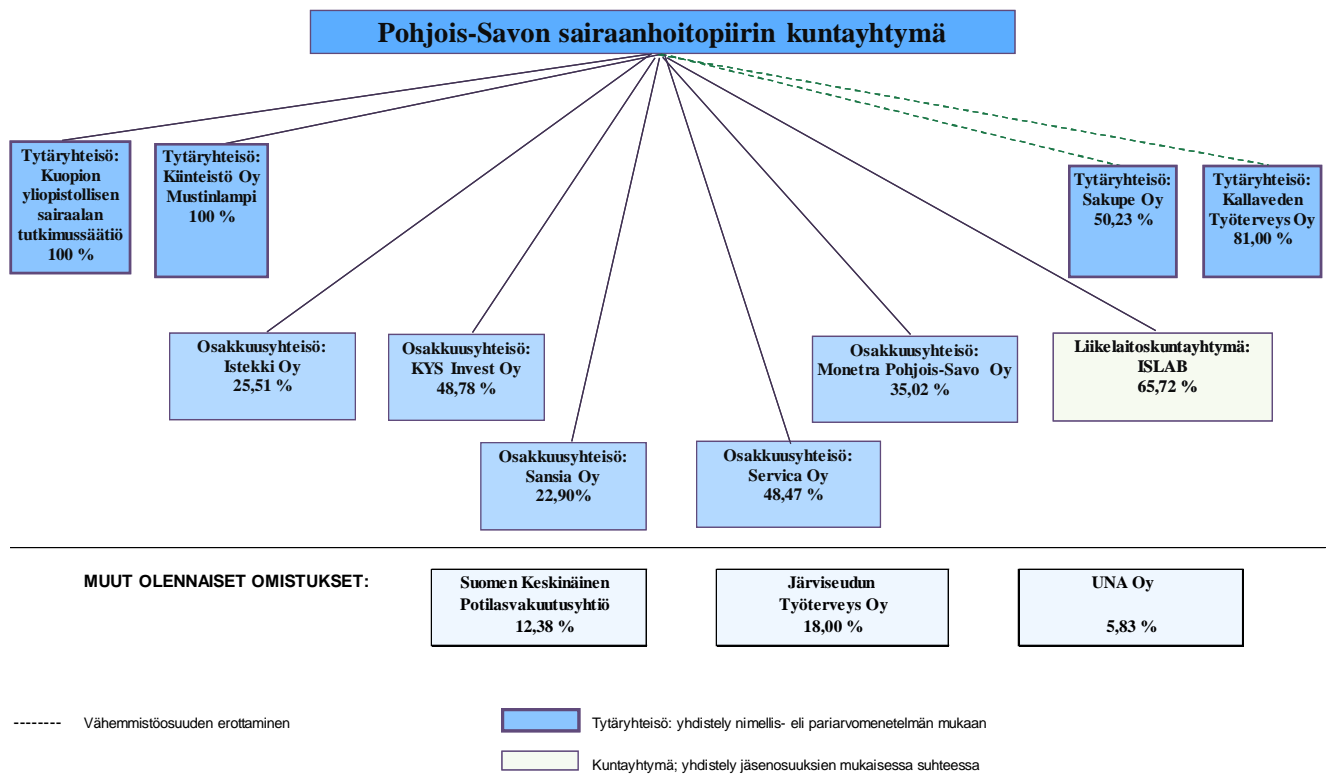
TULOT	1000€	MENOT	1000€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	560 445	Toimintakulut	542 281
Korkotuotot	12	<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	-1 637
Muut rahoitustuotot	2 497	Korkokulut	2 678
Satunnaiset tuotot	8 520,63	Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät	-8 052	Tulorahoituksen korjauserät	
<i>Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot</i>	0	<i>Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot</i>	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-59	Investointimenot	65 639
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	202		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	564	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	102 112	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17 237
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	295
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	666 240	Kokonaismenot yhteensä	626 494

Täsmäytys:

Kokonaistulot	666 240	Rahavarojen muutos	35 870
Kokonaismenot	-626 494	Muut maksuvalmiuden muutokset	3 876
	<u>39 747</u>		<u>39 747</u>

5 Konsernin toiminta ja talous

5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Toimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymät hallintosääntö ja konserniohje. Hallintosäännön mukaan kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat hallitus ja sairaanhoitopiirin johtaja. Erikseen on säädetty omistajaohjausjaostosta, jonka hallitus keskuudestaan valitsee.

Omistajaohjausjaoston tehtävänä on huolehtia kuntayhtymän liikelaitosten, liikelaitoskuntayhtymien, yhtiöiden, yhdistysten ja säätiöiden sekä muiden yhteisöjen omistajaohjauksesta, toiminnan ohjaamisesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kuntayhtymä on tai joissa kuntayhtymällä on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen, sääntöihin tai sopimukseen perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä. Edellä mainitun tehtävänsä lisäksi jaoston tehtävänä on:

1. vastata konsernin omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta
2. määrätä kuntayhtymän edustajat yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksiin
3. valita kuntayhtymän edustajat kuntayhtymän organisaation ulkopuoliseen hallintoon
4. päättää kuntayhtymän kannanotoista yhtiökokouksissa ja muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin ja ohjeiden antamisesta kuntayhtymää yhteisöissä ja säätiöissä edustaville henkilöille

5. valmistella esitys yhtymähallitukselle ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan kokouksen koolle kutsumiseksi
6. huolehtia omistajaohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edunvalvonnasta
7. seurata ja arvioida yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä hallitukselle
8. antaa kuntayhtymän ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
10. nimeää kuntayhtymän ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Sairaanhoitopiirin johtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Sairaanhoitopiirin johtaja vastaa konserniohjauksen täytäntöönpanosta.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua omistajien niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kuntayhtymän talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntayhtymään sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Omistajaohjausjaosto on toiminut koko tilivuoden.

5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Olennaiset tapahtumat on kuvattu sairaanhoitopiirin johtajan katsauksessa toimintakertomuksen alussa.

5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sairaanhoitopiirin toiminta lakkasi vuoden 2022 lopussa ja tulevan kehityksen arviointi siirtyy hyvinvointialueelle, jossa sitä suunnitellaan ja arvioidaan sairaanhoitopiiriä laajemmasta perspektiivistä.

5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kuntayhtymälle vuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnantoimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnan/konsernijohtoon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntayhtymästrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntayhtymän hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät
- investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten tai muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan tai hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn haakeutuminen.

5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	TOTEUMA 2022 1000€	TOTEUMA 2021 1000€
Toimintatuotot	619 856	600 626
Toimintakulut	-593 756	-563 572
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 986	1 560
TOIMINTAKATE	29 723	40 096
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 598	-2 988
Korkotuotot	27	180
Muut rahoitustuotot	57	378
Korkokulut	-3 528	-3 428
Muut rahoituskulut	-154	-117
VUOSIKATE	26 125	37 108
Poistot ja arvonalentumiset	-38 161	-38 770
Satunnaiset erät	8 521	7 943
Satunnaiset tuotot	8 521	7 943
TILIKAUDEN TULOS	-3 515	6 281
Tilinpäätössiirrot	97	182
Tilikauden verot	-87	-46
Laskennalliset verot	-12	-155
Vähemmistöosuudet	-67	-399
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 586	5 863
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot /Toimintakulut, %	104,75	106,87
Vuosikate / Poistot %	68,46	95,71

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100*Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100*Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	26 125	37 108
Satunnaiset erät	8 521	7 943
Tilikauden verot	-87	-46
Tulorahoituksen korjauserät	-6 265	-2 325
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-70 715	-47 323
Rahoitusosuudet investointimenoihin	211	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	338	4 610
Toiminnan ja investointien rahavirta	-41 873	-34
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-45
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	102 091	38 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 858	-19 247
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-295	-261
<i>Oman pääoman muutokset</i>	75	10 143
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20	7
Vaihto-omaisuuden muutos	-360	-624
Saamisten muutos	-31 296	1 255
Korottomien velkojen muutos	24 912	6 592
Rahoituksen rahavirta	74 288	35 820
Rahavarojen muutos	32 415	35 786
Rahavarat 31.12.	136 286	103 871
Rahavarat 1.1.	103 871	68 085

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-95 410	-60 393
Investointien tulorahoitus, %	37,05	78,41
Laskennallinen lainanhoitokate	0,48	0,78
Kassan riittävyys, pv	72	60

Investointien tulorahoitus%

=100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

=(Vuosikate+Korkokulut) / (Korkokulut+ Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2022 1000€	2021 1000€		2022 1000€	2021 1000€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	523 804	489 807	A OMA PÄÄOMA	116 936	120 544
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	102 119	102 119
1. Aineettomat oikeudet	10 633	12 083	III Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	25	25
2. Muut pitkävaikuttavat menot	423	525	III Muut omat rahastot	521	596
3. Ennakkomaksut	219	9	IV Edellisten tilik. yli-/alijäämä	17 857	11 941
	<u>11 275</u>	<u>12 617</u>	V Tilikauden yli-/alijäämä	-3 586	5 863
II Aineelliset hyödykkeet				<u>116 936</u>	<u>120 544</u>
1. Maa- ja vesialueet	6 207	6 205	B VÄHEMMISTÖSUUS	5 879	5 811
2. Rakennukset	327 448	342 739	C PAKOLLISET VARAUKSET	19 726	24 005
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 963	8 475	2. Muut pakolliset varaukset	19 726	24 005
4. Koneet ja kalusto	41 555	42 834		<u>19 726</u>	<u>24 005</u>
5. Muut aineelliset hyödykkeet	3 882	3 144	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 710	2 772
6. Ennakkomaksut ja keskenerä	102 254	55 103	1. Valtion toimeksiannot	117	104
	<u>488 309</u>	<u>458 501</u>	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	3 593	2 668
III Sijoitukset				<u>3 710</u>	<u>2 772</u>
1. Osakkeet ja osuudet	23 313	17 782	E VIERAS PÄÄOMA	592 391	486 525
3. Muut saamiset	907	907	I Pitkäaikainen		
	<u>24 219</u>	<u>18 689</u>	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	439 013	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 543	2 624	3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 091	357 709
2. Lahjoitusrahastojen erityiskat	3 543	2 624		<u>441 103</u>	<u>357 709</u>
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	211 297	147 226	II Lyhytaikainen		
I Vaihto-omaisuus			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 619	32 075
1. Aineet ja tarvikkeet	5 900	5 539	5. Saadut ennakot	6 999	7 118
	<u>5 900</u>	<u>5 539</u>	6. Ostovelat	55 771	29 185
II Saamiset			7. Muut velat	466	908
Pitkäaikaiset saamiset			8. Siirtovelat	57 581	58 695
1. Siirtosaamiset	5	5	9. Laskennalliset verovelat	851	835
	<u>5</u>	<u>5</u>		<u>151 288</u>	<u>128 816</u>
Lyhytaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	738 644	639 657
1. Myyntisaamiset	33 990	19 113			
2. Lainasaamiset	1 103	4 793	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
3. Muut saamiset	14 210	6 399	Omavaraisuusaste %	16,79	19,98
4. Siirtosaamiset	19 803	7 505	Suhteellinen velkaantuneisuus %	94,44	79,82
	<u>69 106</u>	<u>37 810</u>	Kertynyt yli-/alijäämä 1000€	14 271	17 804
III Rahoitusarvopaperit	6	9 706	Lainakanta 31.12. 1000€	470 722	389 784
	<u>6</u>	<u>9 706</u>	Lainat ja vastuut 31.12.	499 223	413 042
IV Rahat ja pankkisaamiset	136 281	94 165			
	<u>136 281</u>	<u>94 165</u>			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	738 644	639 657			

Omavaraisuusaste %

$$= 100 * \frac{(\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset})}{(\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})}$$
Suhteellinen velkaantuneisuus %

$$= 100 * \frac{(\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})}{\text{Käyttötulot}}$$

---

6 Tilikauden tuloksen käsittely ja alijäämän kattaminen

6.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden -3.678.693,07 tuloksen käsittelystä esitetään seuraavaa:

1. Tuloutetaan Julkulan peruskorjauksen suunnitelman mukaista poistoa vastaava summa poistoeroa 416.314,68 euroa.
2. Tuloutetaan 76.682,79 euroa virkistystoimintaan.

6.2 Sairaanhoitopiirin alijäämän kattaminen

Sairaanhoitopiirin toiminta lakkasi 31.12.2022. Voimaanpanolain 33 pykälän mukaan jäsenkuntien on katettava kuntayhtymätaseeseen kertynyt alijäämä ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle.

Katettava alijäämä laskutettiin jäsenkunnilta peruspääoman suhteessa. Alijäämän määräksi muodostui 8.520.626,71 euroa. Sairaanhoitopiirin taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä 3.185.695,60 euroa vähensi alijäämän kattamisen tarvetta.

7 Kuopion yliopistollisen sairaalan talousarvion toteutuminen

7.1 Tavoitteiden toteutuminen

7.1.1 Potilas- /asiakaslähtöisyys

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Inhimillisesti paras hoito kuuluu jokaiselle. Tarjoamme huipputason erikoissairaanhoidoa jokaisen sitä tarvitsevan saataville – inhimillisesti ihmisen kokoisessa sairaalassa.

- **Potilaan hyvää hoitoa ja kohtelua kehitetään saadun palautteen perusteella.**
- **Asiakkaat otetaan mukaan toiminnan kehittämiseen asiakasosallisuutta vahvistamalla.**
- **Tavoitteena on inhimillisesti paras asiakaskokemus, joka saadaan aikaan kohtaamisissa:**
  - **Valitsemme inhimillisimmän tavan toimia.**
  - **Valitsemme asiakkaalle parhaan tavan toimia.**
  - **Jokainen kohtaaminen jättää jälkeensä positiivisen vaikutuksen**
- **Huolehdimme myös poikkeavissa tilanteissa potilasturvallisuudesta**

Asiakaslähtöisessä toiminnan kehittämisessä asiakasta kuullaan hänen omaa hoitotapahtumaansa laajemmin kehitettäessä terveydenhuollon palveluiden sisältöjä, tapoja ja muotoja. Asiakkaan odotuksien ja kokemusten kuuleminen ja hänen mahdollisuutensa vaikuttaa omaa hoitoa laajemmin palveluiden kehittämiseen vahvistavat asiakasosallisuutta. Asiakasosallisuuden kautta asiakas on aktiivisesti vaikuttamassa palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Asiakasosallisuuden muotoja ovat muun muassa asiakaspalautteet, asiakasraadit, asiakaskyselyt, yhdenvertaisuussuunnitelma, potilasjärjestöyhteistyö ja OLKA-toiminta.

Asiakaspalautteet

Yleiseen potilastyytyväisyyskyselyyn vastattiin 5115 kertaa. Potilastyytyväisyyskyselylle asetettua 15000 vastauksen tavoitetta ei saavutettu. NPS tavoitteeksi asetettiin 80 KYS-tasolla, joka saavutettiin. Avointa palautetta saatiin potilastyytyväisyyskyselyn, hoitotyön potilaspalautteen ja verkkosivujen kautta saatiin yli 3861 kpl. Avointa asiakaspalautetta analysoitiin hyödyntäen tekoälyä. Avoimista asiakaspalautteista 54 % oli sävyiltään positiivista, 19 % neutraalia ja 27 % negatiivista.

Positiivisissa palautteissa pääteemoiksi nousevat henkilökunnan osaaminen ja ammattitaito sekä ensiluokkainen hoito KYSissä. Negatiivisissa palautteissa pääteemoiksi nousevat yhteydenpito ja puhelinpalvelu, tietosuojan ja yksityisyyden hoitotilanteissa, jonottaminen ja odottaminen sekä henkilökunnan kiire. Sairaalan johtoryhmässä ensisijaiseksi kehittämiskohteeksi nostettiin puhelinpalvelutoiminnan kehittäminen ja yhtenäistäminen poliklinikoilla. Etenemistä seurataan sairaalan johtoryhmässä puolivuosittein.

Asiakasraadit, sähköiset asiakaskyselyt ja potilasjärjestöyhteistyö

Asiakasraatitoiminta jatkui edelleen ja uusia asiakasraateja perustettiin kolmelle erikoisalalle. Vuoden loppuun mennessä sairaalassa toimi viisi asiakasraatia (KYS yleinen, KYS Syövänhoitokeskuksen, Harvinaissairauksien yksikön, Päivystysalueen ja Leikkaustoiminnan), jossa asiakkaat ja heidän läheisensä suunnittelivat, kehittivät ja arvioivat sairaalan toimintaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa. Keskeisiä kehittämiskohteita olivat yhdenvertaisuus, potilasturvallisuus, kotiuttaminen/uudet toimintamallit, syöpä- ja leikkauspotilaan hoitopolku, tiedonkulku. Kuvantamisen yksikössä aloitettiin asiakasraatitoiminnan valmistelutyö, mutta asiakasraatihaun tuloksena saatiin vähäinen määrä osallistujia, minkä vuoksi tois- taiseksi Kuvantamisen asiakasraati ei aloita toimintaansa. Kuitenkin asiaa edistetään aktiivisesti. KYSin

yleisen asiakasraadin jäsenen kanssa osallistuttiin ja pidettiin yhteinen puheenvuoro kansallisessa koulutuspäivässä. Potilasjärjestö yhteistyötapaaminen toteutettiin kerran. Tapaaminen järjestettiin sairaalan tiloissa. Teemoina olivat toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma ja asiakasosallisuus.

OLKA-toiminta

OLKA-pisteitä oli kolme: Pääsairaалalla, Kaarisairaалalla ja Sädesairaалalla, jotka mahdollistivat kiireetömiä kohtaamisia potilaille ja heidän läheisilleen. Pääsairaalan OLKA-piste oli auki maanantaista perjantaihin kello 10–14. Sädesairaalan ja Kaarisairaalan OLKA-piste palveli potilaita ja heidän läheisiään miehittämättömänä aina sairaalan ollessa auki. OLKAN kiireetömiä kohtaamisia Sädesairaalan piste tarjosi kolme kertaa viikossa. Kaarisairaalan piste avautui teemapäivien käyttöön lokakuussa 2022.

Yhdistysten oli mahdollista pitää teemapäiviä kaikilla kolmella OLKA-pisteellä. Yhdistykset ovat voineet pitää myös etäteemapäiviä tai viikkoja koko vuoden ajan. OLKA-toiminnan esittelyt jalkautuivat useisiin tapahtumiin, sairaalaan keskeisille sijainneille sekä eri osastoille. Esittelyt lisäsivät OLKA-tietoisuutta sairaalan henkilökunnalle, potilaille ja tapahtumien kävijöille.

Uusia vapaaehtoisia valmennettiin koko vuoden ajan. Keväällä ja syksyllä järjestettiin ILONA- ja TOIVO-valmennuksia. Lisäksi vapaaehtoisille järjestettiin toiminnanohjausta (työnohjaus), virkistystapahtumia ja lisäkoulutuksia. Alueuutiset tekivät myös jutun vapaaehtoistoiminnasta KYSissä.

OLKA-toimintaa kehitettiin monin eri tavoin. Viestintää ja yhdistisyhteistyötä kasvatettiin suunnitelmallisesti. HELMI-kokemustoiminta pilotoitiin keväällä sekä OLKA-videot toteutettiin sairaalan käyttöön syksyllä.

OLKAN tunnusluvut: 50 vapaaehtoista, 170 vapaaehtoisvuoroa ja niissä kohdattiin 6668 ihmistä. 1947 kohtaamista OLKA-pisteillä, 42 esittelyä ja 1252 kohdattua, 54 teemapäivää ja 875 kohtaamista, 9 OLKA-valmennusta ja 29 valmennettavaa, 34 vapaaehtoisten jaksamista tukevaa koulutusta ja 100 kohtaamista.

Kulttuurihyvinvointi

Vuonna 2022 KYSissä järjestettiin yhteensä 17 näyttelyä. Näyttelyitä ovat järjestäneet ammattitaiteilijoiden lisäksi erilaiset kuvataide- ja valokuvausseurat, harrastelijat sekä KYSin oman henkilöstön jäsenet. Esillä on ollut mm. maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa, valokuvia, digitaalisesti toteutettuja teoksia ja veistoksia.

Näyttelyajat ovat olleet erittäin suosittuja ja valtaosa näyttelypaikoista on varattu vuodeksi – puoleksi-toista vuotta eteenpäin. Jokainen näyttelyaika kestää kolme kuukautta.

KYSin henkilöstölle järjestettiin kesällä 2022 oma valokuvanäyttely teemalla Työn iloa! Näyttelyn käytännön suunnittelun ja työn toteutti Humakin kulttuurituotannon opiskelija harjoittelutyönään. Henkilöstö lähetti kuvia ja tekstejä siitä, mitkä asiat tuottavat iloa ja hyvinvointia työarjessa. Kuvien kautta näkyi, että monelle harrastukset, eläimet ja luonto tuovat hyvinvointia arkeen, mutta useat kertoivat myös, että tärkeä työn iloa tuova asia ovat työkaverit ja heidän kanssaan jaettu arki. Työn iloa! -näyttelystä järjestettiin jälkikäteen myös kysely, jossa kysyttiin, että millaisia tunteita näyttely herätti, koettiinko kuvien yhteydessä olevat tekstit merkityksellisiksi ja onko tulevaisuuden suhteen kehitysehdotuksia. Toteutuksessa pidettiin siitä, että se antoi yksiköille ja yksittäisille henkilöille positiivista näkyvyyttä, mutta kritiikkiä sai se, että kuvissa olisi saanut näkyä enemmän työarki eikä vapaa-aika. Näyttelylle toivottiin jatkoa.

Valtakunnallinen Sairaalaklovnitoiminta juhli 20-vuotista historiaa 24.5.2022, jolloin KYSin omat sairaala klovnit levittäytyivät Puijon pääsairaalan aulaan ja esittelivät toimintaansa myös pääsairaalan vitriini-näyttelyssä.

Toiminnallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen sairaalassa

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 5 §:ään. Tavoitteena on asiakkaiden yhdenvertaisuuden edistäminen, syrjinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen sekä palveluiden käyttäjien osallisuuden lisääminen. Yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaan osallistettiin asiakkaat (209 vastausta), asiakasryhmiä (33 ryhmän vastaukset), KYSin henkilöstöä (136 vastausta) sekä toiminnasta vastaavat. Ohjelma valmistui kesässä 2022 ja lähetettiin yhdenvertaisuusvaltuutetulle. Suunnitelman avulla tunnistettiin lähes 40 erilaista kehittämiskohdetta, joille määriteltiin vastuhenkilöt ja aikataulut kehityskohteiden korjaamiseksi.

Syksyn aikana laadittiin toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden seurannan raportointipohja, joka on vastuuhenkilöiden täytettävissä yhteisellä Teams-alustalla. Tarkoituksena on dokumentoida tehdyt kehittämistoimenpiteet alustalle kehityskohteiden korjaamisen seuraamiseksi. Vuosien 2023–2024 aikana tehdään kyselyt KYSin henkilöstölle, asiakkaille ja asiakasryhmille, miten korjatut toimenpiteet ovat edesauttaneet yhdenvertaisuuden toteutumista erityispalveluissa. Ohjelman tarkoituksena on varmistaa, että kaikki pystyvät yhdenvertaisesti käyttämään erityispalveluita. Kokonaisuuteen on linkitetty myös opinnäytetyö.

Eettisen neuvottelukunnan kanssa pidettiin yhteinen koulutustilaisuus yhdenvertaisuusteemalla.

Sähköisten palveluiden kehittäminen

Kysin yksi asiakaslupaus on ”Hyvä hoito perustuu onnistuneeseen vuorovaikutukseen ja yhteydenpitoon. Kehittämisen painopisteinä ovat: Asiakkaan käytössä on OmaKYS-verkkoasiointipalvelu, jonka kautta hän voi olla yhteydessä hoitoonsa liittyvissä asioissa. OmaKYS-verkkoasiointipalvelu otetaan käyttöön vaiheittain. Asiakkaan hoidon apuna on myös hoitavan poliklinikan ajanvarauskutsukirje ja puhelinpalvelu. Asiakaspalautteiden perusteella yhdeksi keskeiseksi kehittämiskohteeksi valittiin puhelinpalvelu ja erityisesti soittoaikojen toteutuminen suunnitelman mukaisesti. Toteutettiin kysely kaikkiin palvelukeskuksiin. Todettiin, että kyselyyn vastanneista poliklinikoista takaisinsoittojärjestelmä oli otettu käyttöön 77 %, soittoaikojen mahdollistaminen sovittujen käytänteiden mukaisesti oli otettu käyttöön noin 70 % ja ajanvarauspohjiin oli suunniteltu soittoaajanvaraukset 77 %. Näiltä osin kehittämistyö jatkuu.

Toimiva sairaalaympäristö

KYSissä kehitettiin edelleen vuoden 2022 aikana toimivaa sairaalaympäristöä suunnitelmien mukaisesti. KYS uudistuu –hanke päätettiin lakkauttaa 31.12.2022 Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirryttäessä. Hankkeen tehtävää, tavoitteiden seuranta ja toteutusta varten perustettiin hyvinvointialuetta kattava rakennushankkeiden ohjausryhmä. Vuonna 2022 KYS uudistuu -hankkeen merkittävimmät käynnissä olevat projektit olivat KYS Uusi Sydän, KYS Psykiatriatalo ja Akuuttiosasto. Projektit jatkavat toimintaansa projektien aikataulujen mukaisesti.

KYS Uusi Sydän -projektin 2. vaihe eteni aikataulun mukaisesti ja uudet tilat valmistuivat ja muutot uusiin tiloihin aloitettiin helmikuussa 2023. Aluehallituksen päätöksen mukaisesti Uusi Sydän -projektin kolmannen vaiheen aloitusajankohdaksi linjattiin vuodenvaihe 2022–2023. Syksyn 2022 aikana aluehallitukselle esitettiin erillistarkastelu tilatehokkuudesta sekä hyvinvointialueen tulevien investointien vaikutus KYS Uusi Sydän projektiin. Selvitysten tuloksena todettiin muun muassa, että Uusi Sydän-projekti tukee erityis- ja perustason sote-integraatiota pitkällä aikavälillä. Toiminnallinen uudistaminen toteutetaan Lean-periaatteita ja uutta teknologiaa hyödyntäen, joiden avulla keskitytään välittömään potilashoitoon ja hoidon laatuun. Projekti kestää vuoteen 2027 saakka.

Psykiatriatalon rakentaminen aloitettiin maaliskuussa 2022. Psykiatriatalo on ollut rakennusprojektin työnimenä ja rakennukselle haettiin nimeä nimikilpailun kautta. Nimen valinnut työryhmä painotti valinnassaan asiakasnäkökulmaa. Rakennuksen nimeksi valikoitui Lainesairaala.

Lainesairaalaan keskittyvät valmistuessaan aikuis- ja nuorisopsykiatrian vaativat erikoissairaanhoidon avohoito- ja osastopalvelut. Toiminnallisessa uudistamisessa korostuvat hoidon jatkuvuus, potilas- ja työturvallisuus ja hoitoympäristön toimivuus sekä uudet toimintatavat kuten etävastaanotto toiminta. Projekti kestää vuoden 2024 saakka.

Akuuttiosaston toiminnallinen suunnittelu aloitettiin vuonna 2022. Projekti kestää vuoden 2024 saakka. Vuoden 2022 aikana aloitettiin perehtyminen koko hyvinvointialuetta koskeviin rakennushankkeisiin. Osana hyvinvointialueen kiinteistöhallintoa perustettiin toiminnallisen suunnittelun palveluyksikkö. Toiminnallisen suunnittelun tehtävänä on varmistaa tiloiltaan laadukas, ajanmukainen ja tulevaisuuden toimintaan suuntaava toimintaympäristö kaikilla toimialoilla.

7.1.2 Palveluiden toimivuus
KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

- **Jonottomuus**
- **Hoitotakuussa pysyminen**
- **Tarkistuslistan käyttö 85 %**

2020 alkanut COVID 19 pandemia on vaikuttanut edelleen – varsinkin alkuvuosi 2022 oli hyvinkin vaikea vuodeosastohoidon suhteen ja kuormitus oli koko epidemian korkein sairaalahoidon ja tehohoidon suhteen häiriten sekä koko sairaalan että yksittäisten palvelukeskusten toimintaa erittäin merkittävästi. Alkuvuonna elektiivinen toiminta oli täysin pysähdyksissä. Pandemiaa seurasi työtaistelu toimet maaliskuulta 2022 aina lokakuun alkuun 2022 eri muodoissa häiriten hyvin vahvasti sairaalan kaikkea toimintaa. Lisäksi hoitohenkilöstön sijaisten saatavuus ongelma on vaikeuttanut koko sairaalan toimintaa. Myös avohoidon mahdollisuus ottaa potilaita jatkohoitoon on heikentynyt. Jatkuvasti jatkohoitopaikkaa jonottavien määrä on vaihdellut n. 25:stä jopa 45 potilasta päivittäin. Tästä syystä sairaalan toiminta on ollut koko vuoden 2022 ajan vahvasti häiriintynyttä. Normaaliin elektiiviseen toimintaan ei ole päästy koko vuoden aikana. Tästä syystä hoitojonot ovat kasvaneet huomattavasti kaikkiaan noin 7000 potilasta odottaa erilaisia toimenpiteitä – pisin jono on ortopediassa, jossa jonottaa kaikkiaan lähes 2000 potilasta toimenpiteisiin – heistä jo yli 700 on jonottanut yli hoitotakuurajan (6kk). Kaikkiaan hoitoa odotti yli 6 kk noin 1700 potilasta (400 vuonna 2021). Ulkokuntamyynä on kehittynyt suotuisasti saavuttaen kaikkien aikojen ennätystason johtuen vuonna 2020 voimaantulleesta keskittämisasiasetuksesta (mm syvänhoidon ja muun vaativan hoidon keskittymisestä ERVA alueella KYS iin. Avohoidon osalta poliklinikoille hoitotakuurajan (3kk) ylitti vuoden vaihteessa n. 600 (350 vuonna 2021) potilasta. Näin ollen hoitotakuu on heikentynyt merkittävästi vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021 edellä kuvatuista syistä.

Tarkistuslistan käyttö toimenpiteissä on toteutunut 84 %:ssa vuonna 2022. Tavoite oli 85 %, joten tavoite lähes toteutui.

Mittari	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous-arvio 2022	Ero tavoitteesta (määrä)	Toteutumisaste (%)
PALVELUIDEN TOIMIVUUS						
Hoidetut henkilöt	98 796	99 588	0,8	98 000	1 588	101,6

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELU

Palvelukeskusten toiminnassa korjattu lisätalousarvio vielä ylittyi menojen suhteen mutta toiminta jäi jälkeen suunnitelmasta erityisesti jäsenkuntamyynnin osalta (ei kiireellinen hoito jonoutui edellä mainituista häiriötekijäistä johtuen). Monet keskeisistä sairaalan toimintaa kuvaavista toimintaluvuista jäivät n. 3 – 8 % toimintasuunnitelmassa asetetuista toiminnallisista tavoitteista.

Lähetemäärät ovat jääneet n. 5 % vuoden 2021 määristä – kokonaislähetemäärä oli noin 95 000. Sen sijaan hoidettujen potilaiden määrä oli yli 99 000 – n. 1 % enemmän kuin 2021. Avohoidon käyntien määrä oli yli 502 000 – n. 3 % vähemmän kuin 2021. Hoitajaksojen määrä jää n. 37 000 – vähennystä 8 %. Koko vuoden toimenpidemäärä oli yli 35 000 (-5 % vuoden 2021 määrästä) kappaletta, joka on vuoden 2019 tasoa. Ulkokuntamyynä pysyi talousarviossa arvioidulla talolla - yli 85 miljoonaa euroa

(historian toiseksi paras). Ulkokunta myyntiin vaikuttaa keskittämisasiasetuksen voimaan tulo tammikuulla 2021. Lisäksi Varkauden kirurginen toiminta keskittyi vuoden 2021 aikana KYS:iin. Myynti jäsenkunnille vähentyi eniten edelliseen vuoteen verrattuna ja jäi selkeästi alle budjetoidun. Edellä mainituista syistä toiminnan tulot jäi alle budjetoidun (nousua 2021 tilinpäätöksestä 1,71%) ja menot (nousua 2021 tilinpäätöksestä 4,3%) ylittivät alkuperäisen taloussuunnitelman ja lopputulos osoittaa noin 12 miljoonan euron alijäämä. Tämä johtaa lisäkantoon jäsenkunnilta eräistä hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvistä järjestelyistä (3,2M€ ylijäämä 2021) johtuen noin 8,5 M€, jonka jälkeen tilikauden tulos on n. 3,2 M€ tappiollinen.

Menot pysyivät lähes taloussuunnitelmassa, mutta tulot siis jäsenkuntien osalta alittuivat aiheuttaen alijäämän. Tilannetta selittää edellä kuvatut häiriötekijät (Pandemia, työtaistelutoimet, Ukrainan sota ja varautuminen sekä hoitohenkilöstöpula ja perushoitoa vaativien potilaiden jatkohoidon järjestämisen ongelmat). Hoitajajoukko on purettu yhteistyössä Ylä-Savon SOTEn (pienet käsikirurgiset toimenpiteet) ja erityisvastuualueen keskussairaaloitten kanssa lähettämällä osa leikkausta odottavista potilaista niihin hoidettaviksi. Hoitohenkilöstön vaikea sijaispula ja saatavuus ongelma on syksystä 2021 alkaen vaikeuttanut hoitovelan purkua. Syynä on osin COVID 19 pandemian aiheuttama lisääntynyt hoidon ja hoivan tarve, edellä kuvatut häiriötekijät sekä hoitohenkilöstön saatavuus ongelmat. Hoitotakuu asiaa on käsitelty sekä sairaalan työvaliokunnassa kuukausittain sekä useita kertoja myös sairaanhoitopiirin hallituksessa ja kartoitettu sekä selvitetty erilaisia malleja jonojen purkamiseksi (mm palvelusetelin käyttö ja ostopalvelu). Ongelmana on se, että myös muilla sairaanhoitopiireillä on samanlainen ongelma ja yksityistä palvelutuotantoa on varsin niukalti tarjolla.

7.1.3 Taloudellisuus ja tehokkuus

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hyvä kustannusten hallinta antaa meille parhaat edellytykset kehittää ja ylläpitää yliopistosairaalan toimintaa myös tulevina vuosina. Resurssien käyttöä (materiaalit, ostopalvelut, työaika jne.) arvioidaan siksi kaikessa toiminnassa kriittisesti ja voimavarat kohdennetaan vastuullisesti ja potilaan tarpeen mukaisesti niin, että tuotamme yhteisillä varoilla mahdollisimman paljon terveyttä.

- Osa jokaisen KYSiläisen työtä on vastuullisesta resurssien käytöstä huolehtiminen. Esimiehet hyödyntävät aktiivisesti henkilöstön ideoita.
- Tarvikkeiden hankintaprosessia ja kustannus- ja varastonhallintaa parannetaan.

Taloussuunnitelma 2022 laadittiin nollatuloksella. Talousarviota muutettiin näyttämään toiminnasta syntyvä alijäämä 16,9 M€ 12.12.2022 valtuuston päätöksellä, mutta alijäämän kattamista ei kirjattu muutettuun talousarvioon. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ei voinut siirtää alijäämää Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, joten alijäämän kattaminen peruspääoman suhteessa kirjattiin tulosvaikutteisesti tilikaudelle 2022 ja talousarvioon tilikauden tulokseksi jäävä alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämästä. Tilikauden alijäämäksi muodostui 3,2 M€.

Mittarit	Tilin- pääätös 2021	Tilin- pääätös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 577	-3 186	-169,6	-16 861	13 675	18,9
Kokonaistulot ilman kauttalaskutusta	494 206	514 349	4,1	498 218	16 131	103,2
Kokonaismenot ilman kauttalaskutusta	489 628	517 535	5,7	515 079	2 456	100,5

TAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Sitovat kokonaistulot kasvoivat 4,1 % (20,1 M€) ja sitovat kokonaismenot 5,7 % (27,9 M€). Tulojen kasvu sisältää satunnaisissa tuloissa alijäämän kattamisen 8,5 M€ ja rahoitustuloissa Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän omistusosuuden mukaista ylijäämän palautusta 1,6 M€. Edellisten erien jälkeen tulojen kasvuksi jää 10,0 M€. Sitovista kokonaismenoista 49,8 % muodostuu henkilöstökuluista.

Investointimenojen toteuma oli 65,6 M€. Alkuperäisessä talousarviossa investointimenot olivat 87,5 M€, jota lisätalousarvion yhteydessä alennettiin -10,0 M€ hankkeiden viivästymisen takia. Tästäkin huolimatta investoinnit jäivät muutetusta talousarviosta 11,9 M€ pienemmiksi. Laitteet jäivät 4,5 M€ ja rakennukset 5,8 M€ alle muutetun talousarvion.

7.1.4 Henkilöstövoimavarojen hallinta

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Motivoitunut, osaava ja sitoutunut henkilöstö voi hyvin merkityksellisessä työssään. Se on inhimillisyttä, jossa haluamme olla maailman paras.

Henkilöstön johtamisen tavoitteena on tukea henkilöstöä tekemään työnsä mahdollisimman hyvin – me parannamme yhdessä ihmisten elämää!

Vuosi 2022 oli organisaation kaikilla tasoilla hyvin työllistävä; koronapandemia ja henkilöstön saatavuuden haasteet jatkuivat edelleen kuormittaen koko henkilöstöämme. Lisäksi vuoden 2022 aikana toteutuivat työtaistelutoimet, jotka vaativat erityisjärjestelyjä välttämättömän palvelutoiminnan turvaamiseksi. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmistelu aiheutti lukuisia hallinnollisia henkilöjärjestelyjä ja lisäksi valmisteluun osallistui merkittävä määrä viranhaltioitamme oman työnsä ohessa. Henkilöstön työhyvinvointi oli jaksamisen äärirajoilla pandemian, resurssien niukkuuden ja muutosten keskellä.

Työhyvinvoinnin edistämisen taustalla olivat edelleen 2020 toteutetun Mitä kuuluu? -työhyvinvointikyselyn tulokset, joiden perusteella jatkettiin pitkäjänteistä kehittämistyötä. Kehittämiskohteena olivat kaikilla organisaation tasoilla työn lisääntynyt kuormittavuus, väkivalta ja uhkatilanteet työssä sekä johdon ja henkilöstön välisen vuorovaikutuksen vahvistaminen sekä henkilöstön osallistamismahdollisuuksien tukeminen.

Kehittämisen tueksi järjestettiin eri kohderyhmille koulutusta esim. turvallisuuskoulutusta, Vastuullinen työkäyttäytyminen, Nolla-toleranssi ja Aktiivisen tuen toimintamalli sekä Huoli puheeksi -käytännöt toimintatavaksi. Kyselyn tuloksissa korostui lähiesihenkilöiden hyvä johtamisosaaminen ja sen merkitys henkilöstön työhyvinvoinnille. Esihenkilöt kokivat lisääntyneen kuormituksen työssään. Heidän työhyvinvointiaan tukemaan järjestettiin omia Teams-porinatilaisuuksia, asiantuntijatapaamisia -videopalveluna sekä HR-infoja.

Henkilöstön ja johdon välisen vuorovaikutuksen sekä osallistamismahdollisuuksien tukemiseksi jatkettiin säännöllisesti toteutettuja KYSCafe-virtuaalitapaamisia sekä henkilöstön edustajien, sairaanhoitopiirin ja sairaalan johdon yhteisiä keskustelutilaisuuksia. Näiden lisäksi KYSissä oli menossa systemaattinen, koko organisaation läpäisevä Lean-valmennus, joka osaltaan tukee henkilöstön osallistamista ja johtamiskulttuurin kehittämistä.

Vuoden 2022 syksyllä toteutettiin toisen kerran Mitä kuuluu? -työhyvinvointikysely. Kyselyn tulokset valmistuvat joulukuussa, joten niiden mukainen kehittämistoiminta siirtyi vuodelle 2023. Tulosten mukaan lähiesihenkilötyön koettiin kehittyneen vuoden 2020 kyselystä vielä positiivisempaan suuntaan. Erityisesti oikeudenmukaisuuden kokemukset sekä valmentavan johtamisen teemat olivat parantuneet esim. vastaajista 78,7 % koki lähiesihenkilön työn oikeudenmukaiseksi (2020; 72,5 %). Työpaikkakiusaamista kokeneiden osuus oli pienentynyt verrattuna edelliseen kyselyyn, mutta Nolla toleranssi –tavoite ei toteutunut. Huolestuttavaa on se, että entistä useampi kokee työkykynsä alentuneeksi ja psyykkistä rasituneisuutta ilmeni koko aineistoon verrattuna keskimääräistä enemmän niin nuoremmassa kuin ikääntyneissä ikäryhmissä. Lisäksi vain pieni osa vastaajista koki hyvinvointialueelle siirtymisen tuomat muutokset positiivisena.

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Henkilöstö keskimäärin	4276,8	4327,7	1,2	4207,9	119,8	102,8
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	15,9	18,1	13,8	14,0	4,1	129,3
Nettotyöpanos	3116,6	3049,3	-2,2	3069,2	-19,9	99,4
Terveysprosentti	95,6	95,2	-0,4	95,2	0,0	100,0

TAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Vuoden 2022 aikana sairaanhoitopiirimme palvelujen kysyntä kasvoi. Kasvun taustalla olivat pitkittyneen koronapandemian aiheuttama hoitovelka, siitä johtuva palvelujen lisääntynyt kysyntä sekä mm. keskittämisasiäsetuksen lakisääteiset palvelujen tuottamisvaatimukset. Kasvava palvelutoiminta vaati lisää henkilöstövoimavaroja. Haasteita toi yleinen terveydenhuollon henkilöstön vaikeutunut saatavuus. Henkilöstöä keskimäärin määrä (1,2 %) kasvoi maltillisesti, mutta nettotyöpanos (- 2,2 %) sen sijaan laski verrattuna edelliseen vuoteen. Tavoitteeseen suhteutettuna kasvu oli 119,8 henkilöä keskimäärin ja lasku -19,9 nettotyöpanosta. Nettotyöpanoksen pienentymisen taustalla olivat henkilöstön saata-
vuushaasteet ja kasvaneet poissaolot.

Poissaolojen määrät kokonaisuutena lisääntyivät kuluneen vuoden aikana. Lakisääteiset poissaolot; kuten äitiysvapaat ja isyysvapaat sekä hoitovapaat ja osittaiset hoitovapaat ja opintovapaat ovat lisääntyneet. Sama kehitys näkyi myös sairauspoissaoloissa. Sairauspoissaolopäivät keskimäärin henkilöä kohden kasvoivat (4,1 pv) verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoden 2022 tavoitetaso oli 14 pv keskimäärin/henkilö, jota ei saavutettu. Terveysprosentin tavoitteeksi oli asetettu hieman edellistä vuotta matalampi arvo 95,2 %, joka nyt toteutui (2021 tavoite oli 95,7 %).

Tarkemmat henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut ja täydentävät tiedot henkilöstön nykytilasta ja kehityssuunnasta löytyvät; Henkilöstökertomus 2022.

7.1.5 Kehittämistoiminta

Johtamisen kehittäminen

Seuranta-arviointi, Laajennusarviointi

Sertifikaatin myöntämisen jälkeen seuranta-arviointeja tehdään vähintään kerran vuodessa. Seuranta-arviointikäyntien ajankohta 11/2022. Seuranta-arviointi raportoidaan kuten sertifiointi-arviointi.

Arvioinnin tulokset: 3 lievää poikkeamaa, 0 vakavaa poikkeamaa. Poikkeamien korjaukset (tai suunnitelma niiden korjaamisesta) Granite-järjestelmässä valmiina 24.2.2023 mennessä.

Inspecta Sertifiointi Oy on myöntänyt sertifikaatin (nro8824-04), joka varmentaa, että organisaation (Pohjois-Savon hyvinvointialue, Kuopion yliopistollinen sairaala, Kuopio) laatujärjestelmä täyttää seuraavan standardin vaatimukset: ISO 9001:2015. Sertifiointiin sisältyvä toiminta: Strategia- ja konsernipalvelut koskien Kuopion yliopistollisen sairaalan varsinaista toimintaa ja tiedepalvelukeskusta, pois lukien opetustoiminta. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut/Yleiset palvelut: Kuopion yliopistollisen sairaalan varsinaisen toiminta. Sertifikaatti on myönnetty 2023-02-17 (alkuperäinen myönnetty 2016-02-19). Sertifikaatti on voimassa 2024–02-19 asti.

Hoitotyön kehittäminen

Hoitotyön johtamista, käytännön hoitotyötä, opettamista, tutkimusta ja kehittämistä arvioitiin systemaattisesti magneettisairaala laatukriteerien mukaan kaikissa potilas/asiakashoitoa toteuttavissa yksiköissä. Laatukriteerien toteutuminen julkaistiin yksiköiden osalta sähköisissä Tableau-raporteissa. Vuonna 2022 liitettiin ANCC:n Preintent programmiin (magneettisairaala valmennusohjelma). Hoitotyön laadun kehittämisessä edettiin ko. ohjelman sekä kansallisten suositusten mukaisesti. Hoitotyön laadun osalta osallistuttiin kansalliseen Hoitotyön vertaiskehittäminen työryhmään (HoiVerKe). Tavoitteena oli kehittää kansallisia hoitotyönsensitiivisiä laatuindikaattoreita.

Hoitotyön laadun seurannassa käytettiin kansainvälistä PressGaneyn NDNQI- tietokantaa, jonne tallennettiin KYSin hoitotyönsensitiivisen laadun tunnusluvut kaatumisten, painehaavojen, kivun ja keskusslas-kimo- ja virtsatiekateteri-infektioiden osalta. Tietokanta tuotti kansainvälisiä vertailutuloksia kyseisten laatuindikaattoreiden osalta kvartaaleittain kehittämisen tueksi. Kansallista vertailutietoa saatiin hoitaja- ja potilastyytyväisyyden sekä kaatumisten ja painehaavojen osalta. Hoitajavaihtuvuutta seurattiin systemaattisesti. Väkivaltatilanteiden indikaattoria pilotoitiin Lasten psykiatrialla ja Akuutissa.

Hoitotyön johtamisen osalta edistettiin transformationaalista johtamista mm. KYS erityisvastuualueen hoitotyön johtajien, kliinisten asiantuntijoiden ja kliinisten opettajien yhteistyöverkostoissa, hoitotyön alueellisessa asiantuntijaryhmässä, hoitotyön kehittämisen ohjausryhmässä, kehittämistiimeissä, asiantuntijaryhmissä sekä magneettilähettilästoiminnalla.

Hoitotyön kehittäminen kokonaisuudessaan on raportoitu KYS kohti magneettisairaala- Hoitotyön kertomus 2022 julkaisussa.

Sähköinen asiointi

Keskeisenä työkaluna palveluiden saatavuuden, laadun ja oikea-aikaisuuden tavoittelussa oli sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen. Sairaanhoitopiiri kehitti erikoissairaanhoidon sähköisiä asiointipalveluita yhdessä yliopistosairaaloiden Terveyskylä -yhteistyön kautta.

Pohjois-Savon alueellisen sähköisen asioinnin kehittämistä jatkettiin vuoden 2022 aikana STM:n rahoittaman tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusrahoituksen ja Euroopan Unionin elvytysrahoituksen tuella. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushankkeessa jatkettiin diabeteksen ja sepelvaltimotaudin alueellisten digihoitopolkujen pilotointia. Aloitettiin alueellisen valtimotaudin digihoitopolun kuvaustyö ja pilotoitiin sydänliiton tuottamaa Tulppa- verkkovalmennusta. Toteutettiin etävastanottopalvelun alustan muutostyö, kuvattiin alueellisia toimintamalli etäpalveluista osana kansalaisen hoitopolkua ja chat-toiminnan alueelliset tarpeet. OmaSavo- työskenelyssä työstettiin ja kuvattiin alueen asukkaiden käyttöön hyvinvointialueelle avatuille nettisivuille digipalveluhakemisto. Hakemiston kautta väestö voi hakea alueella käytössä olevien sähköisen asioinnin palveluiden tiedot ja pääsee siirtymään hakemaansa palvelun kirjautumissivulle. Tulsote- hankkeessa aloitti toimintansa eAsikasraati. Raadin jäsenet osallistuivat hankkeen kehittämistyöhön antamalla palautetta käytössä olevista sähköisistä palveluista. Saatua palautetta hyödynnettiin esimerkiksi digihoitopolkujen jatkokehittämistyössä. Vuoden lopussa käytössä oli 17 digihoitopolkua ja niillä hoidettiin 928 potilasta. Alueellisissa diabeteksen hoitopolulla hoidettiin 125 potilasta ja sepelvaltimotaudin polulla 21 potilasta. Aloitettiin Terveyskylän Omapolku-mobiilisovelluksen käyttöönoton valmistelutyö. Mobiiliapplikaation käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023.

Sairaanhoitopiirissä jatkettiin Buddy Health Care- digitaalisen alustan käytön laajentamista toimenpitepotilaiden hoidossa. Kuvattiin digitaalinen hoitopolku gastrokirurgisen ja ortopedisen potilaan hoidosta. Potilaan on mahdollista käyttää palvelua myös mobiililaitteen kautta. Otettiin käyttöön KYS-mobiilipolku-sovellus. Kansalainen kirjautuu palveluun OmaKYS-palvelun kautta. Polkujen pilottikäyttö aloitettiin loppu vuodesta ja käyttöä laajennetaan vuoden 2023 aikana.

OmaKYS-järjestelmän kehittämistä jatkettiin vuoden 2022 aikana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusrahoituksen turvin. Otettiin käyttöön uutena toiminnallisuutena yhteyshenkilötietojen muutoksen mahdollisuus ja röntgen aikojen näyttäminen varattujen aikojen osiossa. Aloitettiin alaikäisen puolesta asioinnin toiminnallisuuden kuvaaminen. Vuoden lopussa OmaKYS-järjestelmään oli rekisteröityneitä käyttäjiä 35 531.

Etävastanottopalvelu siirtyi uudelle alustalle vuoden 2022 lopussa. Uuden järjestelmän käyttöönottoon järjestettiin erilaisia koulutustilaisuuksia, niihin osallistui 350 työntekijää. Reaaliaikaisia etävastanotto-käyntejä toteutui vuoden aikana 3610.

Sähköisen asioinnin kehittämisen vastuuhenkilönä toimi kehittämissyylilääkäri Juuso Tamminen

Tietojärjestelmät

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin infrastruktuurista, sovelluksista sekä pääte- ja oheislaitteista vastaa Istecki Oy. Sairaanhoitopiirissä on käytössä Uranus-potilastietojärjestelmä sekä Kysteri liikelaitoksen käytössä oleva AluePegasos. Näissä järjestelmissä hyödynnetään UNA-ydintä, UNA-lomakkeita sekä UNA-tilannekuvaa.

Mittavimmat investoinnit vuoden 2022 kaudella ovat olleet hyvinvointialueen muutoshankkeeseen kuuluvat hankkeet (70 kpl) sekä UNA-järjestelmän käyttöönotot. Uutena aloitettiin loppuvuodesta 2022, kilpailutus sosiaalihuollon tietojärjestelmästä ja tehtiin päätökset potilastietojärjestelmän kilpailutuksesta tarkoituksena konsolidoida järjestelmäperheet samoissa toiminnoissa. Tietohallinnon työntekijöiden resursseja siirrettiin hyvinvointialueen muutoshankkeen tehtäviin vuodenvaihdetta kohden enenevissä määrin.

Rakennushankkeet

Uusi Sydän -projektin 2-vaihe eteni suunnitellussa aikataulussa. Projektin 3 – vaiheen osalta päätettiin kesällä 2022 Pohjois-Savon hyvinvointialueen toimesta ottaa noin puolen vuoden aikalisä, jonka aikana

toteutettiin Uusi Sydän -projektin tilatehokkuus selvitys sekä projektin vaikutus ja perustason integraation huomiointi hyvinvointialueen tulevissa investointitarpeissa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyi 7.12.2022 kokouksessaan Uusi Sydän -projektin jatkumisen 3-vaiheeseen sekä kokonaisbudjetiksi 198,5 M€. Uusi Sydän -projektin 3 – vaiheen on tarkoitus valmistua loppuvuonna 2025.

Psykiatriatalo – projektin rakennusurakoitsija sekä talotekniset urakoitsijat valittiin alkuvuonna 2022 ja projektin rakennustyöt saatiin alkuun maaliskuussa. Projekti eteni vuonna 2022 pääosin aikataulussa ja valmistumistavoite on keväällä 2024. Puijon sairaala-alueen asemakaavamuutos saatiin valmiiksi vuoden 2022 aikana, joka mahdollistaa jatkossa täydennysrakentamisen Puijon sairaalan tontille.

Tulevien vuosien aikana rakennusinvestointien taso KYS Puijon sairaala-alueelle on edelleen korkea. Laadittujen suunnitelmien mukaisesti vuonna 2023 investointitarve rakennuksiin on yli 40 M€ ja vuonna 2024 n. 45 M€. Suurimmat jatkuvat projektit ovat KYS Uusi Sydän -projekti ja Psykiatriatalo -projekti.

Kehittämishankkeet

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kehittämishankkeiden hallinnoinnin kehittämistä jatkettiin vuoden 2022 aikana. Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden ohjausta ja hankkeiden vastuuhenkilöiden tukea tehostettiin kuvaamalla hankehallinnon prosessi ja kehittäminen. Sosiaali- ja terveysministeriöstä saadun ohjeistuksen mukaisesti valtionavustushankkeet ja niiden hallinnointi siirrettiin kaikista hyvinvointialueelle siirtävistä organisaatioista hyvinvointialueen suostumuksella sen organisaatiossa perustettuun keskistettyyn hankehallintoon.

Työtä jatketaan vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on luoda järjestelmä, jossa ulkopuolisella hankerahoituksella toteutettavien hankkeiden käynnistäminen, hallinnointi ja raportointi olisi mahdollisimman sujuvaa. Hankehallinnoinnin tukea kehittämällä pyritään saavuttamaan asema luotettavana hankekumppanina ja näin turvaamaan sairaanhoitopiirin ulkopuolisen hankerahoituksen tehokas ja tarkoituksenmukainen ohjautuminen käytännön kehittämistoimiksi strategiaan kirjattujen valintojen tukena.

Vuonna 2022 Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä osallistuttiin alla lueteltuihin hankkeisiin.

Barnahus KYS-erva

Vuonna 2019 käynnistyneen Barnahus-hankkeen tavoitteena on vuonna 2022 edelleen ollut kehittää lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan tutkinta- ja hoitoprosesseja ydintavoitteen mukaisesti moniammatillisessa yhteistyössä. Keskeisiä hankkeissa kehitettyjä ja toteutuneita toimintoja vuonna 2022:

- Nuorten seri-uhrien psykososiaalisen tuen saatavuuden mahdollistaminen seri-akuutti keskuksessa.
- Varhaisen viranomaisten välisen lasta-seulatyön toteuttaminen lapsiin ja nuoriin kohdistuvien rikosten osalta.
- 4-6-luokkalaisten tunne- ja turvataitokasvatus oppitunnit sekä aiheeseen liittyvät vanhempainillat Pohjois-Savon ala-kouluilla.
- Koulutusten järjestäminen alueen sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille sekä alan opiskelijoille.
- Barnahus.fi -sivuston käynnistäminen (tarjolla laajasti materiaalia lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan eri teemoista, koulutuksista ja verkkokoulu-materiaalia).
- Traumaosajien kouluttaminen TF-KKT – menetelmän käyttöön (traumafokusoitu kognitiivinen käytäytymisterapia)
- OT-konsultaatio verkoston rakentaminen lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan osalta.
- Lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan palvelupolkujen mallintaminen yhteistyössä alueen väkivalta-toimijoiden kanssa.

-Kansallisen ohjausdokumentin kirjoittaminen lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan prosesseihin liittyen.

Tulevaisuuden sote-keskushanke PSSHPn osalta

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on vastannut Pohjois-Savon Tulevaisuuden sotekeskushankkeessa sähköisen asioinnin ja digihoitopolkujen projektista ja nuorten mielenterveyden tuen ja hoidon projektista. Tulevaisuuden sotekeskushanke on kansallisen Tulevaisuuden sotekeskus-ohjelman toimeenpanoa.

Sähköinen asiointi ja digihoitopolut projektissa tavoitteena on laajentaa sähköistä asiointia. Projektissa on edistetty OmaSavon käyttöön ottoa ja jatkosuunnittelua. Digihoidoluista on kuvattu ja jalkautettu diabeteksen ja sepelvaltimotaudin digihoitopolut hyvinvointialueen tasoisesti. Valtimotaudin digihoitopolkujen kuvaustyö on tekeillä. Lisäksi on toteutettu kolme eTulppa-verkkovalmennusryhmää. Edistetty piloiteissa etäkonsultaatio- ja etävastaanottotoimintaa sekä otettu käyttöön sähköinen ajanvaraus Kysterin alueella. SmartCare alusta otettu käyttöön ja koulutettu henkilöstöä. Kuvaukset tuotettu palveluohjauksesta ja sähköisestä asioinnista. Kehittämistyö jatkuu edelleen vuoteen 2023.

Nuorten mielenterveyden tuen ja hoidon projektin tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden tuen ja hoidon saatavuutta ja palveluun pääsyä varhaisessa vaiheessa sekä vastata tarpeeseen lasten ja nuorten omassa arjessaan monialaista yhteistyötä ja konsultaatiota hyödyntäen. Lisäksi tavoitteena on muodostaa yhtenäinen palvelupolku lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin tukemaan oikea-aikaista hoitoon pääsyä ja hoidon porrastusta. Psykiatristen sairaanhoitajien (6) jalkautuva työ käynnistyi alueen kouluille Kuopiossa, Siilinjärvellä, Tuusniemellä, Kaavilla, Suonenjoella ja Rautalammillä. Sairaanhoitajat työskentelevät nuorten kanssa, joilla on lieviä ja keskivaikeita masennusoireita. Tähän mennessä on todettu, että sairaanhoitajat tavoittavat hyvin kohderyhmän ja vain noin 5% asiakkaista ohjautuu erikoissairaanhoidon. Nepsy-tiimimallin osalta tuotettu laaja alueellinen kartoitus nepsypalvelujen tilanteesta ja käynnistetty pilotti, jossa tarjotaan ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea ja ohjausta perheille, joissa lapsella on nepsy-oireita. Palvelu toimii myös työntekijöille konsultatiivisena tukena. Kehittämistyö jatkuu edelleen vuoteen 2023.

Psykososiaaliset menetelmät

Koordinoitu lisäkoulutuksia ja lisämenetelmätukea IPC-menetelmästä alueen tarpeen mukaan. Vahvistettu esimiesten IPC-yhteistyöryhmien kanssa toteutettavaa implementaation tukea mm. NOMAD-kyseilyn avulla (työntekijöille lupa ja myös vastuu käyttää menetelmää, jotta nuoret saavat oikean avun, implementaation seuranta tähän). Koordinoitu Cool Kids-menetelmän koulutukset alueiden tarpeen mukaan. Vahvistettu Cool Kidsin käyttöönottoa menetelmätuella ja esimiesten yhteistyöryhmissä. Vahvistettu osaamiskeskustiimitoimintaa tukien erityis- ja perustason yhteistyötä varmistamalla osaamisen käytettävyyttä alueilla menetelmien suhteen, luoden toimivan koordinaation ja seurannan menetelmien käytöstä. Vahvistettu asiakasosallisuutta luomalla käytäntö asiakaspalautteiden keräämiseen nuorilta menetelmän käytöstä. Hyvinvointialueella aloittanut oma menetelmäkoordinaattori, jonka työssä pääpaino koulutettujen menetelmien juurtumisen vahvistamisessa.

VAURAS, päihteitä käyttävät naiset ja vauvaperheet

Vauras-hankeen rahoitus on alkanut 01/22, mutta hanke on päästy aloittamaan syksyllä 2022, joka on vaikuttanut merkittävästi hankkeen ensimmäisen vuoden saavutuksiin. Kehittämishankekokonaisuuden tavoitteena on yhdenvertaisempi kohderyhmän hoito ja kuntoutus sekä kaikilla alueilla käytössä oleva, päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden tarvitsemien perus- ja erityistason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen muodostama kokonaisuus. Hankkeessa kehitetään kohderyhmän

palveluketjuja ja -kokonaisuuksia ja tehostetaan raskauden aikaisen päihteidenkäytön tunnistamista alueilla siten, että alueen palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja laadukkaita, oikea-aikaisia, yhdenvertaisesti saatavilla ja saavutettavissa. Palvelut muodostavat kokonaisuuden ja toimivat saumattomasti yhteen.

Alueilla on tehty kattavasti monialaista kartoitustyötä ja selvitelty nykytilaa sekä tunnistettu puutteita palveluketjuissa ja –kokonaisuudessa. Hankkeessa on toteutettu kolme eri kyselyä syksyllä 2022: asiakaskyselyt kaikille raskaana oleville perheille, tunnistetuille, päihteitä käyttäneille äideille sekä työntekijäkysely laajasti eri toimijoille.

Kaikille YT-alueille saatu koottua moniammatilliset työryhmät koordinaattoreiden työn tueksi. Lisäksi sairaalan sisäisiä työryhmiä perustettu kehittämään erikoissairaanhoidon hoitoketjua vastaamaan palvelukuvauksen vaatimuksia. Hankkeessa on lisäksi tutkimusosio, jonka tarkoituksena kehittää uutta veriseulaa, jonka avulla voidaan tunnistaa alkoholin käyttöä varhaisessa vaiheessa. Tutkimukseen on saatu eettisen lautakunnan lupa ja näyttöiden keräys on aloitettu loppuvuodesta -22 KYS:n Naisten poliklinikan HAL-poliklinikan asiakkaista. Hankkeessa on toteutettu yksi koulutus YTA-tasoisesti: poliisin antama ajankohtainen tilannekatsaus päihdetilanteesta

Palliatiivisen hoidon palvelujen tuottaminen ja laadun parantaminen Itä-Suomen yhteistyöalueella

FinPall Itä-Suomen YTA -hanke on Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) rahoittama palliatiivisen hoidon alueellinen kehittämishanke. Valtakunnallisella tasolla käynnissä olevan FinPall-hankkeen tavoitteena on vahvistaa palliatiivisen hoidon saatavuutta ja osaamista Suomen kaikkien viiden yliopistosairaalan yhteistyöalueella ajalla 2021–2023.

FinPall Itä-Suomen YTA:n hankehallinnoijana toimii Pohjois-Savon hyvinvointialue ja hankkeen osatoiteuttajina toimivat kaikki YTA:n hyvinvointialueet. Hankkeet toteutetaan hyvinvointialuetasoisina sekä koko YTA:n kattavina osaprojekteina. Osaprojektit on sidottu viiden toimenpidekokonaisuuden alle, jotka ovat: Palliatiivisen hoidon keskusten perustaminen / palveluiden ja toiminnan vahvistaminen, kotisairaaloiminnan kehittäminen kunnissa, lasten ja nuorten palliatiivisen hoidon kehittäminen, digitaalisten palvelujen kehittäminen sekä palliatiivisen hoidon ja saattohoidon osaamisen vahvistaminen.

Keskeisimpinä kehittämiskohteina Pohjois-Savon hyvinvointialueella ovat erityistasoisen kotisairaaloiminnan- sekä palliatiivisen hoidon ja saattohoidon osaamisen kehittäminen, palliatiivisen keskuksen perustaminen sekä psykososiaalisen tuen palveluiden kehittäminen ja käynnistäminen.

Vuoden 2022 aikana hankkeessa käynnistettiin suunnitelmat sekä yhteistyö alueellisen kotisairaaloiminnan ja verkostojen kehittämiseksi yhteistyössä POSPTE20 -hankkeen kanssa, sekä aloitettiin suunnitelmat Pohjois-Savon hyvinvointialueen palliatiivisen keskuksen perustamiseksi. Lisäksi hankkeen myötä KYS palliatiivisessa yksikössä käynnistettiin ja pilotoitiin perheterapeutin palvelut osana psykososiaalisen tuen kehittämistoimintaa.

Tulevaisuuden sote-keskushankkeita koskevat koordinoitavat

Tulevaisuuden sote-keskushankkeita koskevat koordinoitavat yhteistyöalueilla psykososiaalisten menetelmien osalta jakautuu kolmeen osaan: lasten, nuorten ja aikuisten psykososiaalisten menetelmien kouluttamiseen, implementointiin ja muuhun tukeen perustasolla. Hanketta toteutetaan neljän hyvinvointialueen alueella (Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pohjois-Savo ja Etelä-Savo). Hanketta toteutetaan jokaisella yhteistyöalueella Suomessa ja hankehenkilöstö on osallistunut aktiivisesti muiden yliopistosairaaloiden psykiatrian johdon kanssa yhteisiin palavereihin kansallisen kehittämisen näkökulmasta.

Hankkeessa valitut koordinoitavat ja koulutettavat psykososiaaliset menetelmät lasten puolella ovat Cool Kids, DKT ja TF-KKT, nuorten puolella IPC ja Cool Kids ja aikuisten puolella ohjattu omahoito, kognitiivinen lyhytterapia ja terapianavigaattori. Koulutuksia on järjestetty jokaisella hyvinvointialueella ja työtä jatketaan hankerahoituksen avulla vuoden 2023 loppuun asti. Lasten Cool Kids -koulutuksen suorittaneita on 25 ja alkuvuoden 2023 koulutuksessa on mukana noin 40 koulutettavaa, lisäksi syksyllä 2023 on tulossa vielä yksi koulutus. Arvio on, että Cool Kids -koulutuksen kävisi hankkeen aikana noin 80 ammattilaista. YTA-alueelle koulutettiin 4 uutta menetelmäohjaajaa Cool Kids -menetelmään. Cool Kids -menetelmän juurruttamistoimenpiteinä käynnistettiin esihenkilötapaamiset jokaisella hyvinvointialueella.

DKT- ja TF-KKT -menetelmät ovat enimmäkseen erikoissairaanhoidon suunnattuja menetelmiä. Arvio on, että TF-KKT -menetelmään koulutetaan hankkeen aikana 18 ja DKT -menetelmään 16 menetelmäosaajaa. TF-KKT koulutukset toteutetaan yhteistyössä Barnahus- hankkeen kanssa. Cool Kids ja DKT -koulutukset toteutetaan yhteistyössä Lastenklinikan kummien hankkeiden kanssa. Aikuisten puolella terapianavigaattorin käyttöönottoja on jokaisella hyvinvointialueella ja ohjatun omahoidon koulutukset ja kognitiivisen lyhytterapian koulutukset saatiin käynnistymään, jotka jatkuvat vuoden 2023 ajan. Arvio on, että kognitiivisen lyhytterapiakoulutuksen kävisi noin 100 ammattilaista koko Itä-Suomen yhteistyöalueella ja ohjatun omahoidon osalta yli 100. Lisäksi terapianavigaattoria on tarkoitus ottaa laajemmin käyttöön vuoden 2023 aikana Itä-Suomen yhteistyöalueella.

Koulutusten lisäksi hanke on järjestänyt päättäjille infotilaisuuksia ja muita verkostopäiviä ammattilaisille.

Nuorten yo-koordinaatio toteuma vuosi 2022:

Suunniteltu ja toteutettu yo-koordinaatiorahankkeen ja Tulsote-hankkeen yhteensovittaminen. Psykososiaalisten menetelmien koulutusten osalta jatkettu IPC-koulutuksia, aloitettu Cool Kids-koulutukset, toteutettu IPT-N-koulutukset. Koordinoitu ja toteutettu IPC-menetelmäohjauksia ja näiden järjestämistä hyvinvointialueilla. Koordinoitu Cool Kids-menetelmäohjausta sekä IPC-menetelmäohjaaja- ja Cool Kids-menetelmäohjaajakoulutuksia. Toteutettu IPC-koulutusprosessissa oleville IPC-boosteripäiviä ja valmistuneille työntekijöille kertausboosteripäiviä ja lisämenetelmäohjausta. Suunniteltu, toteutettu ja analysoitu Nomad-N-kysely menetelmien juurtumisen tuen mahdollistamiseksi IPC-koulutetuille ja heidän esihenkilöilleen. Jatkettu IPC, CK- ja IPT-N-menetelmien osalta implementaatiotyötä niin menetelmiin koulutettujen kuin erityisesti heidän esihenkilöidensä kanssa.

Toteutettu Tulsote-resurssin uudelleenkehittämisen suunnittelu niin, että hyvinvointialueille pystytty rekrytoimaan omat menetelmäkoordinaattorit (1/hv-alue) tukemaan menetelmien juurtumista, menetelmäkoordinaattorit aloittaneet 8/2022 hv-alueilla, jolloin menetelmäkoordinaattoreiden perehdytys ja yhteistyön yhteensovittaminen. Yo-koordinaatio jatkanut yta-vastuun mukaista toimintaa, kansallista yhteistyötä ja menetelmien juurruttamisen tukea. Suunniteltu ja toteutettu webinaarit nuorten mielialoireilusta ja ahdistuneisuudesta opettajille ja vanhemmille kansallisessa yo-koordinaatitiimien yhteistyössä. Luennoitu terveydenhoitajaopiskelijoille ammattikorkeakoulussa nuorten psyykkisestä oireilusta ja psykososiaalisista menetelmistä. Toteutettu ensimmäinen nuorten psykososiaalisten menetelmien aluepäivä.

Yhteistyön aloittaminen yo-koordinaatiossa aloittaneiden muiden ikäryhmien toimijoiden (lapset, aikuiset) kanssa. Menetelmien suhteen osaajarekisterin ylläpito ja tarpeenmukainen kehittäminen.

Tehty kansallista yhteistyötä psykososiaalisten menetelmien koordinoivien tahojen ja Terapiat Etulinjaan-toimintamallin toimijoiden kanssa. Suunniteltu ja toteutettu implementaation toimenpiteitä. Kerätty tietoa psykososiaalisten menetelmien käytöstä ja vaikuttavuudesta. Tehty yhteistyötä THL:n kanssa mm. menetelmien käytön seurannasta, hankeraportoinnista sekä juurrutussuunnitelma tulevalle vuodelle toiminnan osalta. Hankkeen kautta tehdyn toiminnan vakiinnuttamisen suunnittelua: tavoitteena osaamiskeskustoiminnan vakiinnuttaminen yta-alueille hankekauden jälkeen.

OT-TOIMINTAKERTOMUS 2022

Lasten, nuorten ja perheiden osaamis- ja tukikeskus (OT-keskus) -hankkeessa on suunniteltu ja konkretisoitu tulevaa Itä-Suomen YTA-alueen palvelurakennetta ja -konseptia lasten, nuorten ja perheiden kaikkein monimutkaisimpien ja vaativimpien kysymysten osalta. Itä-Suomen OT on yksi Suomen viidestä valmisteilla olevasta OT-keskuksesta. YTA-asetusluonnokseen on asiaa koskien otettu kantaa yhdessä muiden OT-hankkeiden kanssa.

Yhteistyötä on tehty YTA-alueen sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen (VIP-verkosto / Vaatu-toimijat) ja vammaispalvelujen ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa. Tärkeässä roolissa ovat olleet erityisosaamista tarjoavat järjestöt kuten VIOLA ry Mikkelissä ja hankeyhteistyö (Barnahus, VAURAS, TulSote, psykososiaaliset menetelmät, muut OT-hankkeet). Hanketta hallinnoi Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja osatoteuttajina ovat sopimuksellisesti Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Pohjois-Karjala sekä Sosiaalialan osaamiskeskukset ISO ja KOSKE. OT-hankkeessa on työskennellyt 4 OT-projektikoordinaattoria ja lisäksi omarahoitusosuutena noin ½ työntekijää.

Kehittämisen painopistealueena on ollut perus- ja erityistason monialaisten ammattilaisten tukeminen kompleksisissa ja erityisen vaativissa asiakastilanteissa kts. kohdat 1-3

1. Monialaisten ohjaus-, tuki- ja konsultaatiomahdollisuuksien kehittäminen ja kokeileminen esimerkkeinä nuorisopsykiatrian, päihdepalveluiden ja lastensuojeluyksikön konsultaatiomalli kohti KYSin psykiatriataloa 2024; haastavat erot (HE) -konsultaatioryhmät Pohjois-Savon ja Keski-Suomen hva:lla; lakisääteiset lastensuojelun moniammatilliset asiantuntijaryhmät ja OT-tuen liittäminen niihin (SOSTERIESSOTE -pilotti alkoi v. 22 syksy jatkuu Etelä-Savon hyvinvointialueella v. 23). SOTESI-ammattilaisille on suunniteltu ohjaus-, tuki- ja konsultaatiopilottia (OT-TUKI-pilotti v. 23) erityisen vaativiin tai / ja kompleksisiin asiakastilanteisiin. Samassa yhteydessä on tehty YTA-alueen OT-palvelukartastoa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

2. Vaativan erityisosaamisen ja yhteistoiminnan vahvistaminen vaativissa lastensuojelun ja psykiatrian yhteisasiakkuuksissa

Vaativan tuen integroidun OT-yksikön ympärille (KYS / psykiatriatalo v. 2024) on rakennettu koulutusta ja osaamista. Palvelumuotoilun ja OT-seulatyöskentelyn avulla on tehty asiakasprofilointia ja kehitetty asiakasprosesseja lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian kesken. Vaativan tuen yksiköiden kehittämisessä on tehty yhteistyötä YTA-alueen tasoisesti ja valtakunnallisesti.

3. Monialaisten asiantuntijaverkostojen kehittäminen ja koordinointi vaativahoitoisissa, harvinaisissa tai / ja kompleksisissa tilanteissa työskenteleville ammattilaisille

OT-Nepsy-asiantuntijaverkoston muodostaminen jatkuu YTA-alueella ammattilaisten ja TulSote ja RRP-kehittäjien kanssa. Konkreettista kehittämistä verkoston muodostamiseksi ja OT-Nepsy-osaamisen lisäämiseksi on tehty monialaisen OT-Nepsy-koulutus- ja keskustelusarjan suunnittelussa YTA-alueelle vuodelle 23. Syksyn -22 aikana on haastateltu lukuisia YTA-alueen monialaisia ammattilaisia OT-Nepsy-teemalla. Tuloksista tehdään yhteenvetoraportti. Vaativan sijaishuollon verkoston muodostaminen YTA-alueelle on alkanut.

Tutkimus

Tutkimusyhteistyötä on tehty esim. LANUPS-hankkeen, yhteisövaikuttavuustutkimuksen ja UEF/hoitotieteen kanssa ja hyödynnetty alustavia tuloksia OT-kehittämisessä. ETKL:n oppaassa ”Tunnista, puutu, auta” julkaistaan huhtikuussa -23 Taina Laajasalon ja Ilona Luoman interventioaiheinen artikkeli.

OT-projektiharjoittelija (Hoitotiede, UEF) on tehnyt selvityksen ja käytännön sovelluksen Cynefin-mallista Nepsy-asiakkaan näkökulmasta. OT-aiheinen käsikirjoitus kotimaiseen julkaisuun on edennyt. Nepsy-kehittämisen tutkimusteemaista foorumia on suunniteltu vuodelle 23.

Viestintä ja tapahtumat

OT-viestintää (OT-uutiskirjeet ja OT-infot, päättäjainfo yhteistyössä psykososiaalisten menetelmien kanssa) ja valtakunnallisia tapaamisia on tehostettu.

Vuoden 2022 aikana toteutui kolme OT-webinaaria. YTA-alueen monialainen OT-työn operatiivinen johdoryhmä OT-Rukkanen on kokoontunut 9 kertaa. Kokoonpano ja tehtävät on kuvattu. Psykososiaaliset menetelmät ja OT-hanke -ohjausryhmä on kokoontunut 3 kertaa. OT-koordinaattorit ovat tavanneet säännöllisesti viikoittain. OT-osatoteuttajien tapaamiset STM-raportoinnin toteuttamiseksi sekä tehtäväkokonaisuuksien kehittämiseksi 7 kertaa v. 22. OT-tapaamisia on ollut hyvinvointialueiden kanssa säännöllisesti.

Valmiuskeskuksen nopeutettu toiminnan käynnistäminen ja materiaallinen varautuminen hankkeet

Toiminta ja turvallisuusympäristön muuttumisen vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö myönsi valtionavustusta valmiuskeskusten toimintojen nopeutettuun käynnistämiseen 1.5.–31.12.2022 välisenä aikana syntyneisiin kustannuksiin (aikaa pidennettiin 15.4.2023 saakka). 1.1.2023 alkaen Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus toimii osana 5 valmiuskeskuksen muodostamaa verkostoa, tuottaen kansallista sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuvaa (612/2021 §51).

Hankkeen aikana valmiuskeskukselle on määritetty toimitilat ja tarvittavat muutokset on työympäristön osalta tehty. Valmiuskeskuksen toimintaan liittyvien laitteiden, välineiden, tietojärjestelmien sekä tietoverkkoyhteyden hankinta on toteutettu.

Alueellinen verkostoyhteistyön käynnistäminen erityisvastuualueella (nykyisin yhteistyöalue) aloitettiin valmiuskeskuksen ohjausryhmän kautta syksyllä 2022.

Työtä jatketaan vuoden 2023 aikana. Hanke päättyi huhtikuussa 2023

Sosiaali- ja terveydenhuollon kiireellisten materiaalihankintojen käynnistäminen

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi valtionavustusta sosiaali- ja terveydenhuollon kiireellisten materiaalihankintojen käynnistämiseen. Varautuminen koski erityisesti sosiaali- ja terveystalouden kriittisimpiä tarvikkeita, laitteita ja lääkkeitä, joissa materiaallisen varautumisen tasoa parannettiin. Vuonna 2022 tunnistettiin koko erityisvastuualueelle hankittava materiaali ja lääkehankinnat, ja ne toteutettiin Servican ja KYS apteekin toimesta. Kyse oli kertaluontoisesta erityisavustuksesta. Työtä jatketaan vuoden 2023 aikana.

RRP Kestävää hyvinvointia Pohjois-Savoon

Suomen kestävän kasvun ohjelmaan kuuluvan hankkeen ensimmäisessä vaiheessa vuonna 2022

- 1) tunnistettiin pandemian vuoksi hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelasta kärsineitä haavoittuvia ryhmiä ja
- 2) tehtiin toimenpidesuunnitelma hankkeen toiseen vaiheeseen 2023–2025.

Hankkeessa vahvistetaan erityisesti mielenterveys- ja päihdehäiriöistä kärsivien tai niiden riskissä olevien palveluiden saatavuutta, vaikuttavuutta sekä kustannustehokkuutta hyvinvointialueella esimerkiksi digitaalisten innovaatioiden käyttöönoton myötä. Lisäksi tuetaan mielenterveyskuntoutujien työelämään pääsyä ja työelämässä pysymistä. Hankkeen ensimmäisen vaiheen rahoitus oli 1,5 M€, toisen vaiheen rahoitus 12,4 M€.

7.1.6 Tutkimus ja opetus

Tieteellinen tutkimus

Lääketieteellinen tutkimus oli vuonna 2022 vilkasta. Tutkimushankkeita oli käynnissä yhteensä 689 kpl, joista vuoden aikana alkaneita uusia hankkeita oli 119 kpl. Tieteellisiä julkaisuja tuotettiin 700 kpl (tieto 16.2.23). Tutkimushankkeet saivat ulkopuolista rahoitusta 6,0 M€. Tästä valtion tutkimusrahoituksen osuus oli 2,4 M€, julkisen rahoituksen (mm. Suomen Akatemia, säätiöt) 1,1 M€ ja toimeksiantotutkimusten osuus 2,5 M€. Lisäksi lääketutkimuksista saatava lääkehyöty ilmaisina tutkimuslääkkeinä oli 2,31 M€.

Tieteellisen tutkimuksen tukipalvelut

Tieteellisen tutkimuksen tueksi on luotu palveluita, jotka helpottavat terveystieteellisen tutkimuksen tekemistä KYSissä, erityisvastuualueen keskussairaaloissa ja perusterveydenhuollossa. KYSin Tiedepalvelukeskus tuotti terveyden tutkimuksen hallinnon asiantuntija- ja tukipalveluita sekä antoi neuvontaa, koulutusta ja käytännön tukea lausunto- ja lupa-asioissa, tilastotieteessä ja tutkimuseettisissä kysymyksissä. Lisäksi Tiedepalvelukeskus huolehti muun muassa tutkimushenkilöstön henkilöstöhallinnosta ja tutkimusten kustannusten seurannasta, avusti tutkijoita budjettien laadinnassa ja tutkimusluvissa sekä huolehti kehittämishankkeiden talousraportoinnista. Tiedepalvelukeskus huolehti osaltaan myös terveyden tutkimukseen, koulutukseen ja rahoitukseen liittyvän ajankohtaisen tiedon jakamisesta KYSin erityisvastuualueelle.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin tutkimuseettinen toimikunta antoi lakisääteisen lausunnon erityisvastuualueellaan tehtävistä lääketieteellisistä tutkimuksista. Tutkimuseettinen toimikunta käsitteli 187 hakemusta.

Tutkijakoulutus

Tutkijoille järjestettiin koulutusta yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Kliinisen tohtorihjelman kanssa. Koulutusta järjestettiin verkkokoulutuksena kliinisen tutkimuksen perusteissa ja tutkimusetiikassa. Tutkimushoitajille järjestettiin koulutusta yliopistosairaaloiden yhteistyönä toteutettavassa kansallisessa tutkimushoitajakoulutuksessa. Lisäksi tutkijoille järjestettiin tietoisuuksia ja infoja.

Erva-tutkimustoimikunta

KYSin erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan keskeisenä tehtävänä on ollut edistää ja ylläpitää yliopistotasoisien terveyden tutkimuksen toteutumista KYSin erityisvastuualueella. Toimikunnassa on ollut monitieteellinen edustus erityisvastuualueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Toimikunta on päättänyt valtion tutkimusrahoituksen (VTR) hakumenettelyistä ja huolehtinut haun toteutumisesta alueellaan. Tutkimustoimikunta päätti VTR:n myöntämisestä tutkimushankkeille hakemusten perusteella. Lisäksi se on vastannut rahoituksen käytön seurannasta ja raportoinnista sosiaali- ja terveysministeriölle. KYSin erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan käytännön toiminnan hallinta ja ylläpito on KYSin Tiedepalvelukeskuksessa.

Hoitotyön tutkimustoiminta

Hoitotieteen tutkimus jatkui vakaana ja julkaisutoiminta oli aktiivista. Magneettisairaalatoiminnan arviointi ja mittareiden kehittäminen oli yksi keskeisistä yliopiston ja KYSin yhteistyöhankkeista. Kansallinen

Hoitotyön vertaiskehittämisen verkoston (HoiVerke) tutkimusyhteistyö jatkui vilkkaana. KYS ervan alueellinen yhteistyö Itä-Suomen yliopiston kanssa oli kehittämisen kohteena vuonna 2022 ja hoitotyön ja terveystieteellisen tutkimustoiminnan kehittämistä, toteutusta ja arviointia tehtiin aktiivisena yhteistyönä. Hoitotyön yhteistyöohjelman mukaisesti tutkimuksen kehittämisen ohjausryhmän toiminta käynnistyi vuonna 2022 ja sen toimintaa laajennetaan vastaamaan hyvinvointialueiden tarpeita vuonna 2023. Ohjausryhmässä on edustajat kaikista Itäisen yhteistyöalueen hyvinvointialueilta. Tutkimustoiminnan vahvistamiseksi käynnistyi vuonna 2022 kirjoitusklinikka ja toimintaa laajennetaan vuoden 2023 aikana.

Itä-Suomen yliopiston, Hoitotieteen laitoksen kanssa suunniteltiin tutkimusosaamisen koulutus, joka käynnistyy syksyllä 2023 ja oikeuttaa yliopiston määrittämiin opintopisteisiin. Tutkimusosaamisen vahvistamiseksi osallistuttiin kuukausittain Itä-Suomen yliopiston hoitotieteen laitoksen järjestämään Nursing Science Research Meetingeihin. Järjestämme vuorovuosittain hoitotyön tutkimuksen ja innovaatiopäivän. Tutkimuksen päivässä (2021) esiteltiin tehtyjä väitöskirjoja, pro gradu -tutkielmia sekä muita hoitotyön tutkimuksia ja innovaatiopäivässä (2022) keskityttiin toiminnan ja tulevaisuuden kehittämiseen. Vuodelle 2023 suunniteltiin järjestettäväksi koulutusta tutkimusklubitoiminnan käynnistämiseksi hyvinvointialueilla.

Hoitotyön tutkimustoiminta ja hoitotyön verkostot ovat osa TKKI-rakennetta. Vuonna 2022 hyvinvointialuevalmistelun yhteydessä perustettiin neljä tutkimuskeskusta, joista yksi on Hoitotyön sekä sosiaali- ja terveysjohtamisen tutkimuskeskus. Tutkimuskeskuksessa työskentelee professoreja, tutkimuspäällikkö sekä suunniteltuna resurssina arviointi- ja tutkimusylihoitaja ja tutkija.

Tutkimustoiminnan tarkoituksena on tuottaa ja soveltaa korkeatasoista kansallista ja kansainvälistä sekä monialaista terveystieteellistä tutkimusta näyttöön perustuvan toiminnan vahvistamiseksi. Tavoitteena on lisätä työntekijöiden tutkimusosaamista ja aikaansaada terveyshyötyä ja vaikuttavuutta sekä laatua hyvinvointialueen asiakkaille ja potilaille. Hoitotyön tutkimuksen on tarkoitus olla kiinteä osa kliinistä työtä ja hoitotyöntekijöiden urapolkua.

Itä-Suomen Biopankki

Biopankit ovat ihmisperäisten biologisten näytteiden kokoelmia, joihin on liitetty tietoja näytteen antajan terveydestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Näytteet voivat olla esimerkiksi kudosta, seerumia, aivoselkäydinnestettä tai soluista eristettyä DNA:ta. Biopankit ovat merkittävä osa kansallista terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategiaa. Itä-Suomen Biopankin omistavat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Itä-Suomen yliopisto, Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä (Essote), Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Sosteri) ja Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä (Siun sote). Vuonna 2022 biopankkisuostumusten ja näytteiden sekä tutkimusten määrä kasvoi merkittävästi. Itä-Suomen Biopankki on mukana Suomen biopankkiosuuskunnan (FINBB) toiminnassa. FINBB:llä on Fingenious®-portaali, jonka kautta Suomen biopankkiaineistot ovat keskitetysti tutkijoiden saatavilla. Itä-Suomen biopankki on mukana myös Finngen-hankkeessa, jota varten biopankit ovat keränneet jo yli 500 000 suomalaisen näytteet.

Itäinen syöpäkeskus

Itäinen syöpäkeskus (FICAN East) on yksi viidestä alueellisesta syöpäkeskuksesta, jotka yhdessä koordinoivan keskuksen kanssa, muodostavat Kansallisen syöpäkeskuksen (FICAN). Itäisen syöpäkeskuksen perustamisesta on sovittu erillisellä sopimuksella vuonna 2018. Vuonna 2022 sopimusta on muutettu vastaamaan sote-uudistuksen jälkeistä aikaa. Vuonna 2023 Itäisen syöpäkeskuksen muodostavat Pohjois-Savon hyvinvointialue (PSHVA), Keski-Suomen hyvinvointialue (KSHVA), Etelä-Savon hyvinvointialue (ESHVA) ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (PKHVA) sekä Itä-Suomen yliopisto (UEF). Hallinnollisesti Itäinen syöpäkeskus kuuluu PSHVA:n strategia ja konsernipalveluiden strategia- ja kehittäminen -toimialaan.

Perustamissopimuksen mukaisesti Itäisen syöpäkeskuksen tehtävänä on organisoida sairaaloiden ja yliopistoyksiköiden muodostamien monialaisten diagnostiikka-, hoito- ja tutkimusryhmien toiminta yhdenmukaiseksi samoin edellytyksin ja rakentein sekä kokoonpanoin toimivaksi. Lisäksi Itäisen syöpäkeskuksen tehtävänä on edistää tutkimuksen integrointia ja sen rakentumista aiempaa tiiviimmin osaksi hoitoa.

FICAN Eastissä on käynnissä viisi kehitysprojektia, jotka käsittelevät sädehoidon kohdealueiden yhtenäistämistä (FICAN FAST), syövän molekyyliprofilointia, kliinisten syöpälääketutkimuksien näkyvyyden ja saatavuuden parantamista, digitaalisen syöpätiedon kulkua, sekä alueellista viestintää. Kehitysprojektien tarkoituksena on edistää itäiselle syöpäkeskukselle asetettuja tavoitteita sekä tiivistää alueellista yhteistyötä. Kehitysprojekteja on pystytty vuonna 2022 edistämään sosiaali- ja terveysministeriön myöntämällä valtionavustuksella.

Kansallinen neurokeskus

Kansallinen neurokeskus on valtakunnallinen yhteistyöverkosto neurotieteiden osaamisen yhteen koaamiseksi. Tavoitteena on edistää neurotieteiden kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä kliinisen ja perustutkimuksen, tieteenalojen, yliopistojen ja yliopistollisten sairaaloiden välillä sekä avata mahdollisuuksia yritys yhteistyölle ja innovaatioiden kaupallistamiselle. Näiden toimien kautta myötävaikutamme paremman aivoterveysten saavuttamiseen ja aivosairauksien aiheuttamien kustannusten vähenemiseen Suomessa.

Kansallinen neurokeskus perustettiin maaliskuussa 2021 Itä-Suomen yliopiston johdolla kolmen eri ministeriön rahoituksella toteutetun valmisteluvaiheen jälkeen. Kansalliseen neurokeskukseen kuuluu 12 sopijaorganisaatiota (7 yliopistoa ja 5 yliopistosairaala sisältävää hyvinvointialuetta). Sopijaorganisaatiot muodostavat omat alueelliset Brain & Mind alueverkostonsa, joita on Helsingissä, Jyväskylässä, Kuopissa, Tampereella, Turussa ja Oulussa. Kansallisen neurokeskuksen ja alueverkostojen toimintaa kansallisella tasolla koordinoi Itä-Suomen yliopiston yhteyteen perustettu Koordinaatioyksikkö. Itä-Suomen yliopiston ja Kuopion yliopistollisen sairaalan perustaman Kuopio Brain & Mind -alueverkoston toiminta käynnistyi toukokuussa 2021. Kuopio Brain & Mind alueverkoston tavoitteena on lisätä yhteistyötä yliopisto-, sairaala- ja muiden ekosysteemit toimijoiden välillä, sekä edistää itäsuomalaisen neurotieteen näkyvyyttä. Verkostossa työskentelee päätoiminen aluepäällikkö ja toimintaa ohjaa alueellinen poikkitieteellinen johtoryhmä. Vuoden 2022 aikana vahvistettiin edelleen Kansallisen neurokeskuksen ja Kuopio Brain & Mind -alueverkoston brändiä ja tuotiin toimintaa tutuksi sidosryhmille aktiivisen viestinnän, tapahtumiin osallistumisten ja yhteydenottojen kautta, ja jatkettiin yhteistyöverkoston rakentamista. Kuopio Brain & Mindin johdolla valmisteltiin myös alueellisen neurotieteiden tutkimus- ja innovaatioyhteistyön toimintaympäristöä kehittävää EAKR-hankeen rahoitushakua.

Kansallisen neurokeskuksen kansallisella ja alueellisella Brain & Mind toiminnalla on suuri merkitys tutkimukselle, osaamiselle sekä välillisesti myös potilaiden hoidolle. KYSin ja Kansallisen neurokeskuksen sujuva integraatio vahvistaa myös KYSin kansallista ja kansainvälistä profiloitumista.

Lääketieteen opetus ja erikoislääkärikoulutus

Itä-Suomen yliopisto ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ovat merkittäviä lääketieteen kouluttajia. Vuosittain lääketieteen lisensiaatin opinto-oikeuden saa Itä-Suomen yliopistossa noin 150 uutta lääketieteen opiskelijaa ja saman verran valmistuu lääketieteen lisensiaatiksi. Kliinisessä opetuksessa on lukukauden aikana kerrallaan noin 650 lääketieteen kandidaattia, kun kaikkiaan on n. 1 000 opiskelijaa.

Kliinistä perusopetusta annetaan erityisesti Kuopion yliopistollisessa sairaalassa, mutta sitä on hajautettu myös muihin erityisvastuualueen keskussairaaloihin ja osa kursseista suoritetaan kokonaisuudes-

saan keskussairaaloissa. Sekä opiskelijapalaute että koulutussairaaloiden palaute hajautetusta opetuksesta on ollut positiivista. Lisäksi perusterveydenhuollon opetuksessa on alueen terveyskeskuksilla merkittävä rooli.

Erikoislääkärikoulutus uudistui vuoden 2020 alussa hakumenettelyn, sisällön, keston ja arvioinnin osalta. Erikoislääkärikoulutusta koordinoi koulutuskoordinaattori ja 10 erikoisalakohtaista koulutusvastuulääkäriä. Oppimispolkuja kehitetään yhteistyössä yliopiston, muiden yliopistosairaaloiden ja alueen keskussairaaloiden kanssa. Koulutusyhteistyön kehittäminen tulevaisuudessa nähdään merkittävänä rekrytointivalttina koko tulevalla yhteistoiminta-alueella, jossa kärsitään laajalti rekrytointivaikeuksista.

Itä-Suomen yliopistosta valmistuu vuosittain noin 80 - 100 erikoislääkäriä. Valmistuvien erikoislääkärien määrä ei vastaa tarvetta yhteistoiminta-alueella, jos nykyinen palvelurakenne säilyy.

Hammaslääketieteen opiskelijoita oli opetuksessa noin 270. Vuosittain hammaslääketieteen lisenssiaatteja valmistuu noin 35 - 40 ja erikoishammaslääkäreitä 3 - 5. Opetusta kehitetään mm. hankkimalla perusopetukseen simulaattoreita, joilla voidaan harjoitella ennen varsinaiseen potilastyöhön siirtymistä.

KYSissä työskentelee Itä-Suomen yliopiston noin 80 sivuvirkaista professoria ja kliinistä opettajaa. Opetuksista aiheutuvia kustannuksia kattamaan saatava valtionosuus (opetus-EVO) määräytyy opiskelunsa aloittavien sekä lääketieteen tai hammaslääketieteen lisenssiaatiksi ja erikoislääkäriksi valmistuvien määrän perusteella. Vuosittainen korvaus oli 11,4 miljoonaa euroa.

KYS Viestinnän mediatuotanto (ent. av-yksikkö) tuottaa korkealaatuisia opetusohjelmia ja videomateriaalia opetuksen tueksi lääkäri- ja erikoislääkärikoulutuksessa. Oma mediatuotanto mahdollistaa suorat monikameralähetykset KYSin leikkaussaleista, toimenpidehuoneista ja muista tarvittavista tiloista opetuksen lisäksi myös kansallisiin ja kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin.

Hoitotyön opetus

Hoitotyön ja kuntoutuksen alan opiskelijoiden harjoittelujaksoja oli 1312. Harjoittelupäiviä oli yhteensä 28 854.

Opiskelijaohjauksen laadunarvioinnissa käytettiin CLES+T -mittaria. Kyselyyn vastasi 774 opiskelijaa. Opiskelijaohjauksen laadun tunnusluku oli erinomainen 8,81 (asteikolla 0-10). Opiskelijoiden antama suositteleva indeksi (NPS) KYSistä harjoittelupaikkana oli 61 (asteikolla -100-+100).

Hyvästä opiskelijaohjauksesta palkittiin kyselyssä henkilökohtaisella nimellä positiivista palautetta saaneet ohjaajat, joita oli yhteensä 108 henkilöä. Myös vuoden opiskelijaohjaaja palkittiin.

Tämän lisäksi parhaan opiskelijaohjauksen laatuyksikkönä palkittiin pienistä yksiköistä Keuhkosairauksien poliklinikka ja suurista yksiköistä Sydänvalvonta. Vuoden nousijana palkittiin Aistienelinsairauksien vuodeosasto.

KYS osallistui opiskelijaohjauksen laadun mittarin kehittämiseen muiden yliopistosairaaloiden ja Oulun yliopiston hoitotieteen laitoksen kanssa. Vuoden 2022 laajennettiin opiskelijamoduulia mallia, jossa opiskelijat toimivat työpareina tai pienryhmässä ja heillä on työvuoron aikana yhteinen ohjaaja. Uudenlaisen harjoittelumallin tavoitteena oli kehittää opiskelijaohjausta potilas- ja opiskelijälähtöisempään suuntaan. Tähän ohjausmalliin koulutettiin henkilöstöä yhdessä koulutusorganisaatioiden kanssa.

Opiskelijaohjaajille oli tarjolla Moodle-opiskelijaohjaaja verkkokoulutusta, syventävää koulutusta ja moduuliohjaajakoulutusta sekä monialaisen ohjauksen koulutusta. KYSin akuuttiosasto osallistui SOKK-hankkeeseen, jossa kehitettiin monialaista harjoitteluympäristöä. Vuonna 2022 käynnistettiin opetusosaston perustamissuunnitelmat Gastrokirurgian- ja Urologian vuodeosastolle.

7.1.7 Jäsenkuntien palvelut ja maksuosuudet

Palvelujen kysynnässä oli laskua edelliseen vuoteen. Vuonna 2022 jäsenkuntien potilaiden läheteiden määrä laski -3,09 %. Hoidettujen henkilöiden määrä sen sijaan pysyi viime vuoden tasolla -0,02 % / -19 henkilöä.

Hoitojaksojen määrä laski kokonaisuudessaan -8,19 %. Avohoitokäynneissä laskua oli yhteensä -3,04 %. Sekä hoitojaksoissa että avohoidonkäynneissä itsetuotettujen palveluiden määrä laski (hoitojaksot -8,8 %, avohoitokäynnit -3,4 %), mutta ostettujen hoitopalveluiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta (hoitojaksot 14,1 %, avohoitokäynnit 12,2 %). Elektiivisten leikkausten määrässä laskua oli -10,3 % ja päivystysleikkauksissa -3,1 %.

Jäsenkuntien kokonaismaksuosuudet kasvoivat 3,1 % (10,6 M€). Talousarviossa sitovaksi eräksi ilmoitettu oman toiminnan osuus jäi 3,1 % (10,7 M€) alle alkuperäisen talousarvion, muutettu talousarvio ylittyi 1,3 % (4,4 M€). Kauttalaskutuksen kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 13,6 % (3,0 M€) ja jäivät 3,3 % (-0,85 M€) alle muutetun talousarvion. Ylitystä alkuperäiseen talousarvioon oli 12,8 % (2,9 M€).

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymässä tasataan poikkeuksellisen suurien potilaskohtaisia kustannuksia. Vuodelle 2022 erityisen kalliin hoidon tasausraja oli 80 000 €. Tasausrajan ylittävät kustannukset tasataan jäsenkunnille asukasluvun perusteella. Erityisen kalliin hoidon kustannukset olivat 20,51 M€, eli 84,21 €/ asukas. Kasvua edelliseen vuoteen 10,2 %.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin toiminta lakkasi vuodenvaihteessa 2022/2023. Voimaanpanolain 33 pykälän mukaan jäsenkuntien on katettava kuntayhtymätaseeseen kertynyt alijäämä ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle.

Sairaanhoitopiirin taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä (3,19 M€) vähensi kuluvan vuoden alijäämän kattamistarvetta. Katettava alijäämä (8,52 M€) on laskutettu jäsenkunnilta sairaanhoitopiiriin perussopimuksen mukaisesti peruspääoman suhteessa.

Jäsenkunnille ei maksettu vuonna 2022 peruspääoman korkoa.

Jäsenkuntien maksuosuus (M€)	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous-arvio 2022	Ero tavoit-teesta (€)	Toteu-tumis-aste (%)
OMA TOIMINTA	321,14	328,70	2,4 %	324,32	4,38	101,4
Perushoitopalvelut (sis. ekh)	300,18	303,02	0,9 %	301,37	1,65	100,5
Jatkohoitopaikkaa odottavat	0,46	0,88	91,3 %	0,30	0,58	293,3
Jäsenmaksu	7,57	8,39	10,8 %	8,55	-0,16	98,1
Ensihoito	12,93	16,40	26,8 %	14,10	2,30	116,3
KAUTTALASKUTUS	22,24	25,26	13,6 %	26,11	-0,85	96,7
Ostopalvelut (sis. ekh)	13,12	16,29	24,2 %	17,12	-0,83	95,2
Mini-valtavat (sis. ekh)	6,18	4,62	-25,2 %	5,79	-1,17	79,8
Vapaa valinta (sis. ekh)	2,94	4,34	47,6 %	3,20	1,14	135,6
Maksuosuus yhteensä	343,38	353,95	3,1 %	350,43	3,52	101,0
, josta toteutunut kallis hoito	18,61	20,51	10,2 %	30,49	-9,98	67,3

Taulukon lukuihin ei sisälly erillisiin sopimuksiin perustuvia Kuopion psykiatrian keskuksen ja hammasopetusklinikan toiminnasta aiheutuvia eräiä.

7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2.1 Palvelukeskusten toteutuminen

7.2.1.1 Hallintokeskus (sairaanhoitopiirin johtaja)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Strategian täytäntöönpano

Hallituksen alaisuudessa toimii kuntayhtymän hallintokeskus, jota johtaa sairaanhoitopiirin johtaja.

Hallintokeskuksen tehtävänä on

- huolehtia kuntayhtymän johtamisesta ja siihen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä,
- ohjata, tukea ja seurata palvelualueiden toimintaa,
- valmistella hallituksen ja valtuuston käsiteltävät asiat ja huolehtia niiden päätösten täytäntöönpanosta,
- huolehtia toiminnan rahoituksesta ja työnantajan edunvalvonnasta sekä sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä,
- huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja valvoa niiden toteutumista,
- huolehtia kehittämis-, opetus- ja tutkimustoiminnasta,
- huolehtia erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön kehittämisestä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja
- huolehtia muista hallituksen määräämistä tehtävistä.

Strategian täytäntöönpanoa on seurattu asiakkuuksien, potilasturvallisuuden, talouden ja toiminnan mittarein. Asiakastytyväisyyttä on seurattu ns. net promoter score (NPS) mittarilla ja suurin kyselyin. Asiakastytyväisyys on pysynyt poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta hyvänä. Potilasturvallisuudesta on useita seurantamittareita, joista on erillinen raportti. Tieteellistä julkaisu- ja tutkimustoimintaa seurataan alan mittarein ja opetustoiminnasta suoritetaan säännöllistä arviointia. Toiminnan ja talouden seuranta on jatkuvaa ja kuukausittain arvioitua. Rahoitus on sisältänyt valtuuston hyväksymien rajoin lainanottoa investointien kattamiseksi. Sairaanhoitopiiri on ollut mukana Pohjois-Savon suunnitellun hyvinvointialueen valmistelussa. Sairaanhoitopiirin hallintokeskus ja Kuopion yliopistollinen sairaala saivat ISO 9001 mukaisen laatu- ja järjestelmän jatkosertifikaatin ulkoisen auditoinnin perusteella.

2. Toiminta- ja taloussuunnitelman toteutuminen

Kokonaismenot ylittivät talousarvion 1,6 m€ ja tulot 3,3 m€

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 677	386	-77,0	-1 282	1 668	-30,1
Kokonaistulot	118 777	131 226	10,5	127 943	3 283	102,6
Kokonaismenot	117 100	130 840	11,7	129 225	1 615	101,2
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	98,0	97,0	-1,0	98,2	-1,2	98,8
Henkilöstö keskimäärin	230,9	237,2	2,7	213,3	23,9	111,2
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	7,3	10,6	45,2	8,0	2,6	132,5
Nettotyöpanos	187,0	187,9	0,5	173,4	14,5	108,4

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Toimintatavoitteiden toteutumiseen vaikutti edelleen koronavirusepidemia, mutta myös hyvinvointialuevalmistelu, joka aiheutti hallintokeskuksen henkilöstössä suuria muutoksia ja myös suurta työpainetta. Hallintokeskus siirtyi pääsääntöisesti etätyöhön jo vuonna 2020 ja toimintamalli jatkui vuoden 2022 samoin kuin sairaanhoitopiirin hallituksella ja valtuustolla.

3. Valtakunnalliseen hyvinvointialueuudistukseen osallistuminen

Hallintokeskuksen henkilöstö osallistui aktiivisesti hyvinvointialueuudistuksen toteuttamiseen ja käytännössä koko johto vaihtui vakituisten viranhaltijoiden siirryttyä hyvinvointialuevalmisteluun. Myös heitä sijaistanut ja hallintokeskukseen jäänyt henkilöstö osallistuivat hyvinvointialueuudistuksen suunnitteluun, mikä aiheutti ajoittain suurtakin työpainetta.

7.2.1.2 Sairaalan hallinto

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sairaalan johtoryhmässä on linjattu koko sairaalan tavoitteeksi seuraavalle toimintavuodelle 2022 seuraavia hankkeita. Keskeinen toimintatapa on toteuttaa ne koko sairaalan yhteistä Lean valmennusta hyödyntäen.

1. Vuodeosastotoiminnan ja poliklinikkatoiminnan käsikirjojen periaatteet ja niissä kuvattu toimintatapa käyttöön toiminnan ohjauksessa moniammatillisena yhteistyönä.
2. Kehittää vastaava leikkaustoiminnan käsikirja moniammatillisena yhteistyönä.
3. Kehittää materiaalihallinta erillisen työryhmän avulla.
4. Kehittää haittatapailmoitusten syiden selvittämistä juurisyyanalyysin avulla yhdessä potilasturvallisuuspäällikön vetämällä projektilla.
5. IMS järjestelmän käyttöönotto.
6. Valmistautuminen hyvinvointialueuudistukseen yhdessä koko maakunnan ja yhteistointiminta-alueen sote-toimijoiden kanssa.
7. Virtuaalisairaalahankkeissa hoitoketjujen ja digihoitopolkujen edistäminen.
8. Magneettisairaalahankkeen jatkuminen.

Koko sairaala toiminnan keskeisinä hankkeina olivat: 1) Vuodeosasto ja PLK toiminta käsikirjojen käytäntöön soveltaminen. 2) Leikkaustoiminnan käsikirjan laatiminen. 3) Materiaalihallinnan työryhmän esitysten toteuttaminen. Näitä on toteutettu ja kyseiset projektit ovat hyvässä vauhdissa. Palvelukeskusten henkilöstön LEAN koulutus jatkui 2022 ja osalle jatkuu myös 2023. Leikkaustoiminnan käsikirjan valmistelu aloitettiin, nimeten projektiryhmä ja sen johto. Työstö on edennyt suunnitelman mukaisesti ja valmista pitäisi olla kesällä 2023.

KYS osallistuu edelleen THL:n kansalliseen laaturekisterihankkeeseen. Virtuaalisairaalahankkeen avulla on jatkettu digihoitopolkujen kehittämistä. Samanaikaisesti on kehitetty myös uudentyypistä sähköistä asiointia. Tämän osana ja COVID-19 –pandemian myötävaikutuksella sairaalan etävastaanottojen (virtuaalikäyntien) määrä lisääntyi moninkertaiseksi aikaisempiin vuosiin verrattuna, mutta hiipui jossain määrin 2021 aikana eikä 2022 aikana ole merkittävästi kasvanut kuten tavoite oli. Uusi Sydän –hankkeeseen liittyen on uusilla hybridivuodeosastoilla otettu käyttöön aloitettu vuodeosastotoiminnan käsikirja, jossa kuvataan vuodeosastojen uudet yhteneväiset toimintamallit. Poliklinikka toiminnan vastaava käsikirja valmistui 2021 lopulla ja aloitettiin soveltaa käytäntöön 2022. Syöpäkeskuksen kansainvälinen OECl-akkreditointi saatiin keväällä 2022 valmiiksi ja siitä kertova todistus saatiin.

IMS järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt, mutta saatiin jo alulle 2022 aikana osin. Kokonaisstrukturi on muodostettu ja suuri osa prosesseista on kuvattu ja omistajat määritelty. Mm ss suuronnettomuus toimintaohjeet ja prosessi kuvaus on valmis sekä edellä mainituista käsikirjahankkeista vuodeosasto ja plk toiminta.

KYSin useat asiantuntijat osallistuivat Hyvinvointialue uudistuksen vapaaehtoiseen valmisteluun kevään 2021 aikana. Hyvinvointialue uudistuksen lainsäädännön hyväksynnän jälkeen käynnistyi VATE valmistelu, johon KYSin asiantuntijoita osallistuu laajasti. Jo syksyllä 2021 ja alkuvuonna 2022 yksi keskeinen hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvä huoli on ollut toiminnan rahoitus. Rahoituksen pohjana olevia diagnoosi ja hoito tietoja on selvitetty yhteistyössä THL:n kanssa. Alkuvuodesta alkaen hyvinvointialueen valmistelu on vaatinut lisää sairaalan henkilöstön osaamista ja yhä useampi on osallistunut valmistelutyöhön, osa koko päiväisesti ja osa oman työn ohessa. Tämä osin kyllä häirinyt sairaalan omien toimintojen edistämistä. Mm. taloushallinnon tuki sairaalan toiminnolle on vähentynyt.

Magneettisairaalahanke on edistynyt suunnitelman mukaisesti. Järjestelmään kuuluvat mittarit (mm kaatumisten ehkäisy, painehaavaumien seuranta ovat aktiivissa käytössä ja hyödyntävät jo hoidon laadun seurantaa.

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	583	503	-13,7	15 357	-14 854	3,3
Kokonaistulot	6 506	7 265	11,7	4 387	2 878	165,6
Kokonaismenot	5 923	6 762	14,2	4 371	2 391	154,7
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	98,0	97,6	-0,4	98,3	-0,7	99,3
Henkilöstö keskimäärin	14,3	25,0	74,8	12,0	13,0	208,3
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	7,1	9,3	31,0	4,4	4,9	211,4
Nettotyöpanos	11,3	20,1	77,9	9,5	10,6	211,6

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Keskeisten hankkeiden edistyminen on mennyt pääosin suunnitelmien mukaisesti. Kehittämisyliilääkäriin liukuessa 2022 entistä vahvemmin hyvinvointialueen tehtäviin kokonaiskoordinaatio on jäänyt sairaalan johdolle. Tämä näissä haastavissa olosuhteissa (edellä kuvatut häiriö olosuhteet koko toimintaympäristössä) ei ollut optimaalinen tilanne. Kaikesta huolimatta kehittämishankkeet etenivät varsin hyvin – eniten haasteita on ollut IMS siirtymisen suhteen, jossa jäimme jälkeen aika ja resurssi syistä.

7.2.1.3 Taseyksiköt

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

- 1. Taseyksiköiden kaikki osaamiskeskukset tuottavat korkeatasoisia, vaikuttavia ja hinnaltaan kilpailukykyisiä palveluja Pohjois-Savon SHP:n ja yliopistollisen ERVA-alueen väestölle keskittämissetuksen mukaisesti sekä hoitopaikan valinnanvapautta käyttäville potilaille, valmistautuen samalla tulevan hyvinvointialueen toimintaan.**

COVID19 pandemia häiritsi edelleen v.-22 toimintaa, koska varautuminen ja suojautuminen mahdolliselle virusaltistukselle jouduttiin huomioimaan toiminnassa. Lisäksi vaikea hoitohenkilökunnan saatauvuusongelma vaikeutti koko vuoden ajan normaalin kiireettömän toiminnan toteuttamista. Tilanne on aiheuttanut vuodeosastopaikkojen supistuksia ja toiminnan alasajoa kaikilla Taseyksikköjen osastoilla. Tämä on näkynyt myös työssä olevien uupumuksena, lisääntyvinä sairauspoissaoloina ja yleisenä turhautumisena. Lähiesimiesten jokapäiväistä arkea on kuormittanut paljon sijaisten hankintaan ja toiminnan järjestämiseen menevä aika ja energia. Tilanne on ollut erityisen haastava ortopedian, traumatologian ja käsikirurgian osaamiskeskuksessa, jossa ajaututtiin ennätysuureen hoitotakuun ylitystilanteeseen: loppuvuonna n. 1800 potilaan leikkausjonossa oli n. 700 yli 6 kk jonottanutta. Kuvantamiskeskuksessa oli erikoislääkärivajeen vuoksi ongelmia tarjota elektiivisiä MRI-kuvauksia ja antaa lausuntoja patologisista näytteistä tavoiteaikatauluissa huolimatta PYT-toiminnasta ja ulkopuolisten ostopalveluiden käytöstä. Muiden osaamiskeskusten kohdalla ei hoitotakuu ongelmia ollut. Erikoislääkärien saatavuus oli edelleen kriittinen monilla erikoisaloilla, erityisesti kuvantamiskeskuksen erikoisaloilla kliininen radiologia, patologia, kliininen neurofysiologia ja kliininen fysiologia, sekä neurologialla, ortopedialla ja käsikirurgialla. Keskittämissetuksen mukaiset toiminnot pystyttiin kuitenkin järjestämään lain mukaisesti.

Hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistautuminen, mukaan lukien talousarvion -23 laatiminen, jouduttiin tekemään erittäin haasteellisella aikataululla ja puutteellisilla ennakkotiedoin. Tekonivelkirurgian hoitovalkajono siirtyi hyvinvointialueen kannettavaksi. ERVA järjestämissopimuksella ja keskittämisasioiden ratkaisulla ei ole ollut täysin toivottua vaikutusta erityisesti sydänkeskuksessa valtiojohtoisen valvontamekanismin edelleen puuttuessa. Keskeistä olisi sydän- ja rintaelinkirurgian turvaaminen myös Itä-Suomessa.

- 2. Epilepsiakeskus vastaa asetuksen mukaisesti valtakunnallisesti vaikean epilepsian diagnostiikan ja hoidon koordinoinnista.**

Epilepsiakeskus vastasi asetuksen mukaisesti vaikean epilepsian diagnostiikan ja hoidon valtakunnallisesta koordinoinnista ja vakiinnutti asemaansa Euroopan referenssikeskusverkoston jäsenenä.

- 3. Toiminnalliset uudistukset (rankakeskus, robottiväestöinen kirurgia, digitaaliset palvelut)**

Rankakeskuksen kautta koordinoitiin keskitetysti rankaongelmien sekä konservatiivinen (fysiatria ja kuntoutus) että operatiivinen (ortopedia ja neurokirurgia) hoito ja toiminta vakiintui. Rankakirurgia keskitettiin pääasiassa Neuro-Sydän leikkausyksikköön (NeSy). Tekonivelkirurgiaan hankittiin vuoden aikana tekonivelrobotti (950 000 €), mikä avulla pystytään parantamaan hoidon laatua uusintaleikkaustarpeen vähentyessä. Digitaalisia etävastaanottoja toteutettiin erityisesti kuntoutuksen osaamiskeskuksessa terapiakäynneissä, mm. perjantaina leikatun ja viikonlopun aikana kotiutuvan kaularankapotilaan post-operatiivista fysioterapiaoehjausta toteutettiin etävastaanoton kautta, ja sekä potilaiden että fysioterapeuttien kokemukset olivat myönteisiä. Malli on jatkossa laajennettavissa myös muihin post-operatiivisen ohjauksen tilanteisiin, jota kautta voitaisiin turvata myös viikonloppuna kotiutuville saman sisältöinen ohjaus kuin muille potilaille.

4. Vahvistetaan alueellista yhteistyötä mm. kumppanuustoiminnan (mm. kardiologia ja neurologia), YHESSÄ-hankkeen, leikkaustoiminnan keskittämisen (mm. tekonivel- ja vaativat selkäleikkaukset) ja digitaalisten palveluiden kautta.

Sekä alueellista että erva-alueen kumppanuustoimintaa toteutettiin useilla erikoisaloilla (alueellisesti mm. kardiologia, verisuonikirurgia, neurologia, ortopedia ja kliininen radiologia; erva-alueella mm. kardiologia, neurokirurgia, patologia ja kliininen neurofysiologia). Monet KYSin ulkopuoliset alueelliset toimijat käyttivät kuitenkin paljon resursseja myös erikoislääkäripalvelujen järjestämiseen kalliiden ostopalvelusopimusten kautta, joiden määrästä ei saatu tarkkoja tietoja talousarvion –23 pohjaksi.

5. Vahvistetaan kansallista yhteistyötä (mm. Kansallinen Neurokeskus) ja ulkokuntamyyntiä (mm. neuromodulaatiohoidot, robottileikkaukset, radiolääketuotanto).

KYS Neurokeskus osallistui vahvasti Itä-Suomen yliopiston koordinoimaan valtakunnallisen Neurokeskuksen toimintaan. Ulkokuntamyynti jäi aavistuksen vaativasta tavoitteesta, mutta oli edelleen KYSin korkeimmalla tasolla vastaten mm. Neurokeskuksessa yli 40% kokonaisyhteistyöstä. Neuromodulaatio toimintaa ostettiin erva-alueen ulkopuoleltakin mm. Rovaniemeltä ja Lahdesta. Kliinisellä fysiologialla Lu-hoitojen määrä kasvoi selvästi tuoden myös ulkoista tuloa n. 0,5M€.

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
PALVELUJEN TOIMIVUUS						
Hoidetut henkilöt	33 449	33 629	0,5	33 765	-136	99,6
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-215	-2 260	951,2	-5 855	3 595	38,6
Kokonaistulot	227 343	225 883	-0,6	225 959	-76	100,0
Kokonaismenot	227 558	228 143	0,3	231 814	-3 671	98,4
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	95,8	95,5	-0,3	94,7	0,8	100,8
Henkilöstö keskimäärin	999,5	1003,6	0,4	1001,5	2,1	100,2
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	15,4	17,5	13,6	14,0	3,5	125,0
Nettotyöpanos	730,5	703,4	-3,7	739,4	-36,0	95,1

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Tilinpäätös jäi tavoitteesta jäsenkuntamyynnitulojen jäätyä selvästi toivottua heikommalle tasolle liittyen kiireettömän toiminnan supistamiseen ja siirtämiseen hoitohenkilökuntavajeen vuoksi, sekä lisääntyneisiin hälytyskorvauksiin ja palkankotoruksiin. Potilasmäärien lasku ei heijastunut toivotussa määrin tarvikeostojen vähenemisenä, koska yleinen hintatason nousu oli tarvikkeissa maailmantilanteen vuoksi min. 10-12%. Tarvikkeiden toimituksissa nähtiin myös toimitusvaikeuksia eri toimittajilta sopimuksista riippuen. Laiteinvestointisuunnitelman mukaisesti hankittiin neurokirurgialle kaksi uutta BrainLab-neuronavigaattoria (kokonaishinta n. 600 000 €) ja ortopedialle tekonivelrobotti (950 000 €). Hyvinvointialueelle valmistautumisen ja siirtymisen vuoksi sekä Digipatologia että RadiPa hankkeet harmillisesti siirtyvät, jälkimmäiseen vaikutti myös Sansia.

Pitkän, hoitotakuun ylittävän tekoniveljonon ja riittämättömän oman leikkaushoitoresurssin vuoksi tekoniivelpotilaita jouduttiin lähettämään hoidettaviksi Mikkelin ja Savonlinnan keskussairaaloihin (noin 900 000 €), ja osa potilaista hakeutui tekoniivelleikkaukseen mm. Coxaan ja Ortoniin laikisääteistä hoitopaikan valinnan vapautta käyttäen. Hankalan hoitohenkilökuntavajeen vuoksi hoitohenkilökuntaa pyrittiin

käyttämään tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti mm. siirtäen henkilökuntaa osastoilta toisille kuormituksen mukaan. Hoitohenkilökunnan määräaikaisiin sijaisuuksiin oli vaikea saada sijaisia. Säästösyistä jouduttiin kroonisesti sulkemaan potilaspaiikkoja kaikilla osastoilla. Leikkausyksiköissä huonon henkilöstö tilanteen vuoksi jouduttiin supistamaan leikkaustoimintaa henkilöstön perehdytyksen/riittävyden turvaamiseksi. Neurokirurgian leikkaustoiminnan ollessa pienimmillään kesäkauden 2022 osasto toimi neurologian osaston tiloissa, minkä ansiosta kesäsjaisia ei ko. osastoille juurikaan tarvittu. Fysiatrian osalta haasteellista oli tasapuolisten palvelujen järjestäminen toimintakäytäntöjen muututtua siten, että toimenpiteitä tehdään enemmän myös perjantaisin ja kotiutuminen tapahtuu viikonloppuisin; fysioterapiaa lisättiin ortopedialle ja traumatologialle iltatyöhön ja neurokeskukseen viikonlopputyöhön.

Useisiin kehittämishankkeisiin liitettiin selkeä tuottavuusnäkökulma (esim. amputaatiopotilaan hoitoprosessi, erittäin vaativan sairaalakuntoutuksen osaston suunnittelu, etäkuntoutuksen ja – etäkonsultaatioiden järjestäminen). Kehittämishankkeista Kipukeskus siirtyy v. 2023 alusta neurokeskuksen pkl:n alaiseksi toiminnaksi ja ajo-PKL-pilotti jatkaa neurokeskuksen alaisuudessa elokuun 2023 loppuun ja sen jälkeen omana toimintanaan.

Kliininen tutkimus kuuluu osana yliopistosairaalan henkilöstön työhön ja sen myötä implementoidaan uudet hoitomuodot. Tutkimustoiminnalla on pääosin ulkopuolinen rahoitus. On valitettavaa, että KYS on jäänyt yo-sairaaloiden välisessä vertailussa jumbosijalle ja tieteellisen työn tekemisen edellytysten turvaaminen näyttäyty tulevilla hyvinvointialueella epävarmana.

7.2.1.4 Operatiivinen keskus
KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteena on tuottaa korkeatasoisia, vaikuttavia ja hinnaltaan kilpailukykyisiä palveluja Pohjois-Savon SHP:n ja yliopistollisen ERVA-alueen sekä muiden kuntien väestölle. Parannamme yhdessä ihmisten elämää!

Vaikka koronapandemian vaikutus sairaalan toimintaan alkoi vähentyä, sairaalan toiminta joutui vuonna 2022 sopeutumaan moniin muihin poikkeustilanteisiin: Henkilökunnan saatavuus on ollut heikkoa koko vuoden, mikä on johtanut leikkaustoiminnan ja vuodeosastohoidon supistuksiin ja siten haitannut merkittävästi tavoitteiden saavuttamista. Kevään hoitoalan lakko keskeytti kiireettömän toiminnan ja sen lisäksi sairaalalla oli suuria vaikeuksia järjestää edes kiireellistä ja päivystyksellistä hoitoa lakon aikana.

Jonottomuus:

Operatiivinen keskus on tutkinut keinoja, joilla voisimme lähentyä jonotonta toimintaa. Viime vuoden resurssitilanne ja poikkeukselliset olosuhteet eivät ole mahdollistaneet etenemistä tässä tavoitteessa.

Perehdytys:

Operatiivinen keskus otti yhteiseksi tavoitteeksi, että kaikissa yksiköissä kaikilla ammattiryhmissä perehdytys tapahtuu määrämutoisesti ja että se kirjataan. Osaamiskeskuksen raportoinnin mukaan perehdytys sinänsä on saatu tavoitteen mukaiseksi, mutta huomasimme perehdytyksen kirjaamisen ja raportoinnin olevan ongelmallista. Tuota seikkaa tulee jatkoselvittää, mieluiten koko sairaalan tasolla.

Markkinointi:

Otimme myös tavoitteeksi kehittää Operatiivisen keskuksen alaisten erikoisalojen brändiä - siis pohtia viestinnän kanssa keinoja tuoda esille erityistä osaamistamme. Kehittämishanke on kesken.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin **Leikkaustoiminnan käsikirjan valmistelu**, minkä ohjausryhmän vetovastuu siirtyi loppuvuodesta Operatiiviseen keskukseen. Hankkeen tavoitteena on luoda nykyistä tehokkaampi toimintatapa ja johtamismalli leikkaustoimintaan.

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
PALVELUJEN TOIMIVUUS						
Hoidetut henkilöt	45 535	44 817	-1,6	44 062	755	101,7
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	24	1 390	5 691,7	-1 656	3 046	-83,9
Kokonaistulot	152 473	156 701	2,8	152 913	3 788	102,5
Kokonaismenot	152 449	155 311	1,9	154 569	742	100,5
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	95,7	95,5	-0,2	94,5	1,0	101,1
Henkilöstö keskimäärin	896,8	895,8	-0,1	902,0	-6,2	99,3
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	15,5	17,2	11,0	13,0	4,2	132,3
Nettotyöpanos	633,7	599,5	-5,4	636,4	-36,9	94,2

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Toimintatavoitteiden saavuttamista on haitannut henkilökunnan heikosta saatavuudesta johtuvat välttämättömät supistuksen erityisesti leikkaustoiminnassa ja osastohoidossa. Myös kevään lakko aiheutti väliaikaisen, mutta hyvin merkittävän pudotuksen tuotantoon.

Henkilökuntapulasta johtuen Kirurgian ja Aistinelinsairauksien osaamiskeskusten vuodeosastot ovat toimineet monialaisina yhdysosastoina, minkä lisäksi erityisesti gastrokirurgian potilaita on ollut vaihtelevasti monilla vierailukin vuodeosastoilla. Jatkohoitoon pääsemisessä oli merkittäviä vaikeuksia koko vuoden ajan, mikä osaltaan hankaloitti jo muutenkin kuormittunutta osastotoimintaa.

Polikliininen hoidon tarpeen arviointi on sujunut pääosin tavoitteiden mukaisesti. Silmätaudeilla kuitenkin ns polikliininen jono on kasvanut vuoden aikana eikä täyttänyt vuoden lopussa hoitotakuulain vaatimuksia.

Operatiivisen keskuksen hoidonodotusjono on kasvanut vuoden aikana n. 2800 potilaasta n 3500 potilaaseen. Pisimmät jonot olivat vuoden loppuessa silmätaudeilla (n 1200 plasta) ja gastrokirurgialla (n. 800 plasta). Oman toiminnan lisäksi jonojen kasvua hillittiin ostopalveluilla (gastrokirurgialla tyräkirurgiaa) ja gynekologialla (sterilisaatioita).

Talouden näkökulmasta henkilökunnan heikosta saatavuudesta ja lakosta aiheutuneet toiminnan rajoitukset näkyvät erityisesti kuntamyynnin laskuna, missä ei päästy alkuperäisen taloussuunnitelman tasolle. Ulkokuntamyynti koostuu pääasiassa kiireellisestä ja päivystyksellisestä kirurgiasta, mikä on toiminnan rajoituksista huolimatta priorisoitu, joten ulkokuntamyyntiin vaikutukset ovat olleet vähäiset.

7.2.1.5 Lääkinnällisten palvelujen keskus
KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Lääkinnällisten palvelujen palvelukeskus on korkeatasoisten erikoissairaanhoidon sekä lääkehoito- ja lääkehuoltopalvelujen tarjoaja. Tavoitteemme on, että meillä ei ole hoitotakuun ylittäviä jonoja. Pyrimme lisäämään e-palveluja ja valmistautumaan sote-uudistuksen mukaiseen toimintaan hyvin verkostoitumalla ja etukäteen kokonaisuuksia kehittämällä, jotta koko sote-alueella voitaisiin turvata palvelujen saanti.

Seuraamme palvelujen vaikuttavuutta tilastojen, laaturekisterien ja arvioinnin perusteella ja tuemme palvelujen perhe- ja potilaslähtöisyyttä laatua kehittämällä. Meille on tärkeää jatkuva potilasturvallisuuden seuraaminen ja kehittäminen sekä hyvä potilasturvallisuuskulttuuri. KYSin Apteenin tavoite, olla lääketurvallisuuden edelläkävijä, on tärkeää.

Henkilöstön työhyvinvointi on meille keskeinen osa johtamista.

Vuonna 2022 onnistuimme palvelujen myyntitavoitteissa, kasvu on ollut maltillista 1–2 % luokkaa. Myös ulkokuntamyynni ylitti tavoitteen ja kasvua oli siinä maltillisesti myös vuoden 2021 tasoon verrattuna. Uutena toimintana lasten ja nuorten syömishäiriökeskus pääsi hyvin alkuun. Hoitotakuussa erityistoimin on pysytty kuta kuinkin. Vuotta 2022 luonnehti COVID-pandemian jatkuminen ja COVIDista johtuva hoitovelka. Henkilöstöä oli tavallista enemmän poissa COVIDin vuoksi. Pula hoitajista johti sairaansijojen pitkäaikaiseen sulkemiseen erityisesti sisätautien ja keuhkosairauksien sekä hematologian osastolla, josta syystä potilaitamme hoidettiin myös muissa palvelukeskuksissa. Sijaistarvetta oli runsaasti eikä sitä ollut pystytty budjetoimaan, myös päivystyksen hallitsemiseksi sitä tarvittiin. Henkilöstömenot kasvoivat nämä taustatekijät ja runsas palveluntarve huomioiden. Potilaat myös jonottivat jatkohoitopaikkaa vuodeosastoillamme. Integraatio hyvinvointialueella tulee olemaan tärkeää myös talouden näkökulmasta. Väestön ikääntyminen vaikuttaa myyntipalvelujen tarpeeseen. Modernit erikoissairaanhoidon hoitomahdollisuudet ja lääkehoito lisäävät kuluja. Materiaalikulut ja ostopalvelut pysyivät kohtalaisesti talousarviossa, lääkekulut kasvoivat vain maltillisesti vuonna 2022, mutta modernit erikoissairaanhoidon hoitomahdollisuudet myös lääkeshoidossa tulevat kasvattamaan menoja tulevaisuudessa.

Vuonna 2022 kehitimme edelleen digitaalisia palveluita ja hyödynsimme laaturekisterejä palveluiden suunnittelussa. Valmistelimme edustamamme erikoissairaanhoidon liikkuvien palveluiden asemaa hyvinvointialueelle. Potilasturvallisuuden kehittämistä on parannettu tiedon välittämisessä ja lääkeshoidon onnistumisessa, ja tämä työ jatkuu. Asiakasraateja on hyödynnetty palvelujen kehittämiseksi mm. syöpätaudeilla ja harvinaissairauksissa. Vuonna 2022 otimme tavoitteeksi edistää tutkimuksen teon mahdollisuuksia palvelukeskuksessa ja tämä työ jatkuu yhteistyössä Tiedepalvelukeskuksen kanssa. Opetuksen kehittäminen mm. Osaamisperusteinen erikoislääkärikoulutus on otettu hyvin vastaan. Tulevaisuutta ajatellen toimimme aktiivisesti rekrytoinnissa ja koulutuksen saralla, jotta erikoissairaanhoidon osaaminen pystytään turvaamaan.

Mittarit	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous-arvio 2022	Ero tavoitteesta (määrä)	Toteutumisaste (%)
PALVELUJEN TOIMIVUUS						
Hoidetut henkilöt	34 498	35 013	1,5	35 006	7	100,0
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 670	-167	-110,0	-3 410	3 243	4,9
Kokonaistulot	182 470	186 175	2,0	183 988	2 187	101,2
Kokonaismenot	180 800	186 342	3,1	187 399	-1 057	99,4
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	95,5	95,1	-0,4	95,2	-0,1	99,9
Henkilöstö keskimäärin	831,1	843,1	1,4	822,6	20,5	102,5
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	15,6	18,4	17,9	10,0	8,4	184,0
Nettotyöpanos	597,6	594,6	-0,5	588,9	5,7	101,0

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Väestön ikääntyminen kasvattaa palvelutarvetta Syöpäkeskuksessa ja Medisiinisessä keskuksessa, mikä näkyy mm. avohoitopalvelujen tarpeen nousuna. Moderni lääkehoito kasvattaa kuluja. Apteekilla on tärkeä asema hyvinvointialueen lääkehoito- ja lääkehuoltopalvelujen turvaamisessa. Lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon palveluille tulee jatkossakin olemaan sovitusti yo-sairaalaan keskitetty palvelujen tarve. Myynnin onnistuminen tarvitsee jatkossakin yo-sairaalapalvelujen tarjontaa, mahdollisuudet tälle tulee taata mm. investoinnein ja osaavan henkilöstön avulla. Tärkeänä tekijänä tulevaisuutta ajatellen on myös sairauksien ennaltaehkäisy ja toiminta hyvinvoinnin tukemiseksi. Lääkinnällisten palvelujen talousarvio vuodelle 2023 on jouduttu tekemään osin puutteellisten tietojen valossa nopeasti sekä siihen on jouduttu tekemään epärealismia lisääviä vähennyksiä.

Työturvallisuus ja henkilöstön hyvinvointi ovat avainasemassa luodessamme vaikuttavia palveluja. Tässä mielessä olemme hyödyntäneet mm. Mitä kuuluu KYS –kyselyn tuloksia kehittämistoimiimme. Varaudumme entistä paremmin myös erilaisiin mahdollisiin häiriötilanteisiin. Vaikuttamismahdollisuuksiemme Pohjois-Savon hyvinvointialueen muutoksiin ovat tuntuneet hyvin vähäisiltä, tässä mielessä on toivottavaa, että asiantuntijoita kuunnellaan ratkaisuja tehtäessä.

7.2.1.6 Mielenterveys ja hyvinvointi

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Mielenterveys ja hyvinvointi palvelukeskus tarjoaa poliklinikka- ja osastohoitoa aikuis- ja nuori-soikäisille potilaille. Tutkimusta ja hoitoa tarjotaan mielenterveys- ja päihdehäiriöihin. Palvelukeskus vastaa myös KYSin kaikesta terveyssoisaalityöstä. Tarjoamme korkealaatuisia pääosin lähetteellisiä erikoissairaanhoidon tutkimus- ja hoitopalveluita Pohjois-Savon maakunnan ja KYS/ERVA alueen väestölle.

Toimintamme on avohoitopainotteista ja osastohoidossa on keskittämisesetuksen mukaisesti koko maakunnan tahdosta riippumatonta hoitoa tarvitsevat ja vaikeahoitoiset potilaat. Lähetekeskus käsittelee keskitetysti kaikki lähetteet erikoissairaanhoidon lähetekriteerien mukaisesti ja antaa palautettavista lähetteistä konsultaatioita lähettävälle taholle.

Hoidon porrastus ei toimi optimaalisesti nuorisopsykiatristen potilaiden hoitoon ohjaamisen osalta ja tutkimus- ja hoitojonot ovat kasvaneet. Hoitotakuu ei toteudu.

Tähän vaikuttaa vaikea erikoislääkärivaje nuorisopsykiatrialla sekä avo- että osastohoidossa.

Neuropsykiatristen häiriöiden ja lähetteiden määrä on kasvanut voimakkaasti, eikä diagnostisia tutkimuksia ole pystytty tekemään erityisesti henkilöstövajeiden vuoksi.

Tutkimuksia tekevistä neuropsykologista, erikoislääkäreistä ja hoitajista on pulaa, jonka vuoksi hoitotakuu ei toteudu.

Pohjois-Savossa samoin kuin koko Itä-Suomessa on vakava psyykinen sairastavuus suuri. Hoitoon tarjottavien potilaiden määrä on suuri ja ylittämässä tuotannon mahdollisuudet etenkin avohoidossa.

Tavoitteenamme on edelleen tarjota potilaitamme hoidollisesti hyödyttäviä palveluita korkeasti koulutettujen työntekijöidemme avulla. Korkean osaamistason ylläpitämiseksi työntekijämme tarvitsevat säännöllisesti sekä koulutusta että työnohjausta.

Palvelukeskuksessa on vakava erikoislääkärivaje, kun vain kolmasosassa erikoislääkärinvi-roista on tällä hetkellä erikoislääkäri. Psykiatrian lähetteet-keskus on omalta osaltaan onnistunut vähentämään lähetteiden määrää konsultaatioisen muodossa.

Vuoden 2022 aikana COVID-19 pandemia vaikutti edelleen toimintaamme hoitohenkilöstön sairauslo-mina. Hoitaja- ja lääkärivajeiden vuoksi osastojen paikkalukumäärää on pienennetty syksyn 2022 ai-kana ja lääkärivajeen vuoksi toinen nuorisopsykiatrian osasto oli puoli vuotta pois toiminnasta.

Hoidettavien potilaiden määrä pienentyi edelliseen vuoteen verrattuna johtuen edellä mainituista syistä. Ulkokuntamyynä väheni, koska osastokapasiteetti nuorisopsykiatrian osastoilla oli puoli vuotta puolta pienempi osastosulun vuoksi. Tilikausi jäi alijäämäiseksi myös vähentyneen kuntalaskutuksen vuoksi. Henkilöstön terveys heikentyi edelliseen vuoteen nähden hieman. Henkilöstöresurssien vaje on aiheut-tanut ylimääräistä työkuormaa ja uupumista mikä näkyy henkilöstön sairastavuutena. Henkilöstötyöpa-nos vähentyi hieman vajaat 2 % ja myös nettotyöpanos pienentyi hieman.

Mittarit	Tilin- päätos 2021	Tilin- päätos 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
PALVELUJEN TOIMIVUUS						
Hoidetut henkilöt	6 062	5 567	-8,2	5 488	79	101,4
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 570	-2 115	34,7	-2 384	269	88,7
Kokonaistulot	41 181	43 359	5,3	42 856	503	101,2
Kokonaismenot	42 751	45 473	6,4	45 240	233	100,5
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	95,1	94,6	-0,5	95,2	-0,6	99,4
Henkilöstö keskimäärin	419,4	411,5	-1,9	372,7	38,8	110,4
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	17,5	20,2	15,4	15,8	4,4	127,8
Nettotyöpanos	305,9	292,7	-4,3	265,6	27,1	110,2

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Lääkärivaje tulee olemaan suurin uhkamme laadukkaan ja potilasturvallisen toiminnan turvaamisessa jatkossakin. Myös hoitohenkilöstön resurssitilanne heikkenee ainakin jnkv. Jatkuvilla rekrytoinnilla emme ole saaneet riittävästi lääkäreitä ja olemme joutuneet tekemään ostopalvelusopimuksia lääkäreistä enenevästi turvataksemme potilaiden hoidon poliklinikoillamme. Julkulan sairaalan tilanne kriittinen, kun riittävä määrä virkalääkäreitä ei ole. Olemme palkanneet lääketieteen kandidaatteja yhä voidaksemme pitää osastot auki.

Olemme jo kevästä 2021 lähtien suunnitelleet hyvinvointialueelle siirtymistä yhteistyössä muiden Pohjois-Savon psykiatristen toimijoiden kanssa. Kuitenkin viime syksynä oli haastavaa laatia koko hyvinvointialueen budjettia niin, että kaikki tarvittava toiminta tulee turvattua. Ajantasaisia ja oikeita laskelmia oli vaikea saada ja epätietoisuutta oli mitkä kaikki yksiköt/toiminta kuuluvat jatkossa erityispalveluihin. Onkin käynyt ilmi, että kaikkea tarvitsemaamme rahoitusta ei olekaan siirretty käyttöömme.

Uuden psykiatrisen talon rakentaminen ja toiminnan suunnittelu uuteen rakennukseen vaati paljon työtä eri ryhmissä ja työtä jatketaan edelleen koko vuoden 2023 ajan. Toiminnalliset muutokset ja niiden käyttöönotto jo nyt vaativat paljon perehtymistä ja työntekijöiden venymistä vaikeassa henkilöstövajeessa. Tilannetiedotusta varten on käynnistynyt 1x/kk virtuaalicafe henkilöstölle.

7.2.1.7 Akuutti

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Akuutti tarjoaa potilaille toisiaan tukevat ja valmiuteen perustuvan ensihoidon, terveydenhuollon laajan päivystyksen ja sosiaalipäivystyksen palvelut. maakuntaan ja laajemmin erityisvastuualueella kuten järjestämissopimuksessa on sovittu ja kansalliset velvoitteet edellyttävät.

1. Potilaslähtöisyys- ”Parannamme Yhdessä Ihmisten Elämää”, ”Inhimillisesti parasta hoitoa”.

Toiminnallisesti koronapandemia vaikutti edelleen merkittävästi niin ensihoitopalveluiden kuin päivystyksenkin toimintaan. Henkilökuntaa joutui olemaan paljon pois todetun tai epäillyn koronainfektion vuoksi. Todetun koronainfektion vuoksi karanteeni/poissaolo kesti vähintäänkin lain mukaisen viisi vuorokautta, vaikka työntekijä olisikin ollut työkykyinen. Tämän vuoksi sijais- ja ylitöitä jouduttiin teettämään poikkeuksellisen paljon.

Erityisesti päivystys ruuhkautui pahoin loppuvuodesta 2022. Ilmiö oli valtakunnallinen, joskin Pohjois-Savon alue ei ollut aivan yhtä huonossa tilanteessa kuin monet muut alueet Suomessa. Ruuhkautumisen syynä ei ollut niinkään potilaiden määrä, vaan potilaiden jatkohoitopaikkojen niukkuus.

2. Kehitämme työhyvinvointia vahvalla yhteistyöllä ja toisen työn arvostuksella ensihoidon, päivystysalueen, sosiaalipäivystyksen, päivystysosaston ja akuuttiosaston kanssa sitoutuen Pohjois-Savon hyvinvointialueen kehittämiseen.

Työhyvinvointiin ja yhdessä tekemiseen on panostettu aktiivisella tiedottamisella ja eri toimintayksiköiden esihenkilöiden yhteisellä päivittäisjohtamisen tilannekuvalla. Näiden pohjalle rakentuu koko potilaan päivystyksellisen hoitoketjun eri kokonaisuuksien ymmärtäminen, jolla luodaan arvostusta kaikkien hoitoketjuun osallistuvien ammattilaisten kesken ja sitä kautta parannetaan yhdessä potilaan saamaa hoidon laatua integraatiota tiivistämällä.

3. Kehitämme ammattitaitoamme yhteisillä toimintatavoilla ja toimintaamme ohjaa palveluhenkinen ja tavoitteellinen asenne työhön.

Päivittäisjohtamisen osalta koko päivystyksellisen potilaan hoitoketjua on edistetty esimiesten yhteisillä päivittäisjohtamisen tilannekuvapalaverilla joka arkiamu. Tällä opitaan tuntemaan toisten toimintayksiköiden toimintaa ja ymmärtämään arjen haasteet myös toisessa yksikössä.

4. Tavoitteena on varmistaa oikea hoito potilaille, oikea-aikaisesti ja oikeassa paikassa.

Ensihoidon tilannekeskuspäivystäjälle ohjataan hätäkeskuksen toimesta kiireettömäksi arvioituja tehtäviä. Hoidontarpeen arviointi tehdään puhelimitse terveydenhuollon ammattilaisen toimesta. Noin 45 %:ssa ensihoitopalvelun yksikköä ei lopulta tarvita hälyttää potilaan luokse vaan potilaan hoito voidaan järjestellä muilla tavoin. Ensihoidossa on otettu käyttöön sähköinen ensihoitokertomus jokaisessa ensihoitoyksikössä. Jatkossa tästä tulee merkittävä tietovaranto ensihoitopalveluiden johtamiseen, palveluntarjontaan ja potilaiden hoitoon.

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
PALVELUJEN TOIMIVUUS						
Hoidetut henkilöt	28 559	29 649	3,8	30 541	-892	97,1
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 681	-149	-108,9	-1 038	889	14,4
Kokonaistulot	61 166	63 954	4,6	61 410	2 544	104,1
Kokonaismenot	59 484	64 103	7,8	62 447	1 656	102,7
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	95,6	95,5	-0,1	94,2	1,3	101,4
Henkilöstö keskimäärin	424,0	431,7	1,8	424,0	7,7	101,8
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	15,9	17,0	6,9	14,0	3,0	121,4
Nettotyöpanos	312,4	311,3	-0,4	317,3	-6,0	98,1

Päivystyksellisten palveluiden kokonaisuuden perustana on potilaslähtöinen toimintamalli huomioiden myös oikea-aikaisuus, jolla turvataan päivystyksellisen hoidon tarpeessa olevien potilaiden nopea hoidon aloitus. Menojen osalta tilipäätös 2022 ylittää muutetun TA2022:n ja kasvua palvelukeskustasolla on 7,7 % verrattuna tilinpäätökseen 2021. Menojen osalta päivystyksen osaamiskeskuksessa koronapandemia on aiheuttanut laboratorio-, materiaali- ja henkilöstökulujen merkittävän kasvun. Samoin Servicalta ostettava sairaalan sisäinen potilaskuljetus on lisääntynyt ja ylittää talousarvion. Myös päivystyksellisten kuvantamistutkimusten kustannukset ylittävät talousarvion.

Ensihoidossa henkilöstömenot ovat lisääntyneet äkillisten poissaolojen johdosta. Samoin Pohjois-Savon Pelastuslaitos ylittää talousarvion mukaisen menovarauksen noin 0,7 M€:lla.

Vuoden 2022 tulot ylittävät tilipäätöksen 2021 noin 4,5 %:lla johtuen vilkastuneesta toiminnasta eli asiakkaiden lisääntyneestä hoidon tarpeesta johtuen, ylittäen myös muutetun TA 2022:n. Tästä johtuen tilikauden alijäämä on noin 0,15 M€.

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Ensihoitopalvelujen hätäkeskukselta välitettyjen tehtävien määrä vuonna 2022 on noussut 2,1 % verrattuna vuoteen 2021.

Ensihoidon osalta tavoitteissa pääosin pysyttiin lukuun ottamatta ydintaajamien väestöiheimpiä alueita, joissa Kuopion alueella oli haasteita. KYS laajan päivystyksen yhteispäivystyksyksikössä avohoidon käyntimäärät alkoivat 2022 palata vuoden 2019 tasolle lähestyen noin 43 500 käyntiä. Päivystysosaston hoitajaksojen määrät ovat pysyneet vuoden 2020 tasolla, mutta akuuttiosastolla hoitajaksojen määrä on laskenut pääsääntöisesti johtuen perusterveyden alentuneesta kyvystä ottaa jatkohoitoon potilaita osastoilta, jonka takia potilaiden hoitoajan pitenevät KYS akuuttiosastolla epätarkoituksenmukaisesti.

Yleislääkärilinja yhdessä akuuttilääketieteen kanssa on vakiintunut muodostaa päivystyksyksikössä toimivan lääkäriyöpanoksen kivijalan. Erikoisalojen kanssa yhdessä on kehitetty eri erikoisalojen välistä saumatonta yhteistyötä. Yhteistyö Kuopion kaupungin yleislääkärien toteuttaman kiireellisen ilta- ja viikonloppu vastaanoton osalta on toiminut hyvin ja potilaslähtöisesti. Samoin sosiaalipäivystyksen toimintaosana sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekustointia ja yhteispäivystystä on kehittynyt osaksi potilaiden ja asiakkaiden hoito- ja palveluketjua.

Päivittäisjohtamisen osalta koko päivystyksellisen potilaan hoitoketjua on edistetty esimiesten yhteisillä päivittäisjohtamisen tilannekuvapalaverilla joka arkiamu. Tällä opitaan tuntemaan toisten toimintayksiköiden toimintaa ja ymmärtämään arjen haasteet myös toisessa yksikössä. Potilasturvallisuutta on edistetty vaaratapahtumien systemaattisella käsittelyllä. Potilasturvallisuusilmoituksia tehtiin PK Akuutissa OK 151 (Päivystyspoliklinikka ja osastot) 516 kpl, joista 23,1 % liittyi tiedonkulkuun ja 32,8 % lääke- ja nestehoitoon. Potilaalle ei koitunut haittaa 44 %:ssa ilmoituksista (ei valintaa 14 %:ssa, pääosin osastojen haiproissa) ja vakava haitta todettiin 4 tilanteessa (0,8 %, päivystyspkl 2 ja osastoilla 2). Riskiluokituksessa merkityksettömäksi tai vähäiseksi riskiksi arvioitiin 46,7 % tapauksista ja merkittäväksi riskiksi 2,7 %. Yksi tilanne tulkittiin vakavaksi riskiksi. Kehittämistoimenpide-ehdotukseen johti 17,4 % ilmoituksista.

Koko Palvelukeskuksen henkilöstön ajantasaista ja yhteistä tilannekuvaa meneillään olevista asioista on edistetty aktiivisella tiedottamisella ja myös joka toinen viikko järjestettävällä Teams-tapaamisella, jossa käydään kaikki ajankohtaiset ja meneillään olevat asiat läpi henkilöstön kanssa ja kuunnellaan henkilöstöstä nousevia asioita. Malli on saavuttanut vakiintuneen aseman henkilöstölle suunnatun tiedottamisen tukena sekä avoimen keskustelun foorumina.

Potilaita tulleet kehittämissuositukset ovat liittyneet hoidon tarpeen arviointiin ja hoitoon pääsyyn, kohtaamiseen sekä jatkohoidon tiedonkulkuun liittyviin asioihin. Hoitotyön potilaspalautteen Hopp (2022) perusteella päivystysalueen potilaiden (n= 100) tyytyväisyys on parantunut viimeisen kvartaalin aikana ja ylittänyt usealla osa-alueella hiukan KYS tavoitetason. Potilaat ovat kokeneet hoitajien kohtelevan heitä hyvin (4,85), saaneensa ymmärrettävää ohjausta jatkohoitoasioihin (4,56), tulleet kuunnelluksi (4,86) ja saaneensa lievitystä kipuihin (4,55). NPS oli PK-Akuutin osalta 67 (voin suositella Kuopion yliopistollista sairaalaa hoitopaikkana myös muille). Palvelukeskus Akuutin asiakasraati aloitti uudestaan tauon jälkeen toimintansa syksyllä 2021 tavaten silloin kaksi kertaa. Asiakasraatitapaamisia jatkettiin vuoden 2022 aikana 2 kertaa lukukaudessa (1 tapaamista keväällä, 1 syksyllä). Asiakasraadille on esitelty PK-Akuutin toimintaa laajemmin koko prosessin näkökulmasta ja pystytty hyödyntämään heidän kokomusasiatuntemustaan toiminnan kehittämisen tukena.

Henkilöstön hyvinvoinnin osalta Päivystyksen osaamiskeskuksen alueella henkilöstön joustava liikkuvuus erityisesti äkillisten poissaolojen järjestelyjen osalta on toiminut hyvin. Koko palvelukeskus akuutin alueella moniammatillisen yhteistyön koetaan sujuvan arjessa pääsääntöisesti hyvin ja se on hiukan parantunut edellisvuoteen verrattuna (NES arviot 4.16 > 4,41). NES palautteen perusteella hoitajat kokevat lääkäreiden kohtelevan heitä arvostavasti (4,28). Erityisesti lähiesimiestyöskentelyä koskevat arvioinnit ylittävät kaikissa osa-alueissa Kysin keskiarvon. Ristiriitatilanteet pyritään käsittelemään yhdessä asianosaisten kanssa keskustellen. Työturvallisuusilmoitukset ovat laskeneet (197 ilmoitusta vuonna 2021 ja 166 ilmoitusta vuonna 2022). Kuitenkin äkilliseen fyysiseen tai psyykkiseen kuormitukseen liittyvät ilmoitukset ovat lisääntyneet erityisesti liittyen loppuvuoden potilasruuhkiin Päivystyksessä. Väkivaltatilanteisiin on järjestetty yhteistä koulutusta ensihoidon ja päivystyksen henkilöstölle ja sitä tullaan jatkamaan 2023. Ilmoituksista 2 on tulkittu riskiluokaltaan ja seurauksiltaan olleen vakavia ja niistä on tehty tutkinnat.

7.2.1.8 Hoitotyön palvelukeskus

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitotyön palvelukeskuksen tavoitteena on tukea kliinisiä osaamiskeskuksia laadukkaan, vaikuttavan ja asiakaslähtöisen hoidon/palvelun tuottamisessa asiakkailleen tarjoamalla hoitotyön sijaistyövoima- ja sihteeripalveluja osaamiskeskusten tarpeisiin.

- **Sairaalan vetovoiman lisääminen ja työnantajakuvan kehittäminen sekä henkilöstön pito-voiman vahvistaminen**
- **Seurantatiedon hyödyntäminen työhyvinvoinnin, hoitotyön ja palvelutoiminnan johtamiseen liittyvässä päätöksenteossa**
- **Asiakaslähtöisen palvelutoiminnan edistäminen**
- **Hoitotyön opetuksen laadun edistäminen**
- **Hoitotyön systemaattinen näyttöön perustuva kehittäminen, yhtenäisten toimintamallien käyttöönotto ja hoitotyön tutkimuksen edistäminen**

Hoitotyön palvelukeskus sisältää neljä osaamiskeskusta: Hoitotyön palvelujen hallinto OK 160, Sihteeripalvelut OK 161, Hoitotyön kehittäminen, opetus ja tutkimus OK 162 ja Hoitotyön palvelut OK 163. Covid-19 pandemian vaikutukset näkyivät henkilöstön saatavuushaasteina Hoitotyön palvelukeskuksen toiminnassa myös vuonna 2022. Sijaistyövoiman ja vakituisen työvoiman saatavuushaasteista johtuen kliinistä potilastyötä tehtiin useammassa työyksikössä entistä niukemmilla henkilöstöresursseilla, mikä johti pidempiaikaisiin sairaansijojen supistuksiin erityisesti aikuisten somaattisilla vuodeosastoilla. Työyksiköiden henkilöstörakennetta ja eri ammattiryhmien tehtävien sisältöjä ja työnjakoa tarkasteltiin uudelleen turvataksemme sairaanhoitajan osaamisen niihin työtehtäviin, joissa sitä edellytetään. Osastofarmaseuttien työpanosta lisättiin määräajaksi viikonloppuihin ja fysioterapeuttien työpanosta tietyille vuodeosastoille iltavuoroihin ja viikonloppuihin.

Vetovoimaisuuteen pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota mm. mahdollistamalla työn ja yksityiselämän sovittaminen erilaisten työaikajousten turvin, edistämällä ammatturamallin mukaista osaamisen kehittämistä, edistämällä taloudellisten kannustimien käyttöönottoa tilanteissa, joissa joudutaan turvautumaan erilaisiin työaikajousteihin (esim. Tuulahälytysraha, korvaus vsl:n perumisesta) sekä puuttamalla varhaisemmin ja systemaattisemmin työyksiköissä ilmeneviin ristiriitatilanteisiin ja huonoon työkäyttäytymiseen. Terveystieteiden opiskelijoita pyrittiin sitouttamaan organisaatioon mahdollistamalla heille palkalliset syventävät harjoittelujaksot sekä tarjoamalla lähihoitajien oppisopimuskoulutusmahdollisuuksia somaattisille vuodeosastoille. Organisaatiokulttuurin kehittämishankkeen tuloksena ylihoitajat lisäsivät säännöllistä jalkautumistaan työyksiköihin pyrkiäkseen lisäämään avointa vuorovaikutusta niin hoitohenkilökunnan kuin potilaidenkin kanssa ja kuulemaan sekä havainnoimaan kliinisessä työssä ilmeneviä onnistumisia ja kehittämisen kohteita.

Palvelukeskuksen taloudellinen tulos osoittaa v. 2022 tilinpäätöksen mukaisesti 775 000 € alijäämää. Sekä tulojen että menojen osalta vuoden 2022 tilinpäätöstiedot alittavat edellisen vuoden tilinpäätösto-teumat. Tätä voidaan ainakin osittain selittää kevään -22 työtaistelujen vaikutuksilla, jonka seurauksena esimerkiksi huhtikuun sijaistyövoiman laskutus väheni palvelukeskuksessa noin 250 000€. Henkilöstön saatavuushaasteista johtuen erityisesti Hoitotyön palvelut osaamiskeskus ei ole pystynyt vastaamaan työyksiköiden sijaistarpeisiin, mikä on osaltaan myös heikentänyt tulojen muodostumista. Rekrytointiongelmien ovat toki näkyneet vastaavasti myös palkkamenojen vähenemisenä vastaavana aikana. Palkkakustannusten pieneminen vähentää työpanosten myynnistä aiheutuvia tuloja mikä johtaa siihen, että tulojen osuus suhteessa kiinteisiin kuluihin pienenee. Loppuvuodesta tiedostettiin tarve korottaa sisäisen laskutuksen yleiskuluprosenttia noin 3 %:lla mutta siihen ei ryhdytty, koska muutos olisi koskenut vain muutamaa kuukautta eikä tulosta olisi sillä enää saatu merkittävästi korjattua.

Palvelukeskuksessa oli vuonna 2022 henkilöstöä keskimäärin 479,18 hlöä eli kasvua ed. vuoteen verrattuna hyvin vähäisesti (1,5 %).

Henkilöstötunnuslukujen luotettava määrittäminen on haasteellista, koska OK163 määräaikaisen henkilöstön ja sisäisten sijaisten työpanos kirjautuu siihen työyksikköön, jossa työtä tosiasiallisesti tehdään. Tästä johtuen alla olevan taulukon henkilöstötunnusluvut eivät kuvaa koko palvelukeskuksen henkilöstön tunnuslukuja.

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Muutettu talous- arvio 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
TALOUDELLISUUS JA TEHOKKUUS (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	726	-775	-206,7	-1 259	484	61,6
Kokonaistulot	50 512	48 826	-3,3	49 307	-481	99,0
Kokonaismenot	49 786	49 601	-0,4	50 566	-965	98,1
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Terveysprosentti	93,8	93,6	-0,2	92,9	0,7	100,8
Henkilöstö keskimäärin	473,2	479,8	1,4	459,8	20,0	104,3
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin/hlö	21,4	23,7	10,7	18,2	5,5	130,2
Nettotyöpanos	348,2	339,8	-2,4	338,7	1,1	100,3

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Sihteeripalvelut

Asiakaslähtöisen toiminnan toteutumista seurattiin päivittäisjohtamisen palaverissa. Osastonsihteerien resurssi toteutui 88 prosenttisesti yksiköiden palvelutarpeeseen suhteutettuna, joten asetettuun 90 % tavoitteeseen ei päästy. Osastonsihteerien arvion mukaan yksiköiden työtilanne oli ruuhkainen 12,3 %:sti (tavoite < 5 %). Tämä ei toteutunut johtuen henkilöstön poissaoloista, vaihtuvuudesta, yksiköiden toiminnasta ja työtaistelun vaikutuksista. Osastonsihteerien työtilanne oli keskimäärin normaali 60,4 % ja kiireinen 27,3 %. Kiireiseksi arvioidut työtilanteet lisääntyivät edellisestä vuodesta.

Mentoroinnin kehittämisen tavoitteeksi asetettiin, että mentorointisuhde mahdollistettaisiin kaikille uusille työntekijöille perehdytyksen jälkeen. Käytäntö toteutui vuoden aikana kohtalaisesti, sillä mentorointisuhteet pitkittyivät mentorin tai aktorin työtilanteesta johtuen. Tammikuussa 2022 tehdyn palautekyselyn mukaan kaikki aktorit olivat tyytyväisiä mentorointiin ja sen vaikutukseen ammatilliseen kasvuun.

Perehdytyksen kehittämisessä kehittämiskohteena oli osastonsihteerien perehtymisen arviointi. Työryhmä koosti osastonsihteerien ydintehtäviin pohjautuvan perehtymisen arviointilomakkeen. Uudet työntekijät pilotoivat lomaketta syys-joulukuussa 2022. Palveluesimies, perehtyjä ja perehdyttävä arvioivat perehtymistä ja osaamista lomakkeen avulla kuuden viikon ja kolmen kuukauden perehtymiskeskustelun yhteydessä ja sopivat yhdessä perehtymisen jatkosuunnitelman.

Osastonsihteerien päivittäistä työtilannekyselyä kehitettiin kysymyksiä tarkentamalla. Ryhmä työntekijöitä arvioivat uusittuja kysymyksiä, jotka otettiin tarkennuksineen käyttöön tammikuussa 2023. Kyselyn prosessia ei muutettu, sillä se todettiin toimivaksi.

Tekstinkäsittelykeskuksessa seurataan päivittäin purkamattomien saneluiden määrää, tulleiden ja kirjoitettujen saneluiden määrää sekä niiden erotusta tunteina. Palvelutarpeeseen pystyttiin vastaamaan

vaihtelevasti johtuen käytettävissä olevista henkilöstöresursseista ja sairaalan toiminnasta. Kevät, alku-kesä ja syksy olivat ruuhkaisia johtuen haasteellisesta henkilöstötilanteesta. Eläköityneitä työntekijöitä ja lääketieteen opiskelijoita käytettiin keikkatyövoimana ruuhkan purussa.

Tekstinkäsittelyn kehittämiskohteena oli laadun parantaminen. Alkuvuonna 2022 asiakkuuskyselyssä selvitettiin lääkäreiden näkemyksiä laatupoikkeamista. Kehittämiskohteeksi tunnistettiin lääketieteellisten termien hallinta ja oikeinkirjoitus. Kevään aikana toteutettiin tekstinkäsittelijöille oikeinkirjoitustesti, jonka sisältöä päivitettiin vielä syksyllä. Työntekijät suorittivat hyväksyttävästi ko. testin. Yleisimmät virheet koostettiin ja niitä hyödynnetään jatkossa suunniteltaessa täydennyskoulutusta tekstinkäsittelijöille.

Hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistauduttiin suunnittelemalla tekstinkäsittelyn ja osastonsihteeripalveluiden sekä puhelinvaihteen laajentamista hyvinvointialueelle. Ko. palveluiden laajentamisessa päädyttiin vaiheittaiseen etenemiseen, jossa tekstinkäsittelypalvelut keskitetään vuonna 2023 Kuopion, Siilinjärven ja Ylä-Savon palvelualueilla ja osastonsihteeripalvelut KYSin lisäksi Ylä-Savon palvelualueella. Puhelinvaihdetoiminta laajeni koko hyvinvointialueelle.

Hoitotyön kehittäminen-, opetus- ja tutkimusyksikkö

Hoitotyön kehittäminen, opetus ja tutkimus osaamiskeskuksessa (OK 162) edistettiin näyttöön perustuvaa toimintaa, kehitettiin ja arvioitiin hoitotyön laatua sekä hoitotyön opetusta ja tutkimusta. Hoitotyön johtamista, käytännön hoitotyötä, opettamista, tutkimusta ja kehittämistä arvioitiin systemaattisesti magneettisairaala laatuksien mukaan kaikissa potilas/asiakashoitoa toteuttavissa yksiköissä. Tavoitteena oli kehittää kansallisia hoitotyösensitiivisiä laatuindikaattoreita.

Hoitotyön veto- ja pitovoimaa pyrittiin lisäämään opiskelijatapatumilla esim. opiskelijoiden iltapäiväkahveilla, joissa myös palvelukeskusten ja hoitotyön johtajia oli moniammatillisesti läsnä. Lähihoitajaopiskelijoille mahdollistettiin harjoittelun suorittaminen oppisopimuksella. Sairaanhoitaja opiskelijoilla oli mahdollisuus suorittaa rajattu IV-lupa ja tehdä viimeinen syventävä harjoittelu työsuhdetta hyödyntäen. Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa suunniteltiin TopUp-hanke, jossa egyptiläisiä sairaanhoitajia koulutetaan Savoniassa ja he suorittavat harjoittelujaksoja erikoissairaanhoidossa.

Henkilöstön jatkuvaan oppimisen ja urakehityksen mahdollistamiseksi järjestettiin Taitava hoitaja koulutus (40 op.), jonka suoritti 22 KYSiläistä hoitotyöntekijää. Tähän täydennyskoulutuskokonaisuuteen linkitettiin myös tutkimusyhteistyö Itä-Suomen Hoitotieteen laitoksen kanssa. Taitava lasten sairaanhoitaja ja Taitava lasten kirurginen sairaanhoitaja valtakunnallisia koulutuksia suunniteltiin yhteistyössä muiden yliopistollisten sairaaloiden kanssa. Koulutukset toteutuvat keväällä 2023.

Osaamiskeskus valmistautui hyvinvointialueelle siirtymiseen osallistamalla mahdollisuuksien mukaan suunnitteluryhmiin.

Hoitotyön palvelut

Hoitotyön palvelut (HPA) tarjosi sijaistyövoimapalveluja potilashoidollisiin yksiköihin lähes koko organisaation kattavasti. Päivittäisjohtamisen tukena pidettävät sairaalan moniammatilliset tilannekuvapalaverit tehostivat ja lisäsivät ymmärrystä hoitohenkilökunnan joustavan käytön merkityksestä, ja samalla edistivät potilasturvallisuutta sekä reaaliaikaisen ja luotettavan tiedon hyödyntämistä hoitotyön päivittäisjohtamisessa. Keskeisenä tavoitteena oli turvata kliinisten osaamiskeskusten palvelutuotannon jatkuvuus, varmistamalla työyksiköihin osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö. Tähän tavoitteeseen HPA osaamiskeskus kykeni vastaamaan ainoastaan osittain, arviolta noin 70 % sijaistarpeita saatiin täytettyä. Hoitajien rekrytointihaasteista johtuen tarvittavaa määrää hoitajia ei saatu rekrytoitua kaikkiin työyksiköiden tarpeisiin.

Akuuttisijaisvälitys kykeni vastaamaan viime vuoden aikana akuutteihin sijaistarpeisiin noin 71 % kun tavoitteena vuositasona on ollut 85 %. Vuonna 2022 Akuuttisijaisvälitykseen ilmoitettiin yhteensä 17350 sijaistarvetta, joista täytettiin 12350 tarvetta (noin 71 %). Keikkatyövoimana käytetyn hoitohenkilöstön määrä (10 %) kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin keikkalaisia käytettiin äkillisissä sijaistarpeissa noin (7,5 %). Akuuttisijaisvälityksen vuoden 2022 toimintaluvut poikkeavat edellisestä vuodesta 2021 jolloin sijaistarvepyyntöjä oli 20 385 ja näistä täytettiin 14969 tarvetta, eli 73 %. Tässä huomioitava, että vuoden 2022 tilastosta puuttuvat huhtikuun hoitajalakon aikaiset laskelmat, koska tilastointia tuolta kolmenviikon ajanjaksolta ei poikkeuksellisesta tilanteesta johtuen tehty. Tilastointitiedot puuttuvat myös vuoden kahdelta viimeiseltä viikolta 51 ja 52, jolloin hyvinvointialueelle siirtymisestä johtuen, luotettavia toimintalukuja ei ollut saatavilla.

Oman haasteensa lisääntyneeseen henkilöstövajeeseen toi edelleen vallitseva Covid-tilanne, mikä lisäsi hoitohenkilöstön poissaoloja. Varahenkilöitä jouduttiin priorisoimaan ensisijaisesti Covid-potilaita hoitaviin työyksiköihin. Myös huhtikuussa alkanut hoitajien työtaistelutilanne toi omat haasteensa hoitajaresurssien kohdentamiseen. Lakon aikana hoitajien työpanos priorisoitiin ensisijaisesti päivystyksellisiin potilashoidon tarpeisiin.

Hyvinvointialueelle siirtymiseen varauduttiin olemassa olevan tiedon varassa. Keskitetyn sijaishallintayksikön osalta suunnitelmat etenivät joustavasti ajan tasaisen tiedon turvin. Tietoa siirrettiin eteenpäin HPAn kehittämissuunnitelmassa henkilöstön edustajille. Koko hyvinvointialueen suunnittelun osalta henkilöstöä tiedotettiin ja valmistauduttiin muutokseen sitä mukaan, kun tietoa ja ohjeistusta muutokseen varautumisesta saatiin mm. HR-työpöydän vaihtumisesta johtuvat toimenpiteet ja siihen liittyvät riskit pyrittiin ennakoimaan henkilöstön osalta.

MG-sairaalamallin mukaisen kehittämisen painopistealueena on ollut hoitotyöntekijöiden ammatillisen osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen magneettisairaalamallin mukaista 5 portaista ammattiuramallia hyödyntäen. Erityisesti perehtyvän ja suoriutuvan vuosikellot ovat ohjanneet ammatti-ikältään nuorien työntekijän perehtymistä ja osaamisen kehittymistä 1.–3. työvuoden aikana. Hoitajien ammatillista kehittymistä on tuettu myös edistämällä henkilöstön joustavaa liikkuvuutta yli työyksikkörajojen. Esimerkiksi suunnitelmallinen ja tavoitteellinen työkierto on tarjonnut mahdollisuuden henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvoinnin lisäämiseen.

Työyhteisön Lean osaamisen vahvistamiseksi keskitetyn sijaishallinnan palveluesihenkilö aloitti syksyllä 2022 Lean Green belt –koulutuksen. Koulutuksen kehittämistyön aiheeksi valikoitui HPAn ja Rekrytoinnin yhteistyön sujuvoittaminen ja pullonkaulojen poistaminen uusien työntekijöiden rekrytointiprosessista. Tavoitteena oli nopeuttaa työntekijän rekrytointiprosessia ja estää hakijoiden hakeutumista työhön toiseen organisaatioon rekrytoinnin viivästymisen vuoksi. Työ valmistuu kevään 2023 aikana.

Muita kehittämisen painopistealueita olivat mm. tiedolla johtaminen, jonka tueksi rakennettiin työyksiköiden tarvetta varten sähköinen sijaistilauslomake. Lomakkeella avulla on mahdollista kerätä tilastotietoa työyksiköiden pidempiaikaisista (> 13 vrk) sijaistarpeiden määrästä, rekrytoituista sijaisista, sekä ajasta mikä on kulunut tilaushetkestä sijaisen löytymiseen. Lomakkeen käyttöönotto siirtyi Isteikin toiveesta hyvinvointialueelle siirtymisen myötä myöhempään ajankohtaan.

7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSA						
Kuopion yliopistollinen sairaala						
1 000 €	ALKUPERÄINEN TA 2022	MUUTETTU TA 2022	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA €	MUUTETTU TA 2021	TOTEUMA 2021
Toimintatuotot	546 951	513 027	531 823	18 796	504 392	508 782
Myyntituotot	483 312	474 928	480 445	5 516	469 107	471 987
Maksutuotot	15 772	14 682	14 840	159	15 786	15 650
Tuet ja avustukset	43 551	19 525	28 164	8 639	15 897	17 368
Muut toimintatuotot	4 316	3 892	8 374	4 482	3 602	3 777
Valmistus omaan käyttöön	1 719	1 690	1 637	-53	1 517	1 482
Toimintakulut	-515 317	-501 388	-513 655	-12 267	-477 806	-482 007
Henkilöstökulut	-253 139	-254 288	-257 760	-3 472	-248 048	-247 562
Palkat ja palkkiot	-203 416	-204 202	-206 162	-1 960	-198 443	-198 708
Henkilösivukulut	-49 723	-50 086	-51 597	-1 511	-49 605	-48 854
Palvelujen ostot	-156 244	-139 657	-148 538	-8 880	-127 564	-131 192
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-92 394	-94 352	-93 630	722	-89 939	-91 103
Avustukset			0	0		0
Muut toimintakulut	-13 540	-13 090	-13 728	-638	-12 255	-12 150
TOIMINTAKATE	33 353	13 330	19 805	6 475	28 102	28 257
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 520	1 231	-177	-1 409	258	623
VUOSIKATE	31 834	14 561	19 627	5 067	28 360	28 879
Poistot ja arvonalentumiset	-32 360	-32 012	-31 827	185	-31 604	-32 783
Satunnaiset erät	0	0	8 521	8 521	7 943	7 943
Satunnaiset tuotot	0	0	8 521	8 521	7 943	7 943
TILIKAUDEN TULOS	-526	-17 451	-3 679	13 773	4 699	4 040
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	434	416	416	0	271	434
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	93	170	77	-94	100	104
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-16 865	-3 186	13 679	5 070	4 577

Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 18,8 M€, joka muodostui hoitopalvelujen myynnin 5,0 M€, muiden toimintatuottojen 4,5 M€ ja tukien ja avustusten 8,6 M€ talousarvioiden ylityksistä. Hoitopalvelujen myynti kasvoi edelliseen vuoteen 1,9 % (8,2 M€), joka sisälsi jäsenkunnan myynnin kasvua 10,6 M€ ja ulkokunnan myynnin pienenemisen 2,4 M€. Jäsenkunnan myynnin kasvusta oman toiminnan osuus oli 7,6 M€. Tuet ja avustukset ylittivät 8,6 M€ muutetun talousarvion ja kasvoivat vuodesta 2021 tilinpäätöksestä 10,8 M€. Kasvua selittävät hyvinvointialueen valmisteluun saadut valtion myöntämät rahoitukset, jotka näkyvät tuloslaskelman kuluissa mm. palvelujen ostoissa samansuuruisina eivätkä näin ollen vaikuta KYSn tulokseen. ICT-rahoituksen osuus kasvusta oli 10,2 M€. Muiden toimintatuottojen talousarvioylitys selittyy ISLAB liikelaitoskuntayhtymän muuttamisesta ISLAB hyvinvointiyhtymäksi ja sen yhteydessä omistajille palautetuista aikaisempien vuosien ylijäämästä. PSSHPn mukainen osuus aikaisempien vuosien ylijäämästä oli 3,8 M€. Talousarviossa varaus oli muissa rahoitustuotoissa.

Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 6,6 %. Suurin kasvu oli henkilöstökuluissa 10,2 M€ (4,1 %) ja palvelujen ostoissa 17,3 M€ (13,2 %). Hyvinvointialuevalmistelun kustannuksia on toimintakuluissa 12,1 M€, josta henkilöstökuluja 1,6 M€ ja palvelujen ostoja 10,4 M€. Kasvu ilman valmistelun kustannuksia on toimintakuluissa 20,0 M€ (4,1 %), henkilöstökuluissa 8,6 M€ (3,5 %) ja palvelujen ostoissa 6,9 M€ (5,3 %). Lisäksi palvelujen ostoissa 4,7 M€ selittyy hoitopalvelujen kauttalaskutuksen kasvamisella.

Rahoitustuotot alittivat talousarvion 1,8 M€ johon oli muutostalousarviossa budjetoitu ISLABn muutosjärjestelyt. Muissa rahoitustuotoissa on Istekki Oy:n osakkeiden myynnistä saatu myyntivoitto 0,7 M€ ja Islabin vuoden 2021 tilinpäätöksen ylijäämän palautusta 1,6 M€.

Poistot olivat talousarvion mukaiset ja alenivat edellisestä vuodesta 1,0 M€ ollen kokonaisuudessaan 31,8 M€.

Satunnaisissa tuloissa näkyy jäsenkunnilta kannettu vuoden 2022 alijäämä 8,5 M€. Sairaanhoitopiiriin lakkautuessa ja toiminnan siirtyessä vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle ei taseessa voi olla alijäämää. Tilikauden tulos oli 3,2 M€ alijäämäinen. Taseessa on edellisen vuoden ylijäämä 3,2 M€, joka kuittaa syntyneen alijäämän ja näin ollen hyvinvointialueelle ei siirry yli- eikä alijäämää.

7.2.3 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIOSA							
Kuopion yliopistollinen sairaala							
1 000 €	Kustannus- arvio muutoksineen	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma TP 2022	Poikkeama €	Kustannus- arviosta käytetty %
Kuopion yliopistollinen sairaala							
RAKENNUSINVESTOINNIT							
Uusi Sydän	-198 500	-81 705	-29 700	-29 700	-28 219	1 481	55,38
Peko A2		-2 949	-1 500	-1 500	-1 223	277	
Psykiatriatalo	-48 150	-2 139	-15 900	-15 900	-14 246	1 654	34,03
Muut hankekustannukset			-9 266	-6 266	-3 900	2 366	
Menot yhteensä			-56 366	-53 366	-47 588	5 778	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			-56 366	-53 366	-47 588	5 778	
- siitä investointivarausten/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
LAITEINVESTOINNIT							
Leikkausnavigaatiolaite			-600	-600	-625	-25	
Leikkausrobotti tekonivelkirurgia			-950	-950	-955	-5	
Ambulanssit ja pot.siirtoyksiköt			-1 425	-1 425	-885	540	
Muut laitehankinnat			-12 955	-12 955	-8 934	4 021	
Menot yhteensä			-15 930	-15 930	-11 399	4 531	
Tulot yhteensä			430	430	0	0	
NETTOMENO			-15 500	-15 500	-11 399	4 101	
- siitä investointivarausten/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
SOVELLUSINVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä			-7 200	-3 200	-2 513	687	
Menot yhteensä			-7 200	-3 200	-2 513	687	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			-7 200	-3 200	-2 513	687	
- siitä investointivarausten/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT:							
Osakkeet ja osuudet			-8 000	-5 000	-2 413	2 587	
Menot yhteensä			-8 000	-5 000	-2 413	2 587	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			-8 000	-5 000	-2 413	2 587	
- siitä investointivarausten/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
ISLABIN FUUSION VAIKUTUS							
			0	0	-1 726		
INVESTOINTIMENOT			-87 496	-77 496	-65 639	11 857	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN			430	430	0		

Investointien loppusumma on valtuustoon nähden sitova.

Rakennusinvestointien toteuma vuonna 2022 oli yhteensä 47,6 M€. Alkuperäinen investointibudjetti vuodelle 2022 oli 56,4 M€, joka alitettiin noin kuudella miljoonalla eurolla. Investointibudjetin alitus johdettiin suurimpien rakennusprojektien ennustettua pienemmistä loppuvuoden toteutuneista kustannuk-

sista, jotka kasvattavat vastaavasti vuoden 2023 investointitasoa. Suurimpien käynnissä olevien rakennusprojektien, Uusi Sydän -projektin 2 -vaiheen ja Psykiatriatalo -projektin kustannukset pysyivät kokonaiskustannusarviossaan, vaikka yleinen kustannusten nousu oli vuonna 2022 voimakasta.

Uusi Sydän -projektin 2-vaihe eteni suunnitellussa aikataulussa. Projektin 3 – vaiheen osalta päätettiin kesällä 2022 Pohjois-Savon hyvinvointialueen toimesta ottaa noin puolen vuoden aikaisä, jonka aikana toteutettiin Uusi Sydän -projektin tilatehokkuusselvitys sekä projektin vaikutus ja perustason integraation huomiointi hyvinvointialueen tulevissa investointitarpeissa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyi 7.12.2022 kokouksessaan Uusi Sydän -projektin jatkumisen 3-vaiheeseen sekä kokonaisbudjetiksi 198,5 M€ Uusin Sydän -projektin 3 – vaiheen on tarkoitus valmistua loppuvuonna 2025. Psykiatriatalo – projektin rakennusurakoitsija sekä talotekniset urakoitsijat valittiin alkuvuonna 2022 ja projektin rakennustyöt saatiin alkuun maaliskuussa. Projekti eteni vuonna 2022 pääosin aikataulussa ja valmistumistavoite on keväällä 2024. Puijon sairaala-alueen asemakaavamuutos saatiin valmiiksi vuoden 2022 aikana, joka mahdollistaa jatkossa täydennysrakentamisen Puijon sairaalan tontille.

Tulevien vuosien aikana rakennusinvestointien taso KYS Puijon sairaala-alueelle on edelleen korkea. Laadittujen suunnitelmien mukaisesti vuonna 2023 investointitarve rakennuksiin on yli 40 M€ ja vuonna 2024 n. 45 M€. Suurimmat jatkuvat projektit ovat KYS Uusi Sydän projekti ja Psykiatriatalo projekti.

Laiteinvestoinnit alittivat talousarvion 4,1 M€ ja toteutuivat 11,4 M€. Suurimpia laiteinvestointeja olivat leikkausnavigointilaite 0,6 M€, tekonivelkirurgian leikkausrobotti 1,0 M€ ja ambulanssit ja potilas-siirtoyksiköt 0,9 M€. Talousarvioon varatusta määrärahasta eniten alle jäi ambulanssien ja potilassiirtoyksikköjen hankinta näiden toimitusvaikeuksien takia.

Käyttöomaisuusarvopapereiden osakkeissa ja osuuksissa on osakkeiden ostot Suomen Keskinäinen Potilasvakuutusyhtiöstä 2,1 M€ ja Järvi-Suomen Terveys Oy:stä 0,3 M€. Järvi-Suomen Terveys Oy:ssä oli omistuspohjan laajentaminen perus- ja lisäpääomituksilla.

Islab liikelaitoskuntayhtymän muuttuminen vuoden vaihteessa Islab hyvinvointiyhtymäksi on investointiosalla tilinpäätöksessä ja purkautuu vuoden alusta. Fuusion vaikutus oli 1,7 M€.

Valtuustoon nähden sitovana eränä on investoinnit yhteensä, jotka alittivat muutetun talousarvion 11,9 M€ ja olivat 65,6 M€.

7.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA					
Kuopion yliopistollinen sairaala					
1 000 €		TP 2022	MUUTETTU TA 2022	POIKKEAMA €	TP 2021
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	19 627	14 561	5 067	28 879
Satunnaiset erät	+ / -	8 521			7 943
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	-8 052		-8 052	-1 472
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot	-	-65 639	-77 496	11 857	-43 880
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	-59	430	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	+	202		0	607
Toiminnan ja investointien rahavirta	+ / -	-45 400	-62 505	17 105	-7 922
Rahoituksen rahavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten lisäykset	-				
Antolainasaamisten vähennykset	+	564	500	64	819
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 112	100 000	2 112	38 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-17 237	-15 679	-1 558	-15 919
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	2 127		2 127	480
<i>Oman pääoman muutokset</i>	+ / -	0		0	10 061
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	+ / -	-6 295		-6 295	4 001
Rahoituksen rahavirta		81 270	84 821	-3 551	37 442
Vaikutus maksuvalmiuteen	+ / -	35 870	22 316	13 555	29 520

7.2.5 Hallitusta sitovat tavoitteet

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Lisätalous- arvio 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama lisätalous- arviosta	Poikkeama (%)
HALLINTOKESKUS						
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-11 213	9 931	-1 282	386	1 668	-130,1
Kokonaistulot	151 467	-23 524	127 943	131 226	3 283	2,6
Kokonaismenot	162 680	-33 455	129 225	130 840	1 615	1,2
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Terveysprosentti	97,7	0,5	98,2	98,0	-0,2	-0,2
SAIRAALAN HALLINTO						
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1	16	15	503	488	3 253,3
Kokonaistulot	8 418	-4 032	4 386	7 265	2 879	65,6
Kokonaismenot	8 419	-4 048	4 371	6 762	2 391	54,7
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Terveysprosentti	96,0	2,3	98,3	98,0	-0,3	-0,3
TASEYKSIKÖT						
Palvelujen toimivuus						
Hoidetut henkilöt	33 000	765	33 765	33 449	-316	-0,9
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 869	-10 724	-5 855	-2 260	3 595	-61,4
Kokonaistulot	234 195	-8 236	225 959	225 883	-76	0,0
Kokonaismenot	229 326	2 488	231 814	228 143	-3 671	-1,6
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Terveysprosentti	96,0	-1,3	94,7	95,8	1,1	1,2
OPERATIIVINEN KESKUS						
Palvelujen toimivuus						
Hoidetut henkilöt	45 000	-938	44 062	45 535	1 473	3,3
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 741	-6 397	-1 656	1 390	3 046	-183,9
Kokonaistulot	157 758	-4 845	152 913	156 701	3 788	2,5
Kokonaismenot	153 017	1 552	154 569	155 311	742	0,5
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Terveysprosentti	95,0	-0,5	94,5	95,7	1,2	1,3
LÄÄKINNÄLLISTEN PALVELUJEN KESKUS						
Palvelujen toimivuus						
Hoidetut henkilöt	37 000	-1 994	35 006	34 498	-508	-1,5
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	830	-4 241	-3 411	-167	3 244	***
Kokonaistulot	174 492	9 496	183 988	186 175	2 187	1,2
Kokonaismenot	173 662	13 737	187 399	186 342	-1 057	-0,6
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Terveysprosentti	96,0	-0,8	95,2	95,5	0,3	0,3

MIELENTERVEYS JA HYVINVOINTI

Palvelujen toimivuus

Hoidetut henkilöt	6 400	-912	5 488	6 062	574	10,5
-------------------	-------	------	-------	-------	-----	------

Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-695	-1 689	-2 384	-2 114	270	-11,3
Kokonaistulot	43 213	-357	42 856	43 359	503	1,2
Kokonaismenot	43 908	1 332	45 240	45 473	233	0,5

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Terveysprosentti	95,5	-0,3	95,2	95,1	-0,1	-0,1
------------------	------	------	------	------	------	------

AKUUTTI

Palvelujen toimivuus

Hoidetut henkilöt	28 000	2 541	30 541	28 559	-1 982	-6,5
-------------------	--------	-------	--------	--------	--------	------

Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 636	-2 674	-1 038	-149	889	-85,6
Kokonaistulot	60 793	617	61 410	63 954	2 544	4,1
Kokonaismenot	59 157	3 291	62 448	64 103	1 655	2,7

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Terveysprosentti	96,0	-1,8	94,2	95,6	1,4	1,5
------------------	------	------	------	------	-----	-----

HOITOTYÖN PALVELUKESKUS

Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-166	-1 093	-1 259	-775	484	-38,4
Kokonaistulot	49 283	24	49 307	48 826	-481	-1,0
Kokonaismenot	49 449	1 117	50 566	49 601	-965	-1,9

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Terveysprosentti	95,5	-2,6	92,9	93,8	0,9	1,0
------------------	------	------	------	------	-----	-----

8 Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin talousarvion toteutuminen
8.1 Määrärahojen toteutuminen
8.1.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen
TULOSLASKELMAOSA

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

1 000 €	ALKUPERÄINEN TA 2022	MUUTETTU TA 2022	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA €	MUUTETTU TA 2021	TOTEUMA 2021
Toimintatuotot	575 153	541 234	560 445	19 211	532 365	537 726
Myyntituotot	508 598	500 219	503 520	3 302	493 808	496 104
Maksutuotot	18 579	17 488	17 153	-336	18 887	18 281
Tuet ja avustukset	43 614	19 588	31 064	11 476	15 964	19 317
Muut toimintatuotot	4 362	3 938	8 707	4 769	3 706	4 024
Valmistus omaan käyttöön	1 719	1 690	1 637	-53	1 517	1 482
Toimintakulut	-543 518	-529 589	-542 281	-12 692	-505 754	-510 927
Henkilöstökulut	-271 280	-272 429	-274 092	-1 662	-265 868	-263 667
Palkat ja palkkiot	-218 465	-219 251	-219 596	-345	-213 226	-212 010
Henkilösivukulut	-52 816	-53 179	-54 495	-1 317	-52 642	-51 657
Palvelujen ostot	-162 210	-145 624	-156 238	-10 614	-133 592	-139 541
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-94 085	-96 043	-95 732	310	-91 593	-93 118
Avustukset						0
Muut toimintakulut	-15 943	-15 493	-16 219	-726	-14 702	-14 601
TOIMINTAKATE	33 355	13 335	19 801	6 466	28 127	28 281
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 516	1 235	-170	-1 405	262	616
VUOSIKATE	31 839	14 570	19 631	5 061	28 389	28 897
Poistot ja arvonalentumiset	-32 365	-32 017	-31 830	187	-31 634	-32 800
Satunnaiset erät	0	0	8 521	0	7 943	7 943
Satunnaiset tuotot	0	0	8 521	0	7 943	7 943
TILIKAUDEN TULOS	-526	-17 447	-3 679	13 769	4 699	4 040
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	434	416	416	0	271	434
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	93	170	77	-94	100	104
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-16 861	-3 186	13 675	5 070	4 577

8.1.2 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIOSA							
(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)							
1 000 €	Kustannus- arvio muutoksineen	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma TP 2022	Poikkeama €	Kustannus- arviosta käytetty %
Kuopion yliopistollinen sairaala							
RAKENNUSINVESTOINNIT							
Uusi Sydän	-198 500	-81 705	-29 700	-29 700	-28 219	1 481	55,38
Peko A2		-2 949	-1 500	-1 500	-1 223	277	
Psykiatriatalo	-48 150	-2 139	-15 900	-15 900	-14 246	1 654	34,03
Muut hankekustannukset			-9 266	-6 266	-3 900	2 366	
Menot yhteensä			-56 366	-53 366	-47 588	5 778	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			-56 366	-53 366	-47 588	5 778	
- siitä investointivaruksen/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
LAITEINVESTOINNIT							
Leikkausnavigaatiolaite			-600	-600	-625	-25	
Leikkausrobotti tekoniivelkirurgia			-950	-950	-955	-5	
Ambulanssit ja pot.siirtoyksiköt			-1 425	-1 425	-885	540	
Muut laitehankinnat			-12 955	-12 955	-8 934	4 021	
Menot yhteensä			-15 930	-15 930	-11 399	4 531	
Tulot yhteensä			430	430	0	0	
NETTOMENO			-15 500	-15 500	-11 399	4 101	
- siitä investointivaruksen/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
SOVELLUSINVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä			-7 200	-3 200	-2 513	687	
Menot yhteensä			-7 200	-3 200	-2 513	687	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			-7 200	-3 200	-2 513	687	
- siitä investointivaruksen/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT:							
Osakkeet ja osuudet			-8 000	-5 000	-2 413	2 587	
Menot yhteensä			-8 000	-5 000	-2 413	2 587	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			-8 000	-5 000	-2 413	2 587	
- siitä investointivaruksen/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
ISLABIN FUUSION VAIKUTUS							
			0	0	-1 726		
Perusterv.huollon liikelaitos Kysteri							
LAITE- JA SOVELLUSINVESTOINNIT							
Menot yhteensä			0	0	0	0	
Tulot yhteensä			0	0	0	0	
NETTOMENO			0	0	0	0	
- siitä investointivaruksen/-rahaston käyttö			0	0	0	0	
INVESTOINTIMENOT			-87 496	-77 496	-65 639	11 857	
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTIMENOIHIN			430	430	0		

Investointien loppusumma on valtuustoon nähden sitova.

8.1.3 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA					
(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)					
1 000 €		TP 2022	MUUTETTU TA 2022	POIKKEAMA €	TP 2021
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	19 631	14 570	5 061	28 897
Satunnaiset erät	+ / -	8 521		8 521	7 943
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	-8 052		-8 052	-1 472
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot	-	-65 639	-77 496	11 857	-43 880
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	-59	430	430	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	+	202		0	607
Toiminnan ja investointien rahavirta	+ / -	-45 397	-62 496	17 099	-7 905
Rahoituksen rahavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten lisäykset	-				
Antolainasaamisten vähennykset	+	564	500	64	819
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 112	100 000	2 112	38 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-17 237	-15 679	-1 558	-15 919
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-295		-295	-261
<i>Oman pääoman muutokset</i>	+ / -	0		0	10 061
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	+ / -	-3 876		-3 876	4 725
Rahoituksen rahavirta		81 267	84 821	-3 554	37 425
Vaikutus maksuvalmiuteen	+ / -	35 870	22 325	13 545	29 520

8.1.4 Valtuustoa sitovat tavoitteet

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Lisätalous-arvio 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama lisätalous-arviosta	Poikkeama (%)
KYS						
Palvelujen toimivuus						
Hoidetut henkilöt	98 000	0	98 000	99 588	1 588	1,6
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	-16 865	-16 865	-3 186	13 679	-81,1
Kokonaistulot ilman kauttalaskutusta	529 101	-35 613	493 488	514 349	20 861	4,2
Kokonaismenot ilman kauttalaskutusta	529 101	-18 748	510 353	517 535	7 182	1,4
Jäsenkuntien maksuosuus (oma toiminta)	339 348	-15 025	324 323	328 695	4 372	1,3
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Terveysprosentti	95,7	-0,5	95,2	95,2	0,0	0,0
Muut tavoitteet (1 000 €)						
Investointien kokonaismäärä	87 496	-10 000	77 496	65 639	-11 857	-15,3

KYSTERI
Taloudellisuus ja tehokkuus

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0	0	0	0	0,0
------------------------------	---	---	---	---	---	-----

Pitkäaikaisen lainapääoman kasvu oli talousarviossa määritelty maksimissaan 100,0 M€. Vuonna 2022 lanapääoma kasvoi 85,2 M€.

Sairaanhoitopiiri myönsi vuonna 2022 Kiinteistö Oy Mustinlammelle 0,3 M€ lyhytaikaista lainaa.

8.1.5 Liikelaitokselle asetetut tavoitteet

- Toiminnalla edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tuetaan potilaiden omahoitoon sitoutumista.
- Kaikessa toiminnassa ja suunnittelussa on tavoitteena asiakaslähtöiset palvelut.
- Turvataan terveellinen ja turvallinen ympäristö potilaille, asiakkaille ja henkilöstölle.
- Talous- ja henkilöstöresurssit on määritelty tarvetta vastaavaksi.
- Kysterin talousarviossa tulot ja menot arvioidaan yhtä suuriksi.
- Palvelurakenteet ja –prosessit sekä henkilöstön työn jakaminen mahdollistavat sujuvan toiminnan.
- Henkilöstön osaaminen työtehtävissään varmistetaan ja tuetaan heidän työtyytyväisyyttä ja –hyvinvointia.
- Kansalliset projektit ja ohjelmat otetaan huomioon oman toiminnan suunnittelussa.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen henkilöstöstä on ollut jokaisessa kunnassa edustaja Hyte-ryhmissä. Lisäksi sairauksien ennaltaehkäisyyn ja omahoitoon sitoutumiseen kiinnitetään huomiota kiireettömien vastaanottokäyntien yhteydessä. Koronaan liittyvä ehkäisevä ja ennakoiva työ sekä rokotukset ovat toteutuneet valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti.

Palveluiden asiakaslähtöisyyden toteutumista arvioidaan sähköisen asiakaspalautteen ja siitä saatavan raportointitiedon avulla. Tulokset on tuotu esille osavuosikatsauksissa ja toimintakertomuksessa. Samalla on arvioitu takasisinsoittojärjestelmän toimivuus.

Toimintaympäristön turvallisuutta seurataan Haipro- järjestelmän sekä Granite-riskienarvioinnin avulla. Työterveyshuolto on toteuttanut suunnitelman mukaisesti työpaikkakäynnit ja työsuojeluvaltuutetulta on saatu terveysasemakohtaiset raportit hänen huomioistaan.

Taloudelliset resurssit on määritelty vuosittain palvelusopimusneuvotteluissa. Vuonna 2022 Kysterin talous oli ylijäämäinen 2 584 940 € saatuihin ennakkoihin verrattuna. Henkilöstöresurssit eivät olleet tarvetta vastaavat osastotoiminnassa rekrytointivaikkeuksien vuoksi, joten osastopaikkojen määrää supistettiin Leppävirran ja Pielaveden osastoilla.

Talousarvioin laadinnassa tulojen ja menojen arvioinnissa on päästy palvelutuotteiden hinnoittelun muutosten avulla tarkemmalle tasolle. Koronatuotot on vaikuttaneet talousarvion toteumaan.

Palvelurakenteita ja prosessien toimivuutta on seurattu hallinnollisessa päätöksenteossa ja toteutettu tarvittavia toiminnallisia muutoksia. Sähköistä asiointia ja etävastaanottoja on laajennettu ja otettu käyttöön kotisairaaloimintamalli. Henkilöstön työjaossa on hyödynnetty erityisosaamisen jakamista.

Henkilöstön osaamiseen liittyen on laadittu tehtäväkuvat työn vaativuuden mukaisesti. Lisäksi hoitohenkilöstön osaamistasot ja erityisosaamiset on laadittu sekä palkkakoreihin on tehty tarpeelliset muutokset. Työtyytyväisyyttä ja – hyvinvointia arvioidaan. Esille nousseisiin epäkohtiin on puututtu.

Tulevaisuuden sotekeskusohjelman mukaiset tavoitteet on huomioitu toiminnassa ja vastattu siihen alueella kuuluvien osaprojektien toteuttamisesta.

Kysterin taloussuunnitelmassa vuodelle 2022 oli asetettu valtuustoa sitoviksi tavoitteiksi numeeriset arvot alla olevan taulukoston mukaisesti:

Palvelujen toimivuus	Tavoite 2022
Avohoidon suoritteet	175 441
Suun terveydenhuollon suoritteet	32 980
Hoitopäivät	26 833
Taloudellisuus ja tehokkuus	
Kysterin tilinpäätöksessä tehdään nollatulos. Palveluiden käytön perusteella ennakkoon perittyjä jäsenkuntaosuuksia palautetaan tai tehdään lisäkanto kunnittain vuositasona.	
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen	
Terveysprosentti	96,5

KYSTERIN TAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Palveluiden toimivuudessa avohoidon suoritteita kertyi vuonna 2022 yhteensä 187 087 kappaletta eli tavoite ylittyi 6,6 %. Ylitymistä selittää edelleen jatkuneet koronatestaukset ja -rokotukset.

Suun terveydenhuollon suoritteissa jäätiin tavoitteesta 25 % (- 8 364 kpl), mikä selittyy pääasiassa Nilakan alueen huonolla hammaslääkäri tilanteella. Syrjäisillä alueilla rekrytointivaikkeudet korostuvat eikä avoinna olleita hammaslääkäri virkoja saatu täytettyä. Aiemmasta poiketen ei vuokratyövoimaakaan saatu riittävästi, hoitotakuussa kuitenkin pysyttiin.

Hoitopäivien osalta tavoite ylittyi 7,9 % (2128 kpl) ja jos otetaan huomioon ulkopaikkakuntalaisille – pääasiassa kuopiolaisille – tuotetut hoitopäivät, ylitys oli 14,9 %. Osastohoidossa tavoitteena on ollut hoidonporrastuksen toteutuminen yhteistyössä peruskuntien kanssa siten, että pitkäaikaishoitoa ei osastoilla enää tuotettaisi vaan hoito toteutuisi kansallisten tavoitteiden mukaisesti tehostetussa palveluasumisessa. Hoitopäivien määrä on tavoitteiden mukaisesti jatkuvasti laskenut ja vuoteen 2021 verrattuna hoitopäivien määrä väheni 13 %.

Terveysprosentti Kysterissä oli 95 % eli tavoitteesta hieman jäätin. Sairauspoissaolopäivien määrä kasvoi 25,7 % (1355 päivää). Sairauspoissaolojen määrää nostivat yksittäiset pitkät poissaolot sekä koronan aiheuttamat poissaolot.

9 Konsernin tavoitteiden toteutuminen

9.1 Konserniin kuuluvat yhteisöt

Kuntayhtymän konsernia johtavat valtuusto ja hallitus. Konsernivalvonnassa noudatetaan hallituksen hyväksymiä konserniohjeita

Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöiksi lasketaan ne yhteisöt, joissa kuntayhtymällä on tosiasiallinen määräysvalta. Tytäryhteisöjen keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään taloussuunnitelmassa ja tavoitteiden seuranta tapahtuu konsernitalipäätöksen yhteydessä. Lisäksi sairaanhoitopiirin määräysvallassa on Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö.

Tytäryhteisöt:

- Sakupe Oy
- Kiinteistö Oy Mustinlampi
- Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö
- Kallaveden Työterveys Oy

Muut yhteisöt

Muita konserniin kuuluvia yhteisöjä ovat ne yhtiöt, joissa kuntayhtymällä ei ole määräysvaltaa ja joissa kuntayhtymällä on merkittävä omistusosuus (yli 20%) sekä kuntayhtymät tai liikelaitoskuntayhtymät, joissa kuntayhtymällä ei ole määräysvaltaa.

Osakkuusyhteisöt:

- Istekki Oy
- Sansia Oy
- KYS Invest Oy
- Monetra Pohjois-Savo Oy
- Servica Oy
- Suomen Keskinäinen Potilasvakuutusyhtiö Oy

Liikelaitoskuntayhtymät:

- ISLAB

9.1.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

9.1.2 Olennaiset konsernia koskevat tiedossa olevat tapahtumat ja arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Vuonna 2022 ei ollut konserniyhteisöjä koskevia rakennemuutoksia ja toiminnan volyyymi ja annettavat palvelut säilyivät ennallaan. Konsernin toiminta on siirtynyt hyvinvointialueen vastattavaksi vuodesta 2023 alkaen.

9.2 Tavoitteiden toteutuminen

9.2.1 Kiinteistö Oy Mustinlampi

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Talous- suunni- telma 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	4 978	4 977	-0,02		✓	
Tulos	55	126	129,09		✓	
Investoinnit	0				✓	
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	40 074	42 046	4,92		✓	
Omavaraisuusaste (%)	12,2	13,2	8,20		✓	

Tulostavoitteet

Yhtiön tulos vuonna 2022 oli n. 126 000 €. Tämä oli hyväksyttyyn talousarvioon verrattuna n. 100 000 € suurempi. Liikevaihto pysyi vuonna 2022 vuoden 2021 tasolla. Pysäköinnin liikevaihto pysyi edelleen n. 10 % pienempänä kuin ennen vuotta 2020 johtuen asiakaspysäköinnin pienestä laskusta.

Puijon sairaalan rakennukset 3, 5, 10 ja 13 ovat olleet vuokrattuina koko vuoden ajan sairaanhoitopiirille. Rakennus 11 (yhteiskeittiö) sekä Harjulan tunneli on vuokrattu Servicalle, joka huolehtii myös rakennuksen ylläpidosta. Canthian tunneli vuokrattu sairaanhoitopiirille (50 %) ja Itä-Suomen Yliopistolle (50 %). Rakennus 12 on vuokrattu Servicalle, Istekki Oy:lle sekä sairaanhoitopiirille. Rakennus 9 on vuokrattu Istekki Oy:lle pysäköintitaloa lukuun ottamatta.

Investoinnit

Yhtiö ei vuoden aikana tehnyt taseeseen aktivoitavia investointeja. Rakennuksiin tehdyt korjaukset kustannettiin käyttötalousvaroin.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin on päättänyt Psykiatriatalon uudisrakennuksen rakentamisesta Puijon sairaalan tontille. Uusi Psykiatriatalo valmistuu keväällä 2024. Tämä tarkoittaa Puijon sairaalan tontille pysäköintipaikkojen lisäämisen tarpeen arviointia ja mahdollisesti rakennus 9:n (sädeparkki) korottamista. Päätökset investoinnin toteuttamista tehdään kevään 2023 aikana niin, että rakentaminen voidaan aloittaa viimeistään alkusyksystä 2023, jolloin valmistuminen olisi keväällä 2024. Investointi vaikeuttaa pysäköintitoiminnan pitämistä kannattavana ja voi johtaa pysäköintimaksujen korotukseen. Rakennus 9:n korottaminen on merkittävä investointi yhtiölle, mikäli se päätetään toteuttaa.

Rakennus 12 on osittain huonokuntoinen ja osa siitä on jätetty peruskorjaamatta vuosien 2013–2015 yhteydessä. Esimerkiksi osa rakennuksen vesikatosta on huonokuntoinen. Tämä tarkoittaa arviolta 3–5 vuoden aikavälillä investointeja rakennuksen kunnon parantamiseksi, jotta rakennuksessa oleva toiminta turvataan ja käyttö mahdollistetaan.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

Yhtiön toiminta on vakaalla pohjalla. Säännöllinen tulovirta yhtiölle tulee vuokratuotoista sekä pysäköintimaksuista. Vuokraus- ja pysäköintitoiminnan tulovirralla pyritään ylläpitämään rakennuskantaa kunnon siten, että ne pysyvät toimintakunnossa jatkossakin. Rakennuksiin tehtävät isommat investoinnit edellyttävät erillisen rahoituksen hankkimista.

Vuonna 2022 ei tunnistettu uusia merkittäviä riskejä yhtiön toimintaan liittyen. Vuoden 2022 riskeistä merkittävimmät olivat suojaamattomien lainojen korkoriski sekä mahdolliset vahinkotapaukset omiste-
tuissa kiinteistöissä. Lainojen suojausteen ollessa vuoden 2022 lopussa n. 69 %, ei vuoden 2022 aikana
nousseet korkokustannukset vaikuttaneet merkittävästi yhtiön toimintaan. Yhtiö noudattaa vuonna 2021
hyväksyttyä riskipolitiikkaa ja yhtiöllä on yhtiön toiminnan mukaiset vakuutukset.

Muuta huomioitavaa

Kiinteistö Oy Mustinlampi on Pohjois-Savon hyvinvointialueen 100 % omistama tytäryhtiö 1.1.2023 al-
kaen. Hyvinvointialuemuutoksen myötä on syytä tarkentaa vuoden 2023 aikana konserniohjauksen pe-
riaatteita ja niiden vaikutuksia yhtiön toimintaan.

9.2.2 Sakupe Oy

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Talous- suunni- telma 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	24 468	24 927	1,88	25 078	-151	99,40
Tulos	9	15	66,67	8	7	187,50
Investoinnit	2 451	3 071	25,30	2 300	771	133,52
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	6 165	5 295	-14,11	5 295	0	100,00
Omavaraisuusaste (%)	52,9	55,3	4,54	55,1	0,2	100,36

Tulostavoitteet

1a) Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiöllä on kolme tuotantolaitosta, yksi Siilinjärvellä, toinen Jyväskylässä ja kolmas Joensuussa. Toimimme päivittäin aktiivisesti viidessä maakunnassa, viidellä nykyisellä hyvinvointialueella, jotka muodostavat toimialueemme perustan.

Sakupe Oy:n tärkein toiminnallinen tavoite tilikaudella 2022 oli huolellisella valmistautumisella varmistaa tekstiilipalveluiden sujuva jatkuvuus uusilla hyvinvointialueilla, sekä hyödyntää uudistukseen liittyvät mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen. Tässä tehtävässä onnistuimme erittäin hyvin ja muutosvaihe sujui tekstiilipalveluiden kannalta ilman häiriöitä.

Tavoitteenamme olleet asiakaskeskeisen ajattelutavan lisääminen, laatu- ja vastuullisuus näkökulmien korostaminen sekä aiempaa aktiivisempi viestintä, kehittyivät positiiviseen suuntaan ja tiiviimmäksi osaksi sakupelaista toimintakulttuuria.

Toiminnallisten tavoitteiden tärkeimmät mittarit ja niiden toteumat

	2022	2021
Toimitusvarmuus (yhteistekstiilit)	98,6 %	98,7 %
Asiakastyytyväisyysindeksi (asteikko 1-6)	4,7	4,6
Henkilöstötyytyväisyysindeksi (asteikko 1-6)	4,5	4,4
Prosessin tehokkuus (pesukiloa per henkilötyötunti, kg/hlö/h)	32,7	31,5
Prosessin energiatehokkuus (kokonaisenergia pesukiloa kohden, kWh/kg)	1,29	1,24

1b) Taloudelliset tulostavoitteet

Sakupe Oy:n asiakaskunnassa on toteutettu viime vuosina merkittävä muutos, kun yhtiön sidosyksikkö-asemaa on vahvistettu vähentämällä yksityisen sektorin asiakkaita ja hankkimalla samaan aikaan uusia julkisen sektorin asiakkaita. Kokonaisuutena toiminnan volyymia on onnistuttu pitämään pienessä kasvussa ja omistaja-asiakkaiden määrä on kasvanut viime vuosina merkittävästi.

Yhtiön liikevaihto oli toimintavuonna 24.927.000 euroa. Pääosa liikevaihdosta koostui julkiselle terveydenhuollolle ja muille julkishallinnon yksiköille tuotetuista tekstiilihuoltopalveluista. Liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna kokonaisuutena 1,9 %. Tuoteryhmistä eniten kasvoi asiakaskohtaisten vuokratekstiilien liikevaihto, minkä osuus Sakupen liikevaihdosta on jo yli neljännes (25,4 %). Yhteiskäyttök текстиilien liikevaihto jäi noin 4 % tavoitteesta, pääosin kevään terveysalan työtaistelutoimien seurauksena. Asiakkaiden omien tekstiilien pesupalvelun liikevaihto jatkoi hienoista laskuaan.

Omistaja-asiakkaille toimitettujen palveluiden volyymi kasvoi edelleen, mikä näkyi 4,0 %:n kasvuna tämän asiakasryhmän liikevaihdossa. Merkittävin suhteellinen kasvu toteutui julkisomisteisille inhouse-sisäryityksille toimitetuissa palveluissa, kasvua 18,3 %. Samaan aikaan myynti muihin asiakassegmentteihin laski suunnitelman mukaan voimakkaasti, laskua edelliseen vuoteen verrattuna 58,1 %.

Henkilöstökulut tilikaudella olivat 8.779.500 euroa, kasvua 3,7 %. Henkilöstön bruttopalkat tilikaudella kasvoivat 2,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteiskäyttök текстиilien hankintaa tehtiin 3.355.547 (3.146.308) eurolla. Kokonaisuutena toimintamenot ilman poistoja pysyivät kohtuudella hallinnassa -huolimatta toimialalla ja yleisessä markkinatilanteessa esiintyneistä voimakkaista kulupaineista. Keskimäärin toimintakulut tilikaudella kasvoivat 4,6 %, joskin kuluerien kesken vaihtelu kasvuprosenteissa oli poikkeuksellisen suurta. Voimakkain tuotantokustannusten nousu toteutui energia- ja kuljetuskustannuksissa. Poistot kasvoivat selvästi (11,2 %) seurauksena tekstiilihankintojen lisääntyneestä painottumisesta asiakaskohtaisiin vuokratekstiileihin vuosina 2021-2022. Liikevoittoa tilikaudelta syntyi 154 076 (980 408) euroa.

Yhtiön kassa ja maksuvalmius pysyivät tilikauden aikana hyvällä tasolla ja lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti.

Pitkäaikaisena tavoitteenamme on pitää käyttökate yli 12 % tasolla ja omavaraisuusaste yli 50%: tasolla. Tilikaudella 2022 käyttökate oli 12,8 % ja omavaraisuusaste 55,3 %.

Vuoden aikana vallinneet haastavat poikkeusolosuhteet huomioiden, tilikautta voi kokonaisuutena arvioiden pitää sekä taloudellisesti että toiminnallisesti hyvänä.

Investoinnit

Asiakaskohtaisiin vuokratekstiileihin investoitiin vuonna 2022 yhteensä 2.5 M€. Muut tilikauden investoinnit olivat yhteensä 0,57 M€, muodostuen pääosin yksittäisistä kone- ja kalustoinvestoinneista sekä tietojärjestelmälaajennuksista. Investoinnit rahoitettiin kassavarain.

Markkinoiden epävarmuuden ja pitkien toimitusaikojen vuoksi osaa toimintavuodelle suunnitelluista investoinneista jouduttiin lykkäämään ja järjestelemään uudelleen.

Sakupe Oy:ssä on laadittu hallituksen linjausten pohjalta vuoteen 2025 ulottuva investointisuunnitelma, joka päivitettiin vuoden 2022 aikana. Investointiohjelmaa toteutetaan huomioiden aina kulloinkin vallitsevat tuotannolliset, taloudelliset ja koneiden kuntoon liittyvät seikat.

9.2.3 Kallaveden Työterveys Oy

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Talous- suunni- telma 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	974	1 098	12,73	892	206	123,09
Tulos	113	183	61,95	74	109	247,30
Investoinnit	23	4	-82,61			
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä						
Omavaraisuusaste (%)	81,6	84,1	3,06			

Tulostavoitteet
1a) Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön toiminta pysyi ennakoituna ja tavoitteiden mukaisena. Yhtiö voitti Lapinlahden kunnan työterveyshuollon kilpailutuksen vuoden 2023 alusta alkaen. Lapinlahdelle perustettiin uusi toimipiste terveyskeskuksen tiloihin. Toimipisteeseen rekrytoitiin työterveyshoitaja loppuvuodesta. Toimipisteen toiminta alkoi 1.1.2023.

1b) Taloudelliset tulostavoitteet

Yhtiön taloudellinen tilanne pysyi vakaana ja taloudelliset tavoitteet ylitettiin. Liikevaihto ja liikevoitto paransivat edellisestä vuodesta.

Investoinnit

Vuoden aikana tehtiin kaksi pientä investointia; Lapinlahden toimitilojen muutostyöt 1 173 euroa ja Siilinjärven toimipisteen jäähdytysjärjestelmä 3152 euroa.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

Merkittäviä riskejä tai epävarmuustekijöitä ei ole. Toimintaa turvataan ajan tasaisella vakuutusturvalla sekä säännöllisellä riskien kartoituksella. Vakuutusyhtiönä toimi OP Pohjola.

Muuta huomioitavaa

-

9.2.4 Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö

Mittarit	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Muutos 22/21 (%)	Talous- suunni- telma 2022	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	3	8	166,67	15	-7	53,33
Tulos					0	
Investoinnit					0	
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä					0	
Omavaraisuusaste (%)	100	100	0,00	100	0	100,00

Tulostavoitteet
1a) Toiminnalliset tavoitteet

KYS tutkimussäätiön strateginen päämäärä on ”Korkeatasoisella tutkimustyöllä vaikuttavaa, laadukasta ja tehokasta sairaanhoitoa myös tulevaisuudessa” ja toiminta-ajatus ”Lahjoituksilla tuetaan KYSin terveystieteellistä tutkimusta ja siten kehitetään uusia keinoja potilaiden hyvään hoitoon”.

KYS tutkimussäätiö on toiminut tarkoituksensa toteuttamiseksi siten, että se on tukenut Kuopion yliopistollisessa sairaalassa suoritettavaa tieteellistä tutkimusta jakamalla apurahoja sairaalan henkilökunnalle tieteellistä tutkimustoimintaa varten sekä viestinyt toiminnastaan yleisesti.

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiön toimintaa kehitettiin edelleen lisäämällä toiminnan näkyvyyttä ja tunnettavuutta. Tutkimussäätiön internet-sivuille lisättiin tietoja säätiön toiminnasta. KYS tutkimussäätiön toimintamallisuunnitelma päivitettiin ja säätiön vuosikelloa, esitteitä ja nettisivuja ylläpidettiin. Säätiön internet sivut muokattiin saavutettavuusdirektiivin mukaisiksi.

1b) Taloudelliset tulostavoitteet

KYS tutkimussäätiö jakoi apurahoja 32 100 €. Apurahat kohdistuivat laajasti lääketieteen eri erikoisaloille ja hoitotieteeseen. Säätiö on tarkoituksensa toteuttamiseksi vastaanottanut lahjoituksia sekä muita varoja.

Tutkimussäätiön varainhankintaa ja sijoitustoimintaan seurattiin yhdessä asiantuntijoiden kanssa. KYS tutkimussäätiön varat ovat sijoitettuna ns. maltillisen riskin periaatteella. KYS tutkimussäätiön varainhoidon tavoitteena on säätiön tarkoituksen mahdollisimman hyvä toteuttaminen. Varainhoitoa ohjaa huolellisuus, tarkkuus, avoimuus ja toimiminen säätiön hyväksi.

Investoinnit

KYSin tutkimussäätiöllä ei ole investointeja.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

KYSin tutkimussäätiön toiminta on vakaata ja riskit matalia. Säätiön varojen hoidossa käytetään asiantuntijapalveluita. KYS tutkimussäätiön hallituksen jäsenet ja asiamies toteuttivat säätiön riskienhallinnan toimenpiteitä ja sisäistä valvontaa suunnitellun mukaisesti. KYS tutkimussäätiön merkittävimmät riskit ovat sijoitustoimintaan liittyvä epävarmuus ja lahjoitusten vähäisyys. Riskeihin varaudutaan sijoitusten suunnitelmallisella hoitamisella yhdessä asiantuntijoiden kanssa. KYS Tutkimussäätiön hallitus tarkasti säätiön riskien hallinta lomakkeen, sisäisen valvonnan ohjeen ja hyväksyi dokumentit syyskokouksessa.

Muuta huomioitavaa

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMA VUODELTA 2022

	TOTEUMA 2022	TOTEUMA 2021	Muutos %
Toimintatuotot	531 822 955,83	508 781 736,91	4,53 %
Myyntituotot	480 444 801,03	471 986 830,62	1,79 %
Maksutuotot	14 840 330,76	15 649 836,23	-5,17 %
Tuet ja avustukset	28 164 029,67	17 367 788,07	62,16 %
Muut toimintatuotot	8 373 794,37	3 777 281,99	121,69 %
Valmistus omaan käyttöön	1 637 180,03	1 481 928,39	10,48 %
Toimintakulut	-513 655 243,78	-482 006 860,81	6,57 %
Henkilöstökulut	-257 759 724,78	-247 561 902,72	4,12 %
Palkat ja palkkiot	-206 162 225,10	-198 708 145,55	3,75 %
Henkilösivukulut	-51 597 499,68	-48 853 757,17	5,62 %
Palvelujen ostot	-148 537 532,74	-131 191 638,62	13,22 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-93 629 830,63	-91 103 427,92	2,77 %
Muut toimintakulut	-13 728 155,63	-12 149 891,55	12,99 %
TOIMINTAKATE	19 804 892,08	28 256 804,49	-29,91 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-177 446,78	622 589,62	-128,50 %
Korkotuotot	9 285,49	188 331,68	-95,07 %
Muut rahoitustuotot	2 489 839,97	2 918 202,99	-14,68 %
Korkokulut	-2 631 911,41	-2 376 690,06	10,74 %
Muut rahoituskulut	-44 660,83	-107 254,99	-58,36 %
VUOSIKATE	19 627 445,30	28 879 394,11	-32,04 %
Poistot ja arvonalentumiset	-31 826 765,08	-32 782 674,55	-2,92 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 826 765,08	-32 782 674,55	-2,92 %
Satunnaiset erät	8 520 626,71	7 943 235,34	7,27 %
Satunnaiset tuotot	8 520 626,71	7 943 235,34	7,27 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 678 693,07	4 039 954,90	-191,06 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	416 314,68	433 661,16	-4,00 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	76 682,79	103 618,60	-26,00 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 185 695,60	4 577 234,66	-169,60 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2022

		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	19 627 445,30		28 879 394,11	
Satunnaiset erät	+ / -	8 520 626,71		7 943 235,34	
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -	-8 052 386,51	20 095 685,50	-1 471 727,00	35 350 902,45
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-65 639 092,14		-43 880 012,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	-59 000,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	202 192,42	-65 495 899,72	607 304,82	-43 272 707,38
Toiminnan ja investointien rahavirta			-45 400 214,22		-7 921 804,93
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten vähennykset	+	563 525,00		818 725,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 112 242,06		37 999 806,97	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-17 237 199,82		-15 918 679,30	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	2 126 750,79	87 565 318,03	479 729,77	23 379 582,44
<i>Oman pääoman muutokset</i>			0,00		10 061 344,22
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	23 834,36		47 155,29	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-317 768,44		-564 033,73	
Saamisten muutos	+ / -	-36 478 476,38		-272 420,50	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	30 477 514,61	-6 294 895,85	4 790 324,35	4 001 025,41
Rahoituksen rahavirta			81 270 422,18		37 441 952,07
Rahavarojen muutos			35 870 207,96		29 520 147,14
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	132 176 715,37		86 211 374,21	
Islabilta siirtyneet rahavarat		10 095 133,20			
Rahavarat 1.1.	-	86 211 374,21	35 870 207,96	56 691 227,07	29 520 147,14

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASE 2022

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	465 602 711,63	432 906 534,83	7,55
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	10 516 948,75	11 748 913,40	-10,49
2. Muut pitkävaikutteiset menot	390 867,67	498 193,31	-21,54
3. Ennakkomaksut	219 132,58	8 947,50	***
	----- 11 126 949,00	----- 12 256 054,21	-9,21
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	6 111 380,37	6 111 380,37	0,00
2. Rakennukset	268 092 110,24	280 685 985,82	-4,49
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 962 923,37	8 475 403,30	-17,85
4. Koneet ja kalusto	33 725 374,26	32 760 550,03	2,95
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495 111,62	495 111,62	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	102 253 763,39	54 956 742,98	***
	----- 417 640 663,25	----- 383 485 174,12	8,91
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	26 312 283,50	26 100 304,90	0,81
3. Muut lainasaamiset	9 616 014,28	10 158 200,00	-5,34
4. Muut saamiset	906 801,60	906 801,60	0,00
	----- 36 835 099,38	----- 37 165 306,50	-0,89
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 268 900,82	2 327 715,82	40,43
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 268 900,82	2 327 715,82	40,43
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	204 778 974,85	122 017 388,87	67,83
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	5 741 553,04	5 423 784,60	5,86
	----- 5 741 553,04	----- 5 423 784,60	5,86
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	32 423 534,70	14 030 159,36	131,10
2. Lainasaamiset	1 098 740,37	4 792 556,03	
3. Muut saamiset	13 900 243,04	5 409 814,24	156,94
4. Siirtosaamiset	19 438 188,33	6 149 700,43	216,08
	----- 66 860 706,44	----- 30 382 230,06	120,07
III Rahoitusarvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	132 176 715,37	86 211 374,21	53,32
	----- 673 650 587,30	----- 557 251 639,52	20,89

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASE 2022

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	102 046 258,83	105 308 637,24	-3,10
I Peruspääoma	102 034 835,28	102 034 835,28	0,00
III Muut omat rahastot	11 423,55	88 106,34	-87,03
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 185 695,60	-1 391 539,04	-328,93
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 185 695,60	4 577 234,66	-169,90
	----- 102 046 258,83	----- 105 308 637,24	-3,10
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	6 121 738,05	625 638,86	878,48
1. Poistoero	1 760 060,03	625 638,86	181,32
2. Vapaaehtoiset varaukset	4 361 678,02	-----	-----
	----- 6 121 738,05	----- 625 638,86	878,48
C PAKOLLISET VARAUKSET	19 726 140,00	24 005 240,00	-17,83
2. Muut pakolliset varaukset	19 726 140,00	24 005 240,00	-17,83
	----- 19 726 140,00	----- 24 005 240,00	-17,83
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 251 611,57	2 286 592,21	42,20
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	3 251 611,57	2 286 592,21	42,20
E VIERAS PÄÄOMA	542 504 838,85	425 025 531,21	27,64
I Pitkäaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	398 791 735,00	319 090 167,82	24,98
3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 112 053,53	-----	-----
	400 903 788,53	319 090 167,82	25,64
II Lyhytaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 678 907,22	19 912 685,69	13,89
3. Lainat julkisyhteisöiltä	5 522 897,13	3 100 946,34	78,10
5. Saadut ennakot	6 998 352,03	7 118 494,59	-1,69
6. Ostovelat	55 119 337,79	25 493 015,20	116,21
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	11 945,43	81 660,09	-85,37
8. Siirtovelat	51 269 610,72	50 228 561,48	2,07
	----- 141 601 050,32	----- 105 935 363,39	33,67
	673 650 587,30	557 251 639,52	20,89

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA VUODELTA 2022

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TOTEUMA 2022	TOTEUMA 2021	Muutos %
Toimintatuotot	560 444 654,36	537 725 724,86	4,23 %
Myyntituotot	503 520 052,48	496 104 155,27	1,49 %
Maksutuotot	17 152 840,19	18 281 147,92	-6,17 %
Tuet ja avustukset	31 064 468,32	19 316 508,48	60,82 %
Muut toimintatuotot	8 707 293,37	4 023 913,19	116,39 %
Valmistus omaan käyttöön	1 637 180,03	1 481 928,39	10,48 %
Toimintakulut	-542 280 963,94	-510 926 884,01	6,14 %
Henkilöstökulut	-274 091 692,28	-263 666 741,06	3,95 %
Palkat ja palkkiot	-219 596 268,92	-212 009 737,33	3,58 %
Henkilösivukulut	-54 495 423,36	-51 657 003,73	5,49 %
<i>Eläkekulut</i>	-45 570 602,29	-43 488 807,00	4,79 %
<i>Muut henkilösivukulut</i>	-8 924 821,07	-8 168 196,73	9,26 %
Palvelujen ostot	-156 237 848,66	-139 541 038,83	11,97 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-95 732 033,80	-93 117 672,52	2,81 %
Muut toimintakulut	-16 219 389,20	-14 601 431,60	11,08 %
TOIMINTAKATE	19 800 870,45	28 280 769,24	-29,98 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-169 933,97	615 731,45	-127,60 %
Korkotuotot	11 511,39	188 824,42	-93,90 %
Muut rahoitustuotot	2 496 871,65	2 925 304,77	-14,65 %
Korkokulut	-2 631 911,41	-2 376 690,06	10,74 %
Muut rahoituskulut	-46 405,60	-121 707,68	-61,87 %
VUOSIKATE	19 630 936,48	28 896 500,69	-32,06 %
Poistot ja arvonalentumiset	-31 830 256,26	-32 799 556,13	-2,96 %
Satunnaiset erät	8 520 626,71	7 943 010,34	7,27 %
Satunnaiset tuotot	8 520 626,71	7 943 010,34	7,27 %
			***
TILIKAUDEN TULOS	-3 678 693,07	4 039 954,90	-191,06 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	416 314,68	433 661,16	-4,00 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	76 682,79	103 618,60	-26,00 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 185 695,60	4 577 234,66	-169,60 %

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2022

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	19 630 936,48		28 896 500,69	
Satunnaiset erät	+ / -	8 520 626,71		7 943 010,34	
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -	-8 052 386,51	20 099 176,68	-1 471 727,00	35 367 784,03
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-65 639 092,14		-43 880 012,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	-59 000,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	202 192,42	-65 495 899,72	607 304,82	-43 272 707,38
Toiminnan ja investointien rahavirta			-45 396 723,04		-7 904 923,35
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	+	563 525,00		818 725,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 112 242,06		37 999 806,97	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-17 237 199,82		-15 918 679,30	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-295 200,00	85 143 367,24	-261 000,00	22 638 852,67
<i>Oman pääoman muutokset</i>			0,00		10 061 344,22
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		23 377,45		-5 305,34	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-317 768,44		-564 033,73	
Saamisten muutos	+ / -	-35 415 575,91		-400 973,12	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	31 833 530,66	-3 876 436,24	5 695 165,19	4 724 853,00
Rahoituksen rahavirta			81 266 931,00		37 425 049,89
Rahavarojen muutos			35 870 207,96		29 520 126,54
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	132 176 715,37		86 211 374,21	
Islabilta siirtyneet rahavarat		10 095 133,20			
Rahavarat 1.1.	-	86 211 374,21	35 870 207,96	56 691 247,67	29 520 126,54

KUNTAYHTYMÄTASE 31.12.2022
 (sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	465 602 711,63	432 910 026,01	7,55
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	10 516 948,75	11 748 913,40	-10,49
2. Muut pitkävaikutteiset menot	390 867,67	498 193,31	-21,54
3. Ennakkomaksut	219 132,58	8 947,50	***
	-----	-----	
	11 126 949,00	12 256 054,21	-9,21
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	6 111 380,37	6 111 380,37	0,00
2. Rakennukset	268 092 110,24	280 685 985,82	-4,49
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 962 923,37	8 475 403,30	-17,85
4. Koneet ja kalusto	33 725 374,26	32 764 041,21	2,93
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495 111,62	495 111,62	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	102 253 763,39	54 956 742,98	***
	-----	-----	
	417 640 663,25	383 488 665,30	8,91
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	26 312 283,50	26 100 304,90	0,81
3. Muut lainasaamiset	9 616 014,28	10 158 200,00	-5,34
4. Muut saamiset	906 801,60	906 801,60	0,00
	-----	-----	
	36 835 099,38	37 165 306,50	-0,89
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 268 900,82	2 327 715,82	40,43
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 268 900,82	2 327 715,82	40,43
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	205 712 545,46	124 013 859,95	65,88
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	5 741 553,04	5 423 784,60	5,86
	-----	-----	
	5 741 553,04	5 423 784,60	5,86
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	32 995 435,46	14 647 190,94	125,27
2. Lainasaamiset	1 103 258,57	4 792 556,03	149,86
3. Muut saamiset	14 171 790,93	5 672 000,45	168,67
4. Siirtosaamiset	19 523 792,09	7 266 953,72	109,38
	-----	-----	
	67 794 277,05	32 378 701,14	109,38
III Rahoitusarvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	132 176 715,37	86 211 374,21	53,32
	-----	-----	
	674 584 157,91	559 251 601,78	20,62

KUNTAYHTYMÄTASE 31.12.2022

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	102 568 680,28	105 831 058,69	-3,08
I Peruspääoma	102 119 035,28	102 119 035,28	0,00
III Muut omat rahastot	449 645,00	526 327,79	-14,57
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 185 695,60	-1 391 539,04	-328,93
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 185 695,60	4 577 234,66	-169,60
	----- 102 568 680,28	----- 105 831 058,69	-3,08
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	6 121 738,05	625 638,86	878,48
1. Poistoero	1 760 060,03	625 638,86	181,32
2. Vapaaehtoiset varaukset	4 361 678,02	0,00	
	----- 6 121 738,05	----- 625 638,86	878,48
C PAKOLLISET VARAUKSET	19 726 140,00	24 005 240,00	-17,83
2. Muut pakolliset varaukset	19 726 140,00	24 005 240,00	-17,83
	----- 19 726 140,00	----- 24 005 240,00	-17,83
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 390 325,70	2 425 763,25	39,76
1. Valtion toimeksiannot	117 167,36	98 091,40	19,45
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	3 273 158,34	2 327 671,85	40,62
E VIERAS PÄÄOMA	542 777 273,88	426 363 900,98	27,30
I Pitkäaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	398 791 735,00	319 090 167,82	24,98
3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 112 053,53	0,00	
	----- 400 903 788,53	----- 319 090 167,82	24,98
II Lyhytaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 678 907,22	19 912 685,69	13,89
5. Saadut ennakot	6 998 352,03	7 118 494,59	-1,69
6. Ostovelat	55 976 666,50	26 091 259,52	114,54
7. Muut velat	11 945,43	95 471,93	-87,49
8. Siirtovelat	56 207 614,17	54 055 821,43	3,98
	----- 141 873 485,35	----- 107 273 733,16	32,25
	674 584 157,91	559 251 601,78	20,62

KONSERNIN TULOSLASKELMA VUODELTA 2022

	TILINPÄÄTÖS	ED.TILINPÄÄTÖS	Muutos %
Toimintatuotot	619 855 797,62	600 625 607,58	3,20
Myyntituotot	564 637 044,88	559 082 624,15	
Maksutuotot	17 149 629,52	18 274 822,29	
Tuet ja avustukset	31 064 468,32	19 316 508,48	
Muut toimintatuotot	7 004 654,90	3 951 652,65	
Toimintakulut	-593 755 845,80	-563 571 638,73	5,36
Valmistus omaan käyttöön	1 637 180,03	1 481 928,39	10,48
Henkilöstökulut	-301 982 179,54	-290 069 556,06	4,11
Palkat ja palkkiot	-242 609 856,75	-233 745 029,45	3,79
Henkilösivukulut	-59 372 322,80	-56 324 526,61	5,41
Eläkekulut	-49 613 428,69	-47 268 542,38	4,96
Muut hlösivukulut	-9 758 894,10	-9 055 984,23	7,76
Palvelujen ostot	-155 792 959,22	-138 100 929,55	12,81
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-111 542 636,73	-108 773 490,94	2,55
Muut toimintakulut	-24 438 070,31	-26 627 662,17	-8,22
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 986 115,30	1 560 365,48	27,29
TOIMINTAKATE	29 723 247,15	40 096 262,72	-25,87
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 598 460,38	-2 988 253,15	20,42
Korkotuotot	26 848,80	179 638,27	-85,05
Muut rahoitustuotot	57 130,57	377 808,18	-84,88
Korkokulut	-3 528 265,00	-3 428 319,54	2,92
Muut rahoituskulut	-154 174,76	-117 380,07	31,35
VUOSIKATE	26 124 786,77	37 108 009,56	-29,60
Poistot ja arvonalentumiset	-38 160 818,31	-38 770 425,04	-1,57
Omistuksen eliminointierot			
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät	8 520 626,71	7 943 010,34	7,27
TILIKAUDEN TULOS	-3 515 404,83	6 280 594,86	***
Tilinpäätössiirrot	96 682,79	182 061,53	-46,90
Tilikauden verot	-86 960,84	-46 217,17	88,16
Laskennalliset verot	-12 445,57	-154 980,71	-91,97
Vähemmistöosuudet	-67 409,39	-398 863,69	-83,10
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 585 537,84	5 862 594,83	***

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2022

		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	26 124 786,77		37 108 009,56	
Satunnaiset erät	+ / -	8 520 626,71		7 943 010,34	
Tilikauden verot	+ / -	-86 960,84		-46 217,17	
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	-6 265 215,30	28 293 237,34	-2 324 788,16	42 680 014,57
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-70 714 960,52		-47 323 469,54	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		211 133,75		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		337 615,44	-70 166 211,33	4 609 763,03	-42 713 706,51
Toiminnan ja investointien rahavirta			-41 872 973,99		-33 691,95
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00		-44 800,00	
Antolainasaamisten vähennykset	+		0,00		-44 800,00
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 090 902,78		37 999 806,97	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-20 857 971,90		-19 247 318,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-295 200,00	80 937 730,88	-261 000,00	18 491 488,97
<i>Oman pääoman muutokset</i>			74 708,77		10 143 080,34
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	19 634,22		7 496,96	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-360 435,71		-624 287,78	
Saamisten muutos	+ / -	-31 295 658,68		1 255 135,28	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	24 912 233,50	-6 724 226,67	6 591 987,00	7 230 331,46
Rahoituksen rahavirta			74 288 212,98		35 820 100,77
Rahavarojen muutos			32 415 238,99		35 786 408,82
<i>Rahavarojen muutos</i>					
Rahoitusarvopaperit 31.12.	+	5 590,79		9 705 890,21	
Rahoitusarvopaperit 1.1.	-	9 705 890,21		36 436,88	
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	+	136 280 589,52		94 165 051,10	
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	94 165 051,10	32 415 238,99	68 048 095,62	35 786 408,82

KONSERNITASE 31.12.2022

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos %
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	523 803 603,48	489 807 477,70	6,94
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	10 633 414,92	12 083 139,56	-12,00
Muut pitkävaikutteiset menot	422 532,54	525 376,54	-19,58
Ennakkomaksut	219 132,58	8 947,50	2 349,09
	<u>11 275 080,04</u>	<u>12 617 463,60</u>	-10,64
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	6 207 479,48	6 205 430,92	0,03
Rakennukset	327 448 173,86	342 739 424,91	-4,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 962 923,37	8 475 403,30	-17,85
Koneet ja kalusto	41 555 220,68	42 833 871,37	-2,99
Muut aineelliset hyödykkeet	3 881 572,85	3 144 208,51	23,45
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	102 253 763,39	55 102 729,14	85,57
	<u>488 309 133,63</u>	<u>458 501 068,14</u>	6,50
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosuudet	16 648 816,24	13 692 216,34	21,59
Muut osakkeet ja osuudet	6 663 771,98	4 089 928,04	62,93
Muut saamiset	906 801,60	906 801,60	0,00
	<u>24 219 389,82</u>	<u>18 688 945,97</u>	29,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 543 072,21	2 624 387,21	35,01
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 543 072,21	2 624 387,21	35,01
	<u>3 543 072,21</u>	<u>2 624 387,21</u>	35,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT	211 296 876,26	147 225 542,88	43,52
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	5 899 666,75	5 539 231,04	6,51
	<u>5 899 666,75</u>	<u>5 539 231,04</u>	6,51
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Siirtosaamiset	5 416,32	5 416,32	0,00
	<u>5 416,32</u>	<u>5 416,32</u>	0,00
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	33 989 768,27	19 112 915,84	77,84
Lainasaamiset	1 103 258,57	4 792 556,03	-76,98
Muut saamiset	14 209 897,91	6 399 093,33	122,06
Siirtosaamiset	19 802 688,14	7 505 389,00	163,85
	<u>69 105 612,89</u>	<u>37 809 954,20</u>	82,77
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit	5 590,79	9 705 890,21	-99,94
	<u>5 590,79</u>	<u>9 705 890,21</u>	-99,94
Rahat ja pankkisaamiset	136 280 589,52	94 165 051,10	44,73
	<u>136 280 589,52</u>	<u>94 165 051,10</u>	44,73
	<u>738 643 551,96</u>	<u>639 657 407,79</u>	15,47

KONSERNITASE 31.12.2022

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos %
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	116 936 350,15	120 544 058,73	-2,99
Peruspääoma	102 119 035,28	102 119 035,28	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	25 228,19	25 228,19	0,00
Muut omat rahastot	520 786,44	596 213,38	-12,65
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	17 856 838,07	11 940 987,05	49,54
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 585 537,83	5 862 594,83	***
	<u>116 936 350,15</u>	<u>120 544 058,73</u>	-2,99
VÄHEMMISTÖSUUS	5 879 336,28	5 810 682,74	1,18
PAKOLLISET VARAUKSET	19 726 140,00	24 005 240,00	-17,83
Muut pakolliset varaukset	19 726 140,00	24 005 240,00	-17,83
	<u>19 726 140,00</u>	<u>24 005 240,00</u>	-17,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 710 445,27	2 772 126,05	33,85
Valtion toimeksiannot	117 167,36	104 334,63	
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 593 277,91	2 667 791,42	34,69
	<u>3 710 445,27</u>	<u>2 772 126,05</u>	33,85
VIERAS PÄÄOMA	592 391 280,25	486 525 300,27	21,76
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	439 012 608,80	357 709 310,14	22,73
Lainat julkisyhteisöiltä	2 090 714,25		***
	<u>441 103 323,05</u>	<u>357 709 310,14</u>	23,31
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 618 682,08	32 074 964,11	-7,66
Saadut ennakot	6 999 319,23	7 118 494,59	-1,67
Ostovelat	55 771 186,04	29 184 736,49	91,10
Muut velat	466 202,37	907 786,69	-48,64
Siirtovelat	57 581 121,71	58 694 578,07	-1,90
Laskennalliset verovelat	851 445,78	835 430,17	1,92
	<u>151 287 957,20</u>	<u>128 815 990,13</u>	17,45
	<u>738 643 551,96</u>	<u>639 657 407,79</u>	15,47

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Tiipin päättöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

KUNTAYHTYMÄ

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laadittuun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi koneiden ja laitteiden sekä kiinteiden rakenteiden hankintamenoihin on tehty lisäpoisto 4.861.369,18 euroa purettavien pääsairaalan rakennusosien B5-B10 ja CP sekä Julkulan sairaalan rakennusten osalta. Rakennusten hankintamenoihin on tehty lisäksi lisäpoisto 179.470,95 euroa Tarinan sairaalan rakennuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskiahintatiedon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaisoppimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Pitkäaikaiset lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Laina voidaan ottaa myös suoraan kiinteäkorkoisena, mikäli se on korkomarkkinatilanteen kannalta perusteltua. Epävarmuuteen markkinakorkojen kehityksestä varaudutaan pitkäjänteisellä korkosuojauspolitiikalla. Suojauspolitiikan tavoitteena on säilyttää riittävä viitekorkohajautus ja rajoittaa korkomarkkinariskin mahdollisesti aiheuttamaa tulosvaihtelua pitkäällä aikavälillä. Korkosuojaukset toteutetaan pääsääntöisesti portfolio- eli lainasalkkusuojauskeinoina. Korkosuojausten maturiteetit hajautetaan ajallisesti suojauspolitiikan jatkuvuuden turvaamiseksi. Kuntayhtymän hallituksen päätöksen nojalla korkosuojauksia käyretään siten, että lainapäätösmäärä on noin 40 - 70% suojattuna. Kuntayhtymän lainojen suojausaste on 50%.

Kuntayhtymän hallituksen hyväksymä korkosuojauspolitiikka linjaa korkoriskin hallinnan periaatteet koko kuntayhtymän tasolla, sisältäen myös muun kuin peruskorjauksen rahoittamiseksi hankittuun rahoituksen. Korkosuojauspolitiikan tavoitteena on korkokustannuksista johtuvan tulosvaihtelun pienentäminen ja pitkän aikavälin odotettavissa olevien laskennallisten korkokustannusten minimointi. Korkosuojauspolitiikan mukaisesti korkosuojaustilannetta seurataan säännöllisesti lainasalkkuanalyysien ja niihin liittyvien herkkyysohjelmien avulla. Hallitukselle raportoidaan korkosuojauspolitiikan toteutumista vähintään kerran vuodessa. Hallitus päättää korkosuojauspolitiikan muutoksista.

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

KUNTAYHTYMÄ

Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän toiminnan siirto uuden perustetun hyvinvointiyhtymän vastattavaksi 1.1.2023 alkaen on sisältänyt järjestelyjä, jossa liikelaitoskuntayhtymän toiminta purkautui Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille liikelaitoskuntayhtymän purkamista koskevan sopimuksen mukaisesti. Järjestelyn yhteydessä liikelaitoskuntayhtymän tase-erät on yhdistetty kuntayhtymän tase-erän omistussuuden mukaisilla osuuksilla. Järjestelyn yhteydessä syntynyt fuusiovoitto 3.773.268,51 euroa on kirjattu kuntayhtymässä tulosvaikutteisesti Muihin toimintatuottoihin.

Satunnaisiin tuottoihin sisältyy jäsekunnilta tehty lisäkanto 8.520.626,69 euroa vuoden 2022 alijäämän kattamiseksi.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöt sekä Itä-Suomen laboratoriokeskus liikelaitoskuntayhtymä konsernin tuloslaskelma jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa. Liikelaitoskuntayhtymän tase-erät ovat purkautuneet kuntayhtymälle edellä kuntayhtymän tilikauden tietojen vertailukelpoisuudessa kuvatun mukaan. Liikelaitoskuntayhtymä-konserniin kuuluvan Islab Verkon eliminoituiden tase-erät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty ja konserniyhteisöjen ja kuntayhtymän omistaman liikelaitoskuntayhtymän keskinäiset tuotot ja kulut on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin aktivointeihin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole vähennetty. Oikaisulla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotuserusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoimisessa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Mustinlammen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu kuntayhtymän poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Muiden tytäryhtiöiden poistoja ei ole konsernitilinpäätöksessä oikaistu. Oikaisulla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Myyntituotot	560 444 654	537 725 725	619 023 293	600 625 608
Hoitopalvelut jäsenkunnille	503 520 052	496 104 155	564 637 045	559 082 624
Hoitopalvelut muille	330 215 865	321 787 963	330 215 865	321 787 963
Jäsenmaksut	86 692 147	88 540 873	86 692 147	88 540 873
Eriyisen kallis hoito	8 394 229	7 574 897	8 394 229	7 574 897
Eriyisvaltionosuus	13 585 449	16 758 539	13 585 449	16 758 539
Muut myyntituotot	15 478 539	15 504 440	15 478 539	15 504 440
Maksutuotot	49 153 824	45 937 442	110 270 816	108 915 911
Asiakasmaksut	17 152 840	18 281 148	17 149 630	18 274 822
Muut maksut	15 808 332	17 096 839	15 808 332	17 096 839
Tuet ja avustukset	1 344 508	1 184 309	1 341 297	1 177 983
Muut toimintatuotot	31 064 468	19 316 508	31 064 468	19 316 508
	8 707 293	4 023 913	6 172 151	3 951 653

9. Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	48 888 024	44 818 199
Muiden palvelujen ostot	107 349 825	94 722 840
Palvelujen ostot yhteensä	156 237 849	139 541 039

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

PYSYVIEN VASTAAVIEN POISTOSUUNNITELMA 1.1.2015 alkaen

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika
<i>Aineettomat oikeudet</i>		
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 - 20 vuotta
Tietokoneohjelmit	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
<i>Maa- ja vesialueet</i>		
Rakennukset		Ei poistoaikaa
<u>31.12.2012 mennessä käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Hallintorakennukset	Menojäännöspoisto	0
Laitosrakennukset		
Puujon sairaala	Menojäännöspoisto	4 - 5 %
Tarinan sairaala	Menojäännöspoisto	3 - 4 %
Julkulan sairaala	Menojäännöspoisto	0
Muut rakennukset	Menojäännöspoisto	3 - 4 %
<u>1.1.2013 tai sen jälkeen käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	25 - 40 vuotta
Taloutrakennukset	Tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	30 - 40 vuotta
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
<u>31.12.2012 mennessä käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Aluekustannukset	Menojäännöspoisto	0

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (jatkuu)

1.1.2013 tai sen jälkeen käyttöön otetut ja valmistuneet

Maarakenteet	Tasapoisto	15 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisuslaitteet	Tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Tasapoisto	10 - 12 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	10 - 30 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 - 20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	5 - 20 vuotta
<i>Koneet ja kalusto</i>		
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 - 7 vuotta
Sairaalalaitteet	Tasapoisto	5 - 15 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 - 10 vuotta
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
<i>Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat</i>		
	Ei poistoaikaa	
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	
Muut saamiset	Ei poistoaikaa	
Liittymismaksut		

Pienet käyttömäänsuuhankinnat, joiden hankintameno on alle 20.000 euroa, on kuntayhtymässä kirjattu vuosikulukuksi.

12. Pakollisten varausten muutokset

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Potilasvakuutusmaksuvastuu 1.1. Lisäykset tilikaudella	24 005 240	25 476 967	24 005 240	25 476 967
Vähennykset tilikaudella	-4 279 100	-1 471 727	-4 279 100	-1 471 727
Potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12.	19 726 140	24 005 240	19 726 140	24 005 240
Pakolliset varaukset 31.12.	19 726 140	24 005 240	19 726 140	24 005 240

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Muut toimintatuotot	697 882	348 941	2 164 758	354 437
Istekki Oy, osakkeiden luovutusvoitto	697 882	348 941	697 882	348 941
Osakkuusyhteisöosuuksien muutos			1 466 876	5 496
Muut toimintakulut			131 823	4 054 761
Osakkuusyhteisöosuuksien muutos			131 823	4 054 761
Satunnaiset tuotot	0	7 943 235	0	7 943 235
Kiinteistö-KYS, osakkeiden luovutusvoitto		918 323		918 323
Vaparaahoitteinen-KYS, osakkeiden luovutusvoitto		7 024 913		7 024 913

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
	8 520 627		8 520 627	
	8 520 627		8 520 627	

Satunnaiset tuotot

Jäsenkuntien lisäkanto alijäämän kattamiseen

15. Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät osinkotuotot ja osuuspääoman korot

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Osingot ja osuuspääoman korot	11 330	605 813	11 330	605 813
Suomen luotto-osuuskunta		270	0	270
Istekki Oy		599 823	0	599 823
Kuntarahoitus Oyj	11 330	5 720	11 330	5 720

16. Erittely poistoeron muutoksista

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	416 315	433 661		

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

19. Pysyvien vastaavien erittely

KUNTAYHTYMÄ

	Aineettomat hyödykkeet			YHTEENSÄ
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttaiset menot	Ennakkomaksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	11 748 913	498 193	8 948	12 256 054
Lisäykset tilikauden aikana	2 294 323	0	219 133	2 513 456
Rahoitusosuudet tilikaudeita	0			0
Vähennykset tilikauden aikana	8 948		-8 948	0
Siirrot erien välillä				0
Tilikauden poisto	-3 943 255	-107 326		-4 050 581
Arvonlennukset ja niiden palautukset	408 020			408 020
Islabin jako-osuus				
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 516 949	390 868	219 133	11 126 949
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 516 949	390 868	219 133	11 126 949

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSSI
1.1. - 31.12.2022

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KUNTAYHTYMÄ

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskeiser. hankkeet	YHTEENSÄ
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 111 380	280 685 986	8 475 403	32 760 550	495 112	54 956 743	383 485 174
Lisäykset tilikauden aikana		267 886		7 637 846		51 353 408	59 259 140
Rahoitusosuudet tilikaudelta		0		-211 134			-211 134
Vähennykset tilikauden aikana		0				-1 940	-1 940
Siirrot erien välillä		4 542 634		22 088		-4 564 722	0
Tilikauden poisto		-17 404 396	-1 584 665	-8 787 124			-27 776 185
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0
Islabin jako-osuus			72 185	2 303 149		510 274	2 885 608
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 111 380	268 092 110	6 962 923	33 725 374	495 112	102 253 764	417 640 663

Arvonkorotukset

Kirjanpitoarvo 31.12.
Tehdyt lisäpoistot

KUNTAYHTYMÄ

	6 111 380	268 092 110	6 962 923	33 725 374	495 112	102 253 764	417 640 663
--	------------------	--------------------	------------------	-------------------	----------------	--------------------	--------------------

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja
osuudet
tytäryhteisöissä

Kunta-
yhtymä
osuudet

Muut osakkeet
ja osuudet

Saamiset
muut yhteisöt

Jvk-, muut laina- ja muut saam.
Saamiset
tytäryhteisöt
omistusyhteisöt

YHTEENSÄ

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Poistamaton hankintameno 1.1.

Lisäykset	9 168 185	2 094 693	4 025 900	906 802	7 250 000	2 908 200	37 165 307
Rahoitusosuudet tilikaudelta			2 413 054	0	300 000		2 713 053
Vähennykset		-2 094 693	-74		-500 000	-363 525	-3 160 410
Siirrot erien välillä			162 450				0
Islabin jako-osuus			95 811			21 339	117 150
Hankintameno 31.12.	9 168 185	0	6 697 140	906 802	7 050 000	2 566 014	36 835 099

Arvonlennukset tilikaudella

Arvonkorotukset
Kirjanpitoarvo 31.12.

	9 168 185	0	6 697 140	906 802	7 050 000	2 566 014	36 835 099
--	------------------	----------	------------------	----------------	------------------	------------------	-------------------

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KONSERNI

	Aineettomat hyödykkeet			Ennakkomaksut	YHTEENSÄ	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeiset hankkeet	YHTEENSÄ
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot							
Poistamaton hankintameno 1.1.	12 085 311	525 377		8 948	12 619 635				
Lisäykset tilikauden aikana	2 611 306	11 605		219 133	2 842 044				
Rahoitusosuudet tilikaudelta					0				
Vähennykset tilikauden aikana	0	0			0				
Siirrot erien välillä	8 948	0		-8 948	0				
Tilikauden poisto	-4 072 150	-114 449			-4 186 599				
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 633 415	422 533		219 133	11 275 080				
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 633 415	422 533		219 133	11 275 080				
Vähennyksiin sisältyvä Islabin jäsenosuus% muutos	-2 171	0			-2 171				
KONSERNI									
	Aineelliset hyödykkeet			Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeiset hankkeet	YHTEENSÄ
	Maa-alueet								
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 205 431	342 739 425			8 475 403	42 860 653	3 144 209	55 104 554	458 529 675
Lisäykset tilikauden aikana	2 093	372 186			76 656	9 232 887	2 505 910	51 786 563	63 976 295
Rahoitusosuudet tilikaudelta						-211 134		0	-211 134
Vähennykset tilikauden aikana	0	0				-26 782	-472	-1 940	-29 194
Siirrot erien välillä	0	4 542 634			0	92 779	0	-4 635 413	0
Tilikauden poisto	0	-20 206 071			-1 589 136	-10 410 894	-1 768 073	0	-33 974 175
Arvonlennukset ja niiden palautukset									0
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 207 524	327 448 174			6 962 923	41 537 509	3 881 573	102 253 764	488 291 467
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 207 524	327 448 174			6 962 923	41 537 509	3 881 573	102 253 764	488 291 467
Tehdyt lisäpoistot		4 863 469			112 875	58 452			5 034 796
Vähennyksiin sisältyvä Islabin jäsenosuus% muutos	0	0			0	-26 782	0	-1 825	-28 606

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KONSERNI

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet tytäryhtiöt	Osakkeet osakkuus yhteisöt	Kunta- yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset muut yhteisöt	Jvk-, muut laina- ja muut saam. Saamiset osakkuusyht.	YHTEENSÄ
Pysyvien vastaavien sijoitukset							
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	13 692 216	0	4 090 378	906 802	0	18 689 396
Lisäykset	0	3 452 991		2 429 745	0		5 882 736
Rahoitusosuudet tilikaudelta				0			0
Vähennykset		-333 941		-18 802			-352 743
Siirrot erien välillä	0			162 450			162 450
Hankintameno 31.12.	0	16 811 266	0	6 663 772	906 802	0	24 381 840
Arvonlennukset tilikaudella							
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	16 811 266	0	6 663 772	906 802	0	24 381 840
Vähennyksiin sisältyvä Islabin jäsenosuus% muutos		0		-450	0		-450

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

20. - 22. Omistukset muissa yhteisöissä

TYTÄRYHTEISÖT

Y-tunnus	Kumtyht. omistusos.	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
1044760-7	100,00 %	100,00 %	-40 357		-11 775
0171338-7	50,23 %	50,23 %	4 212 270	4 281 428	7 581
0172734-0	100,00 %	100,00 %	7 071 839	49 415 503	126 038
2951895-4	81,00 %	81,00 %	651 740	122 943	148 431
Tytär yhteisöt yhteensä					
	Kumtyht. omistus	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
	66,77 %	66,77 %	11 895 491	53 819 873	270 275

LIKELAITOSKUNTAYHTYMÄT

Y-tunnus	Kumtyht. omistus osuus	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
2126106-6	66,77 %	66,77 %	11 808 680	6 934 210	1 158 154

OSAKKUUSYHTEISÖT

Muut osakkuusyhtiöt:

Kys Invest Oy	48,78 %	48,78 %	146 248	6	6 637
Istekki Oy	25,50 %	25,50 %	6 734 573	10 610 913	906 518
Sansia Oy	22,50 %	22,50 %	798 410	391 532	7 130
Service Oy	47,93 %	47,93 %	11 214 539	7 873 143	385 406
Monetra Pohjois-Savo Oy	34,77 %	34,77 %	1 148 905	717 437	326 654
Osakkuusyhteisöt yhteensä			20 042 675	19 593 031	1 632 345

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän konsernirakenne on luvussa 5.1.

Erittely Kuopion yliopistollisen sairaalan peruspääoman jakaantumisesta jäsenkuntien kesken on esitetty Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen liitteet osiossa ja Perusterveydenhuollon liikelaitoksen osalta Perusterveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedoissa.

23. Saamiset saman konsernin yhteisöiltä

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä	118 880	195 938
Myyntisaamiset		
Saamiset liikelaitoskuntayhtymältä		
Myyntisaamiset	1 127 044	104 579
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	1 162 391	689 164

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	19 523 792	7 266 954	19 802 688	7 505 389
Ostohyvitys palvelujen ostoihin (Servica)	0	868 925	0	868 925
Työterveyshuollon arvioidut korvaukset kuntayhtymä	2 969 916	1 400 000	2 969 916	1 400 000
Ensihoidon saamiset				
Kela-korvaukset	208 467	335 173	208 467	335 173
Pohjois-Savon pelastuslaitoksen palautus ensihoidopalvelujen yhteistoimintasopimuksen palvelu- maksusta	340 002	179 242	340 002	179 242
Rahoitusosuudet ja korvaukset				
TVR:n koulutuskorvaus	204 251	186 258	204 251	186 258
AWANIC OY	253 728	0	253 728	0
EAKR (Mikrokirurgian innovaatiokeskus), rahoitusosuus	0	173 184	0	173 184
Toimintatapojen uudistamishanke, rahoitusosuus	0	1 119 047	0	1 119 047
Koulutuskorvaukset aj. 1.7.-31.12.2021	356 697	283 511	356 697	283 511
ICT-muutosrahoitus	0	289 708	0	289 708
ICT-muutoksen esivalmistelu, rahoitusosuus	877 418	0	877 418	0
Tulevaisuuden sotekeskus jatkohanke, rahoitusosuus	531 888	0	531 888	0
Mielenterveyden varhaisen tuen ja hoidon polku, rahoitusosuus	250 143	0	250 143	0
Pelastustoimen uudistamiseen liittyvä ICT-muutos, rahoitusosuus	7 811 020	0	7 811 020	0
ICT-muutosrahoitus VM	2 145 037	0	2 145 037	0
Psykososiaalisen tuen menetelmät ja OT-keskus, rahoitusosuus	240 221	0	240 221	0
RRP kestävää hyvinvointia, rahoitusosuus	278 097	0	278 097	0
Kiireellisten materiaalihankintojen käynnistäminen, rahoitusosuus	1 666 640	0	1 666 640	0
Valmiuskeskusten toiminnan nopeutettu käynnistäminen, rahoitusosuus	337 219	0	337 219	0
Lisäkanto jäsenkunnilta				
perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin laskutus	0	807 157	0	807 157
Muut tulojäämät	1 053 048	1 624 749	1 331 944	1 863 184

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSSI
1.1. - 31.12.2022

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. Oma pääoma

	KUNTAYHTYMÄ 2022	KUNTAYHTYMÄ 2021	KONSERNI 2022	KONSERNI 2021
Peruspääoma 1.1.	102 119 035	102 119 035	102 119 035	102 119 035
Lisäykset tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikaudella (Kysteri: Juankosken peruspääomaosuus)			102 119 035	102 119 035
Peruspääoma 31.12.	102 119 035	102 119 035	25 228	25 228
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.			25 228	25 228
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			25 228	25 228
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.				
Henkilökunnan virkistysrahasto 1.1.	88 106	191 725	88 106	191 725
Siirrot rahastoon tilikaudella	40 903	11 215	40 903	11 215
Siirrot rahastosta tilikaudella	-117 586	-114 834	-117 586	-114 834
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Henkilökunnan virkistysrahasto 31.12.	11 424	88 106	11 424	88 106
Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysteri:				
Sijoitusrahasto 1.1.	438 221	438 221	438 221	438 221
Siirrot rahastoon tilikaudella			0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella			438 221	438 221
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	438 221	69 886	111 566
Muut omat rahastot 1.1.				
Konserniyhtiöiden muut omat rahastot 1.1.			1 255	-41 680
Lisäykset			71 141	69 886
Vähennykset				
Konserniyhtiöiden muut omat rahastot 31.12.				
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	3 185 696	-11 452 883	17 803 581	1 879 642
Perussopimuksen 24§ mukainen kanto jäsenkunnilta alijäämän kattamiseen		10 061 344	0	10 061 344
Aikaisemmille tilikausille kohdistuvat muut oikaisut				
Säätiön oman pääoman korjaus v.2018			53 256	
Sakupen omistusprosentin muutos				
Islabin jäsenosuus% pienentyminen, vaikutus poisteroon ja vap.eht. Varauksiin				
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	3 185 696	-1 391 539	17 856 838	11 940 987
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sairaala-toiminta)	-3 185 696	4 577 235	-3 585 538	5 862 595
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (kantaintoiminta)	0	0		
Oma pääoma yhteensä	102 568 680	105 631 059	116 936 349	120 544 058

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

26. Erittely poistoerosta

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 760 060	625 639		

27. Pitkäaikainen vieras pääoma

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 31.12.	421 470 642	339 003 051	468 631 291	389 784 274
Lainat julkisyhteisöiltä 31.12.	2 112 054			
Yli viiden vuoden kuluuttua erääntyvät lainat; Kuntayhtymän lainat	319 368 712	291 298 884	349 878 474	322 318 708
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	319 368 712	291 298 884	319 368 712	291 298 884
Sakupe Oy:n lainat			27 989 762	28 259 825
			2 520 000	2 760 000

29. Pakolliset varaukset

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	19 726 140	24 005 240	19 726 140	24 005 240
	19 726 140	24 005 240	19 726 140	24 005 240

30. Velkojen erittely

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille	479 670	293 174
Ostovelat		
Velat liikelaitoskuntayhtymälle	1 975 119	1 322 106
Ostovelat		
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	8 306 467	4 109 734
Muut menoajämät		
Vieras pääoma yhteensä	10 761 256	5 725 013

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

31. Sekkilimiitti

Luotollisen sekkiitiin sekkiimiitti 31.12.
- siitä käyttämättä oleva määrä

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
	0	20 000 000	4 870 620	24 328 727
	0	20 000 000	4 870 620	24 146 876

32. Muiden velkojen erittely

Muut velat

Muut velat	11 945	95 472	466 202	907 787
------------	--------	--------	---------	---------

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat

Palkkojen ja henkilöivukulujen jaksotukset
Lomapalkkavelka
Laskutuksen palautukset jäsenkunnille (Kysteri)
Muut menoajämät

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
	9 966 144	10 055 233	10 252 788	10 531 670
	39 499 547	35 514 089	43 452 858	39 259 022
	2 584 941	1 402 389	2 584 941	1 402 389
	4 156 982	7 084 111	1 290 536	7 501 497
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	56 207 614	54 055 821	57 581 122	58 694 578

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

35. Muut vakuudet

	KONSERNI 2022	2021
Vuokraoikeus	700 000	700 000
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		
Kiinteistö Oy Mustinlampi		
Sekkiliimittisopimus	1 684 000	1 684 000
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		
Sakupe Oy		

38. Vuokravastuut

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	51 410 304	54 573 954	28 500 604	23 257 819
Määräaikaiset vuokravastuut yhteensä	49 795 841	53 121 897	16 392 848	18 016 103
vastuut voimassa 31.12.2052 asti	1 452 960	1 501 392		
vastuut voimassa 31.12.2047 asti	5 940 300	6 177 912		
vastuut voimassa 31.3.2046 asti	2 502 901	2 530 422		
vastuut voimassa 31.12.2045 asti	5 098 272	5 319 936		
vastuut voimassa 31.12.2039 asti	19 489 548	20 635 992		
vastuut voimassa 30.4.2029 asti	1 744 244	1 984 688		
vastuut voimassa 31.12.2025 asti	2 063 525	2 751 367		
vastuut voimassa 31.1.2023 asti	5 720	74 360		
vastuut voimassa 31.1.2022 asti	0	2 386		
vastuut voimassa 31.12.2034 asti	8 693 891	9 234 069		
vastuut voimassa 31.7.2047 asti	1 382 568	1 438 811		
vastuut voimassa 30.6.2051 asti	1 420 712	1 470 562		
vastuut voimassa 30.6.2023 asti	1 200	0		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 624 273	3 605 580	1 920 271	1 901 579

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

38. Vuokravastuut (jatkuu)

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Toistaiseksi voimassaolevat vuokravastuut yhteensä	1 614 463	1 452 057	1 614 463	1 452 057
irtisanomisaika 12 kk	1 340 731	1 307 978	1 340 731	1 307 978
irtisanomisaika 6 kk	235 797	116 677	235 797	116 677
irtisanomisaika 3 kk	36 453	25 950	36 453	25 950
irtisanomisaika 1 kk	1 482	1 452	1 482	1 452
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 733 410	1 662 560	1 733 410	1 662 560

Vuokravastuisiin ei liity lunastusvelvoitteita

Islabin vuokravastuut

Vuokravastuut yhteensä	869 880	796 019
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 739 761	1 592 038

Sakupen vuokravastuut

HVA-kiinteistöt:	9 623 412	2 993 640
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	810 839	355 680

Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus yhteensä

5 357 683	5 268 140	6 204 281	5 511 857
------------------	------------------	------------------	------------------

Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäverottomina)

-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	531 279	400 697	700 965	741 889
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	163 617	164 744	265 558	289 136
				0

Leasingopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita. Vertailuvuodelle konsernin tietoihin on korjattu leasing-vastuiden yhteismäärä, summasta ovat puuttuneet Kuntarahoituksen leasing-tiedot Sakupella vuonna 2018.

39. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	73 765 000	76 315 000
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	70 765 000	73 315 000
Sakupe Oy:n lainat	3 000 000	3 000 000
Jäljellä oleva pääoma	42 990 649	45 026 044
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	42 365 649	44 101 044
Sakupe Oy:n lainat	625 000	925 000

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

39. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta (jatkuu)

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
Muiden puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	700 000	200 000		
Sansia Oy (luottolimiitti)	200 000	200 000		
Kiinteistö Oy Mustinlampi (luottolimiitti)	500 000			
Jäljellä oleva pääoma	700 000	200 000		
Sansia Oy (luottolimiitti)	200 000	200 000		
Kiinteistö Oy Mustinlampi (luottolimiitti)	500 000			

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Johdannaissoitukset

Koronvaihtosopimukset yhteensä

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 1 (tekopvm 2.2.2012)
Koronvaihtosopimus 1 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 14.03.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 2 (tekopvm 10.10.2012)
Koronvaihtosopimus 2 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 14.03.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021
	91 937 150	100 547 222	91 527 979	121 901 254
	3 481 996	-3 551 473	3 794 563	-5 493 107
	0	7 400 000	0	7 400 000
	0	-41 085	0	-41 085
	0	10 800 000	0	10 800 000
	0	-46 133	0	-46 133

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Johdannaissovimukset

Koronvaihtosopimus 4 (tekopvm 29.8.2013)
Koronvaihtosopimus 4 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 31.3.2023.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)
Koronvaihtosopimus 5 (tekopvm 16.12.2013)
Koronvaihtosopimus 5 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 02.10.2023.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)
Koronvaihtosopimus 6 (tekopvm 6.5.2015)
Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasaalkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kuntarahotus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 18.6.2025.
Sopimus päättyy 18.06.2035.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

	TILIKAUSI 1.1. - 31.12.2022		KONSERNI 2022		2021	
	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021	KONSERNI 2022	2021	KUNTAYHTYMÄ 2022	2021
	9 375 000	10 125 000	9 375 000	10 125 000	-14 446	-362 241
	-14 446	-362 241	-14 446	-362 241		
	2 222 222	2 222 222	2 222 222	2 222 222	7 098	-51 959
	7 098	-51 959	7 098	-51 959		
	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	878 521	-1 010 840
	878 521	-1 010 840	878 521	-1 010 840		

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Johdannaissovimukset

Koronvaihtosopimus 7 (tekopvm 7.5.2015)
Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 11.5.2027. Sopimus päättyy 11.05.2037.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 8 (tekopvm 9.6.2015)
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.
Sopimus päättyy 12.6.2023.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 9 (tekopvm 25.9.2015)
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.
Sopimus purettu 6.10.2022
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 10 (tekopvm 4.5.2016)
Koronvaihtosopimus suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.
Sopimus alkaa 7.5.2018 ja päättyy 7.5.2026.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus (tekopvm 6.10.2022)
Sopimus suojaa koko lainasalkkua.
Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi.
Sopimus alkaa 17.7.2023 ja päättyy 17.7.2026.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

**KUNTAYHTYMÄ
2022**

**KONSERNI
2022**

2021

2021

15 000 000
1 347 142

15 000 000
1 347 142

15 000 000
-1 311 849

15 000 000
-1 311 849

20 000 000
93 820

20 000 000
93 820

20 000 000
-101 033

20 000 000
-101 033

0
0

10 000 000
-394 454

10 000 000
-394 454

10 000 000
-394 454

10 000 000
550 074

10 000 000
550 074

10 000 000
-231 879

10 000 000
-231 879

20 339 928
619 787

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

**KUNTAYHTYMÄ
2022**

**KONSERNI
2022**

2021

2021

Johdannaisoppimukset

Kiinteistö Oy Mustinlampi
Koronvaihtosopimus 5

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Päätymispäivä 22.12.2030

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 6

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Päätymispäivä 31.3.2030

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 7

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Päätymispäivä 18.9.2024

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 8

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Päätymispäivä 15.8.2028

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 9

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.

Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

Päätymispäivä 16.11.2026

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

1 650 000
63 198

1 800 000
-228 641

3 505 747
180 163

3 620 690
-562 445

2 300 000
34 446

4 833 342
-550 491

4 500 010
165 673

2 400 000
-156 184

7 975 000
488 875

8 700 000
-443 872

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Kiinteistöinvestointien arvonnäköalaverojen tarkistusvastuu

Kiinteistö Oy Mustinlampi
Sakupe Oy

	KONSERNI 2022	2021
	2 740 105	4 258 585
	2 740 105	4 258 585
	0	0

Käynnissä olevat oikeudenkäynnit

Pohjois-Savon käräjäoikeus
Vahingonkorvauskanne
Oikeudenkäyntikuluriski 8.000 €
Oikeusturvaetus, omavastuun määrä 2.000 €

	453 500	706 000
	6 500	6 500
	453 500	706 000

Pohjois-Savon käräjäoikeus

Työntekijöiden palkkaatavat
Oikeudenkäyntikuluriski 30.000€.
Työntekijöiden palkkaatavat
Oikeudenkäyntikuluriski 30.000€.
Työntekijöiden palkkaatavat
Oikeudenkäyntikuluriski 30.000€.
Työntekijöiden palkkaatavat
Oikeudenkäyntikuluriski 10.000€.

	100 000	100 000
	200 000	200 000
	150 000	150 000

Itä-Suomen hovioikeus

3 kpl. Palkkavahinkoa koskevia kanteita
Oikeudenkäyntikuluriski 56.000 €

	107 000	107 000
	340 000	340 000

Markkinaoikeus

LVI-puittehankinta
Oikeudenkäyntikuluriski 20.000€.

	256 000	256 000
	0	0

Valuuttatermiinit

Sakupe Oy, valuuttatermiinitaikaus

	0	0
--	---	---

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHUUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2022 KUNTAYHTYMÄ				Yhteensä
	Tutkimus- henkilöstö	Lääkäri- henkilöstö	Hoito- henkilöstö	Muu henkilöstö	
Henkilöstö 31.12.2022	316	831	3 168	502	4 817
Henkilöstö 31.12.2021	304	813	3 196	437	4 750
Muutos ed. vuoteen 31.12.2022	12	18	-28	65	67
Muutos-%	3,95 %	2,21 %	-0,88 %	14,87 %	1,41 %

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2021 poikkeikkaustietona Henkilöstön kokonaismäärä sisältää sekä vakituisen että määräaikaisen henkilöstön, jolla on ollut palvelussuhde voimassa 31.12.2021 (myös alle 13 pv palvelussuhteet).

	2022 KONSERNI				Yht.
	Tutkimus- henkilöstö	Lääkäri- henkilöstö	Hoito- henkilöstö	Muu hiöstö	
Henkilöstö 31.12.2022	869	831	3 168	789	5 657
Henkilöstö 31.12.2021	872	813	3 196	691	5 572
Muutos ed. vuoteen 31.12.2022	-3	18	-28	98	85
Muutos-%	-0,34 %	2,21 %	-0,88 %	14,18 %	1,53 %

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022**

	2022	2021
	KUNTAYHTYMÄ	KUNTAYHTYMÄ
43. Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	219 596 269	212 009 737
Henkilösivukulut	54 495 423	51 657 004
Eläkekulut	45 570 602	43 488 807
Muut henkilösivukulut	8 924 821	8 168 197
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	0	0
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	274 091 692	263 666 741
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	1 435 531	1 557 849
Yhteensä henkilöstökulut	272 656 161	262 108 892

45. Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
	KUNTAYHTYMÄ	KUNTAYHTYMÄ
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	37 487	56 028
Palkkiot yhteensä	43 750	56 028
Tilintarkastuspalkkiot yhteensä	43 750	56 028

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIIRIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022

	2022 KUNTAYHTYMÄ	2021 KUNTAYHTYMÄ
46. Intressitahotapahtumat		
Ostot intressitahoilta yhteensä	109 792 525	99 480 095
Liikelaitoskuntayhtymiltä Islab	22 189 442 22 189 442	21 131 225 21 131 225
Tytäryhteisöiltä Sakupe Oy Kiinteistö Oy Mustinlampi	4 734 497 2 644 125 2 090 372	4 746 370 2 664 534 2 081 836
Osakkuusyhteisöiltä Istekki Oy Servica Oy	82 868 586 36 122 479 46 746 108	73 602 499 27 197 398 46 405 101
Myynnit intressitahoille yhteensä	3 812 777	3 514 352
Liikelaitoskuntayhtymille Islab	1 426 949 1 426 949	1 279 877 1 279 877
Tytäryhteisöille Sakupe Oy Kiinteistö Oy Mustinlampi Kallaveden työterveys Oy	249 209 3 233 244 585 1 391	338 936 6 347 330 993 1 596
Osakkuusyhteisöille Istekki Oy Servica Oy	2 136 619 331 566 1 805 053	1 895 539 302 566 1 592 973

Ostot on toteutettu palvelusopimusten mukaisesti ja myynnit koostuvat tavanomaisista palvelutuotantoon tarvittavista aineiden, tarvikkeiden ja palvelujen myynneistä.

Johtajasopimukset

Sairaanhoidopiiriin ja sairaanhoidopiiriin johtajan välille on tehty johtajasopimus, jossa on sovittu erorahakorvauksesta.

Kysterin tilinpäätös vuosi 2022

Laatijat: Ritva Vitri
Tuomo Nissinen
Eija Peltonen
Päivämäärä: 29.1.2023

Sisällys

1.	Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta	3
2.	Kysterin hallinto ja johtaminen	4
	2.1 Hallinto ja päätöksenteko sekä toiminnalliset ratkaisut	4
	2.2 Kysterin strategian ja järjestämissuunnitelman tavoitteiden toteutuminen	6
3.	Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2021	8
	3.1 Asiakasnäkökulma ja toiminta	8
	3.1.1 Hoitoon pääsy, hoitotakuu ja asiakastyytyväisyys	8
	3.1.2 Potilasturvallisuus	9
	3.2 Palvelujen toimivuus	10
	3.2.1 Vastaanotto toiminta	10
	3.2.2 Laitoshoito	13
	3.2.3 Suun terveydenhuolto	14
	3.2.4 Merkittävimmät ulkoiset palvelujen tuottajat	15
	3.3 Taloudellisuus ja tehokkuus	16
4.	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	17
	4.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen sekä keskeiset johtopäätökset	
5.	Kehittämistoiminta	19
6.	Kokonaistalouden tarkastelu	21
	6.1.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
	6.1.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset	21
	6.1.3 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä	21
7.	Tilinpäätöksen toteutumisvertailut	21
	7.1 Tavoitteiden toteutuminen	21
	7.2 Käyttötalouden toteutuminen	22
	7.3 Investointien toteutuminen	23
	7.4 Rahoituslaskelman toteutuminen	24
8.	Tilinpäätöslaskelmat	24
	8.1 Rahoituslaskelma	24
	8.2 Tuloslaskelma	25
	8.3 Tase	26
	8.4 Investointiosa	27
	8.5 Tuloslaskelman toteutumisvertailu	28
9.	Liitetiedot	29
	Allekirjoitukset	33

1. Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta

Koronapandemia jatkui edelleen vuonna 2022. Valtakunnallisten linjausten mukaisesti valtaosasta jäljitystoimenpiteitä ja eristyspäätöksiä luovuttiin sekä testauskäytäntöjä kevennettiin keväällä 2022. Tämä vähensi tartuntatautilääkäreiden ja -hoitajien työtaakkaa. Työpanosta ohjautui kuitenkin edelleen infektiovastaanotoille, rokotuksiin (19 839 kpl) ja testauksiin (5898 kpl). Koronapotilaiden hoitopäiviä kertyi osastoille vuoden mittaan yhteensä 2197 kpl.

Avohoidon käyntimäärät vähenivät vuoteen 2021 verrattuna 20 %. Lasku selittyy pääasiassa koronarokotus ja –testaus käyntimäärien vähenemisellä. Muut edellä mainittujen koronatöimenpiteiden ulkopuoliset käyntimäärät ovat kääntyneet pieneen nousuun (3 %). Jos verrataan tilannetta vuoteen 2019, joka oli toiminnan kannalta edellinen normaali vuosi, lääkärivastaanottoja oli 10 % ja hoitajavastaanottoja oli 44 % vähemmän vuonna 2022. Myös erikoissairaanhoitoon tehtyjen lähetteen määrä on laskenut vuoteen 2019 verrattuna. Käynti- ja lähetemäärien muutokset viittaavat kehittyneeseen hoitovelkaan.

Toiminnallisina muutoksina tammikuussa 2022 Leppävirralla siirryttiin yhden vuodeosaston malliin ja potilaspaikkoja jäi käyttöön 42. Pitkäaikaishoidon tarvetta osastolla toteutettavana oli edelleen aivan loppuvuoteen saakka. Toisena merkittävänä toiminnan muutoksena oli kotisairaalapilotin käynnistäminen liittyen Kysterin vastuulla olleeseen TulSote-hankkeeseen.

Sairaanhoitajavajeen vuoksi Leppävirran osastopaikkojen määrää jouduttiin supistamaan kesän jälkeen kahteenkin otteeseen ja loppuvuonna potilaspaikkoja oli käytössä 32. Lääkäripalvelua olisi ollut tarvetta ostaa edellisvuotta enemmän, mutta ostamalla ei saatu vajetta paikattua riittävästi etenkin suunterveydenhuollon puolella.

Kysterin henkilöstöä oli vuoden mittaan mukana erilaisissa työryhmissä liittyen hyvinvointialueelle siirtymiseen. Lisäksi henkilöstön työpanosta tarvittiin vuodelle 2022 jatkuneisiin Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeiden projekteihin eli Sähköisen asioinnin, Etä- ja mobiilipalveluiden ja Kotisairaala –hankekokonaisuuksiin. Uutena TulSote II vaiheeseen liittyen Kysterin vastuulla käynnistyi Vastaanoton toimintamallien ja henkilöstöressurssien selvitys -hanke.

Koronaprojekttilille kirjautui kuluja 1 008 663 €. Kysterille ohjautui keväällä 2022 valtionavustusta 1 054 966 € koskien testauksen, jäljittämisen, rokottamisen ja perusterveydenhuollossa tapahtuneen covid-potilaiden hoidon aiheuttamia kustannuksia 9-12/2021 aikavälillä. Vuodelta 2022 valtionavustusta saatiin testaukseen, rokottamiseen ja perusterveydenhuollossa tapahtuneeseen covid-potilaiden hoitoon liittyneistä kustannuksista 1 672 574 €. Valtioneuvoston päätöksen mukaisia avustuksia kohdistui näin ollen vuodelle 2022 yhteensä 2 727 540 €.

Kysterin maksutuotot jäivät 18 % budjetoidusta, ulkokuntamyynä kuitenkin ylittyi 65 %. Vuoden 2022 tilinpäätös oli 2 584 940 € ylijäämäinen saatuihin ennakkoihin verrattuna.

Kysterin toiminta lakkaa 31.12.2022 ja vastuu palveluiden tuotannosta siirtyy Pohjois-Savon hyvinvointialueelle.

Taulukko 1. Toimintasuoritteet ja taloudellinen toteuma

Kysterin toiminta	1-12/2022	1-12/2021	Muutos
Koillis-Savo			
Avohoidon käynnit	21 449	24 588	-13 %
Puhelut	13 758	12 022	14 %
Konsultaatiot	7 040	6 515	8 %
Hoitopäivät	5 371	6 370	-16 %
Suun terveydenhuollon käynnit	5 401	5 790	-7 %
Tilikauden palautus	820 439	505 993	
Leppävirta			
Avohoidon käynnit	36 441	45 978	-21 %
Ilta- ja viikonloppuvastaanotto	1 530	1 364	12 %
Puhelut	19 073	20 919	-9 %
Konsultaatiot	4 426	4 617	-4 %
Hoitopäivät	13 429	15 666	-14 %
Suun terveydenhuollon käynnit	9 054	10 746	-16 %
Tilikauden palautus / lisäkanto	195 962	-782 881	
Nilakka			
Avohoidon käynnit	45 675	59 964	-24 %
Ilta- ja viikonloppuvastaanotot	1 948	1 826	7 %
Puhelut	24 866	22 855	9 %
Konsultaatiot	10 887	9 651	13 %
Hoitopäivät	6 655	7 745	-14 %
Suun terveydenhuollon käynnit	10 161	11 463	11 %
Tilikauden palautus	1 568 485	872 119	
Koronakustannukset			
Koronaprojektin kustannukset	1 718 877	265 036	

2. Kysterin hallinto ja johtaminen

2.1 Hallinto ja päätöksenteko sekä toiminnalliset ratkaisut

Kaavin, Keitele, Leppävirran, Pielaveden, Rautavaaran, Tervon ja Vesannon kunnat siirsivät perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon järjestämisvastuun Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle vuonna 2012. Palvelujen tuottamista varten sairaanhoitopiiriin perustettiin perusterveydenhuollon liikelaitos KYSTERI, joka toimi yhtenä kuntayhtymän palvelualueista.

Järjestämisvastuun toteuttamisesta on vastannut tilaajatoimikunta, jossa on ollut sairaanhoitopiirin ja kuntien edustus. Sairaanhoitopiirissä valmisteltiin yhteistyössä kuntien kanssa palvelujen järjestämistä koskeva järjestämisuunnitelma valtuustokausittain. Tilaajatoimikunta hyväksyi vuosittain palvelusopimuksen, jossa sovittiin seuraavana vuonna kunnille tuotettavista palveluista.

Kysteri on noudattanut Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hallintosääntöä. Kysterillä oli oma johtokunta, johto ja toimintaohje sekä sairaanhoitopiirin muusta toiminnasta eriytetty talous, talousarvio ja budjetti. Johtokunta vastasi liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Johtokunnan puheenjohtajana toimi vuonna 2022 Jorma Räsänen ja tilaajatoimikunnan puheenjohtajana Kaisa Raatikainen.

Perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysterin sijoittuminen Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin rakenteeseen ja palvelukeskuksiin jakautuminen kuvataan kuviossa 1. Kysterissä tuotettavat palvelut jäsentyivät lähi -, seudullisiksi ja alueellisiksi palveluiksi.

Kuvio 1. Liikelaitoksen organisaatio

Liikelaitoksen toimintaa johti johtokunnan valitsema toimitusjohtaja. Hallinnossa toimivat lisäksi johtava hoitaja, hallintopäällikkö ja kaksi hallintosihteeriä. Liikelaitoksella oli oma johtoryhmä. Kysterin keskushallinto vastasi liikelaitoksen toiminnan ja laadun kehittämisestä, viestinnästä ja suhdetoiminnasta sekä talous-, henkilöstö- ja tietohallinnosta yhteistyössä Kysin näistä vastaavien toimielinten kanssa. Näiden tehtävien lisäksi keskushallinnon vastuulla oli muiden liikelaitoksen hallinto- ja talousasioiden hoitaminen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin toteuttaminen sekä keskitettyjen hankintojen organisointi.

Monetra Pohjois-Savo Oy hoiti vuonna 2022 Kysterin kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut. Kysteri käytti samoja ohjelmia Kysin kanssa kirjanpidossa, laskutuksessa, HR-asioissa, arkistoinnissa ja talouden toteuman seurannassa. Palvelutuotannon raportointi toteutui SoteDw:n ja Tableau – raportoinnin avulla.

Luottamusmies- ja työsuojeluorganisaatioissa tukeuduttiin sairaanhoitopiirin järjestelyihin ja linjauksiin. Kysterillä oli oma työsuojeluvaltuutettu.

Liikelaitoksen tietohallinnon infrastruktuurista, sovelluksista ja pääte- ja oheislaitteista vastasi Istekki Oy. Alueellinen potilastietojärjestelmä (AluePegasos), jonka käyttäjä Kysteri Kuopion, Ylä-Savo Soten, Siilinjärven ja Sisä-Savon kanssa on, kattaa valtaosan maakunnasta. Liikelaitoksen rekisterinpitäjänä toimi Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Sairaanhoitopiirin tietohallinto ohjasi liikelaitoksen tietohallinnollista kehitystyötä. Tietosuojavastaavan ja potilasasiamiehen osalta liikelaitos tukeutui sairaanhoitopiirin järjestelyihin siten, että molemmille vastuualueille oli nimetty yhdyshenkilöt palvelukeskuksiin.

Kysteri liikelaitos vuokrasi toimitilat toiminta-alueensa kunnilta ja kunnat tuottivat ateriapalvelut vuodeosastoille. Laitoshuollon mitoitusten tarkistukset ja siivoustyön ohjaus ostettiin asiantuntijapalveluina Servicalta. Vaatehuollon tuotti Sakupe.

Toimintavuoden 2022 aikana liikelaitoksen johtokunta kokoontui kuusi kertaa ja tilaajatoimikunta neljä kertaa. Liikelaitoksen johtoryhmä kokoontui noin kerran kuukaudessa pois lukien lomakaudet. Kokoukset järjestettiin pääasiassa hybridi-mallilla eli kokouksiin voi osallistua paikalla tulemisen sijaan etänä Teamsin välityksellä.

2.2 Kysterin strategian ja järjestämissuunnitelman tavoitteiden toteutuminen

Kysterin strategia on laadittu vuosille 2017–2020 ja johtokunnan päätöksillä (43§ 29.5.2020 ja 47§ 20.9.2021) strategian voimassaoloa jatkettiin vuosille 2021–2022.

Kuvio 2. Kysterin strategia

Kysterin **strategisten päämäärien** mukaisesti tarkoituksena oli tuottaa sujuvasti toimivat perusterveydenhuollon palvelut. Kysterin toiminnassa pyrittiin tukemaan väestön elintapamuu- toksia ja kansansairauksien ehkäisyä sekä hoitoa. Kysterin henkilöstö osallistui kuntien Hyte (Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) – työryhmien toimintaan. Palvelujen tasapuoliseen saatavuuteen liittyen osa perinteisistä palveluista korvattiin sähköisellä asiointilla ja etäpalve- luilla. Vastaanotto toiminnassa vahvistettiin päiväaikaista vastaanotto toimintaa siten, että ilta-

ja viikonloppuvastaanottojen tarve vähentyi. Mielensterveys- ja päihdepotilaiden sekä pitkäaikaispotilaiden palveluketjujen sujuvuutta selvitetiin yhteistyössä kuntien sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon kanssa. Pitkäaikaishoidossa Leppävirralla yhteistyössä kunnan kanssa laadittiin suunnitelmat pitkäaikaista hoivaa tarvitsevien potilaiden siirtymisestä tehostetun palveluasumisen piiriin. Potilastyytyväisyyttä arvioitiin jatkuvasti ja – turvallisuutta parannettiin esille nousseitten tarpeiden mukaisesti.

Henkilöstön perehdyttämishjelmia päivitettiin lähivuosien aikana. Opiskelijaohjaus toteutettiin suunnitelmallisesti. Toimintaa tukevia opiskelijoiden harjoitus- ja oppinäytetöitä on valmistunut. Henkilöstöä johdettiin osaamisen johtamisella ja prosessijohtamisen keinoin ja työhyvinvoinnin tukimuotoja tarkasteltiin säännöllisesti.

Taloudellisuuden ja tehokkuuden näkökulmasta Kysterissä jatkettiin palvelujen tuottamisessa hallittua rakennemuutosta yhteistyössä kuntien kanssa. Omassa toiminnassa tehostettiin kustannusohjausta, selkeytettiin palvelurakennetta ja jatkettiin toiminnallista kehittämistä.

Järjestämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti avohoidossa lisättiin sähköistä palvelujen tarjontaa. Sähköinen ajanvaraus laajentui koronarokotuksista ja – testauksista apuvälinelainauksiin, joukkotarkastus-PAPA-näytteisiin sekä hoitajien pieniin toimenpiteisiin. Lääkäreiden etävastaanotot toteutuivat pääasiassa etävastaanottolaitteiden turvin. Hoitajavastaanottoja etänä toteuttivat pääasiassa mielensterveystyöntekijät, mutta etävastaanottoja laajennettiin myös fysio- ja toimintaterapiaan. Kysterin vastuulla olleen TulSote-hankkeen kautta pilotoitiin myös perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisiä etäkonsultaatioita neljällä eri erikoisalalla, jonka lisäksi ravitsemusterapeutit pilotoivat etävastaanottoja.

Osastohoidon osalta tavoitteena oli pitkäaikaisen laitoshoidon korvaaminen tehostetulla palveluasumisella sekä alueen väestön tarpeen seuranta suhteutettuna osastopaikkojen määrään. Leppävirralla tavoitteena oli päästä luopumaan terveysaseman osastolla tuotettavasta pitkäaikaishoidosta ja viimeisen toimintavuoden lopussa tähän päästiin. Viime vuosien trendin mukaisesti osastohoitoapäivien määrä on laskenut kauttaaltaan Kysterin alueella.

Neuvolatoiminnan tavoitteena on ollut lasten fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä perheiden hyvinvoinnin parantaminen etenkin erityistukea tarvitsevilla perheillä. Tavoitetta on edistetty perhekeskushankkeessa kehittämällä moniammatillista yhteistyötä ja verkostoitumalla muiden lapsiperhetyötä tekevien tahojen kanssa.

Mielensterveystoiminnassa tavoitteena on ollut etävastaanoton turvin helpottaa hoidon saataavuutta ja turvata hoitoon sitoutumista. Mobiilivastaanottojen määrä on viisinkertaistunut edellisvuoteen verrattuna, mutta on edelleen vain parin prosentin luokkaa verrattuna lähivastaanottoihin. Toisena tavoitteena on ollut lisätä perustason osaamista yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Tämä on toteutunut työnohjauksellisen nuorisopsykiatrian konsultaatiotoiminnan muodossa sekä osallistumalla NMOK-hankkeen tuottamaan lyhytterapiakoulutukseen.

Fysioterapiassa on toteutettu tavoitteiden mukaisesti suoravastaanottoa. Ikääntyneiden toimintakykyä tukevaa toimintaa on tuotettu ryhmäohjausten muodossa. Puheterapiapalveluissa on tavoitteen mukaisesti hyödynnetty etäpalveluita turvaamaan palveluiden saataavuutta.

Suun terveydenhuollossa tavoitteena ollut eri ammattiryhmien työnjaon edistämistä on hyödynnetty hammaslääkäreiden ja suuhygienistien työnjaossa.

3.Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2022

3.1 Asiakasnäkökulma ja toiminta

Keskeisin toiminnan päämäärä Kysterissä on ollut lähipalvelujen saatavuuden turvaaminen. Tavoitteena oli toimiva yhteydenottomahdollisuus terveydenhuoltoon ja hoidon tarpeen arviointiin sekä pääsy terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolle hoitotakuulainsäädännön kiireettömälle hoidolle asettamien määräaikaisten puitteissa.

Kysterin kotisivuilla (www.kysteri.fi) on ollut väestölle tietoa Kysterin palveluista ja ajankohtaisista asioista. Lisäksi koottiin hoitotakuutiedotteet osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

3.1.1 Hoitoon pääsy ja hoitotakuu

Yhteydenottojen määrän lasku Kysterin eri toimipisteisiin selittyy koronaan liittyvän neuvonnan ja ohjauksen sekä testausten tarpeen vähenemisellä. Vaikka sähköisen ajanvarauksen käyttö laajeni ja Klinikin kautta yhteydenottojen määrä lisääntyi, perinteiseen puhelimesta tapahtuvaan ajanvaraukseen ja ohjaukseen oli runsaasti tarvetta.

Hoitotakuun piiriin luetaan kiireettömään ajanvaraukseen liittyvät uudet kontaktit. Hoidon tarpeen arviointi toteutui pääasiassa kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta. Hoitotakuun piiriin kuuluvissa yhteydenotoissa odotusaika lääkäreiden ja hoitajien vastaanotoille lyhentyi. Koronan vastaisten toimien vähentyessä aikaa vapautui muuhun työhön molemmilla ammattiryhmillä. Hoitotakuu ylittyi kolmen potilaan kohdalla.

Yhteydenottojen määrä sekä takaisinsoittojärjestelmän (Nispa) että sähköisen asioinnin kautta kasvoi. Vastausviivettä lyhensi hoitajien työpanoksen vapautuminen koronan vastaisista toimituksista. Klinikin kautta yleisimmät syyt yhteydenottoon olivat yhteydenotto omahoitajaan ja uusi vaiva tai sairaus (22 %) sekä koronaepäily (13 %). Sähköisen asioinnin yhteydenottoja tuli eniten Leppävirralle (37 %). Itsehoitoon yhteydenotoista soveltui 19 % ja kiireellisiksi taustahjelma arvioi 45 % yhteydenotoista.

Taulukko 2. Hoitotakuu, yhteydenotot ja odotusajat

Mittari	Tammi- joulukuu		Muutos	
	2022	2021	määrä	%
Yhteydenotot (kpl)	179 609	212 942	-33 333	-16 %
hoitotakuu	6 448	7 360	-912	-12 %
Hoidontarpeenarvio yli 3 pv (kpl)	1	0	1	-
Odotusaika lääkärille yli 3 kk (kpl)	3	4	-1	-25 %
Lääkärin vo jonotus (vrk, ka)	11	12	-1	-8 %
Hoitajan vo jonotus (vrk, ka)	11	12	-1	-8 %
Nispa-takaisinsoitto (kpl)	61 483	59 905	1 578	3 %
vastausviive (minuuttia, ka)	41	58	-17	-29 %
Sähköinen asiointi (kpl)	4 926	4 408	518	12 %

3.1.2 Potilasturvallisuus ja asiakastyytyväisyys

Potilasturvallisuuteen liittyvissä haitta- ja vaaratapahtumailmoituksissa (Haipro) kolme yleisintä syytä olivat tiedonkulkuun ja tiedonhallintaan (30,2%, vuonna 2021 25,7%) lääke- ja nestehoitoon (26,7% vs 28,2%) sekä tapaturmiin ja onnettomuuksiin (13,8% vs 18%) liittyvät ilmoitukset. Ilmoitetuista tapahtumista 51,3% (58,7%) tapahtui potilaille. Haipro-ilmoituksista oli käsitelty joulukuun lopulla 87 %. Riskiluokkiin jaoteltuna riski oli vähäinen 42%, kohtalainen 33% ja merkittävä 10% tapahtumista. Potilaalle ei aiheutunut haittaa tai haitta oli lievä 45%:ssa. Vakava haitta aiheutui kahdelle potilaalle (0,9 %). Hoitavalle yksikölle merkittävin seuraus oli lisätyön tai vähäisten hoitotoimenpiteiden lisääntyminen (53,9 %). Edellisvuonna oli huoli, ehditäänkö Haipro ilmoituksia tekemään, koska ilmoitusten määrä jatkoi laskua. Vuonna 2022 ilmoitusten määrä kääntyi kuitenkin kasvuun. Tilastoa vääristää osittain yksittäiseen tekijään liittyvät lukuisat ilmoitukset tiedonhallintaan liittyen.

Potilasasiamiehelle tulleiden yhteydenottojen määrä kääntyi ensimmäisen kerran laskuun vuonna 2015 käynnistyneestä valtakunnallisen trendin mukaisesta noususta. Osan laskusta selittää muutaman toistuvasti yhteyttä ottaneen asiakkaan yhteydenottojen loppuminen sekä muutaman monipolvisen prosessin loppuun saattaminen. Palvelukeskuksiin nimetyille potilasasiamiesyhdyshenkilöille tulleiden yhteydenottojen määrä säilyi ennallaan (71 vs 78). Eniten yhteydenottoja tuli hoidon laatuun liittyen (35,6%), toisena olivat tiedonsaantioikeus ja epäily potilasvahingosta (14,2%) ja kolmantena syynä oli kohtelu (13,9%). Potilasasiamiehen tekemät toimenpiteet kohdistuivat suurimmaksi osaksi kuunteluun ja neuvontaan (60,5% vs 62,8%), toiseksi yleisin toimenpide oli ohjaaminen muistutuksen tekoon (8,8% vs 17,5%) ja kolmantena oli ohjaus potilasvahinkoilmoituksen tekemiseen (8,4% vs 8%).

Roidu-asiakaspalautejärjestelmään vastauksia on antanut alle 1 % kaikista vastaanotto- tai osastopalveluita käyttäneistä. Asiakaspalautteista ei nouse selitystä NPS luvun laskulle, mutta matalat arvosanat kohdistuvat toimipisteisiin, joissa on ollut vajausta lääkäreistä tai joissa henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurta.

Taulukko 3. Potilasturvallisuus ja asiakastyytyväisyys

Mittari	Tammi- joulukuu		Muutos	
	2022	2021	määrä	%
Haipro ilmoitukset (kpl)	232	205	27	13 %
Kaatumiset ja putoamiset / 1000 hoitopäivää	1,2	1,2	-	-
Muistutukset (kpl)	22	21	1	5 %
-aiheellisia	7	6	1	17 %
Potilasvakuutuskeskusilmoitukset (kpl)	21	21	-	-
-korvatut vahingot (kpl)	4	1	3	-
Potilasasiamies yhteydenotot (kpl)	73	90	- 17	-19 %
Roidu asiakaspalautteet (kpl)	932	992	-60	-6 %
-arvosana (ka)	8,5	8,9	-0,4	-4,5 %
NPS	61	70	-9	-13 %

3.2 Palvelujen toimivuus

Tässä osassa kuvataan Kysterin palveluiden tuotantoa määrällisinä suoritteina sekä keskeisiä toimintaan vaikuttaneita tekijöitä. Kuvaukset on tuotettu pääasiassa Kysterin kokonaisuuden tasolla täydentäen palvelukeskustasoisin tiedoin. Toteumaa on vertailtu vuoden 2021 toteumaan.

3.2.1 Vastaanotto toiminta

Henkilöstöresurssinäkökulmasta tarkasteltuna paitsi sijaisuuksien myös vakituisten toimien täyttämässä hoitohenkilöstön osalta oli haasteita. Lääkäreiden avoinna olleisiin virkoihin ei ollut hakijoita Koillis-Savossa eikä kaikkiin avoinna olleisiin virkoihin myöskään Nilakassa. Ostolääkäreitäkään ei saatu riittävästi vastaamaan tarvetta. Koska koronan vastaiset toimet veivät osansa avohoidon henkilöstön työpanoksesta, jouduttiin kesäaikana supistamaan kiireetöntä vastaanotto toimintaa kaikissa palvelukeskuksissa.

Kaavilla ei saatu täytettyä toista avoinna ollutta psykiatrisen sairaanhoitajan toimea. Sekä Kaavilla että Rautavaaralla puuttui yksi lääkäri alkuvuoden ajan. Keväällä tilanne kuitenkin korjautui ja lääkärivastaanottoja kertyi hieman viimevuotista enemmän. Rautavaaran terveysaseman toiminta oli supistettuna kesällä 2 viikon ajan aiempina vuosina toteutuneen 4 viikon sijaan.

Leppävirrallakin aiemmasta poiketen lääkäreiden sijaisuuksiin hakijoita oli niukasti, mutta ostolääkäreitä ei edelleenkään tarvittu. Hoitajien osalta sen sijaan jouduttiin kesällä turvautumaan ostopalveluihin toiminnan turvaamiseksi. Leppävirralla toimii iltavastaanotto kello 16-18 ja viikonloppuvastaanotto kello 8-18.

Nilakassa on ollut toistuvasti vajausta etenkin Keiteleen ja Vesannon lääkäriresurssissa. Lääkärinvastaanottomäärät laskivat 12 % ja yksittäiset hoitotakuun ylitymiset sijoituivat Nilakkaan. Hoitajien sijaisuuksien täyttämässä kaikkiin Nilakan toimipisteisiin oli vaikeuksia. Hoitohenkilökunnan liikkuvuudella toimipisteestä toiseen on ollut ajoittain ratkaiseva merkitys toimintojen turvaamiseksi. Nilakassa toimii iltavastaanotto kello 8-18 ja viikonloppuvastaanotto kello 8-16. Ilta- ja viikonlopputoiminta on keskitetty Pielavedelle lukuun ottamatta Keiteleen terveysaseman lauantaivastaanottoa.

Avohoitopalveluissa suurin lasku on hoitajavastaanottokäynneissä, mikä selittyy koronarokotus- (-52%) ja -testauskäyntien (-55%) vähenemisellä. Ilman koronarokotus- ja -testauskäyntejä hoitajavastaanottomäärät ovat nousseet vuoteen 2021 verrattuna 19 %. Positiivista on se, että laajojen vastaanottojen (kansansairauksien seurantakäynnit) määrä on kääntynyt selvään nousuun. Tämän perusteella potilaat ovat edellisvuotta ahkerammin hakeutuneet määräaikaivastaanotoille. Lääkärivastaanottojen ja erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrät ovat lähinnä ennallaan, mutta verrattaessa tilannetta vuoteen 2019, joka oli toiminnan kannalta edellinen normaali vuosi, hoitajavastaanottomäärät ovat laskeneet 44%, lääkärikäynnit 10% ja erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrä 11%. Vaikka edellä mainitusti esimerkiksi hoitajien laajat vastaanotot ovat lisääntyneet, vastaanotoille ei kuitenkaan hakeuduta entiseen ta-

paan, vaikka tarvetta todennäköisesti olisi. Mahdollisen hoitovelan määrää ja sitä, milloin tilanne vastaanotoille hakeutumisen suhteen alkaa normalisoitua, on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

Koronavuosien myötä osa potilaista on todennäköisesti tottunut korvaamaan osan aiemmin vastaanotolla hoidetuista asioista puhelimitse. Tähän viittaa edellisvuoteen verrattuna edelleen kasvaneet hoitajapuheluiden määrät.

Ryhmävastaanottojen määrät sekä hoitaja- että fysioterapiavastaanotoilla ovat selvästi kasvaneet, mikä selittyy koronan vuoksi riskiryhmille asetettujen rajoitusten poistumisella. Ryhmävastaanottoja korvattiin riskiryhmien osalta parin edellisen vuoden aikana yksilövastaanotoilla, joiden määrä nyt on kääntynyt laskuun. Fysioterapian apuvälinekäyntien määrän lasku liittyyne keväällä 2022 työtaistelutoimenpiteiden yhteydessä KYSissä toteutettuihin kiireettömien toimenpiteiden supistuksiin.

Mielenterveysneuvoloissa oli kaikissa palvelukeskuksissa jaksottain vajausta henkilöstöressursseissa, mikä laskee käyntimääriä. Psykologivastaanottojen määrän kasvu selittyy sillä, että Koillis-Savon avoinna ollut psykologin virka saatiin täytettyä.

Puheterapeutin palvelut tuotettiin ostopalveluna Koillis-Savoon ja Nilakkaan. Lähipalvelua oli hyvin tarjolla Koillis-Savon palvelukeskukseen, joten etäpuheterapian tarvetta oli vähemmän. Leppävirralla on oma puheterapeutti ja myös toimintaterapia alkoi Leppävirralla keväällä 2021 omana toimintana. Tavoitteena oman toimintaterapeutin palkkaamisella on madaltaa kynnystä toimintaterapia-arvioon ja proaktiivisella toiminnalla ehkäistä lasten ongelmien monimuotoistumista ja hankaloitumista.

Jalkautuvaa erikoissairaanhoitoa tuotettiin ortopedin ja kardiologin toimesta kaikkiin palvelukeskuksiin, lisäksi Koillis-Savoon jalkautui psykiatri molemmille terveysasemille kerran kuukaudessa. Tämän lisäksi Kaavilla kävi tehostetun avohoidon työryhmä (psykiatri, toimintaterapeutti ja sosiaalityöntekijä) kerran kuukaudessa. Nilakkaan ostettiin psykiatrin työpanosta 2 ja Leppävirralle 2,5 päivää viikossa. Geriatriin työpanosta ei saatu Leppävirralle vuoden 2022 aikana, mikä selittää valtaosan erikoissairaanhoitopalveluiden käyntimäärien laskusta.

Etävastaanottoja on toteutettu Rautavaaralla ja Keiteleellä/Vesannolla etävastaanottolaitteiden turvin. Määrät ovat edelleen vähäisiä, mutta seurannan perusteella sekä potilaiden että henkilökunnan kokemus etävastaanotosta on positiivinen. Jos lähivastaanottoa on tarjolla, valitsevat potilaat kuitenkin mieluummin lähipalvelun. Lisäksi etävastaanottolaitteiden käyttö vie kahden ammattilaisen työajan (hoitaja käyttää laitteita, lääkäri tulkitsee), mikä osaltaan ohjaa potilaita ns. normaalivastaanotolle.

Mobiilivastaanotoista (potilas on kotoa käsin yhteydessä ammattilaiseen) odotettiin etenkin mielenterveystyössä apua hoitoon sitoutumiseen ja hoidon saatavuuteen. Vuoden 2022 aikana aiemmin ongelmalliseksi osoittautuneen alustan (liittymis-, yhteys-, ääni- ja kuvaongelmat) tilalle vaihtui parannettu versio ja etävastaanottojen määrä onkin kasvanut. Kysterin alueiden väestö on ikääntynyt, mikä osaltaan rajoittaa potilaiden halukkuutta ja mahdollisuusiakin digitaaliseen vastaanottoon.

Taulukko 4. Avohoidon suoritteet

Kysterin toiminta	1-12/2022 Koillis-Savo	1-12/2022 Leppävirta	1-12/2022 Nilakka	1-12/2022 Kysteri	2022 vs. 2021
Äitiysneuvola	202	836	544	1 582	-1 %
Lastenneuvola	337	1 281	920	2 538	-5 %
Koulu/opiskelijath.	474	1 816	1 502	3 792	- 8 %
Hoitajan vastaanotto	10 840	15 917	22 314	49 071	-34 %
-ryhmä	75	137	52	264	200 %
-laaja vastaanotto	300	136	184	620	40 %
-korvaushoito	325	117	69	511	- 7 %
Hoitaja puhelinaika	12 979	16 767	19 342	49 088	6 %
Lääkärinvastaanotto	5 642	11 725	12 530	29 897	-2 %
-etävastaanotto	73	0	26	99	4 %
-konsultaatio	7 040	4 426	10 887	22 353	8 %
Lääkärin puhelinaika	779	2 306	5 524	8 609	-10 %
Mielenterveysneuvola	1 154	1 381	2 067	4 602	-11 %
-etävastaanotto	15	1	91	107	387 %
Psykologi	207	-	438	645	17 %
-etävastaanotto	1	-	27	28	600 %
Fysioterapia yksilökäynti	951	1 377	1 973	4 301	-7 %
-ryhmävastaanotto	52	246	865	1 163	158 %
-apuvälinekäynti	168	316	597	1 081	-18 %
Toimintaterapia	120	130	222	472	-33 %
- etätoimintaterapia	-	2	7	9	-
Puheterapia	105	381	138	616	1 %
-etäpuheterapia	41	2	223	266	-8 %
Erikoissairaanhoito	346	637	869	1 852	-17 %
-esh etävastaanotto	21	4	10	35	325 %
Ilta- ja viikonloppuvo	0	1 530	1 948	3 478	9 %
Lähetteet esh	1 166	2 422	2 729	6 317	1 %
Käynnit yhteensä	21 449	37 972	47 616	107 037	- 20 %
Kaikki suoritteet yhteensä	42 247	61 471	83 369	187 087	- 11 %

3.2.2 Laitoshoito

Koillis-Savon palvelukeskuksessa Kaavin osastolla (22 paikkaa) henkilökuntaresurssi pystyttiin turvaamaan Kysterin muita osastoja paremmin, joskaan kesälomakaudella ei saatu riittävästi sijaisia. Normaalista poiketen sekä Kaavin että Rautavaaran kunnilla oli vaikeuksia järjestää jatkohoivapaikkoja, mikä selittää pitkäaikaishoitopäivien määrän kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Nilakassa Pielaveden osaston 20 paikkaa ovat ongelmitta riittäneet vastaamaan alueen väestön tarpeisiin. Hoitajasijaisten saamisessa oli edelleen vaikeuksia koko vuoden ajan ja joulukuussa väliaikaisesti suunnitellulla 20 paikalla päädyttiin jatkamaan toistaiseksi (Tilajatoimikunta 13.9.2022 22§).

Leppävirran osastot yhdistettiin yhdeksi 42 paikkaiseksi osastoksi 1.1.2022 alkaen. Pitkäaikaishoidon tarvetta oli alkuvuonna keskimäärin 10 paikan verran ja uusia pitkäaikaishoitopäätöksiä tuli vuoden aikana 14 kappaletta. Sairaanhoitajaresurssivajeen vuoksi osaston paikkamäärää jouduttiin supistamaan elokuussa 36:een ja hoitajatilanteen edelleen huonontuessa paikkamäärä pudotettiin 32:een toistaiseksi 1.10.2022 alkaen (Tilajatoimikunta 13.9.2022 23§). Supistettu paikkamäärä ei riittänyt jatkuvasti akuuttihoitoon tarpeisiin ja leppävirralaisille kertyi 613 hoitopäivää Kaavin ja Pielaveden osastoilla. Leppävirralla oli Nilakan tavoin koko vuoden ajan vaikeuksia löytää riittävästi hoitajien sijaisia ja kesällä 2022 jouduttiin edellisesän tapaan turvautumaan ostotyövoimaan. Leppävirran kunta teki aktiivista työtä jatkohoivapaikkojen järjestämiseksi, mikä näkyikin pitkäaikaishoitopäivien vähenemisenä siten, että marraskuussa tarvittiin enää keskimäärin 4 paikkaa pitkäaikaishoitopäätöksen saaneille potilaille ja joulukuussa pitkäaikaishoitopäiviä ei enää kertynyt.

Viime vuosien tapaan Kysterissä kokonaisuutena osastohoitopäivien määrän lasku jatkui. Osansa laskusta selittää kuntien tehostunut toiminta kotihoidossa. Toisena selittävänä tekijänä on se, että covid-19 -pandemian aikana pyrittiin välttämään iäkkäiden riskiryhmiin kuuluvien korona-altistuksia järjestämällä hoitotoimenpiteet mahdollisimman pitkälti tehostetussa palveluasumisessa osaston sijaan. Osastohoitopäivien tarvetta on vähentänyt myös Nilakassa ja etenkin Leppävirralla hyvin käynnistynyt kotisairaalanpilotti. Kaavilla kotisairaalan käyttöä on rajoittanut osastolla ilta- ja viikonloppuajaksi käytettävissä olleen sairaanhoitajatyöpanoksen vaje. Pielavedellä kotisairaaloiminta käynnistyi toukokuussa 2022. Potentiaalisia kotisairaala-asiakkaita olisi ollut Nilakassa kertyneitä hoitopäiviä enemmän, mutta laaja maantieteellinen alue ja sen myötä pitkiksi muodostuvat matkat toimipisteestä potilaiden kotiin rajoittivat toimintaa. Leppävirralla kotisairaala pääsi hoitajarekrytointien myötä käyntiin vasta syyskuun lopussa 2022. Toiminta on ollut aktiivista ja turvannut osaltaan sitä, että akuuttiosastohoitoa tarvitsevia potilaita ei ollut päivittäin Kaavilla tai Pielavedellä kuin keskimäärin kaksi.

Koronapandemia vaikutti osastojen toimintaan voimakkaammin kuin edellisvuonna. Osastohoitopäiviä koronapotilaille kertyi kaikkiaan 2196. Yksittäisiä koronapotilaita osastoilla oli jatkuvasti, mutta sen lisäksi kaikilla osastoilla oli pariin otteeseen voimakkaampi korona-aalto. Koska myös henkilökuntaa tautipiikkien yhteydessä sairastui, jouduttiin näiden aaltojen yhteydessä osastopaikkoja väliaikaisesti supistamaan, jotta pystyttiin turvaamaan henkilöstön riittävyys. Tilannetta helpotti se, että voimakkaimmat tautiesiintymät ajoittuivat Kysterin osastopaikkakunnille hieman eri ajankohtiin, jolloin potilassiijoittelussa pystyttiin hyödyntämään toisia Kysterin osastoja.

Hoitajaksot ovat lyhentyneet edellisvuoteen verrattuna ja tätä selittää pitkäaikaishoitajien väheneminen. Pielaveden osastolla potilaskierto oli entiseen tapaan hyvin nopeaa, keskimääräinen hoitajakson pituus oli vain 4,21 päivää. Hoitajaksojen (+7 %) ja hoidettujen potilaiden (+13 %) määrän kasvua selittää osastoilla toteutunut kuopiolaisten potilaiden hoito.

Kuopiolaisille kertyi hoitopäiviä Kaavin osastolle 1062, Pielavedelle 471 ja Leppävirralle 92 kappaletta. Kuopiolla oli vaikeuksia järjestää jatkohoitoa erikoissairanhoidossa jatkohoitopaikkaa odottaville ja ottamalla kuopiolaisia jatkohoitoon turvattiin KYS osastohoitopaikkojen riittävyyttä yhdessä Pohjois-Savon muiden osastohoitopaikkojen tarjoavien perusterveydenhuollon organisaatioiden kanssa. Kuopiolaisille hoitopäiviä Kysterin osastoille kertyi 1625 kappaletta.

Taulukko 5. Osastojen hoitopäivät

Kysterin toiminta			Muutos	
	1-12/2022	1-12/2021		
Koillis-Savo			määrä	%
Lyhyet hoitopäivät	5182	6 244	-1062	-17 %
pitkäaikaishoito	102	30	72	240 %
vierihoito	0	39	-39	-
Yö/ päivähoito	80	57	23	40 %
Kotisairaala	7	0	7	-
Yhteensä	5 371	6 370	-999	-16 %
Leppävirta				
Lyhyet hoitopäivät	10546	11508	-962	-8 %
pitkäaikaishoito	2651	4149	-1498	-36 %
vierihoito	0	0	0	0
Yö/ päivähoito	6	9	3	33 %
Kotisairaala	226	0	226	-
Yhteensä	13429	15 666	-2 237	-14 %
Nilakka				
Lyhyet hoitopäivät	6458	7 589	-1131	15 %
pitkäaikaishoito	0	0	0	-
vierihoito	0	4	-4	-
Yö/ päivähoito	131	152	-21	-13 %
Kotisairaala	66	0	66	-
Yhteensä	10161	11463	-1302	-14 %
Kysteri hoitopäivät yhteensä	28 961	33 499	-4538	-13 %
Hoitajakson pituus vrk (ka)	7,7	9,08	-1,38	-15 %
Kysteri hoitajaksot yhteensä	3 188	2979	209	7 %

3.2.3 Suun terveydenhuolto

Koillis-Savossa suunterveydenhuollossa Rautavaaran suuhygienistin sijaisuutta ei saatu täytettyä kuin jaksoittain, lisäksi Kaavilla osa suuhygienistin työpanoksesta tarvittiin hammashoitajan työhön. Myöskään hammaslääkäreiden poissaolojen ajalle ei saatu sijaisia täysimääräisesti järjestettyä.

Nilakassa Keiteleellä ja Vesannolla hammaslääkäreiden rekrytointivaikeudet jatkuivat eikä ostohammaslääkäreitäkään saatu kuin jaksoittain. Suuhygienistien sijaistuksien täyttämässä oli vaikeuksia Keiteleellä ja Pielavedellä.

Leppävirralla oli hammaslääkäriresurssivajaus alkuvuoden ajan sijaispuutteen vuoksi.

Kokonaisuutena suunterveydenhuollon suoritemäärät laskivat kaikissa palvelukeskuksissa vuoteen 2021 verrattuna. Pääsiallinen syy laskuun olivat rekrytointivaikeudet.

Taulukko 6. Suun terveydenhuollon käynnit

Kysterin toiminta	1-12/ 2022	1-12/ 2021	Muutos	
			määrä	%
Koillis-Savo				
Hammaslääkäri	4 367	4 477	-110	-2 %
Suuhygienisti/hoitaja	1 034	1 313	-279	-21 %
Yhteensä	5401	5 790	-389	-7 %
Leppävirta				
Hammaslääkäri	6 505	7 921	-1 416	-18 %
Suuhygienisti/hoitaja	2 549	2 825	-276	-10 %
Yhteensä	9 054	10 746	-1692	-16 %
Nilakka				
Hammaslääkäri	6 986	7 782	-796	-10 %
Suuhygienisti/hoitaja	3 175	3 681	-506	-13 %
Yhteensä	10 161	11 463	1 302	-11 %
Kysteri yhteensä	24 616	27 999	-3 383	-12 %

3.2.4 Merkittävimmät ulkoiset palvelujen tuottajat

Erilliskäyttöön KYS Kuvantamiskeskus tuotti radiologian palvelut Koillis-Savoon ja Nilakkaan, Leppävirralle palvelun tuotti VAS. Työterveyshuollon tuotti Pihlajalinna, laboratoriopalvelut (Islab), KYS toimesta tuotettiin ensihoito, patologia, ravitsemusterapia, jalkautuva erikoissairaanhoito, potilasasiamiehen ja tietosuojavastaavan palvelut. Lisäksi päivystyspalvelut tuottivat KUIVO, KYS ja VAS.

Hammaslääkäripäivystys

Hammaslääkäripäivystys on järjestetty Kuopion yliopistollisen sairaalan tiloissa, missä on tuotettu sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon suun terveydenhuollon päivystyspalvelut. Kunnat vastasivat väestöosuutensa mukaisesta määrästä viikonloppupäivystyksiä ja tämä toiminta on hankittu ostopalveluna. Arki-ilta päivystyksistä on vuoden 2022 aikana vastannut KYS.

Ostopalvelut

Ostopalveluina on hankittu mammografiat, hammaslääkäripäivystys, tarvittaessa päiväaikainen lääkäryövoima, Leppävirran viikonloppuvastaanoton lääkäryövoima, terapiapalveluja, kouluterveydenhuollon silmälääkäripalvelut ja oikomishoidot.

Muita Kysterin alihankintana toteutettavia vakiintuneita palveluita ovat muun muassa silmänpohjakuvaukset ja veteraanien avokuntoutuspalvelut.

Kilpailutus

Toimintavuoden aikana liikelaitos kilpailutti suoriin virka-/työsuhteisiin lääkäreitä ja hoitohenkilökuntaa toimittavat rekrytointifirmat.

Siirtoviivemaksut

Siirtoviivemaksuja kohdistuu kunnille, jos erikoissairaanhoidosta ei saada sijoitettua potilaita terveyskeskusten vuodeosastoille jatkohoitoon. Vuoden 2022 aikana Kysterin alueen kunnille ei ole kohdistunut siirtoviivemaksuja.

3.3 Taloudellisuus ja tehokkuus

Keskeistä palvelutuotannossa on, että palvelutaso on lainsäädännön edellyttämä.

Vuosittain laadittavassa palvelusopimuksessa kuvataan kunnille kohdistuva kustannus- ja palvelutaso. Kustannukset kohdistetaan siten, että tilinpäätöksen yhteydessä laskenta tehdään palvelukeskustasoisesti jakaen nettokustannukset kuntien kesken toteutuneiden suoritteiden perusteella eli aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kunnille on kuukausittain raportoitu toiminnassa tuotettujen suoritteiden määrää verrattuna edellisen vuoden toteumaan ja palvelusopimuksessa ennakoituihin suoritemääriin. Alla taulukossa tilanne kokonaisuutena vuoden 2022 ajalta.

Taulukko 7. Vuoden 2022 palvelusopimuksessa arvioitujen palvelujen suoritelmäärät ja toteuma sekä vertailu vuoteen 2021.

KYSTERIN PALVELUSUORITTEET 12_2022 vrt. palvelusopimus ja 12_2021											100,00 %				
	Avohoido					Vuodeosasto					Suun th				
Kunta	Avohoido-22	Palvelusop	Vrt. %	Avohoido-21	Vrt.kpl	Vuodeos-22	Palvelusop	Vrt. %	Vuodeos-21	Vrt.kpl	22	Palvelusop	Vrt. %	Suun th-21	Vrt.kpl
Leppävirta	61470	52851	116,3	72878	-11408	13429	10960	122,5	15666	-2237	9054	13800	65,6	10746	-1692
Keitele	18668	17583	106,2	21036	-2368	1371	2019	67,9	1791	-420	1913	2800	68,3	2574	-661
Pielavesi	36918	37223	99,2	41456	-4538	3153	3800	83,0	3255	-102	4604	5800	79,4	4702	-98
Tervo	11721	10860	107,9	13229	-1508	757	1067	70,9	1129	-372	1441	1569	91,8	1539	-98
Vesanto	16062	16689	96,2	18572	-2510	1374	2125	64,7	1570	-196	2203	2446	90,1	2648	-445
Nilakka	83369	82355	101,2	94293	-10924	6655	9011	73,9	7745	-1090	10161	12615	80,5	11463	-1302
Kaavi	27684	26933	102,8	28309	-625	3651	4730	77,2	4316	-665	3798	4300	88,3	3713	85
Rautavaara	14563	13302	109,5	14813	-250	1720	2132	80,7	2054	-334	1603	2265	70,8	2077	-474
Koillis-Savo	42247	40235	105,0	43122	-875	5371	6862	78,3	6370	-999	5401	6565	82,3	5790	-389
Kysteri yht.	187086	175441	106,6	210293	-23207	25455	26833	94,9	29781	-4326	24616	32980	74,6	27999	-3383

Kunnille on kuukausittain raportoitu palvelujen toteutumisen lisäksi ajankohtaisen tilanteen mukainen arviolaskelma, joka kuvaa sen hetkisen palvelujen käytön mukaisesti tiedossa olevan palautuksen tai lisäkannon määrää. Alla olevassa taulukossa on kuvattu kunnittain mak-suosuudet sekä kustannukset/asukas avohoidon, osastohoidon ja suunterveydenhuollon osalta koko vuoden ajalta.

Taulukko 8. Kysterin jäsenkuntien vuoden 2022 talousarvion ja tilinpäätöksen mukaiset maksuosuudet.

31.12.2021	2 022	Avoterveydenhoito 2022				Vuodeosasto 2022				Suun terveydenhoito 2022				Kysteri yhteensä 2022			
		Kunta	as.luku	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €
Kysteri	23 355	15 697 420	14 016 329	600	89	7 638 852	6 858 012	294	90	2 677 120	2 814 357	121	96	26029392	23500467	1006	90
Kaavi	2 778	1 976 588	1804247	649	91	1 332 550	919887	331	69	343 000	425334	153	124	3 652 138	3149468	1134	86
Keitele	2 095	1 713 007	1524083	727	89	584 651	415085	198	71	263 000	229576	110	87	2 560 658	2168744	1035	85
Leppävirta	9 280	4 592 272	4164770	449	91	3 078 870	3305364	356	107	951 000	996056	107	105	8 622 142	8466190	912	98
Pielavesi	4 269	3 635 295	3157058	740	87	1 096 030	945359	221	86	548 000	540092	127	99	5 279 325	4642510	1087	88
Rautavaara	1 513	1 118 943	1001090	662	89	618 788	432539	286	70	187 850	190137	126	101	1 925 581	1623767	1073	84
Tervo	1 479	1 085 499	1039974	703	96	319 633	231446	156	72	147 460	178438	121	121	1 552 592	1449858	980	93
Vesanto	1 941	1 575 816	1325106	683	84	624 330	420100	216	67	236 810	254725	131	108	2 436 956	1999931	1030	82

4. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kysteri liikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestettiin Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin ohjeistuksella. Toimintaprosesseja arvioitiin sisäisen valvonnan näkökulmasta. Riskienhallinnan arvioinnissa käytettiin Granite -ohjelmaa. Sisäinen valvonta toteutettiin palvelukeskuksissa ja keskushallinnossa, jonka jälkeen kokonaisuudesta laadittiin yhteenveto Kysterin johtoryhmässä. Johtokunta hyväksyi kokouksessaan 8.12.2022 riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selvitykset.

4.1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen sekä keskeiset johtopäätökset,

Sisäisen valvonnan yhteydessä tarkasteltiin:

- Potilaille tapahtuneita vakavia haitta- ja vaaratilanteita
- Palvelukeskusten toiminta-ajatuksia ja keskeisiä tavoitteita
- Taloussuunnitelman toteutumista
- Materiaalien ostoja
- Palvelujen ostoja
- Investointeja ja hankintoja
- Palvelujen myyntiä
- Henkilöstölle toteutunutta tiedottamista taloustilanteesta ja toiminnallisista muutoksista
- Työsuojelun ja henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimisen toteutumista
- Toiminnan sisältämien riskien arviointia
- Sopimusten hallintaa
- Henkilöstövoimavaroja

Tarkastelluissa kokonaisuuksissa taloussuunnitelman toteutumisessa sekä materiaalien ja palvelujen ostoissa oli ylityksiä, jotka selittyivät pääosin koronaan liittyvillä ennakoimattomilla menoilla sekä lisääntyneellä henkilöstötyövoiman ostolla. Muutoin ei todettu huomautettavaa.

Kehittämiskohteena olleeseen tiedottamiseen liittyen järjestettiin syksyn ja loppuvuoden aikana erillisiä tilaisuuksia koko henkilöstölle.

Yksittäisinä kysymyksinä tarkasteltiin:

- Hankintapäätöksiä

- Viranhaltijapäätöksiä ja toimintaohjeen mukaista toimivallan käyttöä
- Yhteisten toimintaperiaatteiden ja -ohjeiden noudattamista
- Toiminnan laatua
- Tietoturva ja –suojakysymyksiä

Tarkastelukohteissa ei ollut huomautettavaa. Erillisiä kehittämiskohteita ei linjattu, koska toiminta siirtyy hyvinvointialueelle.

Vuoden 2022 erilliskysymyksenä käsiteltiin:

- Toiminnan häiriötilanteisiin (pandemia, työtaistelut, Ukrainan pakolaiset) varautuminen
- Häiriötilanteiden vaikutus hoidon saatavuuteen
- Häiriötilanteiden ja niiden seurausten vaikutus palvelukeskusten toimintaan
- Palvelukeskusten arvio hyvinvointialueelle siirtymisen valmisteluista ja mahdollisista riskeistä siirtymiseen liittyen
- Toimenpiteet eri ammattiryhmien työhyvinvoinnin edistämiseksi
- Etävastaanottojen tai muiden digitaalisten palveluiden käyttö

Kysterin vuoden 2022 sisäisen valvonnan painopistealueiksi valittiin johtoryhmässä kolme kohdetta:

- Hyvinvointialueelle siirtyminen
- Työhyvinvoinnin edistäminen
- Varautuminen erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteissa

Hyvinvointialueelle siirtymisestä todettiin, että on seurattu aluejaon vaikutusta Kysterin terveysasemien toimintoihin ja työpanoksen ohjautumista valmisteluun. Lisäksi, että hyvinvointialueen valmistelussa oli vielä hyvin paljon avoimia asioita, jotka aiheuttivat kaikkialla epävarmuutta ja huolta. Konkreettiset suunnitelmat alueiden jakautumisen vaikutuksista mm. yhteisiin työtehtäviin puuttuivat. Kysterin omat henkilöstön tiedotustilaisuudet olivat hyvä kanava kertoa, missä mennään ja mitä tässä vaiheessa tiedetään.

Työhyvinvoinnin edistämisessä käyttöön suunniteltiin työhyvinvoinnin tukea työuran eri vaiheissa, työkykyriskien ennaltaehkäisyä ja varhaista tunnistamista ja hallintaa painopistealueena mielenterveys. Mittareina sovittiin käytettävän varhaisen tuen lomakkeiden käyttöä sekä sairauspoissaolopäivien määrää. Lomakkeita oli käytetty vähän, mutta kolmikantaneuvotteluihin oli osallistuttu. Sairauspoissaolot vähentyivät Nilakassa ja Koillis-Savossa, mutta Leppävirralla lisääntyivät johtuen yksittäisistä pitkistä sairauslomista sekä koronapoissaoloista. Kiilla kuntoutus ei toteutunut osallistujien puutteen vuoksi.

Varautumisesta erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteissa todettiin, että ukrainalaisten terveystarkastukset eivät työllistäneet niin paljon kuin etukäteen avioitiin. Alkutarkastuksia terveysasemilla tehtiin 52 kappaletta. Haasteena oli mm. tarkastettavien henkilöiden tavoittaminen sekä tulkkipalvelut.

Riskienhallinta vuonna 2022

Riskien arviointia tehtiin palvelukeskuksissa säännöllisesti ja johtoryhmässä vuosikellon mukaisesti. Riskinarviointi toteutettiin johtoryhmässä 13.10.2022.

Merkittävimmät riskit olivat:

Henkilöstön saatavuus oli edellisvuoden tapaan tärkein riski kaikissa palvelukeskuksissa. Rekrytointivaikeudet olivat laajentuneet sijaisuuksien lisäksi vakituisten virkojen ja toimien täyttämisen vaikeuksiin kaikkien ammattiryhmien osalta. Resurssivajauksen vuoksi toimintoja jouduttiin supistamaan Leppävirran ja Pielaveden osastoilla. Hallintatoimena laadittiin sopimukset sekä lääkäri- että hoitohenkilöstön osalta suoriin virka/työsuhteisiin tekijöitä hankkivien firmojen kanssa. Lisäksi pyrittiin pitämään yllä hyvää työnantajaimagoa huolehtimalla hyvästä perehdytyksestä ja opiskelijaohjauksesta, turvaamalla koulutus- ja konsultaatiomahdollisuudet ja mahdollistamalla työaikajoustoja. Syrjäisimmillä terveysasemilla erilaiset etätöiden mahdollistavat digitaaliset ratkaisut on nähty rekrytointivalttina. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa jatkettiin.

Työn kuormittavuus oli viiden tärkeimmän riskin joukossa kaikissa palvelukeskuksissa. Kuormittavuutta lisäsivät henkilöstön suuri vaihtuvuus, hoitaja- ja lääkäriresurssin vaje suhteessa palvelutarpeeseen, koronan myötä lisääntyneet työtehtävät, työpanoksen ohjautuminen hyvinvointialueen valmistelutehtäviin sekä osastoilla raskashoitaiset potilaat. Hallintakeinoiksi todettiin rekrytointiin ja työhyvinvointiin panostaminen (harkinnanvaraiset osa-aikaisuudet, työkierto, työaikajoustot), hyvästä työilmapiiristä huolehtiminen, tiedottaminen, tehtävien priorisointi, henkilöstön mukaanotto toiminnan muutosten suunnitteluun sekä laaja-alaisen osaamisen lisääminen.

Hyvinvointialueelle siirtyminen nousi kaikissa palvelukeskuksissa tärkeimpien riskien joukkoon. Hyvinvointialueen valmistelu on ollut hajanaista, eikä valmistelun tilanteesta tai suunnitellusta organisaatorakenteesta ole ollut riittävästi tietoa. Riskinä nähdään myös työyhteisöjen jakautuminen usealle esihenkilölle. Tiukkenevaan talouteen liittyen vaarana nähtiin palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden heikkeneminen tai epätasainen jakautuminen. Hallintatoimena tässä ovat olleet hyvinvointialueen tiedotusten aktiivinen seuranta, joiden lisäksi Kysteri on järjestänyt omia henkilöstöinfoja. Tavoitteena on ollut positiivisen asenteen ja informaation välittäminen, esimiehet tukevat henkilöstöä muutoksessa. Tärkeänä nähtiin myös yhteistyön syventäminen kuntien kotihoidon sekä erikoissairaanhoidon kanssa.

Kiinteistöjen kunto ja sisäilmaongelmat olivat vuoden 2022 aikana Leppävirran ja Nilakan palvelukeskusten riskejä. Oireita esiintyi vaihtelevasti eri terveysasemien työntekijöillä. Leppävirralla vanhassa kiinteistössä oli putkirikon uhka. Hallintatoimena edellisiin ongelmiin oli aktiivinen yhteistyö kiinteistön omistajien kanssa. Sisäilmakyselyitä toteutettiin ja oireita aiheuttavissa tiloissa tehtiin tarkentavia mittauksia. Yksittäisten työntekijöiden työpisteitä vaihdettiin ja työpisteisiin järjestettiin ilmanpuhdistimia ja kostuttimia. Rakennustarkastuksia ja korjaustoimenpiteitä toteutui vuoden aikana. Tilanteessa oltiin aktiivisessa yhteistyössä työsuojelun ja työterveyshuollon kanssa.

Potilastietojärjestelmään liittyvät ongelmat ja uuteen järjestelmään siirtyminen nousivat Nilakan ja Koillis-Savon palvelukeskuksissa viiden tärkeimmän riskin joukkoon. Erityisesti uuden potilastietojärjestelmän koulutusten toteuttaminen, siihen liittyvä ajankäyttö ja muutospäivien tuki tuottivat haasteita. Hallintatoimena mahdollistettiin henkilökunnalle ennakoon riittävästi koulutusta, itseopiskelun tukimateriaaleja ja vastuukäyttäjien tukea. Siirtymäajankohtaan vastaanotoille suunniteltiin päiväohjelmiin väljyyttä ja riittävästi henkilökuntaa ja vastuukäyttäjien työpanosta.

5. Kehittämistoiminta

Liikelaitoksen sisäisen toiminnan kehittämisessä hyödynnettiin Kysterin palvelukeskusten toiminnallisten ja taloudellisten tietojen vertailua. Palvelukeskuksissa tavoitteena on ollut taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä toiminnan laadun arviointi ja hyviksi todettujen toimintamallien käytön monistaminen palveluyksiköiden välillä. HYTE tavoitteiden mukaisesti toteutettiin yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa väestöön kohdistuvassa ennaltaehkäisevässä työssä, jossa pyritään vaikuttamaan kansansairauksien ehkäisyyn.

Vuoden 2022 kehittämishankkeet

Kysterin toiminnan kehittämistavoitteet suunnattiin vuodesta 2020 alkaen kansallisen Tulevaisuuden Sote-keskus ohjelman tavoitteiden ja pääkohtien mukaisesti sekä toteutuksessa olevan hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Kysteri on toteuttanut vuosien 2020–2022 aikana hankkeen Saatavuus työpaketin projekteista Sähköisten palvelujen, Etä- ja mobiilivastaanottojen sekä Kotisairaala-projekteja. Tavoitteena Sähköisten palvelujen sekä Etä- ja mobiilivastaanoton projekteissa on näiden laaja-alaisempi hyödyntäminen palvelutuotannossa ja Kotisairaala-projektissa toiminnan valmistelutyö ja käynnistäminen pilotoinnin muodossa. Sähköisten palveluiden projektissa otettiin käyttöön sähköinen ajanvaraus ja pilotoitiin erikoissairaanhoidon etäkonsultaatioita neljällä erikoisalalla.

Uuden etävastaanotto-sovelluksen sekä etävastaanottotoimintamallien pilotointi toteutettiin syksyllä 2022. Tarve toimivalle erikoissairaanhoidon etäkonsultaatiomahdollisuudelle ja siitä saatavat hyödyt on tunnistettu, mutta pysyvän toimintamallin juurruttaminen käytäntöön tulee jatkossa vaatimaan työtä.

Sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia tulee edistää. Ajanvaraus myös alaikäisen puolesta tulisi mahdollistaa. Kansallisten alustojen kehittämis- ja käyttöönoton valmistelutyö jatkuu hyvinvointialuetasoisesti (Terveyskylä, OmaOlo, Sähköinen perhekeskus). Chat-palvelun käyttöönottoa edistetään edelleen. Toimintamallin kehittäminen ja käyttöönoton valmistelu jatkuu osana Tulsote2-hanketta sekä yhteistyössä hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa. Myös hyvinvointitarjottimen käyttöönoton valmistelu jatkuu osana Tulsote2-hanketta.

Etävastaanottotoiminnassa hankkeessa tunnistettiin Kotisairaalan tarve etäkonsultaatiomahdollisuudelle hoitajien välille sekä kotihoidon yksikköön ja tämän kehittämistyö toteutui.

Kotisairaala projektissa luotiin malli Kysterin alueelle kotisairaala-toimintaan ja pilotit käynnistyivät Kaavin lisäksi Leppävirralla ja Pielavedellä. Henkilöstöresurssien puute hidasti toiminnan käynnistämistä. Hanke jatkuu edelleen.

Kysterin vastuulla oli myös Pohjois-Savon Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen Vastaanottojen resurssit ja hoitotakuuseen valmistautuminen – projekti, joka käynnistyi toimintavuoden aikana ja jatkuu edelleen. Tämän projektin tavoitteena on selvittää hyvinvointialueen terveysasemien kiireettömien vastaanottojen palvelutarvetta, vastaanottojen sisältöä, lääkäreiden ja hoitajien työtä, sekä toimintatapoja tiukentuvaan hoitotakuulain velvoitteeseen vastaamiseksi. Selvitys jatkuu ja sen loppuraportti valmistuu vuoden 2023 aikana.

6. Kokonaistalouden tarkastelu

6.1.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Talousarvion (TA) jäsenkuntaosuuksien kustannukset ovat vuoden 2022 palvelusopimuksessa ennakoitujen suorittemäärien mukaisia kustannuksia.

Kuntien lopullinen maksuosuus määräytyy palveluiden käytön mukaisesti. Taulukossa 9. on kuvattu lopulliset jäsenkuntaosuudet. Näistä palvelusopimukseen verrattuna kaikkien seitsemän kunnan jäsenkuntaosuus alittui.

Taulukko 9. Kysterin jäsenkunnilta kannettava tai palautettava jäsenkuntaosuus vuonna 2022

Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvaus sekä palaute tai lisäkanto 2022				
Kunta	Ennako	Lopullinen	Lisäkanto +	Palautus -
Kaavi	3 668 136,00 €	3 149 468,39 €		518 667,61 €
Keitele	2 560 656,00 €	2 168 744,06 €		391 911,94 €
Leppävirta	8 662 152,00 €	8 466 189,61 €		195 962,39 €
Pielavesi	5 279 328,00 €	4 642 510,16 €		636 817,84 €
Rautavaara	1 925 592,00 €	1 623 766,59 €		301 825,41 €
Tervo	1 552 584,00 €	1 449 857,58 €		102 726,42 €
Vesanto	2 436 960,00 €	1 999 931,10 €		437 028,90 €
Yhteensä	26 085 408,00 €	23 500 467,49 €		2 584 940,51 €
Ylijäämä				2 584 940,51 €

6.1.2. Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset

Kysterin liikevaihto oli vuonna 2022 yhteensä 24 980 350,31 €. Poistoja oli 3 491,18 €. Kuntayhtymän yhdistilillä oli vuoden vaihteessa 5 522 897,13 €.

Kysterille perustettiin sijoitusrahasto, johon Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille toiminnan luovuttaneiden kuntayhtymien ja kuntien taseessa 31.12.2011 ollut omaisuus siirrettiin. Sijoitusrahaston säännön mukaan rahastoon siirtyi luovutushetkellä tasearvoltaan vähintään 8000 €:n omaisuus. Rahaston pääoma oli 31.12.2022 yhteensä 438 221,45 €. Voimaanpanolain nojalla sairaanhoitopiirit siirtyivät hyvinvointialueille varoineen ja velkoineen. Koska Kysteri oli yksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin palvelualueista, siirtyi Kysterin sijoitusrahasto hyvinvointialueelle voimaanpanolain mukaisesti. Sijoitusrahastoa käsiteltiin Kysterin johtokunnassa 29.8.2022 35§, jolloin todettiin sijoitusrahaston ja koronmaksuvelvollisuuden lakkaavan siirtohetkellä.

6.1.3. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä

Kysteri liikelaitoksen tilikauden tulos on nolla euroa. Tuloksen käsittelyeriä ei ole. Taseeseen ei synny yli- eikä alijäämää.

7. Tilinpäätöksen toteutumisvertailut

7.1. Tavoitteiden toteutuminen

Taloussuunnitelman tavoiteasettelu perustuu strategian neljään näkökulmaan ja näiden mittaristoon. Nämä on käsitelty luvussa 2.2. Palvelutoiminnan tavoitteiden toteutumista raportoitiin

säännöllisesti ja käsiteltiin Kysterin johtoryhmän sekä johto- ja tilaajatoimikuntien kokouksissa. Palvelusopimusten toteutumista on kommentoitu osavuosikatsauksissa. Toimintamallina oli ns. sisäinen tilaaja – tuottajatoiminta.

Toiminnan taso ja laatu pyrittiin pitämään kansallisten ohjeiden, terveydenhuolto- ja hoitotakuulakien sekä erillisten asetusten mukaisena.

7.2. Käyttötalouden toteutuminen

Kysterin jäsenkunnilleen myymät palvelut toteutuivat talousarvioon verraten 90,1 %. Jäsenkuntamyynti oli yhteensä 23 500 467,49 M€. Ulkokuntamyynti oli 1,27 miljoonaa euroa (65 % yli arvioidun). Valtaosan ylityksestä selittää kuopiolaisten potilaiden hoito Kysterin osastoilla. Muu ulkoinen myynti ylittyi 46 % talousarvioon verrattuna, koska valtionrahoitusta opiskelijaohjaukseen liittyen oli tullut arvioitua enemmän.

Asiakasmaksut vähenivät 318 802 € vuoteen 2021 verrattuna, mitä selittää vuodeosastohoitopäivien (hoitopäivämaksujen) määrän sekä suunterveyden huollon suoritteiden väheneminen. Lisäksi Covid-19 -potilaiden hoito osastoilla oli tartuntatautilain mukaisesti maksutonta.

Liiketoiminnan muut tuotot ylittyivät 91 % budjetoidusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi kunnille ja kuntayhtymille valtionavustusta covid-19-epidemiasta vuosina 2021 ja 2022 aiheutuneisiin kustannuksiin. Kysteri sai jäsenkunnilta luvan hakea avustukset, koska avustuksen perusteena olleet toimet oli suoritettu Kysterissä. 1.9-31.12.2021 aikaväliltä avustusta saatiin koskien testausta, jäljitystä, rokottamista ja perusterveydenhuollossa toteutettua osastohoitoa yhteensä 1 054 966,00 €. Avustushaun kirjaamisessa sairaanhoitopiiri noudatti varovaisuuden periaatetta ja tulot kirjattiin maksuperusteisesti vuodelle 2022, kun päätös avustuksesta oli saatu.

Avustushaussa 1.1-31.12.2022 avustusta myönnettiin testaukseen 942 271 €, rokottamiseen 272 760 € ja perusterveydenhuollossa totutettuun covid-19 –taudin hoitoon 457 543 €. Kysteri sai avustusta 1 672 574 €. Molemmat avustukset kirjautuivat vuoden 2022 tilinpäätökseen. Kysterin johtokunta päätti 20.1.2022 3§ ja 16.12.2022 49§, että covid-avustusten jakamisessa noudatetaan Kysterin laskentamallia, jossa avustus tulee palvelukeskuksen yhteisiin nettomeinonin avo- ja vuodeosastohoitoon ja jakaantuu palvelujen käytön suhteessa palvelukeskuksen kunnille (taulukko 10).

Liiketoiminnan muissa tuotoissa näkyy myös Kysterin osallisuus Posote20 hankkeissa. Ylä-Savon Soten hallinnoimista Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeista (Tulsote I, 100 % rahoitus) hankerahaa tuli vuonna 2022 145 247,82 €. Nämä koostuivat Kotisairaalan 107 440,71 €, Etä- ja mobiilivastaanoton 19 013,14 € ja sähköisten palveluiden 18 793,97 € osuuksista. Tulsote II hankkeissa Kysterin vastuulla oli Kotisairaala 2 ja Vastaanottojen resurssit ja hoitotakuuseen valmistautuminen. Kotisairaala 2 hankkeeseen menoja kohdistui 72 804,50 €, vastaanotontoimintamalliin 81 001,83 € ja ennaltaehkäisevään työhön ja monialaisuuteen 12 345,79 €. Yhteensä Tulsote II hankkeisiin menoja kohdistui 166 152,12 €. Hankehallinta siirtyi 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. TulSote II hankerahojen maksatus tapahtuu vuoden 2023 aikana.

Rahoituskulut olivat yhteensä 7 512,81€. Poistoja oli yhteensä 3 491,18 €.

Taulukko 10. Jäsenkuntaosuuden jakautuminen ilman covid-avustusta ja avustuksen osuus kunnittain.

Kysteri-kuntien jäsenkunta osuus ilman covid-avustusta ja avustus sekä toteuma lisäkannosta ja palautuksesta vuonna 2022				
Kunta	Ilman avustusta toteuma 2022	Lisäkanto+/palautus- ilman avustusta	avustus	Lisäkanto+/palautus- toteuma 2022
Kaavi	3 533 882,43 €	134 253,57 €	384 414,05 €	518 667,61 €
Keitele	2 371 796,42 €	188 859,58 €	203 052,37 €	391 911,94 €
Leppävirta	9 723 068,44 €	-1 060 916,44 €	1 256 878,83 €	195 962,39 €
Pielavesi	5 052 241,34 €	227 086,66 €	409 731,17 €	636 817,84 €
Rautavaara	1 798 799,05 €	126 792,95 €	175 032,46 €	301 825,41 €
Tervo	1 576 333,61 €	-23 749,61 €	126 476,03 €	102 726,42 €
Vesanto	2 171 886,20 €	265 073,80 €	171 955,10 €	437 028,90 €
Yhteensä	26 400 588,59 €		2 727 540,00 €	2 584 940,51 €

Toimintamenot

Kysterin henkilöstökulut toteutuivat talousarvioon verrattuna 90 %, josta palkat toteutuivat 89,5 %. Henkilöstömenot olivat yhteensä 16,3 M€, josta palkkojen osuus oli 13,4 M€. Henkilöstönrekrytinnissa etenkin sijaisuuksiin oli koko Kysterin alueella ongelmia ja henkilöstöpu- laa on korvattu ostopalveluilla varsinkin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta.

Materiaalien ja palveluiden ostoissa aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät talousarvion 23 %. Apteekkitarvikemenojen nousussa (21 % ylitys) syynä on yleisen kustannusten nousun lisäksi se, että perusterveydenhuollon vastuulle on siirtynyt kallista lääkahoitoa vaativia potilasryhmiä. Hoitotarvikekuluissa koronan aiheuttamat kustannukset selittävät ylityksen (31 %).

Palveluiden ostot ylittivät talousarvion 25,5 %. Ulkoisten palveluiden ostot jakaantuvat asiakaspalveluiden ja muiden palveluiden ostoihin. Asiakaspalvelujen ostot (3,1 M€) ylittivät talousarvion 83 %. Asiakaspalveluiden ostoissa muiden tutkimus- ja hoitopalveluiden osuus oli 2,8 M€ (ylitys talousarvioon 85 %) ja hoito muiden kuntayhtymien poliklinikoilla 0,94 M€ (ylitys 64 %). Muihin tutkimus- ja hoitopalveluihin sisältyy mm. lääkäri- ja hammaslääkäri- ja hoito-voiman ostot.

Muiden palveluiden ostot (4,7 M€) ylittivät talousarvion 10 %. Tähän momenttiin kuuluu suurimpina erinä ICT-palvelut sekä ateria- ja laboratoriopalvelut. ICT-palveluja ostettiin yhteensä 1,04 M€, mikä ylitti 3 %:lla talousarvion. Ateriapalvelut (0,5 M€) alittivat talousarvion 12 %, mutta laboratoriopalvelut (1,5 M€) ylittivät talousarvion 19 %. Ylitystä selittävät koronatestaukset. Työterveyshuollon menot ylittivät 3 % talousarvion, menot olivat 133 652 €.

Kunnille maksettiin vuokria toimintavuoden aikana 2,24 M€.

Rahoitusmenoissa Kysterin johtokunta päätti 22.6.2021 39§ ettei jäsenkunnille makseta peruspääoman korkoa vuonna 2022 ja 20.9.2021 48§, että jäsenkunnille ei makseta sijoitusrahaston korkoa vuonna 2022. Muut korkokulut olivat vuonna 2022 yhteensä 1 744,77 €. Rahoitustuloja on kertynyt viivästyskoroista 9 257,58 €. Sijoitusrahaston pääoma oli 31.12.2022 yhteensä 438 221,45 €.

KYSTERI liikelaitoksen tilikauden tulos on +0 €.

7.3. Investointien toteutuminen

Kysterin vuoden 2022 talousarviossa ei varauduttu investointimenoihin eikä investointeja ollut. Tietohallinnollinen infrastruktuuri ja päätelaitteet on hankittu Istekiltä palvelupakettina.

7.4. Rahoituslaskelman toteutuminen

Kysterin rahavarojen muutos on yhteensä 2 421 950,79 €. Yhdystilin saldo 31.12.2022 oli 5 522 897,13 €. Liikelylijäämä on 7 512,81 €. Tilikauden tuloksena yli- / alijäämä on nolla euroa. Poistot ovat yhteensä 3 491,18 € (talousarvio 5 335,00 €). Nettorahoituskulut ovat yhteensä - 7 512,81 €.

8. Tilinpäätöslaskelmat

8.1. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2022

		1.1. – 31.12.2022		1.1. – 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	+ / -	-7 512,81		6 858,17	
Poistot ja arvonalentumiset	+	3 491,18		16 881,58	
Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	7 512,81	3 491,18	-6 858,17	16 881,58
Investointien rahavirta					
Investointimenot			0,00		0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta			3 491,18		16 881,58
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	-456,91		-52 460,63	
Saamisten muutos muilta	+ / -	1 062 900,47		148 969,74	
Korottomien velkojen muutos muilta	+ / -	1 356 016,05	2 418 459,61	627 318,48	723 827,59
Rahoituksen rahavirta			2 418 459,61		723 827,59
Yhdystilin ja rahavarojen muutos			2 421 950,79		740 709,17
Yhdystilin ja rahavarojen muutos					
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	0,00		20,60	
Yhdystili 31.12.	+	5 522 897,13		3 100 946,34	
Yhdystili 1.1.	-	3 100 946,34	2 421 950,79	2 360 216,57	740 709,17

8.2. Tuloslaskelma

KYSTERIN TULOSLASKELMA VUODELTA 2022

	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021	Muutos %
Liikevaihto	24 980 350,31	25 959 453,55	-3,8 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	23 500 467,49	24 978 688,59	-5,9 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	1 277 582,07	763 968,39	67,2 %
Muu ulkoinen myynti	202 300,75	216 796,57	-6,7 %
Liiketoiminnan muut tuotot	5 558 921,12	4 850 725,20	14,6 %
Materiaalit ja palvelut	-11 680 570,80	-12 183 835,19	-4,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 738 667,66	-2 651 116,02	3,3 %
Ostot tilikauden aikana	-2 738 667,66	-2 651 116,02	3,3 %
Ulkoiset	-2 102 203,17	-2 014 244,60	4,4 %
Kuntayhtymältä	-636 464,49	-636 871,42	-0,1 %
Palvelujen ostot	-8 941 903,14	-9 532 719,17	-6,2 %
Ulkoiset	-7 707 784,96	-8 357 910,83	-7,8 %
Kuntayhtymältä	-1 234 118,18	-1 174 808,34	5,0 %
Henkilöstökulut	-16 331 967,50	-16 104 838,34	1,4 %
Palkat ja palkkiot	-13 434 043,82	-13 301 591,78	1,0 %
Henkilösivukulut	-2 897 923,68	-2 803 246,56	3,4 %
Eläkekulut	-2 347 576,64	-2 314 737,23	1,4 %
Muut henkilösivukulut	-550 347,04	-488 509,33	12,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 491,18	-16 881,58	-79,3 %
Suunnitelmat mukaiset poistot	-3 491,18	-16 881,58	-79,3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 530 754,76	-2 497 540,47	1,3 %
Ulkoiset	-2 496 238,57	-2 467 091,33	1,2 %
Kuntayhtymältä	-34 516,19	-30 449,14	13,4 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-7 512,81	7 083,17	-206,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	7 512,81	-6 858,17	-209,5 %
Korkotuotot	2 225,90	492,74	351,7 %
Muut rahoitustuotot	7 031,68	7 101,78	-1,0 %
Korvaus peruspääomasta	0,00	-842,01	-100,0 %
Muille maksetut korkokulut	-1 744,77	-13 610,68	-87,2 %
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	0,00	0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,0 %

8.3. Tase
KYSTERIN TASE 31.12.2022

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 21/20
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	0,00	3 491,18	-82,86 %
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Koneet ja kalusto	0,00	3 491,18	-100 %
	0,00	3 491,18	-100 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 456 467,74	5 097 417,42	26,66 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	571 900,76	617 031,58	-7,31 %
2. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	5 522 897,13	3 100 946,34	31,38 %
3. Muut saamiset	271 547,89	262 186,21	3,57 %
4. Siirtosaamiset	85 603,76	1 117 253,29	-92,34 %
	6 456 467,74	5 097 417,42	26,66 %
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	20,60	-100,00 %
	6 456 467,74	5 100 908,60	26,57 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-522 421,45	-522 421,45	0,00 %
I Peruspääoma	-84 200,00	-84 200,00	0,00 %
III Muut omat rahastot	-438 221,45	-438 221,45	0,00 %
	-522 421,45	-522 421,45	0,00 %
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-138 714,13	-139 171,04	-0,33 %
1. Valtion toimeksiannot	-117 167,36	-98 091,40	19,45 %
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	-21 546,77	-41 079,64	-47,55 %
E VIERAS PÄÄOMA	-5 795 332,16	-4 439 316,11	30,55 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-857 328,71	-598 244,32	43,31 %
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	-13 811,84	-100 %
10. Siirtovelat	-4 938 003,45	-3 827 259,95	21,53 %
	-5 795 332,16	-4 439 316,11	30,55 %
	-6 456 467,74	-5 100 908,60	26,57 %

Tunnusluvut:

Omavaraisuusaste	8,09 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	-18,98 %

8.4. Investointiosa

Ei investointeja.

8.5. Tuloslaskelman toteutumisvertailu

KYSTERIN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2022							
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2021	TOTEUMA 2021	POIKKEAMA 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA 2022	TOT. % 2022
Liikevaihto	26 352 785,00	25 959 453,55	-393 331,45	26 997 045,00	24 980 350,31	-2 016 694,69	92,53 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	25 573 903,00	24 978 688,59	-595 214,41	26 085 392,00	23 500 467,49	-2 584 924,51	90,09 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	657 372,00	763 968,39	106 596,39	773 415,00	1 277 582,07	504 167,07	165,19 %
Muu ulkoinen myynti	121 510,00	216 796,57	95 286,57	138 238,00	202 300,75	64 062,75	146,34 %
Liiketoiminnan muut tuotot	3 284 011,00	4 850 725,20	1 566 714,20	2 916 392,00	5 558 921,12	2 642 529,12	190,61 %
Ulkoiset	3 272 258,00	4 826 663,30	1 554 405,30	2 916 393,00	5 546 447,08	2 630 054,08	190,18 %
Kuntayhtymältä	11 753,00	24 061,90	12 308,90	-1,00	12 474,04	12 475,04	***
Materiaalit ja palvelut	-9 317 762,00	-12 183 835,19	-2 866 073,19	-9 337 709,00	-11 680 570,80	-2 342 861,80	125,09 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 181 813,00	-2 651 116,02	-469 303,02	-2 222 720,00	-2 738 667,66	-515 947,66	123,21 %
Ostot tilikauden aikana	-2 181 813,00	-2 651 116,02	-469 303,02	-2 222 720,00	-2 738 667,66	-515 947,66	123,21 %
Ulkoiset	-1 653 961,00	-2 014 244,60	-360 283,60	-1 690 446,00	-2 102 203,17	-411 757,17	124,36 %
Kuntayhtymältä	-527 852,00	-636 871,42	-109 019,42	-532 274,00	-636 464,49	-104 190,49	119,57 %
Palvelujen ostot	-7 135 949,00	-9 532 719,17	-2 396 770,17	-7 114 989,00	-8 941 903,14	-1 826 914,14	125,68 %
Ulkoiset	-6 038 974,00	-8 357 910,83	-2 318 936,83	-5 966 109,00	-7 707 784,96	-1 741 675,96	129,19 %
Kuntayhtymältä	-1 096 975,00	-1 174 808,34	-77 833,34	-1 148 880,00	-1 234 118,18	-85 238,18	107,42 %
Henkilöstökulut	-17 820 580,00	-16 104 838,34	1 715 741,66	-18 141 407,00	-16 331 967,50	1 809 439,50	90,03 %
Palkat ja palkkiot	-14 782 734,00	-13 301 591,78	1 481 142,22	-15 048 868,00	-13 434 043,82	1 614 824,18	89,27 %
Henkilösivukulut	-3 037 846,00	-2 803 246,56	234 599,44	-3 092 539,00	-2 897 923,68	194 615,32	93,71 %
Eläkekulut	-2 490 888,00	-2 314 737,23	176 150,77	-2 547 775,00	-2 347 576,64	200 198,36	92,14 %
Muut henkilösivukulut	-546 958,00	-488 509,33	58 448,67	-544 764,00	-550 347,04	-5 583,04	101,02 %
Poistot ja arvonalentumiset	-29 293,00	-16 881,58	12 411,42	-5 335,00	-3 491,18	1 843,82	65,44 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-29 293,00	-16 881,58	12 411,42	-5 335,00	-3 491,18	1 843,82	65,44 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 473 061,00	-2 497 540,47	-24 479,47	-2 432 886,00	-2 530 754,76	-97 868,76	104,02 %
Ulkoiset	-2 446 444,00	-2 467 091,33	-20 647,33	-2 403 227,00	-2 496 238,57	-93 011,57	103,87 %
Kuntayhtymältä	-26 617,00	-30 449,14	-3 832,14	-29 659,00	-34 516,19	-4 857,19	116,38 %
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-3 900,00	7 083,17	10 983,17	-3 900,00	-7 512,81	-3 612,81	192,64 %
Rahoitustuotot ja -kulut	3 900,00	-6 858,17	-10 758,17	3 900,00	7 512,81	3 612,81	192,64 %
Korkotuotot	0,00	492,74	492,74	0,00	2 225,90	2 225,90	***
Muut rahoitustuotot	4 000,00	7 101,78	3 101,78	4 000,00	7 031,68	3 031,68	175,79 %
Korvaus peruspääomasta	0,00	-842,01	-842,01	0,00	0,00	0,00	***
Muut rahoituskulut	-100,00	-13 610,68	-13 510,68	-100,00	-1 744,77	-1 644,77	***
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0,00	225,00	225,00	0,00	0,00	0,00	***
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0,00	-225,00	-225,00	0,00	0,00	0,00	***
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	***

9. Liitetiedot

PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS TILIKAUSI 1.1. – 31.12.2022 KYSTERI

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on kirjattu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Olennot jaksotukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

2. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausi 1.1. – 31.12.2022 on liikelaitoksen yhdestoista toimintavuosi.

3. Liikevaihdon erittely

Liikevaihto	2022 €	2021 €
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	23 500 468	24 978 689
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	1 277 582	763 968
Muu ulkoinen myynti	202 301	216 797
Liikevaihto yhteensä	24 980 350	25 959 454

4. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

Johtokunnan hyväksymät poistomenetelmät ovat seuraavat:

Koneet ja kalusto

Tasapoisto

Poistoajat ovat:

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

- muut koneet ja kalusto

5 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5. Pysyvien vastaavien erittely

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto 2022	Koneet ja kalusto 2021
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 491	20 373
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	3 491	16 882
Arvonalennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	3 491
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	20 373

6. Saamisten erittely

	2022 €	2021 €
Saamiset kuntayhtymältä	5 522 897	3 100 946
Saamiset yhteensä	5 522 897	3 100 946

7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2022 €	2021 €
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
- Lisäkanto jäsenkunnilta laskutuksesta	0	807 157
- Muut tulojäämät	85 604	310 096
Siirtosaamiset yhteensä	85 604	1 117 253

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2022 €	2021 €
Peruspääoma 1.1.	84 200	84 200
Lisäykset		
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	84 200	84 200
Sijoitusrahasto 1.1.	438 221	438 221
Lisäykset		
Vähennykset		0
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	438 221
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0
Oma pääoma yhteensä	522 421	522 421

Erittely peruspääoman jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	10 296,68
Keitele	7 766,81
Leppävirta	32 252,74
Pielavesi	15 542,79
Rautavaara	5 719,70
Tervo	5 212,50
Vesanto	7 412,39
Peruspääoma yhteensä	84 200,00

Erittely sijoitusrahaston jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	12 947,41
Keitele	99 534,11
Leppävirta	79 601,06
Pielavesi	224 470,16
Rautavaara	0,00
Tervo	0,00
Vesanto	21 668,71
Sijoitusrahasto yhteensä	438 221,45

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2022 €	2021 €
Lomapalkka- ja lomarahavelka	2 223 259	2 246 797
Palautukset jäsenkunnille laskutuksesta	2 584 941	1 402 389
Työaikapankki	42 712	55 393
Muut menojäämät	87 092	122 682
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 938 003	3 827 260

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

**10. Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteis-
summa**

Leasingvastuiden yhteismäärä	2022 €	2021 €
Leasingvastuiden yhteismäärä	348 427	128 355
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	101 769	67 092

Leasingsopimus on kiinteäkorkoinen 60 kk vuokra-ajalla. Koneita on hankittu vuosina 2018-2022. Vuokra-aika 1.1.2018–31.12.2027. Pääasiallinen vuokrauksen kohde on hammashoitolaitteet Leppävirta, Tervo, Keitele, Kaavi ja Pielavesi. Lisäksi Pielavedellä on yksi tähyystyslaitteisto.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

11. Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2022	2021
Lääkärit	43	44
Tutkimushenkilöstö	4	5
Hoitohenkilöstö	249	251
Huolto-, toimisto- ja hallintohenkilöstö	60	60
Yhteensä	356	360

12. Henkilöstökulut

	2022 €	2021 €
Henkilöstökulut		
- Palkat ja palkkiot	13 434 044	13 301 592
- Henkilösivukulut	2 897 924	2 803 247
Eläkekulut	2 347 577	2 314 737
Sosiaaliturvamaksut	183 576	199 166
Tapaturmavakuutusmaksut	86 321	29 799
Työttömyysvakuutusmaksut	280 450	259 544
Henkilöstökorvaukset	371 952	246 117
Yhteensä	16 331 968	16 104 838

LIITE KYSTERI JOHTOKUNTA 2022

Nimi	Varajäsen
Jorma Räsänen	Matti Ahonen
Anne Aholainen, varapuheenjohtaja	Erkki Hynninen
Juuso Tamminen	Minna Mykkänen
Minna Back-Hytönen	Maarit Tarvainen
Paavo Leppänen	Markku Paananen
Paula Aikio-Tallgren	Janne Parkkila
Rauni Lamberg	Päivi Miettinen

TILAAJATOIMIKUNTA 2022

Esittelijä Johtajaylilääkäri Heikki Miettinen / Jouni Kurola
Hallituksen edustaja Miina Morko, varalla Arttu Pöyhönen

Kunta	Nimi	Varajäsen
Kaavi	Jari Saario	Jarkko Taskinen
Keitele	Kaisa Raatikainen, pu- heenjohtaja	Saara Koskinen
Leppävirta	Minna Kaulamo	Sari Jumppanen
Pielavesi	Mika Hartikainen	Mirja Pelkonen
Rautavaara	Eero Kukkonen	Matti Ahonen
Tervo	Anja Farin, varapuheen- johtaja	Pirjo Hänninen
Vesanto	Heikki Haatainen	Kalevi Pakarinen

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
Kysteri

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2022

Kuopio 29.3.2023

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUEEN ALUEHALLITUS

_____	_____
Riitta Raatikainen	Sari Essayah
_____	_____
Aino Kannainen	Hannu Kokki
_____	_____
Ilpo Kärkkäinen	Laura Meriluoto
_____	_____
Kari Ojala	Karoliina Partanen
_____	_____
Merja Rautiainen	Markku Rossi
_____	_____
Markku Siponen	Veijo Tirkkonen
_____	_____
Kati Åhman	Marko Korhonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on
tänään annettu kertomus

Kuopiossa

_____

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

_____

Päivi Rintala
KHT, JHT

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2022								
Kuopion yliopistollinen sairaala								
Taseyksikkö / Kantiini ja virkistyspalvelut								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TOTEUMA 2021	TOT.% 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	TOT.% 2022
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	1 348 853	1 223 198	1 159 890,52	94,82 %	1 249 900	1 085 753	1 099 256,61	101,24 %
Ulkoiset	1 348 853	1 223 198	1 124 890,52	91,96 %	1 249 900	1 085 753	1 099 256,61	101,24 %
Muu ulkoinen myynti	1 348 853	1 223 198	1 124 890,52	91,96 %	1 249 900	1 085 753	1 099 256,61	101,24 %
Sisäiset	0	0	35 000,00	***	0	0	0,00	***
Liiketoiminnan muut tuotot	8 900	9 662	11 988,42	124,08 %	18 900	27 684	27 452,01	99,16 %
Materiaalit ja palvelut	-782 931	-675 985	-668 544,63	98,90 %	-682 489	-618 202	-662 016,10	107,09 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-611 450	-513 558	-456 077,87	88,81 %	-517 100	-454 508	-489 260,71	107,65 %
Ulkoiset	-611 450	-513 558	-456 077,87	88,81 %	-517 100	-454 508	-489 260,71	107,65 %
Palvelujen ostot	-171 481	-162 427	-212 466,76	130,81 %	-165 389	-163 694	-172 755,39	105,54 %
Ulkoiset	-143 190	-142 088	-185 195,34	130,34 %	-152 725	-150 998	-160 059,39	106,00 %
Sisäiset	-28 291	-20 339	-27 271,42	134,08 %	-12 664	-12 696	-12 696,00	100,00 %
Henkilöstökulut	-404 998	-405 343	-373 916,70	92,25 %	-414 739	-331 880	-367 427,49	110,71 %
Palkat ja palkkiot	-325 300	-323 724	-298 508,18	92,21 %	-333 125	-286 274	-294 981,36	103,04 %
Henkilösivukulut	-79 698	-81 619	-75 408,52	92,39 %	-81 614	-45 606	-72 446,13	158,85 %
Eläkekulut	-67 662	-35 708	-64 255,69	179,95 %	-69 556	-30 890	-60 614,19	196,23 %
Muut henkilösivukulut	-12 036	-45 911	-11 152,83	24,29 %	-12 058	-14 716	-11 831,94	80,40 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	-2 172	-2 168,43	99,84 %	0	-1 989	-1 994,95	100,30 %
Liiketoiminnan muut kulut	-194 921	-188 207	-151 649,31	80,58 %	-188 305	-212 409	-216 301,04	101,83 %
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-25 097	-38 847	-24 400,13	62,81 %	-16 733	-51 043	-121 030,96	237,12 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1 689	-1 761,15	104,27 %	0	-1 055	-931,47	88,29 %
Korvaus jäännöspääomasta	0	-1 680	-1 680,00	100,00 %	0	-840	-840,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	0	-9	-81,15	901,67 %	0	-215	-91,47	42,54 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-25 097	-40 536	-26 161,28	64,54 %	-16 733	-52 098	-121 962,43	234,10 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	25 097	0	26 161,28	***	16 733	-31 645	-21 777,34	68,82 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-40 536	0,00	0,00 %	0	-83 743	-143 739,77	171,64 %

TASE 31.12.2022

Kuopion yliopistollinen sairaala
Valitse taseyksikkö

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	45 562,06	47 557,01	-4,19 %
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	22 620,12	22 620,12	0,00 %
2. Rakennukset	22 941,94	24 936,89	-8,00 %
	-----	-----	
	45 562,06	47 557,01	-4,19 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	52 233,27	76 400,72	-31,63 %
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	31 674,77	58 093,33	-45,48 %
	-----	-----	
	31 674,77	58 093,33	-45,48 %
II Saamiset			
1. Myyntisaamiset	8 384,50	8 300,20	1,02 %
2. Lainasaamiset	5 792,26	5 550,46	4,36 %
3. Muut saamiset	4 179,59	3 614,63	15,63 %
4. Siirtosaamiset	2 202,15	842,10	161,51 %
	-----	-----	
	20 558,50	18 307,39	12,30 %
	97 795,33	123 957,73	-21,11 %
	=====	=====	
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	188 870,92	-31 551,64	-698,61 %
I Peruspääoma	-83 959,39	-83 959,39	0,00 %
III Muut omat rahastot	-11 423,55	-88 106,34	-87,03 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	140 514,09	140 514,09	0,00 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	143 739,77	0,00	
	-----	-----	
	188 870,92	-31 551,64	-698,61 %
E VIERAS PÄÄOMA	-286 666,25	-92 406,09	210,22 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-34 770,98	-24 638,40	41,13 %
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	-190 783,64	0,00	
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	-3 571,72	-6 543,64	-45,42 %
10. Siirtovelat	-57 539,91	-61 224,05	-6,02 %
	-----	-----	
	-286 666,25	-92 406,09	210,22 %
	-97 795,33	-123 957,73	-21,11 %
	=====	=====	

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2022					
Kuopion yliopistollinen sairaala					
Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut					
		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
	Liikelyjäämä (-alijäämä)		-121 030,96		-24 400,13
	Poistot ja arvonalentumiset	+	1 994,95		2 168,43
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-931,47		-1 761,15
	Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	-98 460,13	-218 427,61	-77 457,32
					-101 450,17
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut		0		0,00
	Rahoitusosuudet investointikuluihin		0,00	0,00	0,00
	Toiminnan ja investointien nettorahavirta			-218 427,61	-101 450,17
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					0,00
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	26 418,56		-9 273,79
	Saamisten muutos	+ / -	-2 251,11		1 997,78
	Korottomien velkojen muutos	+ / -	194 260,16	218 427,61	-16 316,94
	Rahoituksen rahavirta			218 427,61	-23 592,95
				0,00	-125 043,12
Yhdystilin muutos					
<i>Yhdystilin muutos</i>					
	Yhdystili 31.12.	+	0,00		0,00
	Yhdystili 1.1.	-	0,00	0,00	125 043,12
					-125 043,12

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	90,02 %	91,12 %
Liikevoitto %	-13,08 %	-2,10 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2022									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut									
	TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TILINPÄÄTÖS 2021	TOT. % 2021	TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	TOT. % 2022	MUUTOS % 22/21
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	0	0	0,00		0	0	0,00		
Toteutuneet rakennusinvestoinnit			0,00				0,00		
Osakkeet ja osuudet			0,00				0,00		
			0,00				0,00		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)			0,00				0,00		
YHTEENSÄ			0,00				0,00		
NETTOMENO	0	0	0,00		0	0	0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	0	0	0,00		0	0	0,00		
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00		0	0	0,00		***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2022								
Kuopion yliopistollinen sairaala								
Taseyksikkö / Sydänkeskus								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TOTEUMA 2021	TOT.% 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	TOT.% 2022
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	54 382 862	53 813 265	53 367 759,64	99,17 %	56 901 560	52 600 873	52 316 124,70	99,46 %
Ulkoiset	51 647 860	51 633 986	50 912 767,16	98,60 %	53 320 535	50 125 663	49 715 429,01	99,18 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	37 879 751	36 696 500	35 772 549,62	97,48 %	39 034 024	36 785 993	36 091 246,00	98,11 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	13 375 902	13 941 152	14 654 075,35	105,11 %	13 895 412	12 910 388	13 116 016,90	101,59 %
Muu ulkoinen myynti	392 207	996 334	486 142,19	48,79 %	391 099	429 282	508 166,11	118,38 %
Sisäiset	2 735 002	2 179 279	2 454 992,48	112,65 %	3 581 025	2 475 210	2 600 695,69	105,07 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 199 000	1 230 523	1 323 693,91	107,57 %	1 271 300	1 274 971	1 240 036,27	97,26 %
Materiaalit ja palvelut	-41 905 488	-41 145 049	-40 092 962,30	97,44 %	-43 102 596	-41 615 694	-39 712 868,75	95,43 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-12 433 079	-12 379 383	-12 493 195,68	100,92 %	-12 945 441	-12 627 583	-11 955 140,31	94,67 %
Ulkoiset	-9 935 198	-9 988 781	-10 132 238,30	101,44 %	-10 366 853	-10 607 860	-9 995 050,44	94,22 %
Sisäiset	-2 497 881	-2 390 602	-2 360 957,38	98,76 %	-2 578 588	-2 019 723	-1 960 089,87	97,05 %
Palvelujen ostot	-29 472 409	-28 765 666	-27 599 766,62	95,95 %	-30 157 155	-28 988 111	-27 757 728,44	95,76 %
Ulkoiset	-5 066 840	-5 139 281	-4 815 592,89	93,70 %	-5 086 585	-5 288 795	-5 156 198,38	97,49 %
Sisäiset	-24 405 569	-23 626 385	-22 784 173,73	96,44 %	-25 070 570	-23 699 316	-22 601 530,06	95,37 %
Henkilöstökulut	-11 292 574	-11 336 170	-11 377 687,61	100,37 %	-11 704 122	-11 251 907	-11 953 998,47	106,24 %
Palkat ja palkkiot	-9 069 159	-9 077 322	-9 139 503,11	100,69 %	-9 400 901	-9 011 477	-9 584 759,53	106,36 %
Henkilösivukulut	-2 223 415	-2 258 848	-2 238 184,50	99,09 %	-2 303 221	-2 240 430	-2 369 238,94	105,75 %
Eläkekulut	-1 887 634	-999 596	-1 892 760,12	189,35 %	-1 962 909	-980 188	-2 014 100,63	205,48 %
Muut henkilösivukulut	-335 781	-1 259 252	-345 424,38	27,43 %	-340 312	-1 260 242	-355 138,31	28,18 %
Poistot ja arvonalentumiset	-790 664	-733 321	-727 390,47	99,19 %	-646 212	-668 868	-672 055,64	100,48 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 087 855	-1 987 927	-1 988 319,39	100,02 %	-2 237 244	-2 160 302	-2 170 710,65	100,48 %
LIIEKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-494 719	-158 679	505 093,78	-318,31 %	482 686	-1 820 927	-953 472,54	52,36 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 620	-1 735	-1 844,53	106,31 %	0	-715	-1 061,58	148,47 %
Korvaus jäännöspääomasta	-2 520	-1 680	-1 680,00	100,00 %	0	-840	-840,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	-100	-55	-164,53	299,15 %	0	125	-221,58	-177,26 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-497 339	-160 414	503 249,25	-313,72 %	482 686	-1 821 642	-954 534,12	52,40 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-497 339	-160 414	503 249,25	-313,72 %	482 686	-1 821 642	-954 534,12	52,40 %

TASE 31.12.2022

Kuopion yliopistollinen sairaala
Valitse taseyksikkö

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	3 245 214,42	3 239 728,05	0,17 %
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	3 245 214,42	3 239 728,05	0,17 %
	<u>3 245 214,42</u>	<u>3 239 728,05</u>	0,17 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	228 585,25	241 658,43	-5,41 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	40 138,60	46 967,15	-14,54 %
2. Lainasaamiset	0,00	741,52	-100,00 %
3. Muut saamiset	188 446,65	193 949,76	-2,84 %
	<u>228 585,25</u>	<u>241 658,43</u>	-5,41 %
	<u>3 473 799,67</u>	<u>3 481 386,48</u>	-0,22 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	1 570 190,61	615 656,49	155,04 %
I Peruspääoma	-83 975,14	-83 975,14	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	699 631,63	1 202 880,88	-41,84 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	954 534,12	-503 249,25	-289,67 %
	<u>1 570 190,61</u>	<u>615 656,49</u>	155,04 %
E VIERAS PÄÄOMA	-5 043 990,28	-4 097 042,97	23,11 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-544 803,46	-529 602,70	2,87 %
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	-2 863 605,99	-1 876 164,12	52,63 %
10. Siirtovelat	-1 635 580,83	-1 691 276,15	-3,29 %
	<u>-5 043 990,28</u>	<u>-4 097 042,97</u>	23,11 %
	<u>-3 473 799,67</u>	<u>-3 481 386,48</u>	-0,22 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2022

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Sydänkeskus

		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		-953 472,54		505 093,78	
	Liikelyjäämä (-alijäämä)				
	Poistot ja arvonalentumiset	+	672 055,64	727 390,47	
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-1 061,58	-1 844,53	
	Tulorahoituksen korjauserät	+ / -			1 230 639,72
			-282 478,48		
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut		-677 542,01	-194 148,62	
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	+	-677 542,01		-194 148,62
Toiminnan ja investointien nettorahavirta					
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Saamisten muutos	+ / -	13 073,18	-72 825,40	
	Korottomien velkojen muutos	+ / -	-40 494,56	22 594,46	-50 230,94
Rahoituksen rahavirta					
			-27 421,38		-50 230,94
Yhdystilin muutos					
			-987 441,87		986 260,16
Yhdystilin muutos					
	Yhdystili 31.12.	+	-2 863 605,99	-1 876 164,12	
	Yhdystili 1.1.	-	-1 876 164,12	-2 862 424,28	986 260,16

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus (ei sisällä hoitopalvelujen myyntiä jäsenkunnille)	26,04 %	28,37 %
Liikevoitto %	-1,82 %	0,95 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2022									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Sydänkeskus									
	TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TILINPÄÄTÖS 2021	TOT. % 2021	TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	TOT. % 2022	MUUTOS % 22/21
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-195 000	-195 000	-194 148,62	99,56	0	0	-677 542,01	***	248,98
Toteutuneet investoinnit - vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	-195 000	-195 000	-194 148,62	99,56	0	0	-677 542,01	***	248,98
Toteutuneiden investointien nettomeno			-194 148,62				0,00		
Keskeneräiset investoinnit			0,00				0,00		
Investointien tulo-rahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulo-rahoitus									
YHTEENSÄ			0,00	***			0,00	***	***
NETTOMENO	-195 000	-195 000	-194 148,62	99,56	0	0	-677 542,01	***	248,98
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-195 000	-195 000	-194 148,62	99,56	0	0	-677 542,01	***	248,98
RAHOITUSOSUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2022								
Kuopion yliopistollinen sairaala								
Taseyksikkö / Neurokeskus								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TOTEUMA 2021	TOT.% 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	TOT.% 2022
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	49 960 589	47 388 458	48 222 099,88	101,76 %	51 833 843	49 730 817	50 094 928,10	100,73 %
Ulkoiset	44 103 144	41 063 788	41 171 234,82	100,26 %	45 601 944	42 819 385	42 781 031,25	99,91 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	24 539 660	22 012 400	21 202 223,53	96,32 %	25 580 452	23 712 556	24 511 849,32	103,37 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	18 519 124	18 194 580	18 867 293,66	103,70 %	18 837 033	18 061 912	17 227 596,48	95,38 %
Muu ulkoinen myynti	1 044 360	856 808	1 101 717,63	128,58 %	1 184 459	1 044 917	1 041 585,45	99,68 %
Sisäiset	5 857 445	6 324 670	7 050 865,06	111,48 %	6 231 899	6 911 432	7 313 896,85	105,82 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 314 427	1 109 232	1 154 855,10	104,11 %	1 062 004	1 130 033	1 117 336,92	98,88 %
Materiaalit ja palvelut	-35 970 393	-34 431 576	-34 261 433,71	99,51 %	-37 277 312	-35 129 402	-34 153 705,68	97,22 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-6 591 987	-7 258 413	-7 325 995,15	100,93 %	-6 890 411	-6 533 682	-6 514 882,87	99,71 %
Ulkoiset	-4 482 305	-5 250 325	-5 415 708,63	103,15 %	-4 558 411	-4 574 148	-4 631 117,70	101,25 %
Sisäiset	-2 109 682	-2 008 088	-1 910 286,52	95,13 %	-2 332 000	-1 959 534	-1 883 765,17	96,13 %
Palvelujen ostot	-29 378 406	-27 173 163	-26 935 438,56	99,13 %	-30 386 901	-28 595 720	-27 638 822,81	96,65 %
Ulkoiset	-7 096 508	-7 278 495	-6 919 249,35	95,06 %	-7 300 635	-6 754 787	-7 263 054,19	107,52 %
Sisäiset	-22 281 898	-19 894 668	-20 016 189,21	100,61 %	-23 086 266	-21 840 933	-20 375 768,62	93,29 %
Henkilöstökulut	-10 854 421	-11 681 175	-11 608 429,19	99,38 %	-12 030 391	-11 902 092	-12 325 266,25	103,56 %
Palkat ja palkkiot	-8 713 784	-9 343 842	-9 346 334,14	100,03 %	-9 662 949	-9 525 218	-9 875 411,33	103,68 %
Henkilösivukulut	-2 140 637	-2 337 333	-2 262 095,05	96,78 %	-2 367 442	-2 376 874	-2 449 854,92	103,07 %
Eläkekulut	-1 817 356	-1 056 021	-1 939 735,02	183,68 %	-2 017 634	-1 039 882	-2 069 851,40	199,05 %
Muut henkilösivukulut	-323 281	-1 281 312	-322 360,03	25,16 %	-349 808	-1 336 992	-380 003,52	28,42 %
Poistot ja arvonalentumiset	-287 185	-344 498	-347 088,95	100,75 %	-296 761	-340 497	-363 674,82	106,81 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 340 344	-2 561 521	-2 378 086,54	92,84 %	-2 323 956	-2 283 766	-2 291 717,69	100,35 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 822 673	-521 080	781 916,59	-150,06 %	967 427	1 205 093	2 077 900,58	172,43 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-3	-1 132	-868,06	76,68 %	-3	-580	-529,41	91,28 %
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	0	0	0,00	***	1	0	0,00	***
Korvaus jäännöspääomasta	0	-995	-816,00	82,01 %	-1	-410	-410,04	100,01 %
Muut rahoituskulut	-3	-137	-52,06	38,00 %	-3	-170	-119,37	70,22 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 822 670	-522 212	781 048,53	-149,57 %	967 424	1 204 513	2 077 371,17	172,47 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 822 670	-522 212	781 048,53	-149,57 %	967 424	1 204 513	2 077 371,17	172,47 %

TASE 31.12.2022

Kuopion yliopistollinen sairaala
Valitse taseyksikkö

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	1 896 103,18	1 657 013,73	14,43 %
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	1 896 103,18	1 657 013,73	14,43 %
	<u>1 896 103,18</u>	<u>1 657 013,73</u>	14,43 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 642 054,61	7 284 946,89	32,36 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	93 119,00	105 557,09	-11,78 %
2. Lainasaamiset	1 175,00	353,15	232,72 %
3. Muut saamiset	9 547 760,61	7 179 036,65	33,00 %
	<u>9 642 054,61</u>	<u>7 284 946,89</u>	32,36 %
	<u>11 538 157,79</u>	<u>8 941 960,62</u>	29,03 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-8 554 810,03	-6 477 438,86	32,07 %
I Peruspääoma	-41 001,68	-41 001,68	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-6 436 437,18	-5 655 388,65	13,81 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 077 371,17	-781 048,53	165,97 %
	<u>-8 554 810,03</u>	<u>-6 477 438,86</u>	32,07 %
E VIERAS PÄÄOMA	-2 983 347,76	-2 464 521,76	21,05 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-1 303 438,72	-799 496,89	63,03 %
10. Siirtovelat	-1 679 909,04	-1 665 024,87	0,89 %
	<u>-2 983 347,76</u>	<u>-2 464 521,76</u>	21,05 %
	<u>-11 538 157,79</u>	<u>-8 941 960,62</u>	29,03 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2022

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Neurokeskus

		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		2 077 900,58		781 916,59	
		363 674,82		347 088,95	
	+				
	+	-529,41		-868,06	
	+		2 441 045,99		1 128 137,48
	+		2 441 045,99		1 128 137,48
<i>Investointien rahavirta</i>					
		-602 764,27		-1 154 396,96	
			-602 764,27		-1 154 396,96
			1 838 281,72		-26 259,48
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
		0,00		0,00	
	+				
	+	-9 305 611,77		-88 932,87	
	+	518 826,00	-8 786 785,77	242 037,77	153 104,90
	+		-8 786 785,77		
Yhdystilin muutos					
			-6 948 504,05		126 845,42
Yhdystilin muutos					
	+	0,00		6 948 504,05	
	-	6 948 504,05	-6 948 504,05	6 821 658,63	126 845,42

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus (ei sisällä hoitopalvelujen myyntiä jäsenkunnille)	36,47 %	41,41 %
Liikevoitto %	4,15 %	1,62 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2022									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Neurokeskus									
	TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TILINPÄÄTÖS 2021	TOT. % 2021	TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	TOT. % 2022	MUUTOS % 22/21
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	0	0	-1 154 396,96		0	0	-602 764,27		***
Toteutuneet investoinnit	0	0	-1 154 396,96		0	0	-602 764,27		***
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt									
Toteutuneiden investointien nettomeno			-1 154 396,96				-602 764,27		
Keskeneräiset investoinnit									
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus									
YHTEENSÄ			0,00	***			0,00	***	***
NETTOMENO	0	0	-1 154 396,96		0	0	-602 764,27		***
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	0	0	-1 154 396,96		0	0	-602 764,27		***
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2022								
Kuopion yliopistollinen sairaala Taseyksikkö / Kuvantamiskeskus								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TOTEUMA 2021	TOT.% 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	TOT.% 2022
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	37 451 748	41 642 751	41 701 811,19	100,14 %	40 359 296	42 188 141	43 240 171,55	102,49 %
Ulkoiset	4 079 157	4 569 317	4 800 525,52	105,06 %	4 345 830	4 807 949	5 236 060,74	108,90 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	122 065	122 064	122 064,00	100,00 %	116 713	116 712	116 712,00	100,00 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	0	1 446	2 892,00	200,00 %	22 350	0	0,00	***
Muu ulkoinen myynti	3 957 092	4 445 807	4 675 569,52	105,17 %	4 206 767	4 691 237	5 119 348,74	109,13 %
Sisäiset	33 372 591	37 073 434	36 901 285,67	99,54 %	36 013 466	37 380 192	38 004 110,81	101,67 %
Liiketoiminnan muut tuotot	114 207	225 104	215 347,96	95,67 %	154 767	120 042	130 824,77	108,98 %
Materiaalit ja palvelut	-15 496 494	-16 773 371	-17 123 002,38	102,08 %	-15 811 481	-18 425 671	-18 128 895,04	98,39 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-6 257 625	-7 745 873	-8 029 522,02	103,66 %	-6 259 567	-8 545 072	-8 431 105,28	98,67 %
Ulkoiset	-5 623 114	-7 155 873	-7 442 816,03	104,01 %	-5 614 567	-7 982 149	-7 844 134,99	98,27 %
Sisäiset	-634 511	-590 000	-586 705,99	99,44 %	-645 000	-562 923	-586 970,29	104,27 %
Palvelujen ostot	-9 238 869	-9 027 498	-9 093 480,36	100,73 %	-9 551 914	-9 880 599	-9 697 789,76	98,15 %
Ulkoiset	-6 052 149	-5 994 489	-6 209 350,03	103,58 %	-6 162 706	-6 333 811	-6 611 156,08	104,38 %
Sisäiset	-3 186 720	-3 033 009	-2 884 130,33	95,09 %	-3 389 208	-3 546 788	-3 086 633,68	87,03 %
Henkilöstökulut	-16 409 527	-18 516 931	-18 602 684,04	100,46 %	-16 985 184	-19 195 398	-19 800 890,43	103,15 %
Palkat ja palkkiot	-13 180 345	-14 805 332	-14 937 095,46	100,89 %	-13 642 718	-15 379 071	-15 865 679,48	103,16 %
Henkilösivukulut	-3 229 182	-3 711 599	-3 665 588,58	98,76 %	-3 342 466	-3 816 327	-3 935 210,95	103,12 %
Eläkekulut	-2 741 509	-1 600 671	-3 086 586,24	192,83 %	-2 848 599	-1 669 643	-3 294 049,70	197,29 %
Muut henkilösivukulut	-487 673	-2 110 928	-579 002,34	27,43 %	-493 867	-2 146 684	-641 161,25	29,87 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 519 713	-3 660 232	-3 645 367,38	99,59 %	-3 239 123	-3 353 160	-3 321 589,41	99,06 %
Liiketoiminnan muut kulut	-3 612 370	-3 633 139	-3 618 350,74	99,59 %	-3 605 795	-3 588 070	-3 583 728,29	99,88 %
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-1 472 149	-715 818	-1 072 245,39	149,79 %	872 480	-2 254 116	-1 464 106,85	64,95 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-119 216	-84 430	-84 868,33	100,52 %	-201 000	-42 986	-43 139,99	100,36 %
Korvaus jäännöspääomasta	-119 216	-84 180	-84 180,00	100,00 %	-201 000	-42 086	-42 085,93	100,00 %
Muut rahoituskulut	0	-250	-688,33	275,33 %	0	-900	-1 054,06	117,12 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-1 591 365	-800 248	-1 157 113,72	144,59 %	671 480	-2 297 102	-1 507 246,84	65,62 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 591 365	-800 248	-1 157 113,72	144,59 %	671 480	-2 297 102	-1 507 246,84	65,62 %

TASE 31.12.2022

Kuopion yliopistollinen sairaala
Valitse taseyksikkö

	TASE 31.12.2022	TASE 31.12.2021	Muutos % 22/21
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 396 263,16	14 480 996,58	-0,59 %
II Aineelliset hyödykkeet			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 157 254,06	1 246 816,66	-7,18 %
4. Koneet ja kalusto	11 519 346,05	13 234 179,92	-12,96 %
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 719 663,05	0,00	
	<u>14 396 263,16</u>	<u>14 480 996,58</u>	-0,59 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	668 396,86	620 404,53	7,74 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	264 237,71	398 427,75	-33,68 %
2. Lainasaamiset	33 423,10	12 278,66	172,20 %
3. Muut saamiset	370 736,05	209 698,12	76,80 %
	<u>668 396,86</u>	<u>620 404,53</u>	7,74 %
	<u>15 064 660,02</u>	<u>15 101 401,11</u>	-0,24 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	2 345 575,69	838 328,85	179,79 %
I Peruspääoma	-4 208 548,32	-4 208 548,32	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 046 877,17	3 889 763,45	29,75 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 507 246,84	1 157 113,72	30,26 %
	<u>2 345 575,69</u>	<u>838 328,85</u>	179,79 %
E VIERAS PÄÄOMA	-17 410 235,71	-15 939 729,96	9,23 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-2 379 625,38	-818 942,26	190,57 %
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	-12 350 296,27	-12 612 635,13	-2,08 %
10. Siirtovelat	-2 680 314,06	-2 508 152,57	6,86 %
	<u>-17 410 235,71</u>	<u>-15 939 729,96</u>	9,23 %
	<u>-15 064 660,02</u>	<u>-15 101 401,11</u>	-0,24 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2022					
Kuopion yliopistollinen sairaala					
Taseyksikkö / Kuvantamiskeskus					
		1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-1 464 106,85		-1 072 245,39	
Poistot ja arvonalentumiset	+	3 321 589,41		3 645 367,38	
Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-43 139,99		-84 868,33	
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -		1 814 342,57		2 488 253,66
			1 814 342,57		2 488 253,66
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointikulut		-3 236 855,99		-1 430 527,98	
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot			-3 236 855,99		-1 430 527,98
Toiminnan ja investointien nettorahavirta			-1 422 513,42		1 057 725,68
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	0,00		0,00	
Saamisten muutos	+ / -	-47 992,33		36 506,69	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	1 732 844,61	1 684 852,28	-585 535,56	-549 028,87
Rahoituksen rahavirta			1 684 852,28		-549 028,87
Yhdystilin muutos			262 338,86		508 696,81
<i>Yhdystilin muutos</i>					
Yhdystili 31.12.	+	-12 350 296,27		-12 612 635,13	
Yhdystili 1.1.	-	-12 612 635,13	262 338,86	-13 121 331,94	508 696,81

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	12,11 %	11,51 %
Liikevoitto %	-3,49 %	-2,77 %
Investointien tulorahoitus %	-56,05 %	-173,94 %

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2022									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Kuvantamiskeskus									
	TALOUSARVIO 2021	MUUTETTU TALOUSARVIO 2021	TILINPÄÄTÖS 2021	TOT. % 2021	TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	TOT. % 2022	MUUTOS % 22/21
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-2 290 000	-2 290 000	-1 430 527,98	62,47	0	0	-3 236 855,99	***	126,27
Toteutuneet investoinnit			-1 578 447,18				-1 517 192,94		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt			147 919,20						
Toteutuneen hankkeen nettomeno			-1 430 527,98				-1 517 192,94		
Keskeneräiset investoinnit			0,00				-1 719 663,05		
Investointien tulo-rahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulo-rahoitus	0	0	0,00		0	0	0,00		
YHTEENSÄ	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***
NETTOMENO	-2 290 000	-2 290 000	-1 430 527,98	62,47	0	0	-3 236 855,99	***	126,27
- siitä investointivaroituksen /									
- rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-2 290 000	-2 290 000	-1 430 527,98	62,47	0	0	-3 236 855,99	***	126,27
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

VARSINAISET KIRJANPITOKIRJAT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Tilinpäätöskirja sisältäen -toimintakertomuksen -kuntayhtymän tuloslaskelman -talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailun -investointiosan -kuntayhtymän rahoitusosan -kuntayhtymätaseen -konsernin tuloslaskelman -konsernitaseen -konsernin rahoitusosan -liitetiedot	Sidottu
Päiväkirja	Elektroninen arkisto
Pääkirja	Elektroninen arkisto
Tase	Atk-tuloste ja elektroninen arkisto
Saldoluettelo	Elektroninen arkisto

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Ostoreskontra;		Sisäiset liittymät;	
Ostolaskut	Elektroninen arkisto	Evo	Elektroninen arkisto
Maksut	Elektroninen arkisto	Kassahal	Elektroninen arkisto
Myyntireskontra;		Silas	Elektroninen arkisto
Myyntilaskut	Paperitosite/Elektroninen arkisto	Tulkorj	Elektroninen arkisto
Hyvityslaskut	Paperitosite/Elektroninen arkisto	Tuore	Elektroninen arkisto
Suoritukset	Paperitosite/Elektroninen arkisto	Varahlo	Elektroninen arkisto
Kauppasuoritukset	Atk-tuloste/Elektroninen arkisto		
Oikaisu	Atk-tuloste/Elektroninen arkisto		
Matkustuksenhallinnan aineisto;			
Matkalaskut	Elektroninen arkisto		
Potilasreskontra;			
Asla	Atk-tuloste/Elektroninen arkisto		
Palkka-aineisto;			
Palkat	Elektroninen arkisto		
Muu aineisto;			
Sakupe	Elektroninen arkisto		
Islab	Elektroninen arkisto		
Muistiotositteet;			
Muistio	Elektroninen arkisto		

Kuopio 29.3.2023

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUEEN ALUEHALLITUS

_____
Riitta Raatikainen

_____
Sari Essayah

_____
Aino Kannainen

_____
Hannu Kokki

_____
Ilpo Kärrkäinen

_____
Laura Meriluoto

_____
Kari Ojala

_____
Karoliina Partanen

_____
Merja Rautainen

_____
Markku Rossi

_____
Markku Siponen

_____
Veijo Tirkkonen

_____
Kati Ähman

_____
Marko Korhonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on
täänään annettu keitoimus.

_____
Kuopiossa

_____
KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

_____
Päivi Rintala
KHT, JHT

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA 2022	TOTEUMA 2021	POIKKEAMA 2021
Toimintatuotot	546 950 852	531 822 955,83	18 794 703	508 781 736,91	4 401 969
Myyntituotot	483 312 013	480 444 801,03	5 515 381	471 986 830,62	2 892 203
Hoitopalvelujen myynti	451 247 164	444 774 498,78	5 010 273	436 576 039,11	-3 494 724
Jäsenkuntien korvaukset ja maksuosuudet	366 794 000	359 359 933,95	3 592 844	348 799 134,21	-6 940 977
jäsenkuntien maksuosuus, sitova	339 348 000	328 695 075,12	4 377 109	321 142 711,01	-6 726 984
jäsenkuntien maksuosuus, ei sitova	27 446 000	30 664 858,83	-784 265	27 656 423,20	-213 993
Ulkokuntamyynä	84 453 164	85 414 564,83	1 417 429	87 776 904,90	3 446 253
Muut myyntituotot	25 413 959	28 538 077,59	24 601	28 463 667,95	6 216 377
Liiketoiminnan tuotot	4 940 077	5 227 125,80	286 222	5 104 994,66	-20 135
Myynti liikelaitokselle	1 710 813	1 905 098,86	194 286	1 842 128,90	190 685
Maksutuotot	15 772 119	14 840 330,76	158 655	15 649 836,23	-136 176
Tuet ja avustukset	43 550 744	28 164 029,67	8 638 762	17 367 788,07	1 470 624
Muut toimintatuotot	4 315 976	8 373 794,37	4 481 905	3 777 281,99	175 318
Valmistus omaan käyttöön	1 718 834	1 637 180,03	-53 203	1 481 928,39	-34 583
Toimintakulut	-515 316 576	-513 655 243,78	-12 267 343	-482 006 860,81	-4 200 569
Henkilöstökulut	-253 138 953	-257 759 724,78	-3 471 633	-247 561 902,72	485 847
Palkat	-203 415 750	-206 162 225,10	-1 960 232	-198 708 145,55	-265 027
Henkilösivukulut	-49 723 203	-51 597 499,68	-1 511 401	-48 853 757,17	750 874
Palvelujen ostot	-156 243 898	-148 537 532,74	-8 880 056	-131 191 638,62	-3 627 176
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-92 394 067	-93 629 830,63	722 233	-91 103 427,92	-1 164 453
Muut toimintakulut	-13 539 658	-13 728 155,63	-637 888	-12 149 891,55	105 212
TOIMINTAKATE	33 353 110	19 804 892,08	6 474 157	28 256 804,49	166 818
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 519 503	-177 446,78	-1 408 521	622 589,62	364 407
Korkotuotot	209 000	9 285,49	9 285	188 331,68	95 870
Muut rahoitustuotot	1 087 000	2 489 839,97	-1 780 160	2 918 202,99	382 422
Korkokulut	-2 800 000	-2 631 911,41	368 089	-2 376 690,06	-103 617
Muut rahoituskulut	-15 503	-44 660,83	-5 735	-107 254,99	-10 268
VUOSIKATE	31 833 607	19 627 445,30	5 065 636	28 879 394,11	531 224
Poistot ja arvonalentumiset	-32 360 100	-31 826 765,08	185 160	-32 782 674,55	-1 093 889
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 360 100	-31 826 765,08	185 160	-32 782 674,55	-1 093 889
Satunnaiset erät	0	8 520 626,71	8 520 627	7 943 235,34	0
Satunnaiset tuotot	0	8 520 626,71	8 520 627	7 943 235,34	0
TILIKAUDEN TULOS	-526 493	-3 678 693,07	13 771 423	4 039 954,90	-562 664
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	433 656	416 314,68	0	433 661,16	162 661
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	92 837	76 682,79	-93 672	103 618,60	3 619
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-3 185 695,60	13 677 750	4 577 234,66	-396 384

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TILINPÄÄTÖS 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO MUUTOKSET 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA 2022	POIKKEAMA % 2022
SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat	-2 797 341,47	-7 200 000	4 000 000	-3 200 000	-2 513 455,71	686 544,29	78,55
Toteutuneet investoinnit	-7 046 061,98				-2 303 270,63		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	3 242 460,20				0,00		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-3 803 601,78				-2 303 270,63		
Keskeneräiset investoinnit	-8 947,50				-219 132,58		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	1 015 207,81				8 947,50		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	1 006 260,31				-210 185,08		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00		
NETTOMENO	-2 797 341,47	-7 200 000	4 000 000	-3 200 000	-2 513 455,71	686 544,29	78,55
- siitä investointivaruksen / -rahaston käyttö							
KIINTEISTÖINVESTOINNIT:							
Hankekustannukset	-35 657 827,41	-56 366 000	3 000 000	-53 366 000	-47 587 585,66	5 778 414,34	89,17
Toteutuneet hankkeet	-716 729,74				-4 810 520,15		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	-13 373 876,53				21 567 221,14		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-14 090 606,27				16 756 700,99		
Keskeneräiset hankkeet	-54 956 742,98				-97 733 808,49		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	33 389 521,84				33 389 521,84		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	-21 567 221,14				-64 344 286,65		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-35 657 827,41	-56 366 000	-3 000 000	-53 366 000	-47 587 585,66	5 778 414,34	89,17
- siitä investointivaruksen / -rahaston käyttö							
LAITEINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat	-5 324 843,32	-15 930 000	0	-15 930 000	-11 399 480,02	4 530 519,98	71,56
Laitepankin hankinnat:	-2 545 769,76	-15 930 000	0	-15 930 000	-6 882 317,75	9 047 682,25	43,20
Toteutuneet investoinnit	-3 083 162,69				-4 651 300,34		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	537 392,93				59 000,00		
Toteutuneiden investointien nettomeno	-2 545 769,76				-4 592 300,34		
Keskeneräiset investoinnit	0,00				-2 290 017,41		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00				0,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno	0,00				-2 290 017,41		
TASEYKSİKÖT:							
NEUROKESKUS	-1 154 396,96	0	0	0	-602 764,27	-602 764,27	***
SYDÄNKESKUS	-194 148,62	0	0	0	-677 542,01	-677 542,01	***
Toteutuneet hankinnat	-194 148,62				-677 542,01		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00				0,00		
Toteutuneiden investointien nettomeno	-194 148,62				-677 542,01		
Keskeneräiset investoinnit	0,00				0,00		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00				0,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno	0,00				0,00		
APTEEKKI	0,00				0,00		
LAITEINVESTOINNIT:							
KYS-KUVANTAMISKESKUS	-1 430 527,98	0	0	0	-3 236 855,99	-3 236 855,99	***
Toteutuneet hankinnat	-1 578 447,18				-1 517 192,94		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	147 919,20				0,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno	-1 430 527,98				-1 517 192,94		
Keskeneräiset investoinnit	0,00				-1 719 663,05		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00				0,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno	0,00				-1 719 663,05		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus	0,00	430 000	0	430 000	-59 000,00		
YHTEENSÄ	0,00	430 000	0	430 000	-59 000,00		
NETTOMENO	-5 324 843,32	-15 500 000	0	-15 500 000	-11 458 480,02	4 041 519,98	73,93

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TILINPÄÄTÖS 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO MUUTOKSET 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA 2022	POIKKEAMA % 2022
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT							
Hankekustannukset:	0,00				0,00		***
Toteutuneet investoinnit	0,00				0,00		***
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)	0,00				0,00		***
YHTEENSÄ	0,00				0,00		***
NETTOMENO	0,00				0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT:							
Osakkeet ja osuudet	-100 000,00	-8 000 000	3 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	2 586 946,16	48,26
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muut rahoitusosuudet	0,00	0	0	0	0,00	0,00	***
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	***
NETTOMENO	-100 000,00	-8 000 000	3 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	2 586 946,16	48,26
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
Islabin fuusion vaikutus	0,00				-1 725 516,89		
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-43 880 012,20	-87 496 000	-10 000 000	-77 496 000	-65 639 092,12	11 856 907,88	84,70
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0,00	430 000	0	430 000	-59 000,00	-489 000,00	-13,72

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

HANKKEET

	KUST.ARVI MUUTOKSINEEN	ED. VUOSIEN KÄYTTÖ	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	TOT. % 2022	KUST. ARV. KÄYTETTY % 31.12.2022
SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investoinnit yhteensä			-7 200 000	-3 200 000	-2 513 455,71	78,55 %	
Menot			-7 200 000	-3 200 000	-2 513 455,71	78,55 %	
Tulot							
Nettomeno			-7 200 000	-3 200 000	-2 513 455,71	78,55 %	
RAKENNUSINVESTOINNIT:							
Investoinnit yhteensä			-56 366 000	-53 366 000	-47 587 585,66	89,17 %	
Menot			-56 366 000	-53 366 000	-47 587 585,66	89,17 %	
Tulot					0,00		
Nettomeno			-56 366 000	-53 366 000	-47 587 585,66	89,17 %	
HANKKEET:							
Puijon sairaalan vuodeos.uudist. Uusi Sydän	-198 500 000	-81 704 658,54	-29 700 000	-29 700 000	-28 218 659,19	95,01 %	55,38 %
Menot	-198 500 000	-81 704 658,54	-29 700 000	-29 700 000	-28 218 659,19	95,01 %	
Tulot							
Nettomeno	-198 500 000	-81 704 658,54	-29 700 000	-29 700 000	-28 218 659,19	95,01 %	
Peko A2	0	-2 949 235,45	-1 500 000	-1 500 000	-1 223 173,76	81,54 %	***
Menot		-2 949 235,45	-1 500 000	-1 500 000	-1 223 173,76	81,54 %	
Tulot							
Nettomeno	0	-2 949 235,45	-1 500 000	-1 500 000	-1 223 173,76	81,54 %	
Psykiatrian talo	-48 150 000	-2 139 486,48	-15 900 000	-15 900 000	14 245 843,86	-89,60 %	-25,14 %
Menot	-48 150 000	-2 139 486,48	-15 900 000	-15 900 000	14 245 843,86	-89,60 %	
Tulot							
Nettomeno	-48 150 000	-2 139 486,48	-15 900 000	-15 900 000	14 245 843,86	-89,60 %	
Muut hankekustannukset			-9 266 000	-6 266 000	-32 391 596,57	516,94 %	
Menot			-9 266 000	-6 266 000	-32 391 596,57	516,94 %	
Tulot							
Nettomeno			-9 266 000	-6 266 000	-32 391 596,57	516,94 %	
LAITEINVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä			-15 930 000	-15 930 000	-11 399 480,02	71,56 %	
Menot			-15 930 000	-15 930 000	-11 399 480,02	71,56 %	
Tulot			430 000	430 000	0,00	0,00 %	
Nettomeno			-15 500 000	-15 500 000	-11 399 480,02	73,55 %	
HANKINNAT:							
Menot	0	0	0	0	0,00	***	***
Tulot	0	0	0	0	0,00	***	***
Nettomeno	0	0	0	0	0,00	***	***
Leikkausnavigaatiolaitte	0	0	-600 000	-600 000	-624 851,77	104,14 %	***
Menot	0	0	-600 000	-600 000	-624 851,77	104,14 %	
Tulot							
Nettomeno	0	0	-600 000	-600 000	-624 851,77	104,14 %	
Leikkausrobotti tekoniivelkirurgia	0	0	-950 000	-950 000	-955 000,00	100,53 %	***
Menot	0	0	-950 000	-950 000	-955 000,00	100,53 %	
Tulot							
Nettomeno	0	0	-950 000	-950 000	-955 000,00	100,53 %	
Ambulanssit ja pot.siirtoyksiköt	0	0	-1 425 000	-1 425 000	-885 298,32	62,13 %	***
Menot	0	0	-1 425 000	-1 425 000	-885 298,32	62,13 %	
Tulot							
Nettomeno	0	0	-1 425 000	-1 425 000	-885 298,32	62,13 %	
Muut laitehankinnat:			-12 955 000	-12 955 000	-8 934 329,93	68,96 %	
Menot			-12 955 000	-12 955 000	-8 934 329,93	68,96 %	
Tulot			430 000	430 000	0,00	0,00 %	
Nettomeno			-13 385 000	-13 385 000	-8 934 329,93	66,75 %	
MUUT INVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä			-8 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	***	
Menot			-8 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	***	
Osakkeet ja osuudet:							
Järvi Suomen Terveys Oy			0	0	-301 000,00		
Suomen keskinäinen Potilas			0	0	-2 080 092,31		
Suomen keskinäinen Potilas/ISLAB			0	0	-31 961,53		
Muut investoinnit			0	0	0,00		
Tulot					0,00		
Muut investoinnit			0	0	0,00		
Nettomeno			-8 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	***	
Islabin fuusion vaikutus					-1 725 516,89		
MENOT YHTEENSÄ							
			-87 496 000	-77 496 000	-65 639 092,12	84,70 %	
TULOT YHTEENSÄ							
			430 000	430 000	0,00	0,00 %	
NETTOMENO YHTEENSÄ							
			-87 066 000	-77 066 000	-65 639 092,12	85,17 %	

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMIS- VERTAILU

		Tilinpäätös 2022	Muutettu TA2022
Toiminnan ja investointien rahavirta			
<i>Toiminnan rahavirta</i>			
Vuosikate	+ / -	19 627 445,30	31 834 000
Satunnaiset erät	+ / -	8 520 626,71	0
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -	-8 052 386,51	
<i>Investointien rahavirta</i>			
Investointimenot		-65 639 092,14	-87 496 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	-59 000,00	430000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	202 192,42	
Toiminnan ja investointien rahavirta		-45 400 214,22	-55 232 000
Rahoitustoiminnan kassavirta			
<i>Antolainauksen muutokset</i>			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	+	563 525,00	500 000
<i>Lainakannan muutokset</i>			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 112 242,06	100 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-17 237 199,82	-15 679 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	2 126 750,79	
<i>Oman pääoman muutokset</i>			
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	23 834,36	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-317 768,44	
Saamisten muutos	+ / -	-36 478 476,38	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	30 477 514,61	
Rahoituksen rahavirta		81 270 422,18	84 821 000
Vaikutus maksuvalmiuteen		35 870 207,96	29 589 000
<i>Rahavarojen muutos</i>			
Rahavarat 31.12.	+	132 176 715,37	111 136 389
Islabilta siirtyneet rahavarat		10 095 133,20	
Rahavarat 1.1.	-	86 211 374,21	81 547 389
		35 870 207,96	29 589 000

Lainakanta 31.12.

419 053 442,22

366 598 000

KUOPIO YLIOPISTOLLINEN SAIRAALA / JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET V.2022

	OMA TOIMINTA				KAUTTA- LASKUTUS YHTEENSÄ				KALLIIN HOIDON TASAUS				KUNNAN MAKSU- OSUUS	Laskutettu	Palautus / Lisäveloitus
	Asukasluvu 31.12.2020	Perus- hoitopalvelut (sis. ekh)	Jatkohoito- paikkaa odottavat	Jäsenmaksu (as. luku)	Ensihoito (oma jakoperuste)	OMA TOIMINTA YHTEENSÄ	KAUTTA- LASKUTUS YHTEENSÄ	Toteutunut kallis hoito	Asukasluvun mukainen osuus	Erityisen kalliin hoidon tasaus	Hammasi. opetuskl. sopim.laskutus				
Iisalmi	21 124	18 038 429,75	0,00	727 985,05	1 445 990,22	20 212 405,02	2 232 463,22	1 066 113,14	1 778 830,01	722 716,87	273,40	23 167 858,51	22 378 150,29	789 708,22	
Kaavi	2 807	3 700 266,02	0,00	96 736,13	236 025,80	4 033 027,95	893 980,17	604 320,58	236 374,54	-367 946,04	5 276,53	4 564 338,61	4 512 516,12	51 822,49	
Keitele	2 155	2 590 437,61	0,00	74 266,61	162 559,34	2 827 263,56	246 966,30	177 468,95	181 470,30	4 001,35	3 710,53	3 081 941,74	3 011 304,69	70 637,05	
Kiuruvesi	7 854	7 402 681,83	0,00	270 668,18	610 729,61	8 284 079,62	1 119 039,47	429 729,15	661 377,15	231 648,00	267,80	9 635 034,89	9 392 521,31	242 513,58	
Kuopio	120 210	163 272 177,24	877 222,72	4 142 732,60	7 527 729,89	175 819 862,45	11 341 957,11	11 098 570,68	10 122 758,73	-975 811,95	961 071,49	187 147 079,10	185 731 934,38	1 415 144,72	
Lapinlahti	9 358	10 890 628,55	0,00	322 499,72	712 157,49	11 925 285,76	490 637,86	84 151,32	788 027,42	703 876,10	7 159,22	13 126 958,94	12 722 321,37	404 637,57	
Leppävirta	9 402	11 847 391,38	0,00	324 016,07	700 445,59	12 871 853,04	456 777,13	541 045,43	791 732,61	250 687,18	26 065,75	13 605 383,10	13 407 344,63	198 038,47	
Pielavesi	4 321	5 477 645,94	0,00	148 912,30	341 890,69	5 968 448,93	511 449,35	339 319,33	363 866,90	24 547,57	343,00	6 504 788,85	6 448 776,95	56 011,90	
Rautalammi	3 053	4 025 671,28	1 200,00	105 213,90	228 616,40	4 360 701,58	677 620,17	428 376,58	257 089,95	-171 286,63	10 683,07	4 877 718,19	4 893 428,73	-15 710,54	
Rautavaara	1 561	2 209 077,67	0,00	53 795,90	147 916,34	2 410 789,91	255 584,23	169 586,75	131 450,18	-38 136,57	212,53	2 628 450,10	2 608 755,77	19 694,33	
Sillinjärvi	21 251	26 715 113,09	0,00	732 361,79	1 365 937,86	28 813 412,74	1 224 009,59	1 294 873,45	1 789 524,55	494 651,10	14 022,24	30 546 095,67	29 831 403,78	714 691,89	
Sonkajärvi	3 841	4 366 319,83	0,00	132 370,32	288 297,13	4 786 987,28	445 372,61	276 541,73	323 446,60	46 904,87	395,45	5 279 660,21	5 281 227,03	-1 566,82	
Suonenjoki	6 931	9 340 748,13	0,00	238 859,33	514 058,34	10 093 665,80	307 683,23	254 509,41	583 652,28	329 142,87	58 110,02	10 788 601,92	10 651 137,53	137 464,39	
Tervo	1 503	1 894 997,71	0,00	51 797,08	105 851,24	2 052 646,03	168 389,91	65 212,88	126 566,06	61 353,18	1 997,00	2 284 386,12	2 231 119,24	53 266,88	
Uusnemi	2 433	3 470 957,77	1 800,00	83 847,17	197 587,96	3 754 192,90	589 471,94	323 545,07	204 880,39	-118 664,68	9 088,77	4 234 088,93	4 178 036,79	56 052,14	
Värkäus	20 278	20 941 927,28	1 200,00	698 829,81	1 419 656,97	23 061 614,06	3 916 263,36	2 901 173,62	1 707 589,23	-1 193 584,39	4 578,45	25 788 871,48	26 867 992,60	-1 079 121,12	
Vesanto	1 972	3 570 010,57	0,00	67 959,98	168 166,88	3 806 137,43	169 237,08	272 770,63	166 060,06	-106 710,57	0,00	3 868 663,94	3 830 347,73	38 316,21	
Viermä	3 522	3 269 565,04	0,00	121 376,79	221 759,25	3 612 701,08	210 709,50	193 972,21	296 583,95	102 611,74	0,00	3 926 022,32	3 836 382,97	89 639,35	
YHTEENSÄ	243 576	303 024 046,69	881 422,72	8 394 228,73	16 395 377,00	328 695 075,14	25 257 612,23	20 511 280,91	20 511 280,91	0,00	1 103 255,25	355 055 942,62	351 814 701,89	3 241 240,73	

JÄSENKUNTIEN OSUUS PERUSPÄÄOMASTA 31.12.2022

Jäsenkunta	Peruspääomaosuus 31.12.2022	Osuus %
Iisalmi	4 365 174,96	4,2781
Kaavi	1 845 387,74	1,8086
Keitele	1 029 359,05	1,0088
Kiuruvesi	2 641 356,81	2,5887
Kuopio	56 994 000,56	55,8574
Lapinlahti	3 647 593,91	3,5749
Leppävirta	3 587 945,10	3,5164
Pielavesi	2 316 490,86	2,2703
Rautalampi	1 703 817,06	1,6698
Rautavaara	1 282 891,29	1,2573
Siilinjärvi	7 787 417,50	7,6321
Sonkajärvi	1 170 556,78	1,1472
Suonenjoki	3 942 728,08	3,8641
Tervo	920 594,47	0,9022
Tuusniemi	1 486 054,52	1,4564
Varkaus	5 034 345,27	4,9339
Vesanto	1 325 298,64	1,2989
Vieremä	953 822,70	0,9348
YHTEENSÄ	102 034 835,28	100,0000

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA 2022	TOTEUMA 2021	POIKKEAMA 2021
Toimintatuotot	575 153 477	541 233 764	560 444 654,36	19 210 890	537 725 724,86	5 360 366
Myyntituotot	508 598 245	500 218 538	503 520 052,48	3 301 514	496 104 155,27	2 296 194
Maksutuotot	18 578 877	17 488 434	17 152 840,19	-335 594	18 281 147,92	-605 714
Tuet ja avustukset	43 613 944	19 588 468	31 064 468,32	11 476 000	19 316 508,48	3 352 344
Muut toimintatuotot	4 362 411	3 938 324	8 707 293,37	4 768 969	4 023 913,19	317 541
Valmistus omaan käyttöön	1 718 834	1 690 383	1 637 180,03	-53 203	1 481 928,39	-34 583
Toimintakulut	-543 517 766	-529 589 091	-542 280 963,94	-12 691 873	-510 926 884,01	-5 172 386
Henkilöstökulut	-271 280 360	-272 429 499	-274 091 692,28	-1 662 193	-263 666 741,06	2 201 589
Palkat	-218 464 618	-219 250 861	-219 596 268,92	-345 408	-212 009 737,33	1 216 116
Henkilösivukulut	-52 815 742	-53 178 638	-54 495 423,36	-1 316 785	-51 657 003,73	985 473
Palvelujen ostot	-162 210 008	-145 623 587	-156 237 848,66	-10 614 262	-139 541 038,83	-5 949 355
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-94 084 513	-96 042 510	-95 732 033,80	310 476	-93 117 672,52	-1 524 737
Muut toimintakulut	-15 942 885	-15 493 495	-16 219 389,20	-725 894	-14 601 431,60	100 116
TOIMINTAKATE	33 354 545	13 335 056	19 800 870,45	6 465 814	28 280 769,24	153 397
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 515 603	1 234 974	-169 933,97	-1 404 908	615 731,45	353 648
Korkotuotot	209 000	0	11 511,39	11 511	188 824,42	96 362
Muut rahoitustuotot	1 091 000	4 274 000	2 496 871,65	-1 777 128	2 925 304,77	385 524
Korkokulut	-2 800 000	-3 000 000	-2 631 911,41	368 089	-2 376 690,06	-103 617
Muut rahoituskulut	-15 603	-39 026	-46 405,60	-7 380	-121 707,68	-24 621
VUOSIKATE	31 838 942	14 570 030	19 630 936,48	5 060 906	28 896 500,69	507 046
Poistot ja arvonalentumiset	-32 365 435	-32 017 260	-31 830 256,26	187 004	-32 799 556,13	-1 165 880
Satunnaiset erät	0	0	8 520 626,71	8 520 627	7 943 010,34	-225
Satunnaiset tuotot	0	0	8 520 626,71	8 520 627	7 943 010,34	-225
TILIKAUDEN TULOS	-526 493	-17 447 230	-3 678 693,07	13 768 537	4 039 954,90	-659 059
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	433 656	416 315	416 314,68	0	433 661,16	162 661
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	92 837	170 355	76 682,79	-93 672	103 618,60	3 619
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-16 860 560	-3 185 695,60	13 674 864	4 577 234,66	-492 779

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2022 (sis.perusterveydenhuollon liikelaitoksen)						
	TILINPÄÄTÖS 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA 2022	POIKKEAMA % 2022
SOVELLUSINVESTOINNIT:						
Investointisuunnitelmat	-2 797 341,47	-7 200 000	-3 200 000	-2 513 455,71	686 544,29	78,55
Toteutuneet investoinnit	-7 046 061,98			-2 303 270,63		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	3 242 460,20			0,00		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-3 803 601,78			-2 303 270,63		
Keskeneräiset investoinnit	-8 947,50			-219 132,58		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	1 015 207,81			8 947,50		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	1 006 260,31			-210 185,08		
Investointien tulorahoitus:						
Lainat						
Valtionosuudet						
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0,00		
NETTOMENO	-2 797 341,47	-7 200 000	-3 200 000	-2 513 455,71	686 544,29	78,55
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö						
KIINTEISTÖINVESTOINNIT:						
Hankekustannukset	-35 657 827,41	-56 366 000	-53 366 000	-47 587 585,66	5 778 414,34	89,17
Toteutuneet hankkeet	-716 729,74			-4 810 520,15		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	-13 373 876,53			21 567 221,14		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-14 090 606,27			16 756 700,99		
Keskeneräiset hankkeet	-54 956 742,98			-97 733 808,49		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	33 389 521,84			33 389 521,84		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	-21 567 221,14			-64 344 286,65		
Investointien tulorahoitus:						
Lainat						
Valtionosuudet						
Muu tulorahoitus				0,00		
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-35 657 827,41	-56 366 000	-53 366 000	-47 587 585,66	5 778 414,34	89,17
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö						
LAITEINVESTOINNIT:						
Investointisuunnitelmat	-5 324 843,32	-15 930 000	-15 930 000	-11 399 480,02	4 530 519,98	71,56
Laitepankin hankinnat:	-2 545 769,76	-15 930 000	-15 930 000	-6 882 317,75	9 047 682,25	43,20
Toteutuneet investoinnit	-3 083 162,69			-4 651 300,34		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	537 392,93			59 000,00		
Toteutuneiden investointien nettomeno	-2 545 769,76			-4 592 300,34		
Keskeneräiset investoinnit	0,00			-2 290 017,41		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00			0,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno	0,00			-2 290 017,41		
TASEYKSIKÖT:						
NEUROKESKUS	-1 154 396,96	0	0	-602 764,27	-602 764,27	***
SYDÄNKESKUS	-194 148,62	0	0	-677 542,01	-677 542,01	***
Toteutuneet hankinnat	-194 148,62			-677 542,01		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00					
Keskeneräisten investointien nettomeno	-194 148,62			-677 542,01		
Keskeneräiset investoinnit						
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt						
Keskeneräisten investointien nettomeno	0,00			0,00		
APTEEKKI	0,00			0,00		

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2022
(sis.perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TILINPÄÄTÖS 2021	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2022	MUUTETTU TALOUSARVIO 2022	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA 2022	POIKKEAMA % 2022
LAITEINVESTOINNIT:						
KYS-KUVANTAMISKESKUS	-1 430 527,98	0	0	-3 236 855,99	-3 236 855,99	***
Toteutuneet hankinnat	-1 578 447,18			-1 517 192,94		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	147 919,20			0,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno	-1 430 527,98			-1 517 192,94		
Keskeneräiset investoinnit	0,00			-1 719 663,05		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00					
Keskeneräisten investointien nettomeno	0,00			-1 719 663,05		
Investointien tulorahoitus:						
Lainat						
Valtionosuudet				-59 000,00		
Muu tulorahoitus	0,00	430 000	430 000	0,00		
YHTEENSÄ	0,00	430 000	430 000	-59 000,00		
KYSTERI-LIIKELAITOS	0,00	0	0	0,00		
Toteutuneet hankinnat	0,00			0,00		
- vuoden 2021 keskeneräisistä siirretyt	0,00			0,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno	0,00			0,00		
NETTOMENO	-5 324 843,32	-15 500 000	-15 500 000	-11 458 480,02	4 041 519,98	73,93
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT						
Hankekustannukset:	0,00			0,00		***
Toteutuneet investoinnit	0,00			0,00		***
Investointien tulorahoitus:						
Lainat						
Valtionosuudet						
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)	0,00			0,00		***
YHTEENSÄ	0,00			0,00		***
NETTOMENO	0,00			0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö						
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT:						
Osakkeet ja osuudet	-100 000,00	-8 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	2 586 946,16	48,26
Investointien tulorahoitus:						
Lainat						
Valtionosuudet						
Muut rahoitusosuudet	0,00	0	0	0,00		
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0,00	0,00	***
NETTOMENO	-100 000,00	-8 000 000	-5 000 000	-2 413 053,84	2 586 946,16	48,26
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö						
Islabin fuusion vaikutus				-1 725 516,89		
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-43 880 012,20	-87 496 000	-77 496 000	-65 639 092,12	11 856 907,88	84,70
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0,00	430 000	430 000	-59 000,00	0,00	-13,72

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMIS- VERTAILU

		Tilinpäätös 2022	Muutettu TA2022
Toiminnan ja investointien rahavirta			
<i>Toiminnan rahavirta</i>			
Vuosikate	+ / -	19 627 445,30	31 834 000
Satunnaiset erät	+ / -	8 520 626,71	0
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -	-8 052 386,51	
<i>Investointien rahavirta</i>			
Investointimenot		-65 639 092,14	-87 496 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	-59 000,00	430000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	202 192,42	
Toiminnan ja investointien rahavirta		-45 400 214,22	-55 232 000
Rahoitustoiminnan kassavirta			
<i>Antolainauksen muutokset</i>			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	+	563 525,00	500 000
<i>Lainakannan muutokset</i>			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	102 112 242,06	100 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-17 237 199,82	-15 679 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	2 126 750,79	
<i>Oman pääoman muutokset</i>			
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	23 834,36	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-317 768,44	
Saamisten muutos	+ / -	-36 478 476,38	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	30 477 514,61	
Rahoituksen rahavirta		81 270 422,18	84 821 000
Vaikutus maksuvalmiuteen		35 870 207,96	29 589 000
<i>Rahavarojen muutos</i>			
Rahavarat 31.12.	+	132 176 715,37	111 136 389
Islabilta siirtyneet rahavarat		10 095 133,20	
Rahavarat 1.1.	-	86 211 374,21	81 547 389
		35 870 207,96	29 589 000

Lainakanta 31.12.

419 053 442,22

366 598 000